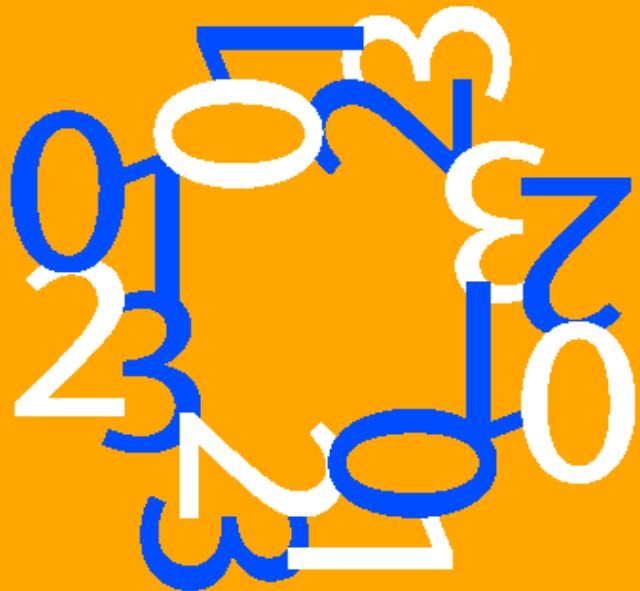

TILINPÄÄTÖS 2020

Kaupunginhallitus	29.3.2021
Tarkastuslautakunta	xx.xx.2021
Kaupunginvaltuusto	xx.xx.2021

YLEISPERUSTELUT	4
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	4
1.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	6
1.2.1 <i>Organisaatio ja tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. - 31.12.2020</i>	6
1.2.3 <i>Toimielimet 1.1.-31.12.2020</i>	7
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	11
1.3.1 <i>Väestön kehitys</i>	12
1.3.2 <i>Työllisyyden kehitys</i>	14
1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	15
1.4.1 <i>Kaupungin henkilöstö</i>	21
1.4.2 <i>Ympäristötekijät</i>	25
1.4.3 <i>Muut ei taloudelliset asiat</i>	25
1.4.4 <i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	25
1.4.5 <i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä</i>	27
1.4.6 <i>Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä</i>	28
1.5 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	30
1.5.1 <i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	30
1.5.2 <i>Toiminnan rahoitus</i>	32
1.5.3 <i>Rahoitusasema ja sen muutokset</i>	34
1.6 KOKONAISMENOT JA TULOT.....	37
1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	38
1.7.1 <i>Kuntakonsernin rakenne</i>	38
1.7.2 <i>Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat</i>	38
1.7.3 <i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	41
1.7.4 <i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	41
1.7.5 <i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	42
1.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	46
1.8.1 <i>Asiaa koskeva sääntely</i>	46
1.8.2 <i>Tilikauden tuloksen käsittely</i>	46
1.8.3 <i>Talouden tasapainottamistoimenpiteet</i>	46
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA.....	47
2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	50
2.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA	50
2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	51
2.4. KAUPUNGINHALLITUS	52
2.4.1 <i>Konsernijohto</i>	52
2.4.2 <i>Elinvoima</i>	64
2.5 HYVINVOINTIVALIOKUNTA	67
2.5.1 <i>Hyvinvointipalveluiden hallinto</i>	68
2.5.2 <i>Sosiaalityö</i>	71
2.5.3 <i>Terveys- ja hoivapalvelut</i>	74
2.6 SIVISTYSVALIOKUNTA	82
2.6.1 <i>Varhaiskasvatus</i>	83
2.6.2 <i>Perusopetus ja keskiasteen koulutus</i>	90
2.6.2 <i>Vapaa-aikapalvelut</i>	100
2.7 ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA	111
2.8. LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS	117
2.9 LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ.....	118
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	122
INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	125
4.1 MAA- JA VESIALUEET, KONSERNIJOHTO	126
4.2 TALONRAKENNUS	126

4.3 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	129
4.4 KULJETUSVÄLINEET	131
4.5 IRTAIN OMAISUUS	131
4.6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT	132
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	133
YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN RIITTÄVYYDESTÄ	134
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	135
7.1 TULOSLASKELMA, KAUPUNKI JA VESI -LIIKELAITOS	135
7.2 RAHOITUSLASKELMA KAUPUNKI JA VESI-LIIKELAITOS.....	136
7.3 TASE KAUPUNKI JA VESI -LIIKELAITOS	137
7.4 KONSERNITULOSLASKELMA.....	139
7.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	140
7.6. KONSERNIN TASE	141
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	143
8.1 LIITETIETOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET.....	143
8.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT OHJEET.....	143
8.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEEN LIITTYVÄ OHJE	144
8.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT.....	145
8.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	148
8.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	153
8.7 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	156
ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS.....	159
9.1.TOIMINTAKERTOMUS.....	159
9.2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	171
9.3. TOIMINNAN RAHOITUS	172
9.4. TASETARKASTELU	173
9.5. KOKONAISTULOT JA –MENOT 2020	175
9.6. JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ.....	175
9.7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	176
9.8. TULOSLASKELMA	178
9.9. RAHOITUSLASKELMA	179
9.10. TASE	180
9.11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	182
9.12. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	185
9.13. KIRJAUSMENETELMÄ.....	185
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	188

YLEISPERUSTELUT

LOIMAAN KAUPUNKI

1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kaupunginjohtajan katsaus maaliskuussa 2021

Olimme vuosi sitten maaliskuussa Loimaalla, Suomessa, Euroopassa ja koko maailmassa uudessa ennakoimattomassa tilanteessa. Alkuvuoden 2020 aikana globaaliksi pandemiaksi laajentuneen korona-epidemian myötä valtioneuvosto esitti 16.3.2020 poikkeusolojen käyttöönottoa. Vaikutukset arkeen, hyvinvointiin ja talouteen ovat olleet merkittäviä eivätkä ratkaisut helppoja. Epidemia rauhoittui kesällä 2020, mutta olemme nyt jälleen poikkeustilassa.

Epidemia rajoitustoimineen johti keväällä 2020 globaalitalouden jyrkkään pudotukseen. Tämä katkaisi myös Suomen talouden kolmen vuoden kasvujakson. Kesällä maailmantalous lähti elpymään nopeasti, mutta syksyn toinen aalto hidasti elpymistä. Kesällä 2020 arviot kuntatalouden ongelmien syvenemisestä olivat huolestuttavat. Pahimmat uhkakuvat eivät onneksi toteutuneet. Kunnille kohdennetut valtionosuuksien korotukset helpottivat merkittävästi kuntien taloutta.

Poikkeuksellisesta ja yllätyksellisestä vuodesta 2020 sekä monista yritys- ja elinkeinokentän ongelmista huolimatta selvisimme Loimaalla kohtuullisen hyvin. Monipuolinen yritys- ja elinkeinorakenne on tarjonnut mahdollisuuksia myös uusille yrityksille ja toimialoille. Yrityspuisto-hankkeen etenemisen ohella saimme uutta yritystoimintaa mm. lemmikkieläintuotantoon ja robotiikan alalle.

Koronan vaikutukset ja ongelmat ovat painottuneet erityisesti palvelualoille. Tämä on heijastunut yritysten ongelmien ohella lomautuksina ja työttömyyden kasvuna. Vuosina 2016 – 2019 jatkunut työllisyyden kohentuminen katkesi vuonna 2020. Työttömänä oli Loimaalla vuoden lopulla yli 12 % työvoimasta.

Asukasmäärä väheni yli 100 asukkaalla vajaaseen 15.800 asukkaaseen. Alhaisen syntyvyyden ja luonnollisen väestömuutoksen vuoksi väestöennuste on laskeva ja väestöllinen huoltosuhde heikkenevä. Tämä on vaikuttanut myös työvoiman tarjontaan ja ongelmana osalla yrityksillä on osaavan työvoiman saanti.

Työvoiman ja väestökehityksen ohella asuminen, koulutus, elinkeinot ja yritystoiminta olivat esillä pohtiessamme syksyn 2020 aikana toimenpiteitä korona-epidemian negatiivisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja positiivisten mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

Kaupunginvaltuuston tammikuussa 2019 päättämät strategiset tavoitteet ohjasivat vuoden 2020 toimintaa ja taloutta. Palvelujen uudistamista ja talouden sopeuttamista jatkettiin suunnitellusti vuonna 2020. Vuoden 2020 taloudellinen tulos oli poikkeuksellisen hyvä. Koronaan liittyvin valtionosuuslisäysten, toisena vuonna peräkkäin saadun harkinnanvaraisen valtionosuuden, merkittävästi alhaisempien erikoissairaanhoidon kulujen sekä henkilöstön lomautusten ja henkilöstökulujen vähentämisen johdosta tilikauden ylijäämä oli 7,7 milj. euroa. Tuloksen myötä taseen syvä alijäämä kääntyi niukasti ylijäämäiseksi.

Vuoden 2020 investoinnit olivat 3,4 milj. euroa ja vesi-liikelaitoksen investoinnit 0,7 milj. euroa. Lainakanta vuokravastuineen väheni 3,0 milj. eurolla 52,2 milj. euroon. Täyttölupamenettelyllä, eläkkeelle siirtymiset hyödyntämällä sekä lomautuksilla ja muilla toimenpiteillä henkilöstökulut vähenivät 2,6 milj. eurolla 43,7 milj. euroon. Henkilöstömäärä oli vuoden 2020 lopulla 1.057.

Vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelma sisältää merkittäviä tasapainotus- ja palvelujen sopeuttamistoimia. Niiden valmistelu aloitettiin talousarvion 2019 valmistelun yhteydessä.

Taseen tasapainottumisesta huolimatta toimenpiteitä ja valmistelua on syytä jatkaa myös vuonna 2021. Palvelujen uudistamista jatkamalla voimme pitää taseemme jatkossakin tasapainossa.

Elämme maalikuussa 2021 korona-epidemian kolmannessa aallossa. Näkymät ovat poikkeustilassa edelleen epävakaa ja huolestuttavat. Emme pysty tarkkaan arvioimaan koronan vaikutuksia asukkaiden palvelutarpeiden muutoksiin, työllisyyteen ja toimentuloon - emmekä ennakoimaan kaikkia vaikutuksia elinkeinoihin ja yritysten toimintaedellytyksiin.

Tarvitsemme edelleen uutta tietoa, yhteistyötä sekä yhteistä tahtoa ja oikein kohdennettuja toimenpiteitä korona-epidemian ja sen myötä muodostuvien ongelmien ratkaisemiseen.

Kiitokset selviytymisestäämme. Emme ole vielä onnistuneet voittamaan korona-epidemiaa, mutta jatkamme yhdessä torjuntataistelua.

Loimaalla 16.3.2021 Jari Rantala, kaupunginjohtaja

1.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto on 24.4.2017 (§ 18) hyväksymä hallintosääntö on ollut voimassa 1.6.2017 lähtien. Samassa yhteydessä siirryttiin valiokuntamalliin. Hallintosääntöä on tarkistettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 11.12.2017 (§ 100) sekä kaupunginvaltuuston päätöksellä 10.12.2018 (§ 71). Sen jälkeen hallintosääntöön on tullut joitakin pienempiä muutoksia.

1.2.1 Organisaatio ja tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. - 31.12.2020

Loimaan kaupunginhallitus on vahvistanut tilivelvolliset viranhaltijan päävastuualueille ja vastuualueille 16.12.2019 muutetun talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden vahvistamisen yhteydessä seuraavasti:

<i>Toimielin /palveluala</i>	<i>Virkanimike</i>	<i>Nimi</i>
Loimaan kaupunki	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Kaupunginvaltuusto	hallintosihteeri	Juha Rinta-Jouppi
Tarkastuslautakunta	arkistosihteeri	Sami Männistö
Keskusvaalilautakunta	hallintosihteeri	Juha Rinta-Jouppi
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Konsernijohto	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Elinvoima	kehittämisjohtaja	Matti Tunkkari
Hyvinvointivaliokunta	sosiaali- ja terveystoimintajohtaja	Timo Hokkanen
Hyvinvointipalvelujen hallinto	sosiaali- ja terveystoimintajohtaja	Timo Hokkanen
Sosiaalityö	sosiaalityönjohtaja	Heli Kaskiluoto ja Timo Hokkanen
Terveys- ja hoivapalvelut	johtava ylilääkäri	Sari Koistinen
Sivistysvaliokunta	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Varhaiskasvatus	varhaiskasvatusjohtaja	Heidi Kauti
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Vapaa-aikapalvelut	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Elinympäristövaliokunta	tekninen johtaja	Pekka Rouhiainen
Tekniikka ja ympäristö -toimialan halln	tekninen johtaja	Pekka Rouhiainen
Rakennus- ja ympäristövalvonta	johtava rakennustarkastaja	Harri Salminen
Rakennuttamispalvelut	rakennuttamisinsinööri	Harri Laaksonen
Tilapalvelut	työpäällikkö	Esa Aronoja
Kunnallistekniikka	työpäällikkö	Esa Aronoja
Ruokapalvelut	ruokapalvelupäällikkö	Pirjo Kivinen
Siivouspalvelut	ruokapalvelupäällikkö	Pirjo Kivinen

1.2.3 Toimielimet 1.1.-31.12.2020

KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuustoon ovat 1.1. -31.12.2020 kuuluneet seuraavat henkilöt:

Kaupunginvaltuuston jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet sijaantulojärjest	Puolue/valtuustoryhmä
Ahokas Pekka	KESK	1. Tuomas Levomäki	KESK
Ala-Nissilä Olavi	KESK	2. Ossi Mäkelä	KESK
Ek-Marjamäki Teija	KESK	3. Suominen Jussi-Pekka	KESK
Huhtala Raimo	KESK	4. Pulliainen markku	KESK
Laaksonen Jukka	KESK	5. Rannanperä Hanna	KESK
Pietilä Juho	KESK	6. Suonpää Jonna	KESK
Raitala Juha	KESK	7. Santahuhta Kristiina	KESK
Rautavuori Paavo, 1 vara pj	KESK, 1 vpj	8. Lehto Taina	KESK
Rämö Markku	KESK	9. Savonen Arto	KESK
Vainio Heikki	KESK	10. Kviranta Juuso	KESK
Vanha-Perttula Päivi	KESK	11. Passila Antti	KESK
Virtanen Leena	KESK	12. Laaksonen Jorma	KESK
Vuolle Sanna	KESK	13. Raikkonen Juhani	KesK
Välimäki Jari	KESK	14. Laaksonen Jirka	KESK
Heilala Teemu	KOK+KD	1. Levomäki Teemu	KOK+KD
Kaasalainen Pekka	KOK+KD	2. Kallio Erkki	KOK+KD
Kiviniemi Sanni	KOK+KD	3. Pietilä Sirpa	KOK+KD
Kraama Markku	KOK+KD	4. Jumppanen Siiri	KOK+KD
Laitila Marja-Liisa	KOK+KD	5. Värjönen Markku	KOK+KD
Mäki-Punto Ristanen Tarja	KOK+KD, pj	6. Riuttaskorpi Antti	KOK+KD
Onnela Anne	KOK+KD	7. Kauti Hannu	KOK+KD
Paljakka Anne	KOK+KD	8. Boström Jaana	KOK+KD
Perho Tiina	KOK+KD	9. Leppämäki Nelli	KOK+KD
Reunanen Veli	KOK+KD	10. Jokela Marika	KOK+KD
Saarikallio Simo	KOK+KD	11. Paldanius Seppo	KOK+KD
Suominen Olavi	KOK+KD	12. Alppiranta Jari	KOK+KD
Gustafsson Hannu	VAS	1. Mikkola Hannes	VAS
Heinonen Riina	VAS	2. Temonen Elina	VAS
Helin Mika	VAS	3. Lehtinen Toivo	VAS
Koivisto Maarit	VAS	4. Jalasjoki Pirkko	VAS
Lungren Esko	VAS	5. Järvenpää Voitto	VAS
Rasi Jarmo	VAS, 2 vpj	6. Rantala Toni	VAS
Tiainen Lauri	VAS		
Hällfors-Laaksonen Tuula	SDP	1. Suominen Aino	SDP
Lepola Markku	SDP	2. Isomaa Marko	SDP
Piironen Hanna-Mari	SDP	3. Laaksonen Ari	SDP
Ruohonen Veikko	SDP	4. Ojala Jouni	SDP
Tamminen Timo	SDP	5. Ensomaa Jouni	SDP
Lahtinen Timo	PS+SIT	1. Metsänperä Jarmo	PS+SIT
Leppäjoki Kari	PS+SIT	2. Kauppi Teuvo	PS+SIT
Rajamäki Simo	PS+SIT	3. Jokinen Matti	PS+SIT
Vuorinen Juha	PS+SIT	4. Kuusinen Anne	PS+SIT
Kilpiö Laura	VIHR	1. Heinonen Sampsa	
		2. Salonen Mia	

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitukseen ovat toimintavuoden aikana kuuluneet seuraavat henkilöt:

Kaupunginhallituksen jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Teija Ek-Marjamäki	KESK	Jonna Suonpää	KESK
Tiina Perho 1 vpj	KOK+KD	Marja-Liisa Laitila	KOK+KD
Esko Lundgren, 2 vpj	VAS	Hannu Gustafsson	VAS
Juha Raitala	KESK	Raimo Huhtala	KESK
Pekka Ahokas	KESK	Markku Pulliainen	KESK
Päivi Vanha-Perttula	KESK	Sanna Vuolle	KESK
Olavi Suominen	KOK+KD	Simo Saarikallio	KOK+KD
Anne Onnela	KOK+KD	Sirpa Pietilä	KOK+KD
Timo Tamminen	SDP	Markku Lepola	SDP
Riina Heinonen	VAS	Maarit Koivisto	VAS
Simo Rajamäki	PS+SIT	Timo Lahtinen	PS+SIT

KAUPUNGIN LAUTAKUNNAT JA JOHTOKUNNAT

Tarkastuslautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Jukka Laaksonen, PJ	KESK	Hannu Härmäaho	KESK
Sanni Kiviniemi	KOK+KD	Anne Paljakka	KOK+KD
Maiju Boenisch	SDP	Jouni Ojala	SDP
Sampsa Heinonen	VIHR	Jaana Hongisto	VIHR
Hannes Mikkola	VAS	Raimo Kuusisto	VAS
Anne Kuusinen	PS+SIT	Johanna Pinta	PS+SIT
Antti Riuttaskorpi	KOK+KD	Markku Kraama	KOK+KD

Sivistysvaliokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Heikki Vainio, pj	KESK	Jussi-Pekka Suominen	KESK
Sanni Kiviniemi	KOK+KD	Anne Paljakka	KOK+KD
Sanna Vuolle	KESK	Jonna Suonpää	KESK
Teemu Levomäki	KOK+KD	Hannu Kauti	KOK+KD
Seppo Paldanius	KOK+KD	Antti Riuttaskorpi	KOK+KD
Riina Heinonen	VAS	Maarit Koivisto	VAS
Hanna-Mari Piironen	SDP	Aino Suominen	SDP
Timo Lahtinen	PS+SIT	Teuvo Kauppi	PS+SIT
Laura Kilpiö	VIHR	Sampsa Heinonen	VIHR

Elinympäristövaliokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Pekka Kaasalainen, pj	KOK+KD	Markku Värjönen	KOK+KD
Toivo Lehtinen, vpj	VAS	Pirkko Jalasjoki	VAS
Kristiina Santahuhta	KESK	Hanna Rannanperä	KESK
Juho Pietilä	KESK	Arto Savonen	KESK
Markku Rämö	KESK	Ossi Mäkelä	KESK
Marja-Liisa Laitila	KOK+KD	Marika Jokela	KOK+KD
Jouni Ojala	SDP	Marko Isomaa	SDP
Laura Kilpiö	VIHR	Mia Salonen	VIHR
Anne Kuusinen	PS+SIT	Kari Leppäjoki	PS+SIT

Lupajaosto			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Juho Pietilä, pj	KESK	Ossi Mäkelä	KESK
Pekka Kaassalainen, vpj	KOK+KD	Markku Värjönen	KOK+KD
Kristiina Santahuhta	KESK	Hanna Rannanperä	KESK
Jouni Ojala	SDP	Marko Isomaa	SDP
Laura Kilpiö	VIHR	Mia Salonen	VIHR

Hyvinvointivaliokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Jari Välimäki, pj	KESK	Raimo Huhtala	KESK
Jaana Boström, vpj	KOK+KD	Siiri Jumppanen	KOK+KD
Taina Lehto	KESK	Hanna Rannanperä	KESK
Teemu Heilala	KOK+KD	Jari Alppiranta	KOK+KD
Sirpa Pietilä	KOK+KD	Nelli Leppämäki	KOK+KD
Maarit Koivisto	VAS	Riina Heinonen	VAS
Hannu Gustafsson	VAS	Voitto Järvenpää	VAS
Ari Laaksonen	SDP	Veikko Ruohonen	SDP
Jarmo Metsänperä	PS+SIT	Teuvo Kauppi	PS+SIT

Loimaan vesi-Liikelaitos johtokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Mika Helin, pj	VAS	Hannes Mikkola	VAS
Hanna Rannanperä, vpj	KESK	Päivi Vanha-Perttula	KESK
Siiri Jumppanen	KOK+KD	Teemu Heilala	KOK+KD
Jouni Ensomaa	SDP	Teijo Repo	SDP
Matti Jokinen	PS+SIT	Eeva Kaunisto	PS+SIT

Taloustyöryhmä			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Ei varajäseniä	Puolue/valtuustoryhmä
Pekka Ahokas, pj	KESK		
Teija Ek-Marjamäki	KESK		
Olavi Suominen	KOK+KD		
Tarja Mäki-Punto-Ristanen*	KOK+KD		
Timo Tamminen	SDP		
Esko Lundgren	VAS		
Jarmo Metsänperä	PS+KD		
Simo Saarikallio **	KOK+KD		

* Ero 10.2.2020

** 10.2.2020 lähtien

Kaavatoimikunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Anne Paljakka, pj	KOK+KD	Nelli Leppämäki	KOK+KD
Juha Raitala, vpj	KESK	Juuso Kiviranta	KESK
Esko Lundgren	VAS	Riina Heinonen	VAS
Teuvo Kauppi	PS+SIT	Janne Sadonoja	PS+SIT
Maiju Boenisch	SDP	Taina Huhti	SDP

Elinvoimatoimikunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Olavi Ala-Nissiläpj	KESK	Juhani Raikkinen	KESK
Minna Nummela		Risto Soukka	VAS
Markku Kraama, vpj	KD+KOK	Teemu Levomäki	KD+KOK
Juha Vuorinen	PS+SIT	Jarmo Metsänperä	VAS
Aino Suominen	SDP	Elina Temonen	VAS

Valtuuston vaalilautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Juho Pietilä	KESK	Heikki Vainio	KESKK
Anne Paljakka	KOK+KD	Olavi Suominen	KOK+KDK
Mika Helin	VAS	Riina Heinonen	VASV
Kari Leppäjoki	PS+SIT	Simo Rajamäki	PS+SITP
Hanna Mari Piironen	SDP	Laura Kilpiö	VIHR

Vammaisneuvosto	Nuorisovaltuusto
Varsinaiset jäsenet	Varsinaiset jäsenet
Oili Saarikkon pj	Aada Vihlman
Marja-Liisa Järvinen	Annika Saarinen
Eila Nummila	Eemeli Tuominen
Sakari Saarikko	Erika Kiviranta
	Jani Mäkilä
	Kerttu Salo
	Mette Leppikoski
	Nea Lehto
	Oskari Korsow
	Sanna Lahtinen
	Sofia Tiainen
	Tuomas Martti
	Valtteri Laine
	Ville Vuorinen

Vanhusneuvosto	
Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Pekka Kaasalainen, pj	Risto Hakala
Asta Suominen, vpj	Liisa Pitkäranta
Tarja Hurme	Maija Virtanen
Osmo Nyfors	Taisto Jaanu
Jukka Korvenpää	Helena Kalsi
Sirkka Pietilä	Arja Lankinen
Olli Pitkänen	Heikki Lahtinen
Terttu Sillanpää	Eino Merta
Leila Suomi	Kauko Kankare

Kunniamerkki- ja arvonomitoimikunta	
Varsinaiset jäsenet	Puolue/ valtuustoryhmä
Paavo Rautavuori, pj	KESK
Jarmo Metsänperä	PS+SIT
Riina Heinonen	VAS
Tarja Mäkipunto-Ristanen	KOK+KD

1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudellinen kehitys

Koronaepidemia syöksi maailmantalouden keväällä 2020 ennennäkemättömään syökseen, kun Covid-19-tautitilanne ja siitä seuranneet useat eri rajoitustoimet ympäri maailmaa seisauttivat palvelualojen kulutuskysynnän ja horjuttivat kansalaisten luottamusta sekä yleistä investointiympäristöä.

Kevään syöksen jälkeen maailmantalous lähti elpymään nopeasti mutta syksyllä edennyt toinen aalto erityisesti Euroopassa ja Yhdysvalloissa hidastutti elpymisen tahtia. Maailmantalouden tilanteen ennustettiin vuoden 2020 alussa elpyvän jo vuoden 2020 lopulla mutta selvää on, että toipuminen Covid-19 -epidemiasta siirtyy vuoden 2021 puolelle. Valtionvarainministeriön (VM) laatiman taloudellisen katsauksen (Talvi 2020) mukaan maailmantalous elpyy Covid-19 -pandemian aiheuttamasta syvästä taantumasta vasta vuoden 2021 lopulla. Joidenkin ennustuslaitosten mukaan tilanne jatkuu koko vuoden 2021.

Pandemian kesto ja vaikutus talouteen on hyvin pitkälle riippuvainen siitä, miten nopeasti väestö saadaan rokotettua ja sitä kautta ns joukkosuoja taudille.

Selvää on, että talouden elpyminen kestää vielä hetken ja joidenkin palvelualojen yritysten kestävyys koetellaan kevään aikana rajusti. Saattaa olla, että konkurssien lukumäärä ja työttömyys kasvavat lähikuukausina. Näistä haasteista huolimatta suhdannelaitokset odottavat talouskasvun nousevan jo tänä vuonna plussalle vaikkakin alkuvuoden bruttokansantuotteen kehitys on ollut matalammalla tasolla kuin vuosi sitten.

Suomen yhteiskuntaa, taloutta ja julkista taloudenpitoa ravistelevat muutkin tekijät: väestörakenteen muutos, ilmastonmuutos sekä julkisen taloudenpidon sovittaminen edellä mainittujen tekijöiden asettamiin raameihin.

Viime vuosina Suomen kasvanut BKT kääntyi laskuun vuonna 2020 sen laskiessa ennusteen mukaan 2,8 prosenttia. Vuonna 2021 VM:n antamien alustavien vuoden ennusteiden mukaan BKT:n odotetaan kasvavan 2-3 prosenttia ja vuonna 2022 kasvavan 2,0 prosenttia. Kasvu on kuitenkin hyvin riippuvainen koronaepidemian kestästä.

Ennusteiden mukaan talouskasvu on hidasta alkuvuonna mutta alkaa epidemian hellitessä vähitellen nopeutua. Myös ulkomaankauppaan odotetaan pientä piristymistä, mutta palveluvienti supistuu edelleen. Vuoden 2021 BKT:n kasvu on riippuvainen koronaepidemiasta ja siksi talouden ennustaminen on haasteellista tässä tilanteessa.

Vuosi sitten ennustettiin, että koronakriisi laukaisee konkurssiaallon ja rahoitusmarkkina-kriisin, jo ennestään heikosti kasvaneissa ja velkaantuneissa Euroopan maissa. Tilannetta saatiin rauhoitettua tukemalla yrityksiä rahallisesti.

Rajoitustoimet ovat vaikuttaneet erityisesti palvelujen kysyntään sekä tarjontaan ja on kääntänyt työllisyyden uudelleen laskuun. Vuonna 2020 työllisyys on supistunut 1,5 prosenttia ja vuonna 2021 ennustetaan työllisyyden supistuvan 0,3 prosenttia.

Työttömyysaste vuoden 2020 lopulla oli 7,8 prosenttia, kun se vuoden 2019 lopulla oli 6,0 prosenttia. Vuonna 2021 ennustetaan nousevan 8,0 prosenttiin.

Työllisyysaste vuoden 2020 lopulla oli 71,5 prosenttia, kun se edellisvuoden lopulla oli 72,5 prosenttia. Vuonna 2021 ennustetaan työllisyysasteen olevan 71,5 prosenttia.

Kuluttajahintaindeksi on ollut negatiivinen vuoden 2020 elokuusta lähtien. Inflaatio on hidastunut teollisuusmaissa vuodesta 2018 lähtien, eikä nopeaa kiihtymistä ole näköpiirissä. Vuonna 2020 inflaation ennustetaan olevan 0,3 prosenttia. Vuonna 2021 inflaation odotetaan kiihtyvän vain vähän eli noin 1,0 prosenttia ja nousevan 1,4 prosenttiin vuonna 2022.

Lähde: VM/ Taloudellinen katsaus talvi 2020
Kuntaliiton taloustiedotteet

Kuntatalouden yleinen kehitys

Alustavat kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösarviot yllättävät vahvuudellaan, vaikka hyviin kuntatalouden lukemiin oli jo varauduttu vuoden 2020 loppupuolella. Vuonna 2020 alijäämäisen tuloksen teki ennakkotietojen mukaan vain 27 kuntaa ja 25 kuntayhtymää, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 223 kunnassa. Yksittäisten kuntien tai kuntayhtymien tilastotiedot voivat kuitenkin tarkentua suuntaan, jos toiseen.

Koronavuosi näkyy kuntatalouden kehityksessä hyvin voimakkaasti. Myönnetyt koronatuotot selittävät suuresti myönteistä tuloskehitystä. Muita selittäviä tekijöitä verotulojen ennakoitua parempi kasvu ja maltilliset menot. Pitää myös huomioida, että koronaepidemia ei ole vielä ohitse, joten taloudellinen tilanne kuntakentällä voi olla hyvinkin erilainen muutaman kuukauden kuluttua kuin vuonna 2020.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintatuotot vuonna 2020 pienenevät -1,6 prosenttia. koronapandemia pienensi myyntituottoja ja palvelujen maksutuottoja selkeästi.

Toimintakulut kasvoivat vuonna 2020 yhteensä 2,0 prosenttia, verotulot 4,0 prosenttia ja valtionosuudet 27,2 prosenttia. Toimintakuluja nostivat palkkaratkaisun sopimuskorotukset +0,8 prosenttia, lomarahaleikkauksen päättymisen +0,4 prosenttia, hallituksen päättämät tehtävien laajennukset +420 milj. euroa, väestön ikärakenteen muutokset palvelutarpeiden lisääntyvään tarpeeseen noin +0,3 prosenttia. Toimintakuluja vastavasti pienensi mm sosiaalivakuutusmaksujen yhteismuutos -0,2 prosenttia ja kuntien omat henkilöstösäästöt oin -340 milj. euroa. Vuonna 2020 Yt-neuvotteluja käytiin vuonna 2020 noin 128 kunnassa ja kuntayhtymässä.

Koronapandemia lisäsi joitakin kululajeja mm. varautumisen ja palvelujen ostojen menoja. Toisaalta taas rajoitustoimet pienensivät joitakin menoja. Osa menoista siirtyi tuleville vuosille. Kuntien poikkeuksellisen vahvaa kunnallisveroa selittää mm verokorttiuudistus, jonka ansiosta noin 350 milj. euroa kunnallisveroa siirtyi vuodelta 2019 vuodelle 2020. Yhteisöverotulojen romahdusta taas paikkaa jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä. Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate vahvistui 97,1 prosenttia vuonna 2020.

Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan investointimenot olivat 5,67 miljardia euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 5,0 prosenttia. Kuntayhtymissä investointimenojen kasvu oli noin 6,3 prosenttia. Kunnat ja kuntayhtymät ottivat viime vuonna lisälainaa 1,5 miljardia euroa.

Vuoden 2020 positiiviset tulokset eivät saa antaa kunnille mahdollisuutta tuudittautua tilanteen pysyvyyteen. Hyvästä talousvuodesta huolimatta ikääntyvä väestö ja muuttoliike edellyttävät kunnilta tulevaisuudessa mittavia sopeutustoimia. Väestörakenteen muutokset näkyvät vuosi vuodelta enemmän kuntien talousluvuissa. Siksi kuntien tulee edelleen jatkaa palveluihin liittyvien puutteiden korjaamista.

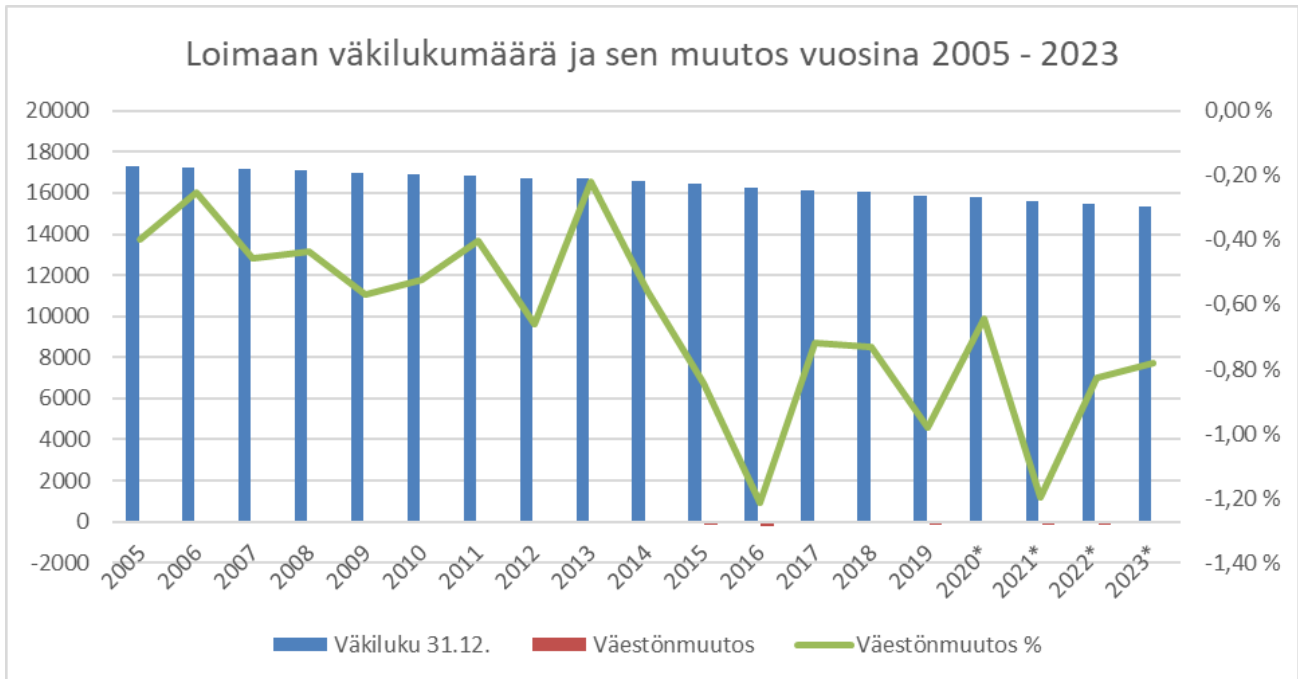
1.3.1 Väestön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Loimaan kaupungin 31.12.2020 asukasmäärä oli **15 773** henkilöä. Vähennystä vuoteen 2019 nähden on ollut 102 asukasta. Väkiluvun kehitys on seitsemänä vuotena peräkkäin ollut laskeva, sen ollessa keskimäärin -0,86 prosenttia.

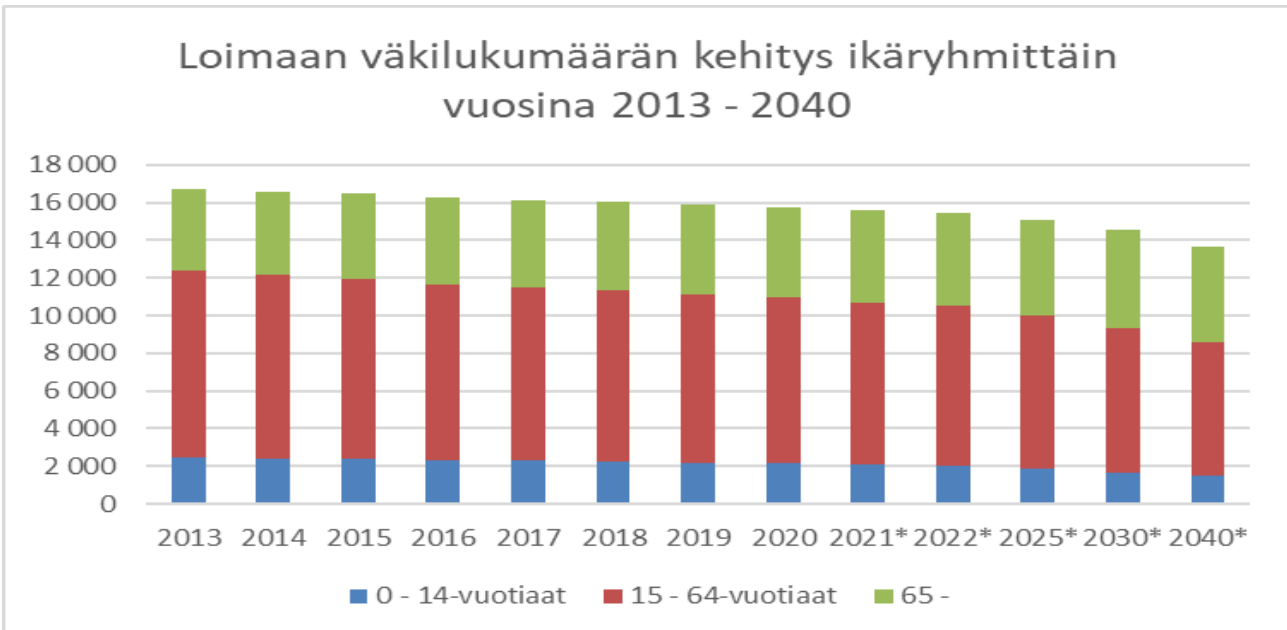
Vuonna 2020 Loimaalla oli alle 15-vuotiaita 13,6 prosenttia (vuonna 2019 yht.13,6), 15–64 –vuotiaita 55,7 prosenttia (vuonna 2019 yht. 56,5) ja yli 64 -vuotiaita 30,7 prosenttia (vuonna 2019 yht. 29,8) väestöstä.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Loimaan kaupungin väestöllinen huoltosuhde vuonna 2020 on 79,7 (vuonna 2019 yht.77,9) ja vuonna 2030 ennustetaan sen olevan 90,0. Väestöllinen huoltosuhde tarkoittaa työikäisten ja ei-työikäisten välistä suhdetta:

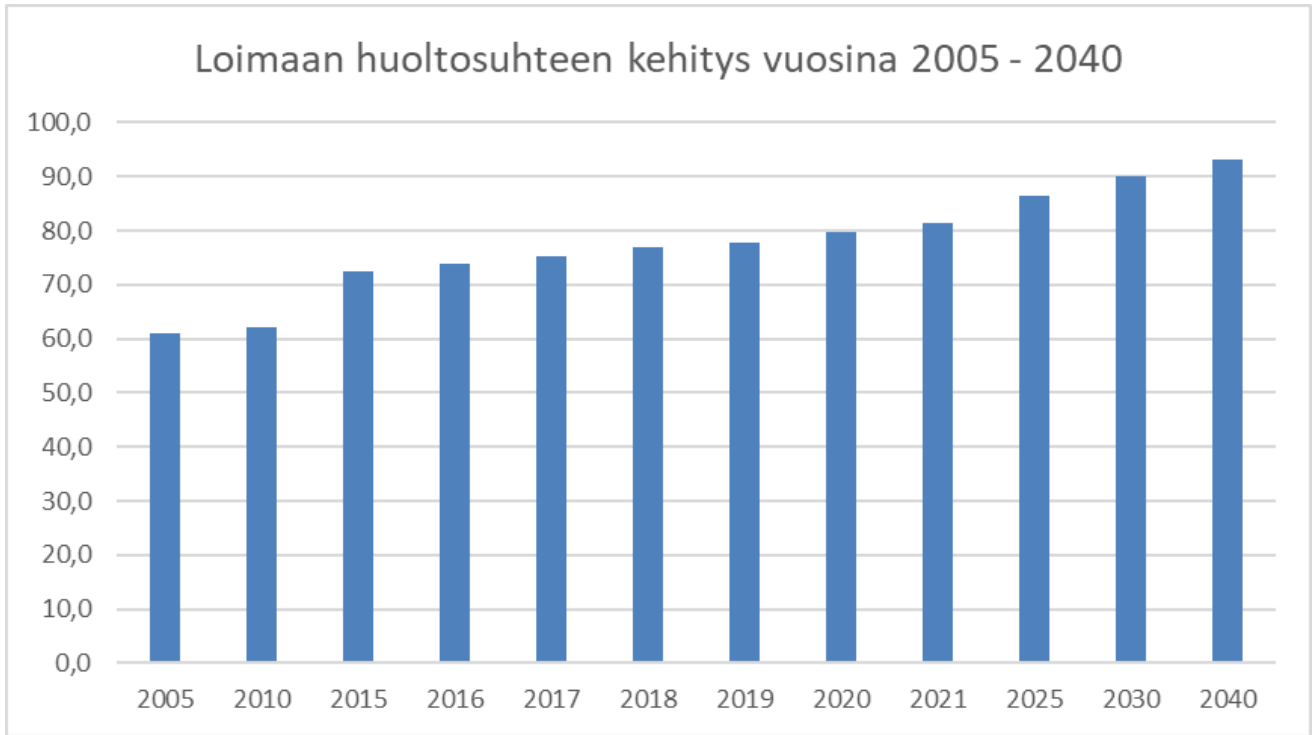
kuinka monta ei-työkäistä kansalaista on kutakin työkäistä kohti jollakin määritetyllä alueella tai koko maassa. Työkäisten osuus väestöstä on vähentynyt jatkuvasti ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samanlaisena tulevaisuudessa. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan koko maan huoltosuhde vuonna 2020 on ennusteen mukaan 64,5.

Lähde: Tilastokeskus

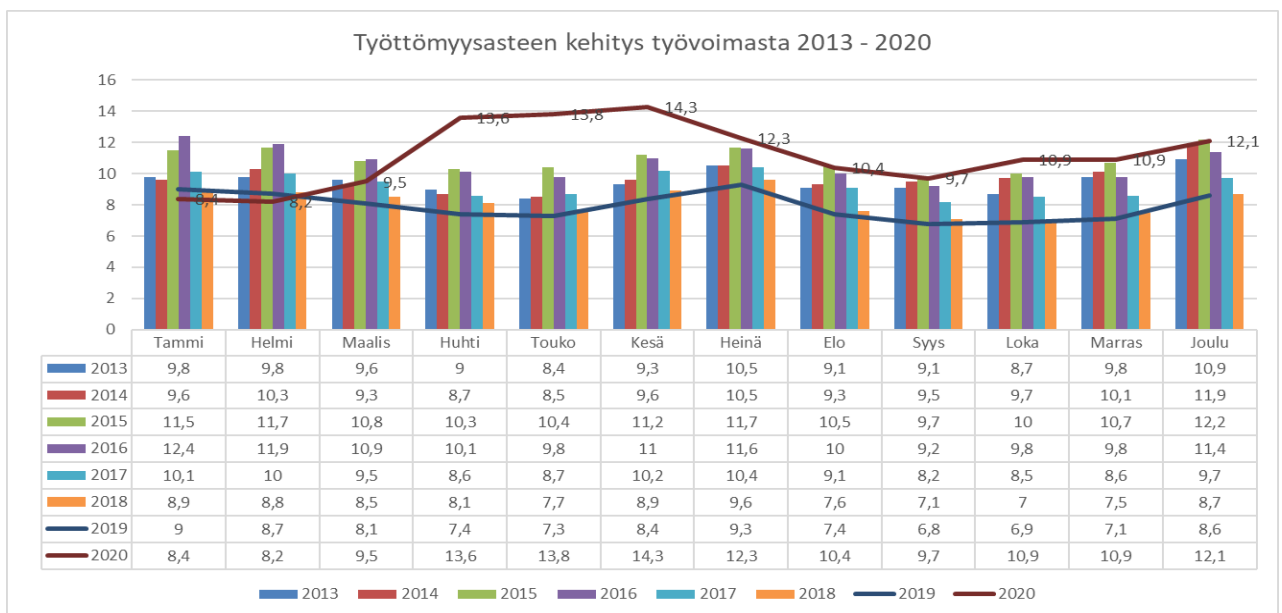
Lähde: Tilastokeskus

1.3.2 Työllisyyden kehitys

Vuoden 2020 lopulla Suomen työttömyysaste oli 7,8 prosenttia kun se vuotta aiemmin oli 6,0 prosenttiyksikköä. Varsinais-Suomen työttömyysaste vuoden 2020 lopulla oli 13,5 prosenttia sen ollessa vuoden 2019 lopulla 9,5 prosenttia.

Vuoden 2020 lopulla Loimaan työttömyysaste oli 12,1 prosenttia, mikä on 3,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2019 lopulla. Työvoimaa vuoden 2020 joulukuussa oli 6 832 henkilöä, josta työttöminä oli 827 henkilöä. Työvoiman määrä väheni 164 henkilöllä vuoden takaisesta.

Lähde: Työllisyyskatsaus joulukuusi/2020

1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

TUNNUSLUVUT YHTEENVETO (kaupunki + vesi)	2020	2019	Muutos
Asukasmäärä	15 773	15 875	-102
Työttömyys -%, 31.12.	12,1	8,6	4
Henkilöstömäärä	1057	1062	-5
Toimintatuotot, (ulk. 1 000 €)	18 020	20 292	-2 272
Toimintakulut, (ulk. 1000 €)	-108 729	-114 112	-5 383
Henkilöstökulut, (1000 €)	-43 689	-46 272	-2 584
Palvelujen ostot, (1000 €)	-50 578	-53 602	-3 024
Toimintakate, (ulk. 1000 €)	-90 709	-93 820	-3 111
Verotulot, (1000 €)	55 915	54 383	1 532
Valtionosuudet, (1000 €)	47 464	40 946	6 519
Vuosikate, (1000 €)	12 772	1 513	11 259
Tilikauden yli-/alijäämä, (1 000 €)	7 722	-3 194	10 917
Kertynyt Yli-/alijäämä, (1000 €)	136	-7 586	7 722
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / asukas	9	-478	-469
Investoinnit, brutto, (1000 €)	2 875	3 182	-307
Investoinnit, netto (1000 €)	3 049	2 804	245
Poistot, (1000 €)	4 141	3 960	181
Lainakanta 31.12., (1000 €)	40 556	42 991	-2 435
Lainakanta 31.12., € / Asukas	2 571	2 708	-137
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12., (1 000 €)	52 207	55 273	-3 066
Lainakanta ja vuokravastuut, €/asukas	3 310	3 482	-172
Konserni lainakanta 31.12., (1000 €)	53 608	58 054	-4 446
Konsernin lainakanta, €/ asukas	3 399	3 620	-221
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	16,57	17,78	-1
Vuosikate/ Poistot, %	250,03	38,21	212
Vuosikate/ Asukas, €	809,76	95,30	714
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelt	268 151	-6 747 416	7 015 567
Investointien tulorahoitus, %	357,45	39,06	318
Lainanhoitokate	1,70	0,35	1
Kassan riittävyys, pv	33,44	17,67	16
Omavaraisuusaste, %	44,47	37,83	7
Suhteellinen velkautuneisuus, %	43,02	48,75	-6
Velat ja vastuut % käyttötuloista	52,62	59,37	-7

Loimaan kaupungin ja liikelaitos Loimaan Veden vuoden 2020 tilikauden tulos on 7 722 404 euroa ylijäämäinen ja Loimaan kaupungin tulos ilman Loimaan Vesi-liikelaitosta oli 7 485 178 euroa ylijäämäinen. Muutettuun talousarvioon nähden (Loimaan kaupunki ja vesi liikelaitos) tulos on 4,6 milj. euroa parempi.

Vuonna 2020 **verotuloja** kertyi yhteensä 55,9 milj. euroa, joka 1,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019 ja alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 842 000 euroa vähemmän.

Kunnallisverotuottoja Loimaan kaupungille kertyi vuonna 2020 yhteensä 48,4 milj. euroa. Tämä oli 690 540 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja noin 1,5 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Kunnallisverotuottojen kertymä oli lopulta ennakoitua suurempi mutta jäi huomattavasti alkuperäisestä talousarviosta. Ennakoitua heikompi tilitys johtui koronapandemian taloudellisista vaikutuksista. Vastaavasti syyt parempaan tilitykseen johtuivat eri tekijöistä; kuten ennakoitua paremmasta palkkasumman kehityksestä, verovuoden 2020 parantuneesta jako-osuudesta, yritysten verojen maksujärjestelyistä ja vuonna 2019 kunnallisveroon vaikuttaneen verokorttiuudistuksen vajeen korjaantumisesta vuonna 2020.

Kunnallisveroprosenttia nostettiin 20,50 prosentista 21,00 prosenttiin vuonna 2019. Kunnallisveroprosenttiin ei tehty muutoksia vuodelle 2020.

Yhteisöveroa kertyi yhteensä 3,7 milj. euroa, mikä on noin 376 000 euroa enemmän kuin vuonna 2019. Alkuperäiseen talousarvioon nähden yhteisöverotuottoja kertyi noin 208 000 euroa enemmän. Myönteinen kehitys johtui pääosin 10 prosenttiyksiköllä korotetusta yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta vuodelle 2020.

Kiinteistöverotuottoja vuonna 2020 saatiin 3,8 milj. euroa. Tilitys oli 359 000 euroa pienempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 394 000 euroa pienempi kuin vuonna 2019. Kiinteistöveron heikompi tilitys johtui siitä, että kiinteistöverotus siirtyi verovelvollisuuskohtaiseen verotuksen valmistumiseen.

Valtionosuuksia saatiin yhteensä 47,5 milj. euroa, mikä oli 6,5 milj.euroa enemmän kuin vuonna 2019. Alkuperäiseen talousarvioon nähden valtionosuuksia kertyi noin 5,3 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon nähden 1,0 milj. euroa enemmän.

Vuoden alkupuolella koronaepidemia ja sen leviämisen estämisen toimenpiteet ennakoitiin vaikuttavan kuntatalouteen heikentävästi. Myöhemmin tosin huomattiin, että vaikutus ei tulisikaan olemaan niin suuri. Myönteisempi talouskehitys selittyy pitkälle valtion myöntämistä lisätukipaketeista kunnille.

Koronaepidemiasta johtuen epäsuotuisaa taloudellista tilannetta korjattiin 2.6.2020 neljännessä lisätalousarviossa. Lisätalousarviossa kunnille ja sairaanhoitopiireille myönnettiin 1,4 miljardin euron lisätuki. Tukipaketin keskeisin sisältö oli seuraava:

Peruspalveluiden valtionosuus 720 milj. euroa, harkinnanvaraisen osuuden korotus 50 milj. euroa, yhteisöveron jako-osuuden korotus 450 milj. euroa ja valtionavustus sairaanhoitopiireille 200 milj. euroa. Lisäksi kuntia tuettiin OKM:n ja LVM:n hallinnonalojen valtionavustuksilla.

Tästä Loimaalle kohdistuva osuus oli yhteensä noin 2,8 milj. euroa. Tämä muodostui peruspalveluiden valtionosuuden lisäyksestä noin 2,1 milj. euroa ja kuntien yhteisöverotuoton 10 prosentin jako-osuuden korotuksesta, josta Loimaan osuuden arvioitiin olevan 785 000 euroa.

Elokuussa 2020 hallitus päätti vähentää verolykkäysmaksun kompensatiota noin 855 000 eurolla, jota ehdittiin maksaa täysimääräisesti elo-syyskuussa. Veromaksulykkäyksen kompensatiota Loimaan kaupunki sai 270 589 euroa vuonna 2020.

Lokakuussa valtion seitsemännessä lisätalousarviossa vuodelle 2020 päätettiin myöntää lisätukea, jotka kohdistettiin seuraavasti: kuntien peruspalveluiden valtionosuudet 400 milj. euroa, sairaanhoitopiireille 200 milj. euroa kertaluonteisina lisäyksinä koronavirustilanteesta aiheutuvien muiden kustannusten ja tulojen menetysten kompensoimiseksi ja koronaviruksen testauksesta ja jäljittämisestä kunnille aiheutuvien kustannusten kompensoimiseksi 350 milj. euroa kertaluonteisesti osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta.

Loimaan kaupungin osuus tästä budjetista oli noin 1,9 milj. euroa. Yhteensä Loimaan kaupungin valtionosuuslisäykset olivat noin 4,3 milj.euroa.

Lisäksi OKM myönsi koronatukia mm kulttuurin- ja taiteen alalle, lasten ja nuorten hyvinvointiin, lukio-opiskelijoille, ammatilliseen koulutukseen, perusopetuksen etäopetuksen oppimisvajeeseen, varhaiskasvatuksen tukemiseen ja nuorisotyön vahvistamiseen. Loimaan kaupunki sai edellä mainittujen lisäksi toisena vuonna harkinnanvaraista avustusta. Vuonna 2020 avustusta saatiin 1,0 milj. euroa.

Ulkoisia toimintatuottoja (vain kaupunki) vuonna 2020 kertyi 15,3 milj. euroa, mikä oli noin 2,3 milj.euroa eli 12,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuottoja kertyi noin 619 000 euroa vähemmän.

Toimintatuotot nousivat muutettuun talousarvioon nähden myyntituottojen osalta noin 134 000 euroa (2,0 prosenttia). Tulot vastaavasti laskivat maksutuottojen osalta 254 000 euroa (4,7 prosenttia), tukien ja avustusten osalta noin 266 000 euroa (15,5 prosenttia) ja muiden toimintatuottojen osalta noin 233 000 euroa (11,0 prosenttia).

Myyntituotot ylittivät muutetusta budjetista noin 600 000 euroa saatujen sotaveteraanien tukien ansiosta. Vastaavasti myyntituotot alittuivat mm maksetuista korvauksilta kuntayhtymiltä 470 000 euroa (akuuttien kuntoutusosastojen tuotot).

Maksutuottojen ryhmässä muutettuun talousarvioon nähden on saatu vähemmän lääke- ja laitoshoitomaksuja.

Tukia ja avustuksia saatiin vähemmän valtionavustuksina.

Muiden toimintatuottojen ryhmässä pysyvien vastaavien myyntituotot jäävät muutetusta talousarviosta 144 000 euroa ja vuokratuotot noin 89 000 euroa.

Koko kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösennusteen mukaan toimintatuotot laskivat 1,6 prosenttia. Osa toimintatuottojen alenemisesta selittyy koronapandemian vaikutuksista verrattaessa edellisvuoteen.

Ulkoiset toimintakulut (vain kaupunki) 106,9 milj. euroa laskivat vuoteen 2019 nähden 5,5 milj. euroa eli 4,9 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut laskivat 3,4 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden asiakaspalvelujen ostot vähenivät 3,4 milj.euroa, aineet, tarvikkeet ja tavarat vähenivät 411 000 euroa, henkilöstökulut vähenivät 351 000 euroa. Vastaavasti avustuksia maksettiin muuttuvaan talousarvioon nähden 666 000 euroa enemmän.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat 2,0 prosenttia tilinpäätösennusteen mukaan.

Loimaan kaupungin **henkilöstökulut (vain kaupunki)** 43,0 milj. euroa laskivat 5,6 prosenttia eli noin 2,6 milj. euroa vuoteen 2019 nähden. Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstökulut laskivat noin 351 000 euroa eli 0,8 prosenttia. Vuoteen 2019 nähden palkat ja palkkiot laskivat noin 2,0 milj.euroa eli 5,7 prosenttia ja henkilöstösivukulut laskivat noin 522 000 euroa eli 5,4 prosenttia.

Henkilöstökulujen suurin muutos edellisvuoteen 2019 nähden syntyi talousarviossa hyväksytyistä henkilöstösäästötavoitteista, joilla säästää henkilöstökuluihin haettiin 1,5 milj. euroa joko lomautuksella tai muilla henkilöstöön kohdistuvilla toimenpiteillä. Toinen merkittävämpi palkkakuluja vähentävä tekijä oli akuutin kuntoutusosaston väliaikainen sulkeminen, koska neuvottelut kuntoutusosaston palvelujen myymisestä Pöytyän Auran kanssa päättyivät toistaiseksi.

Muutettuun talousarvioon nähden sivistysvaliokunnan henkilöstökulut ylittyvät noin 350 000 euroa ja koronaepidemian vuoksi palkattujen ylimääräisten henkilöiden osalta 124 000 euroa. Vastaavasti henkilöstökulut alittuvat hyvinvointivaliokunnassa noin 300 000 euroa ja elinympäristövaliokunnassa noin 155 000 euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien henkilöstökulut nousivat 1,2 prosenttia ja näistä palkat ja palkkiot kasvoivat 1,1 prosenttia ja henkilösivukulut kasvoivat 1,5 prosenttia vuoteen 2019 nähden.

Palvelujen ostot (vain kaupunki) 50,4 milj. euroa laskivat vuoteen 2019 nähden noin 3,0 milj.euroa eli 5,7 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden palvelujen ostot laskivat noin 3,4 milj.euroa eli 6,3 prosenttia.

Muutettuun talousarvioon nähden asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä toteutuivat 1,6 milj.euroa (erikoissairaanhoidon) pienempänä. Yhteensä erikoissairaanhoidon ostopalvelumenot toteutuivat edellisvuoteen nähden noin 2,6 milj. euroa pienempänä. Muut isoimmat ostopalvelumenojen alitukset muutettuun talousarvioon nähden olivat; asiakaspalvelujen ostot muilta 540 000 euroa (josta terveys- ja hoivapalveluiden asumispalvelut 406 752 euroa ja varhaiskasvatus 162 105 euroa), talvikunnossapito 245 000 euroa, matkustus- ja kuljetusmaksut 573 000 euroa, koulutuspalvelut 122 000 euroa ja ateriapalvelujen ostot noin 97 000 euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien palvelujen ostot nousivat noin 2,0 prosenttia tilinpäätösennusteen mukaan vuodesta 2019.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (vain kaupunki) 6,4 milj. euroa laskivat noin 210 000 euroa eli 3,2 prosenttia vuoteen 2019 nähden. Muutettuun talousarvioon nähden aineet, tarvikkeet ja tavarat laskivat 411 000 euroa eli 6,0 prosenttia. Suurimmat selittävät tekijät ovat ennakoitua vähäisemmät elintarvikemenot 116 000 euroa, lääke- ja hoitotarvikemenot 114 000 euroa ja muut materiaalimenot 113 000 euroa.

Avustuksia (vain kaupunki) maksettiin 4,9 milj. euroa eli noin 370 000 euroa eli 8,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden avustuksia maksettiin 666 000 euroa 8,2 prosenttia enemmän.

Avustusmäärien nousu muutettuun talousarvioon nähden johtui suurimmaksi osaksi kotitalouksille maksetun tukien määrien kasvusta.

Muut toimintakulut (vain kaupunki) 2,1 milj. euroa laskivat vuoteen 2019 nähden noin 62 000 euroa eli 2,9 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden muut toimintakulut nousivat 42 000 euroa eli 2,1 prosenttia.

Loimaan Vesi-liikelaitoksen toimintatuotot 3,1 milj. euroa toteutuivat lähestulkoon edellisvuoden mukaisesti. Talousarvioon nähden toimintatuottoja saatiin noin 65 000 euroa enemmän.

Loimaan Vesi-liikelaitoksen toimintakulut 2,3 milj. euroa alenivat edellisvuoteen nähden noin 105 000 euroa. Toimintakulut jäivät budjetoidusta noin 42 000 euroa. Henkilöstökulut alittuivat 110 820 euroa, kun taas materiaalit ja palvelut ylittivät 49 000 euroa ja muut liiketoiminnan kulut 20 000 euroa. Poistot ja arvonalentumiset jäivät budjetoidusta noin 103 000 euroa.

Loimaan kaupungin ja liikelaitos Loimaan Veden ulkoinen toimintakate oli 90 709 393 euroa ja Loimaan kaupungin toimintakate oli 91 529 180 euroa.

Toimintakate parani noin 3,1 milj.euroa eli 3,3 prosenttia edellisvuoteen nähden. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate parani noin 2,9 milj. euroa eli 3,1 prosenttia. Kunnan ja kuntayhtymien toimintakate kasvoi 3,1 prosenttia tilinpäätösennusteen mukaan vuodesta 2019.

Korkokuluja maksettiin vuonna 2020 noin 193 000 euroa, joka oli noin 35 000 euroa eli 15,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden korkokulut alittuivat noin 107 000 euroa eli 35,5 prosenttia.

Muita rahoitustuottoja 315 000 euroa kertyi noin 68 000 euroa eli 27,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Muihin rahoitustuottoihin sisältyy yhtenä suurimpana eränä Loimaan Kaukolämmön osinkotuotto 177 072 euroa.

Loimaan kaupungin ja Vesi-liikelaitoksen vuosikate vuonna 2020 oli 12 772 324 euroa, joka oli 11,3 milj. euroa parempi kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden vuosikate oli 5,8 milj. euroa parempi.

Loimaan kaupungin vuosikate vuonna 2020 oli 11 960 874 euroa.

Tilinpäätösennusteen mukaan kuntien ja kuntayhtymien vuosikate parani 97,1 prosenttia vuodesta 2019.

Poistot ja arvonalentumiset 5,1 milj. euroa (kaupunki ja Vesi-liikelaitos yhteensä) nousivat vuoteen 2019 nähden noin 1,1 milj.euroa eli 29,0 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden poistot ja arvonalentumiset nousivat noin 876 000 euroa. Suunnitelman mukaisen poistojen osuus poistot ja arvonalentumisryhmästä olivat 4,1 milj. euroa ja arvonalentumiseen liittyvä osuus oli noin 967 000 euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä nousi vuodesta 2019 noin 181 000 euroa. Arvonalentumiskirjaukset 22.2.2021 § 77 tehtiin seuraavista kiinteistöistä: Kaupungintalo, Hirvikosken kunnantalo, Hirvikosken koulun asuntola, Melleri, Kartanomäen rivitalo ja Palvelutalo Pikkukartano. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösennusteen mukaan poistot ja arvonalentumiset nousivat 2,8 prosenttia.

Toimielinten taloudellinen toteutuminen

Vuonna 2020 **kaupunginhallitus** -kokonaisuuden toimintakate 6 535 386 euroa oli noin 90 000 euroa parempi kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyy noin 471 698 euroa. Ulkoisia toimintatuottoja kertyi noin 701 000 euroa ja ne alittuivat muutetusta talousarviosta noin 250 000 euroa.

Ulkoiset toimintakulut 7,2 milj. euroa ylittivät noin 222 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Toimintatuottojen olennaisimmat alitukset olivat pysyvien vastaavien myyntivoitot 144 000 euroa ja työttömyystukiaavustustulot 79 000 euroa.

Toimintamenojen ylitykset johtuivat suurimmaksi osaksi hallinnon henkilöstökulujen ylityksestä yhteensä 137 000 euroa ja palvelujen ostojen ylityksestä 187 000 euroa. Vastavasti palkkamenot alittuivat elinvoiman palvelualueella noin 155 000 euroa.

Koronaepidemian vuoksi avattiin Loimaan kaupungin tilikarttaan uusi osasto nimeltään **poikkeusolot**. Koronaan liittyviä ylimääräisiä käyttötalouskustannuksia seurattiin tällä ti-
lillä.

Lisäksi akuutin sairaalaosaston menoja seurattiin sen omalla kustannuspaikalla. Koronaan liittyviä kustannuksia tälle kustannuspaikalle muodostui yhteensä 356 315 eu-
roa. Kustannukset muodostuivat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista ja suojavaruste-
hankinnoista. Toimintakulut ylittivät muutetusta talousarviosta noin 124 000 euroa.

Hyvinvointivaliokunnan ulkoinen toimintakate 57 804 976 euroa oli noin 1,1 milj. euroa parempi kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui noin 2,0
milj. euroa. Toimintatuottoja 9,6 milj. euroa kertyi muutettuun talousarvioon nähden vä-
hemmän 144 000 euroa.

Ulkoiset toimintakulut 67,4 milj. euroa alittuivat muutetusta talousarviosta 2,1 milj.euroa. Toimintakulujen alittuminen selittyy suurimmaksi osaksi erikoissairaanhoidopiirin alhaisem-
malla toteumalla noin 1,7 milj. euroa sekä yhden akuutin kuntoutusosaston sulkemisella.

Sivistysvaliokunnan ulkoinen toimintakate 19 201 499 euroa oli noin 1,3 euroa parempi kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui noin 110 000 eu-
roa. Toimintatuotot 2,6 milj. euroa alittuivat muutettuun talousarvioon nähden noin
172 000 euroa. Toimintatuottoihin alenevasti vaikuttivat mm. saatu vähäisempi avustusten
määrä 50 000 euroa ja kuntien pienemmät korvaustuotot noin 50 000 euroa.

Sivistysvaliokunnan toimintakulut 21,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden alittui-
vat noin 282 000 euroa. Eniten toimintakuluista alittuivat kuljetuskustannukset 276 000
euroa ja asiakaspalvelujen ostot muilta (päiväkotipalvelut) 155 000 euroa sekä maksetut
kotihoitontuet ja avustukset 52 000 euroa. Vastaavasti henkilöstökulut ylittivät muute-
tusta budjetista 363 000 euroa.

Elinympäristövaliokunnan ulkoinen toimintakate 7 554 219 euroa oli noin 1,1 milj. euroa parempi kuin vuonna 2019. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittuu noin 1,3
milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot 2,4 milj. € toteutuvat lähestulkoon muutetun talousar-
vion mukaisesti. Toimintakulut 10,0 milj. € alittuvat muutetusta talousarviosta noin 1,3 milj.
euroa.

Toimintakulujen alittuminen johtuu mm. henkilöstökulujen alittumisella muutettuun talous-
arvioon nähden noin 390 000 euroa, rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelut alittui-
vat 286 000 euroa, talvikunnossapito 245 000 euroa, elintarvikeostot noin 192 000 euroa.
Vastaavasti maksusitoumuksiin oppilasruokailussa käytettiin noin 100 000 euroa.

Valtuuston käsittelemät määrärahamuutokset käyttötalousosa

Käyttötalouteen liittyviä määrärahamuutoksia käsiteltiin valtuustossa 16.11.2020 § 42, jol-
loin hyväksyttiin seuraavat määrärahamuutokset:

- **Kaupunginhallitus**
- Elinvoimapalveluiden määrärahaan lisättiin 170 000 euroa KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun ylitystä varten.
- **Hyvinvointivaliokunta**
- Sosiaalityön toimintatuottoja vähennettiin 80 934 euroa ja toimintakuluja vähennettiin 329 102 euroa
- Terveys- ja hoivapalveluiden toimintatuottoja vähennettiin 1 333 323 euroa ja toiminta-
kuluja vähennettiin 2 099 768 euroa.
- **Sivistysvaliokunta**
- Varhaiskasvatuspalveluiden toimintatuottoja vähennettiin 190 000 euroa ja toimintaku-
luja 190 020 euroa.
- Perusopetuksen ja keskiasteen toimintatuottoja nostettiin 93 400 euroa ja toimintaku-
luja nostettiin 47 800 euroa.
- Vapaa-aikapalveluiden toimintatuottoja laskettiin 110 000 euroa ja toimintakuluja
153 050 euroa.
- **Elinympäristövaliokunta**
- Ruoka- ja siivouspalveluiden toimintatuottoja vähennettiin 70 000 euroa ja kuluja las-
kettiin 250 000 euroa

- Rakennuttamispalveluiden pysyvien vastaavien myyntivoittoa vähennettiin 200 000 euroa (Kalikka).
- Tilapalveluiden talvikunnossapitomenoa vähennettiin 80 000 euroa
- Kunnallistekniikan tilapäisiä palkkamenoja vähennettiin 86 100 euroa.
- **Koronaepidemiaa** varten hyväksyttiin uusi kustannuspaikka ja siellä toimintamenoja yhteensä 232 492 euroa.

Investoinnit

Loimaan kaupungin investointimenot vuonna 2020 olivat yhteensä 2 874 748 euroa. Investointitulo (maa-alueiden myynnit) saatiin 70 875 euroa. Nettomääräinen investointimeno oli 2 803 872 euroa. Investointeihin liittyviä tuloja saatiin muutettuun talousarvioon nähden 79 125 euroa vähemmän ja investointimenot alittuivat muutetusta talousarviosta 653 552 euroa.

Valtuustossa käsiteltiin investointimäärärahamuutoksia seuraavasti:

- 27.4.2020 Ylistaronkadun korjaus- ja käyttösuunnitelmaa varten Mäenpäänsillan korjausmäärärahasta siirretään 220 000 euroa Ylistaronkatu 36 saneeraukseen ja toimiltilojen muutostöihin.
- 27.4.2020 Henkilöstöhallinnon ohjelmistohankintaa varten lisättiin investointiosioon 50 000 euroa.
- 8.6.2020 Väinämöisenkadun peruskorjauksesta siirretään määrärahaa Vt 9 eritasoliittymän rakentamisen vuodelle 2020 kohdistuneisiin Loimaan kaupungin maksuosuuksiin 210 000 euroa ja pikatien valaistusurakkaan 7 300 euroa.
- 16.11.2020 hyväksyttiin investointimäärärahavähennyksiä yhteensä 1 568 700 euroa. Samalla hyväksyttiin myös investointimäärärahojen siirtoja kohteista toisiin.

Tarkemmat investointimäärärahoihin ja investointeihin liittyvät muutokset on esitetty kohdassa Investointiosan toteutuminen.

Suurimmat investointikohteet vuonna 2020 ovat olleet Ylistaronkatu 36 kiinteistöön liittyvät muutostyöt noin 532 000 euroa, Opistotalon remontti 233 2384 euroa, Väinämöisen kadun peruskorjaus 480 153 euroa, Moottoriradan hulevesiviemäröinti 296 118 euroa, VT9 liittymäjärjestelyt 217 096 euroa ja katujen päällystys yhteensä 353 471 euroa.

Rahoitus

Vuoden 2019 lopussa Loimaan kaupungin lainamäärä oli 40,6 milj. euroa. Lainamäärä laski edellisvuoteen nähden 2,4 milj. euroa.

Lyhytaikaisten (Kuntatodistusten) lainojen osuus kokonaismäärästä on 13 milj. euroa eli 32,1 prosenttia koko lainamäärästä.

Kuntarahoituksen myöntämä laina 18133/15 pääomaltaan 5 milj. euroa, jota oli jäljellä 3 milj. euroa, sopimus päättyi 14.12.2020. Kuntarahoitus esitti lainaa konvertoitavaksi (KH 9.11.2020 § 375). Kyseinen laina maksettiin pois ja tilalle nostettiin edullisempikorkoista lainaa. Samalla kilpailutettiin 2,0 milj. euroa talousarviolainaa. Vuoden 2020 talousarviossa oli pitkäaikaista lainaa varattu nostettavaksi 6,5 milj. euroa. Käyttämättä talousarviolainasta jäi 4,5 milj. euroa.

Tulokseen vaikuttavia eriä:

Kertaluonteisia tapahtumia (1000 €)	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
Kilpailukyky sopimus/veromenetysten kompensointi							698	8789
Koronasta johtuvat lisämenot noin								-665
Lastensuojelukäytäntö				-227				
Maksut kelalle pitkäaikaistyöt	-479	-533	-937	-975	-967	-843	-824	-979
Vesi liikelaitoksen tulos (1000 €)	525	397	730	-239	-55	239	403	237
Verotilittymuutos (palautusten aikaistus)	587	820						
Kunnallisverotuottojen tilitysrytmi							-2 600	-691
Kiinteistöveron vaikutus	526							-359
Yhteisöveron vaikutus							-300	208
Valtionavustusmuutokset								4 300
Harkinnanvarainen avustus							950	1 000
Talkoovapaat	175	90	95	111	91	0	65	96
Lomautus ja henkilöstösäästöt	686							1 733
Erilliskorvausten jaksotusmuutos				-204				
Lomapalkkavarauksen muutos	114	350	267	190	152	0	-245	61
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (1000 €)	301	290	318	693	246	955	233	192
Pysyvien vastaavien myyntitappiot (1000 €)	-6	-9	-118	0	0	0	0	0
Pakollinen varaus muod/purku (Kemppilä)	301							
Kemppilän puhdistustyön vaikutus tulokseen	144							
Satunnaiset menot/vakuutusmaksu							-808	
Poistosuunnitelman muutos, poistoaikojen lyhentäminen	-111							
Työkymppin toiminnan nettotulokset			213					
Kertaluonteiset poistot			-481	-55	-75			
Kiinteistöjen arvonalennukset						-717		-967
Matala korkotasotaso (1000 €)	500-1200	500-1200	500-1200	500-1200	500-1200	500-1200	-228	-193

1.4.1 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuoden 2020 lopulla 1 057 (vuonna 2019 yht. 1 062 henkilöä). Näistä 818 oli vakinaisia (vuonna 2019 yht. 818) ja 239 määräaikaisia (vuonna 2019 yht. 244). Henkilöstöstä yli 85,1 prosenttia (vuonna 2019 yht. 83,2 prosenttia) työskenteli sote- ja sivistyspalveluissa.

Henkilöstökulut vuonna 2020 olivat yhteensä 43,7 milj. euroa. Henkilöstökulut olivat 2,6 milj. euroa edellisvuoden henkilöstökuluja ja noin 462 000 euroa muutettua talousarviota pienemmät.

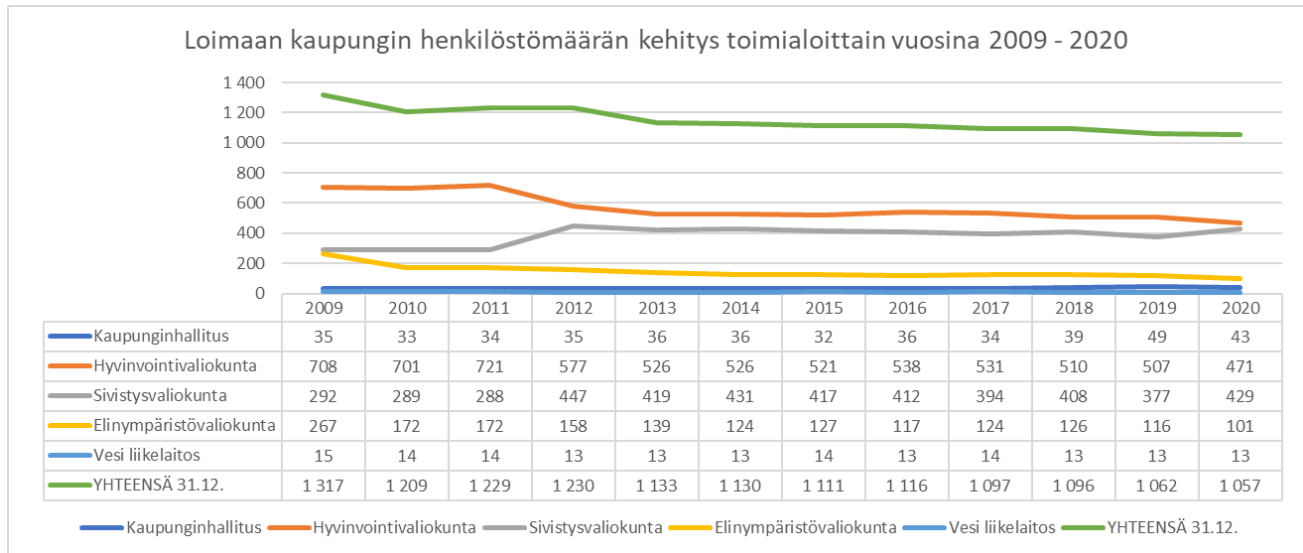
Vanha kunnallinen yleinen virkaehtosopimus päättyi 31.3.2020 ja uusi sopimus astui voimaan ajalle 1.4.2020 – 28.2.2022. Sopimuskauden ensimmäinen korotus tehtiin 1.8.2020. Korotuksen suuruus oli 26 euroa, mutta kuitenkin enintään 1,22 prosenttia. Toinen yleiskorotus tehdään 1.4.2021 ja sen suuruus on 1,00 prosenttia. Molempien yleiskorotusten lisäksi palkkausluvun mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti. Lisäksi kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat OVTES:ssä 1.8.2020 ja muilla 31.8.2020 lukien. Työnantajan työajan pidennyksistä luopumisen vastapainoksi sopimuksissa sovittiin työnantajille tulevista ns vastaavista hyödyistä. Näin ei kuitenkaan käynyt. Lääkärisopimuksessa sovitut työajan pidennykset jäivät.

Vuoden 2020 talousarvio ja talouden tasapainottamisohjelma sisälsi henkilöstösäästöin (lomautukset ja muut toimenpiteet) tavoiteltavan 1,5 milj. euron säästön. Säästötavoite toteutui. Puhtaina lomautuksina toteutui noin 30 prosenttia. Muita henkilöstösäästöjä olivat pidetyt palkattomat vapaat, tehtävien täyttämättä jättäminen jne. Keväällä kaupunginhallitus 6.4.2020 päätti käynnistää korona-epidemian edellyttämät tuottannollisin ja taloudellisin perustein käytävät työnantajan ja henkilöstön väliset yhteistoimintaneuvottelut. Perusteina voimassa oleva poikkeustilanne ja sen toimenpiteet ja vaikutukset. Neuvottelut koskivat henkilöstöä, johon koronavirus -epidemian edellyttämät mahdolliset lomauttamistarpeet kohdistuvat. Neuvottelut aloitettiin 7.4.2020 ja päätettiin 4.5.2020. Tarvetta syksyllä lomautuksille ei kuitenkaan ollut.

Elokuussa 2019 perustettiin työryhmä, jonka tehtävä on tarkastella auki tulevia vakansseja ja pyrkiä erilaisten työtehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta jättämään niitä täyttämättä. Työryhmä kokoontui myös vuonna 2020 käsitellen auki tulevia vakansseja ennen kaupunginhallitukseen viemistä.

Henkilöstöasioista raportoidaan erikseen kaupungin vuosittain laadittavassa henkilöstöker-
tomuksessa.

Henkilöstömäärän kehitys toimialoittain:

Henkilöstömäärän toteutuminen yksiköittäin:

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP2020	TA 2021	ERO TA20-TP20	Muutos %
KOKONAISMÄÄRÄ	1029,09	995,19	1000,12	985,99	967,00	955,39	975,82	948,25	922,14	902,45	-26,11	-2,75
Kaupunginhallitus	32,50	33,35	29,50	31,50	31,00	39,00	37,00	35,00	36,50	35,00	1,50	4,29
Konsernihallinto	32,50	33,35	29,50	31,50	31,00	22,00	19,00	17,00	18,00	16,50	1,00	5,88
Elinvoima						17,00	18,00	18,00	18,50	18,50	0,50	2,78
Hyvinvointivaliokunta	459,50	433,25	444,25	441,25	432,00	415,50	428,00	423,00	421,00	407,00	-2,00	-0,47
Soten hallinto	12,00	11,00	9,00	9,00	9,00	9,00	8,50	10,00	9,00	10,00	-1,00	-10,00
Sosiaalityö	16,00	16,00	24,00	27,00	27,00	20,00	22,00	22,00	22,00	21,00	0,00	0,00
Perheneuvola 1.1.2018 sos.työ						4,00	4,00	4,00	3,00	3,00	-1,00	-25,00
Perhepalvelut* 1.1.2013 Sos.työ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Perhetukikeskus	8,00	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Aikuissos.työ.1.1.13 sos.työ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vammaispalvelut	39,50	38,50	36,50	36,50	36,50	36,50	33,50	33,50	33,50	34,50	0,00	0,00
Lastensuojeluyksikkö										7,00	0,00	
Terveys- ja hoivahallinto **	4,00	4,00	2,50	2,50	2,50	2,50	2,00	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00
Avoterveydenhuolto	47,00	49,00	48,00	47,00	46,00	46,00	46,00	50,00	50,00	50,00	0,00	0,00
Terapiapalvelut	8,25	8,25	7,25	7,25	8,00	9,00	11,00	11,00	11,00	11,00	0,00	0,00
Suun terveydenhuolto	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	0,00	0,00
Erityispalveluyksikkö	12,00	12,00	14,00	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Mielenterveys-/päihderyhmä ja					11,00	11,00	11,00	10,00	10,00	10,00	0,00	0,00
Perheneuvola 31.12.2017 asti					4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Akuutti vuodeosastoahoito	57,50	56,50	115,50	96,00	86,00	82,00	81,60	80,60	80,60	55,60	0,00	0,00
Avosairaala										3,00	0,00	
Kotihoito	85,00	86,00	80,00	80,00	83,00	84,00	102,00	105,00	105,00	105,00	0,00	0,00
Kuntouttava päivätoiminta						4,50	6,40	6,40	6,40	6,40	0,00	0,00
Omaishoito Tammikoti (Pikkuk)	18,50	15,50	14,50	14,50	14,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Ikäihmisten omaishoito						2,50	3,50	3,50	3,50	3,00	0,00	0,00
Omaishoidettavien intervallihoido										5,50	0,00	
vanhustyön ohjaaja								0,50	0,50	0,50	0,00	0,00
Palveluasuminen (KAPU+ILO)	48,50	37,50	49,50	63,00	61,00	61,00	70,50	59,00	59,00	54,00	0,00	0,00
Vanhainkodit / laitokset	51,50	38,50	17,50	17,50	17,50	17,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Työkymppi	25,75	27,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Sivistysvaliokunta	392,50	401,00	397,00	388,00	370,00	370,80	373,70	360,70	355,50	350,60	-5,20	-1,44
Varhaiskasvatus	134,00	138,00	136,00	123,00	115,00	113,50	108,00	105,00	102,00	101,00	-3,00	-2,86
Perusopetus ja lukiokoulutus	201,60	196,50	195,10	198,50	187,50	190,50	198,50	193,00	195,00	188,00	2,00	1,04
Vapaa-aikapalvelut*	56,90	66,50	65,90	66,50	67,50	66,80	67,20	62,70	58,50	61,60	-4,20	-6,70
Elinympäristövaliokunta	131,59	114,59	116,37	112,24	120,00	117,09	123,45	116,55	96,14	95,85	-20,41	-17,51
Elinympäristövaliokunta **	124,59	108,59	110,37	106,24	114,84	117,09	123,45	116,55	96,14	95,85	-20,41	-17,51
Ympäristölautakunta 30.6.2017	7,00	6,00	6,00	6,00	5,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#JAKO/0!
Loimaan Vesi-liikelaitos	13,00	13,00	13,00	13,00	14,00	13,00	13,67	13,00	13,00	14,00	0,00	0,00

Henkilömäärä on laskettu TP2020 samalla tavoin kuin talousarvion laadinnan yhteydessä, jotta luvut ovat vertailukelpoisia.

Henkilötyövuosi lasketaan siten, että henkilön työaika muutetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön vuoden työpanokseksi.

*vapaa-aika palvelualueella ei ole mukana laskuissa kansalaisopiston ja musiikkiopiston henkilömääriä.

**kausityöntekijöiden määrää ei ole mukana elinympäristövaliokunnan laskuissa.

Henkilöstökulut palvelukeskuksittain:

HENKILÖSTÖKULUT PALVELUKESKUKSITTAIN	TP 2019	TA 2020	TA+M2020	TP2020	Erutus (MTA-käyttö)	Muutos-% 2020/2019	TA:n toteuma %
HENKILÖSTÖKULUT (€)							
Hallintopalvelut							
Palkat ja palkkiot	-959 747	-850 600	-850 600	-959 740	109 140	100,0	112,8
Eläkekulut	-297 768	-269 370	-269 370	-307 666	38 296	103,3	114,2
Muut henkilösivukulut	-28 268	-33 740	-33 740	-23 602	-10 138	83,5	70,0
Henkilösivukulut	-326 036	-303 110	-303 110	-331 268	28 158	101,6	109,3
HENKILÖSTÖKULUT	-1 285 783	-1 153 710	-1 153 710	-1 291 008	137 298	100,4	111,9
Elinkeino ja kaupunkikehityspalvelut							
Palkat ja palkkiot	-988 300	-981 700	-981 700	-866 484	-115 216	87,7	88,3
Eläkekulut	-179 988	-187 620	-187 620	-163 566	-24 054	90,9	87,2
Muut henkilösivukulut	-29 394	-37 860	-37 860	-21 833	-16 027	74,3	57,7
Henkilösivukulut	-209 382	-225 480	-225 480	-185 399	-40 081	88,5	82,2
HENKILÖSTÖKULUT	-1 197 682	-1 207 180	-1 207 180	-1 051 883	-155 297	87,8	87,1
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut							
Palkat ja palkkiot	-17 401 154	-17 729 870	-17 088 870	-16 716 137	-372 733	96,1	97,8
Eläkekulut	-4 363 928	-4 024 400	-3 969 300	-4 247 282	277 982	97,3	107,0
Muut henkilösivukulut	-547 741	-689 255	-658 755	-454 328	-204 427	82,9	69,0
Henkilösivukulut	-4 911 669	-4 713 655	-4 628 055	-4 701 610	73 555	95,7	101,6
HENKILÖSTÖKULUT	-22 312 823	-22 443 525	-21 716 925	-21 417 747	-299 178	96,0	98,6
Sivistyspalvelut							
Palkat ja palkkiot	-13 045 538	-11 981 300	-11 835 300	-12 198 437	363 137	93,5	103,1
Eläkekulut	-2 795 190	-2 522 500	-2 522 500	-2 639 638	117 138	94,4	104,6
Muut henkilösivukulut	-399 805	-469 400	-469 400	-338 924	-130 476	84,8	72,2
Henkilösivukulut	-3 194 995	-2 991 900	-2 991 900	-2 978 562	-13 338	93,2	99,6
HENKILÖSTÖKULUT	-16 240 533	-14 973 200	-14 827 200	-15 176 999	349 799	93,5	102,4
Tekninen ja ympäristöpalvelut							
Palkat ja palkkiot	-3 532 288	-3 422 080	-3 275 980	-3 046 658	-229 322	86,3	93,0
Eläkekulut	-856 147	-896 800	-896 800	-789 435	-107 365	92,2	88,0
Muut henkilösivukulut	-114 508	-131 600	-131 600	-78 770	-52 830	68,8	59,9
Henkilösivukulut	-970 655	-1 028 400	-1 028 400	-868 205	-160 195	89,4	84,4
HENKILÖSTÖKULUT	-4 502 943	-4 450 480	-4 304 380	-3 914 863	-389 517	86,9	91,0
Loimaan Vesi, liikelaitos							
Palkat ja palkkiot	-528 217	-576 300	-576 300	-514 436	-61 864	97,4	89,3
Eläkekulut	-117 852	-159 500	-159 500	-114 748	-44 752	97,4	71,9
Muut henkilösivukulut	-20 135	-21 700	-21 700	-17 496	-4 204	86,9	80,6
Henkilösivukulut	-137 987	-181 200	-181 200	-132 244	-48 956	95,8	73,0
HENKILÖSTÖKULUT	-666 204	-757 500	-757 500	-646 680	-110 820	97,1	85,4
LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI, LIIKELAITOS YHTEENSÄ							
Palkat ja palkkiot	-36 517 486	-35 574 750	-34 765 136	-34 462 052	-303 084	94,4	99,1
Eläkekulut	-8 614 338	-8 060 190	-8 028 131	-8 287 125	258 994	96,2	103,2
Muut henkilösivukulut	-1 140 492	-1 383 555	-1 357 446	-939 631	-417 815	82,4	69,2
Henkilösivukulut	-9 754 830	-9 443 745	-9 385 577	-9 226 756	-158 821	94,6	98,3
HENKILÖSTÖKULUT	-46 272 316	-45 018 495	-44 150 713	-43 688 808	-461 905	94,4	99,0

1.4.2 Ympäristötekijät

Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä vastaa elinympäristövaliokunnan lupajaosto. Jätehuollon järjestämistä vastaa Loimi-Hämeen jätehuolto Oy. Se on kuntien omistama yhtiö, jossa on mukana Loimaan kaupungin lisäksi 15 muuta kuntaa. Jätehuoltoviranomaisena toimii LHJOY:n yhteistoiminta-alueen yhteinen jätelautakunta, jonka isäntäkuntana on Forssan kaupunki. Loimaan kaupungilla on lautakunnassa yksi jäsen Teuvo Suominen, joka toimii LHJ:n hallituksen puheenjohtajana. Ympäristöasioiden osalta vuonna 2020 ei ole tullut esille sellaisia tekijöitä, joilla olisi ollut olennaista vaikutusta kaupungin taloudelliseen tulokseen, kaupungin asemaan tai sen toiminnan kehitykseen.

Valtuusto hyväksyi 8.12.2014 Loimaan kaupungin ilmasto- ja energiaohjelman. Ohjelman keskittyi Loimaan kaupunkikonsernin suorassa vaikutusvallassa oleviin toimenpiteisiin. Kaupungin liittyttyä HINKU-kuntiin (Kv 14.11.2016) ei erillistä ilmasto- ja energiaohjelmaa enää ole päivitetty. Päästöseuranta on Loimaan osalta tehty Hinku-kuntien yhteisten periaatteiden mukaan. CO₂-raportoinnilla seurataan mm. Loimaan kokonaispäästöjen kehitystä.

Kaupunki on vuokrannut Sallila Energia Oy:n aurinkopaneelipuistosta 800 paneelia. Loimaan Kaukolämpö Oy:llä on vastaava vuokrauspäätös.

Loimaan Vesi-liikelaitos on laatinut toiminnastaan erillisen ympäristötilinpäätöksen 2020. Uusi jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 2015. Ypäjä-Loimaa siirtoviemärin valmistuttua (2017) johdetaan Ypäjän kunnan jätevedet Loimaan keskuspuhdistamolle puhdistettavaksi.

1.4.3 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Loimaan kaupungilla ei ole tiedossa sisäpiirikaupoista, joissa kaupunki olisi mukana, eikä myöskään ihmisoikeusrikkomuksista.

1.4.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Menneisiin vuosiin on mahtunut merkittäviä taloudellisia haasteita. Vuoden 2018 Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulos oli 5,0 milj. euroa alijäämäinen. Samalla taseen ylijäämä kääntyi ylijäämästä 4,4 milj. euron alijäämäksi. Myös vuoden 2019 tuloksesta muodostui alijäämäinen 3,2 milj. euroa. Vuoden 2019 taseen yhteen laskettu alijäämäksi kertyi 7,6 milj. euroa.

Vuoden 2019 veroprosenttipäätöksen yhteydessä joulukuussa 2018 päätettiin heti aloittaa valtuustokauden loppuun (5/2021) ulottuva toimialakohtainen talouden tasapinotusohjelman laadinta.

Kaupunginhallituksen tekemän päätöksen (17.12.2018) mukaan taloustyöryhmä asetettiin ohjaamaan ja seuraamaan ohjelman valmistelua.

Kevään 2019 aikana valtuustolle esiteltiin ja hyväksyttiin ensimmäiset talouden tasapainottamistoimenpiteet 15.4.2019. Kyseiset muutokset lisäsivät talousarvion alijäämä sen ollessa 566 700 euroa.

Loppuvuodesta huomattiin verotilitysten rytmityksen muutoksen ja tuloverorekisteri -uudistuksen heikentävän verotulotilityksiä huomattavasti. Lisäksi erikoissairaanhoidopiirin mak-suosuus oli ylittämässä budjetin. Tarkoituksena kun oli vuoden 2019 aikana saada eri-

koissairanhoidon menokehitystä sopeutettua. Kuitenkin kulut selkeästi olivat toteutuksessa ja jopa ylittymässä. Lisäksi loppuvuodesta Loimaan kaupunki maksoi ylimääräisen vakuutusmaksun 808 000 euroa.

Taloustyöryhmän tuli jatkaa talouden tasapainottamisohjelman työstämistä. Kuntalaki tulkiten talouden tasapainottaminen tulee sisällyttää vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelmaan niin, että vuoden 2023 taseen tulos on ylijäämäinen.

Vuoden 2020 talousarvioon sisällytettiin tasapainottamisohjelma, joka pitää sisällään mm. koulu-, kirjasto-, varhaiskasvatus- ja terveyskeskusten palveluverkkojen tarkastelua/supistamista vastaamaan nykytarpeita lapsilukumäärän ja asukasmäärän laskiessa. Lisäksi vuoden 2020 toimenpideohjelma piti sisällään henkilöstösäästöjä, jotka kaavailtiin toteutettavaksi joko lomautuksina tai muina henkilöstösäästöinä, erikoissairanhoidon kustannusten hillitsemiseen liittyviä toimenpiteitä, akuutin kuntoutusosaston alueellisen kehittämisen ja vesihuollon yhtiöittämisselvityksen laadinnan.

Talouden tasapainottamisohjelmasta toteutui henkilöstösäästöt ja erikoissairanhoidon kustannusten alentuminen. Tosin erikoissairanhoidon maksun aleneminen toteutui lähinnä koronapandemiasta aiheutuvan käytön alentumisesta.

Vuonna 2020 valmistui selvitystyö ylikunnallisen vesihuolto-yhtiön perustamiseksi Loimaan ja Ypäjän alueelle. Kaupunginvaltuusto päätti 7.12.2020, että yhtiöittämisselvitys keskeytetään ja että Loimaan Vesi jatkaa kunnallisena liikelaitoksena. Lisää talouden tasapainottamisohjelman toteutumisesta löytyy kunkin palvelualueen toimintakertomusosiossa.

Tiukkaan taloudelliseen tilanteeseen, seurantaan ja tasapainottamiseen lisähaasteen toi maaliskuussa 2020 Suomeen rantautunut koronapandemia, joka vaikutti suuresti taloudelliseen tilanteeseen niin kotimaassa kuin maailmalla. Maaliskuun talousluvut ja ennusteet näyttivät melko hurjilta.

Koronapandemia muutti melkoisesti myös kaupunginkin tuottamien palveluiden tuottamistapaa ja henkilökunnan tapaa tehdä töitä. Keväällä useat palvelut olivat katkolla. Tuotettujen palveluiden muutos näkyy niin kaupungin toimintatuottojen muodostumisessa kuin menokehityksessä. Tilanne korjaantui valtion toimesta tehdyillä lisäbudjeteilla. Ilman valtion lisäbudjetteja Loimaan kaupungin tulos olisi ollut huomattavasti heikompi, ellei jopa negatiivinen.

Vuoden 2020 tilikauden positiivinen tulos 7,7 milj. euroa tulee kääntämään taseen alijäämän 130 000 euroa ylijäämäiseksi. Tämä tulee helpottamaan kaupungin taloudellista tilannetta mutta koronatilanteen ja muiden talouteen liittyvien uhkatilanteiden vuoksi talouden tasapainottamistyötä tulee jatkaa edelleen

Vuonna 2021 koronapandemia vaikuttaa edelleen. Vuoden alusta aloitettiin rokottamiset mutta rokotteiden vaikea saaminen hidastaa rokotteiden antamista ja siksi vie aikaa ennen kuin kaikki saavat koronalta suojan. Omalta osaltaan virusmuunnokset vaikeuttavat tartuntatilannetta ja siksi erilaisia suosituksia sekä sulkua jatketaan vielä vuoden 2021 aikana. Vielä ei ole tietoa, kuinka kauan tilanne tulee kestämaan ja minkälaiset tule lopulliset vaikutukset vuoden 2021 talouteen. Vuoden 2021 talousarvio on laadittu normaalitilanteen mukaisesti. Se sisältää myös talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joita on syytä seurata edelleen.

Taloustyöryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana 13 kertaa, vuonna 2020 yhteensä 8 kertaa. Tehtävänä työryhmällä oli vuoden 2020 talousarvioon sisältyvän tasapainotusohjelman seuranta ja tulevan vuoden 2021 talousarvion laadinta ja tasapainotusohjelman jatkotyöstäminen tuleville tasapainotusvuosille. Se, miten tasapainotustoimenpiteissä onnistuttiin, on kerrottu kunkin palvelualueen kohdalla käyttötalousosiossa.

Paineita Loimaan kaupungin talouteen tuovat lisäksi asukasmäärän lasku ja väestörakenteen muutokset, jotka näkyvät selkeästi mm. verotulojen alentumisina. Kaupunki omistaa 120 kiinteistöä, joista käytössä on 50. Kaupungin omistamat kiinteistöt sisäilmaongelmineen ja tasearvoineen tuovat talouteen oman lisäriskinsä. Vuoden 2020 tilinpäätös sisältää kiinteistöjen tase arvojen alaskirjauksia. Myös vuoteen 2021 ja suunnitelmavuosiin 2022-2023 on sisällytetty rahaa tase-arvojen alaskirjaamiseen ja kiinteistöjen purkurahaa

käyttötalousosioon. Tulevina vuosina tullaan kiinteistöjen alaskirjauksista ja purkutoimenpiteistä tekemään tarkemmat suunnitelmat siitä, miten ne toteutetaan.

Vaikka vuoden 2020 tulos on ollut positiivinen, tulee vuonna 2021 ja suunnitelmavuosina tasapainottamisohjelmaa noudattaa ja sen toteutumista seurata tarkasti. Lisäksi uusia keinoja tasapainottamiseen tulee etsiä koko ajan. Tasapainon saavuttaminen ja ylläpito vaatii määrätietoisia rakenteellisia uudistuksia ja tiukkaa talouskuria tulevina vuosina.

1.4.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Loimaan kaupunki on linjannut arvioivansa riskejä ja epävarmuustekijöitä neljässä pääluokassa, joita ovat strategiset riskit, taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Jotkin riskitekijöistä voi kuulua samaan aikaan useampaankin luokkaan. Loimaan kaupungissa toteutetaan myös lakisääteistä työsuojelullisten riskien arvioimista. Lisäksi valmiussuunnittelun yhteydessä tehdään valmiuteen liittyvää riskiarviointia.

Strategisia riskejä voivat olla liiketoimintaympäristöön, asiakasympäristöön, ympäristöön, kilpailutilanteisiin, asukkaiden terveyteen, suuronnettomuuksiin ja poliittiseen sekä lainsäädäntöön liittyviä riskejä.

Loimaan kaupunki on tunnistanut vaikeasti hallittavia riskejä, joita ovat mm. väkilukumäärän vähentyminen ja ikärakenteen muutokset, syrjäytyminen ja työttömyys. Lisäksi sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuvat mahdolliset muutokset koetaan riskitekijänä. Sote- maakuntauudistuksen myötä verotulot, valtionosuudet alenevat, kun samalla kuntien lainamäärä tulee jäämään samaksi. Soten valmistelutyön jatkuminen useana vuonna vaikeuttaa sosiaali- ja terveystalouden toimintaa ja sen kehittämistä.

Taloudellisia riskejä ovat esimerkiksi verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit ja takaus- ja vakuutusriskit.

Verotulojen tilityksiin liittyvät muutokset ovat melkoinen riski kunnalle. Lisäksi suhdannevaihtelulla on merkittävät vaikutukset verotulojen kehittymiseen ja kaupungin maksamiin työttömyydestä aiheutuviin kuntien kuntaosuusmaksuihin. Koronapandemian lopullisia vaikutuksia verotuloihin ja kuntien työttömyysmaksuuksiin ei ole vielä täysin tiedossa. Taloudellista tilannetta tulee seurata tarkasti vuonna 2021.

Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanotto päätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Loimaan kaupunki pyrkii hajauttamaan korkoriskiä hajauttamalla lainasalkkua sitomalla sen lainoja osan lyhytaikaisiin-, pitkä-aikaisiin-, kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Korkotaso on tällä hetkellä alhainen mutta tilanne voi muuttua nopeastikin. Lainasalkun nykytilanne on otettava tarkasteluun lähiaikana.

Vuoden 2019 aikana käynnistetty talouden tasapainottaminen jatkui vuoden 2020 ja 2021 budjetteja tehtäessä. Vuoden 2020 tulos on positiivinen mutta taseen hienoinen ylijäämä ei vielä riitä talouden tasapainoon mutta auttaa huomattavasti talouden tasapainottamistyön jatkamista. Myös talouden tasapainottamisohjelma sisältää selkeästi taloudellisia riskejä. Talouden tasapainottamisen onnistuminen muuttuvassa maailmassa on ajoittain epävarmaa. Oman lisänsä talouden tasapainoisen tilan saavuttamiselle tuo vuoden jatkunut koronapandemia.

Toiminnallisia riskejä voivat olla toiminnan suunnitteluun, - kehittämiseen, johtamiseen, hyvän hallintotavan noudattamiseen, jättämiseen, henkilöstöön, organisaatorakenteeseen, infran toimivuuteen, sopimukseen, hankintoihin, omaisuuteen, viestintään ja sidosryhmiin liittyviä riskejä.

Oleellisia toiminnallisia riskejä Loimaan kaupungissa ovat henkilöstön vaihtuvuus (erityisesti avainhenkilöiden vaihtuminen), sopimuksenhallintaan liittyvät riskit ja IT-toiminnalliset riskit.

Tietoturvaan liittyviä riskejä Loimaalla toteutui mm. sähköpostin salasanan kalastelulla, henkilötunnusten näkyminen asiakastietojärjestelmän asiakirjaselauksessa ja Loimaan kaupungin palkka-aineiston toimittaminen väärään sähköpostiosoitteeseen.

Vuoden 2020 aikana otettiin uusia toimenpiteitä tietoturvan lisäämiseksi. Näitä olivat mm tietojenkallastelun ehkäisemiseksi kaksivaiheinen tunnistautuminen, puhelinten hallintaohjelman käyttöönottoa laajennettiin ja liikkumista Ylistaronkadun 36:n kiinteistöön rajoitettiin.

Lastensuojelun ulkopuoliset sijoitukset ovat lisääntyneet vuosien aikana. Hallinto-oikeudessa on vuodelta 2018 käsiteltävänä yhä edelleen neljä asiaa koskevaa valitusta. Kahdesta valituksesta on saatu päätökset vuoden 2021 alussa.

Loimaan kaupunki on ottanut käyttöönsä sopimuksenhallintaohjelman ja vuoden 2020 aikana on laadittu sopimuksenhallintaan liittyvä ohjeistus. Se tuodaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi vuoden 2021 keväällä.

Vahinkoriskejä ovat henkilöriskit, omaisuusriskit, ympäristöriskit, kuntalaisiin kohdistuvat riskit, vastuuriskit, keskeytysriskit ja rikollisten toimintojen aiheuttamat riskit.

Omaisuuksien ja toiminnan häiriöttömyyden riskejä on rajattu työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmillä sekä erilaisin vakuutuksin.

Toimitilojen sisäilmaongelmat ovat edelleen merkittävä ongelma ja riski. Sisäilmaongelmaisia kiinteistöjä kaupungilla on 10 kappaletta (ed. vuonna 12 kappaletta). Määrä on kuitenkin vähenemässä ja korjausvelkaa ollaan pienentämässä. Myös suuri kiinteistömäärä (120 kiinteistöä, joista 50 tyhjillään) koetaan riskiksi, joka voi aikanaan realisoitua isoina taloudellisina vaikutuksina (Sote- ja maakuntauudistus).

Työturvallisuuteen liittyviä riskejä analysoidaan eri osastoilla työsuojelutarkastuksen yhteydessä ja niitä käydään läpi työsuojelutoimikunnassa.

Vakuutusten ajanmukaisuus tarkistetaan vakuutusyhtiön kanssa säännöllisesti määrärajoin. Vakuutusasioita kaupungin kanssa hoitaa meklaripalvelut Semita Oy.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan kaupungin sisäisen valvonnan järjestelmä tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen tarvittavan luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.4.6 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista. Ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden veloitteiden myötä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on määräykset hallintosäännön 9. luvussa.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen avulla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Valiokunnat ja Vesi-liikelaitoksen johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Lisäksi kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualajohtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja palvelualallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä.

Palvelualueiden ja -yksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta on seurattu vuoden 2020 aikana osavuosikatsauksissa ja kuukausiraportoinnissa. Johtoryhmä on käsitellyt säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.

Varautuminen on osa riskienhallintaa. Syksyllä 2020 digi- ja väestövirasto toteutti TAISTO20 -harjoituksen. Julkishallinnolle suunnatussa tietosuoja- ja kyberturvalloukkauksen hallinnan harjoituksessa käytiin lävitse toimintamalleja ja prosesseja erilaisten häiriötilanteiden varalle.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Kaupungin riskienhallintapolitiikka on vahvistettu valtuustossa 21.3.2011. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 24.4.2017 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet osaksi hallintosääntöä.

Vuoden 2021 aikana uudistetaan riskienhallintaprosessia ottamalla käyttöön riskienhallintaohjelma. Lisäksi järjestetään koulutusta asiasta. Samalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje päivitetään.

1.5 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

1.5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma on Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulosten yhdistelmä.

Tuloslaskelma kertoo tilikauden tulojen riittävyyden tilikauden käyttömenoihin. Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA 1000 €	MTA 2020	2020	2019	Muutos 19/20	Muutos -% 2020 vs 2019
Toimintatuotot	19 012	18 020	20 292	2 272	-11,2
Myyntituotot	9 870	9 524	11 117	1 592	-14,3
Maksutuotot	5 319	5 214	5 266	52	-1,0
Tuet ja avustukset	1 711	1 445	1 916	470	-24,5
Muut toimintatuotot	2 112	1 836	1 994	159	-7,9
Valmistus omaan käyttöön		0	0		
Toimintakulut	-112 627	-108 729	-114 112	-5 383	-4,7
Henkilöstömenot	-44 151	-43 689	-46 272	-2 584	-5,6
Palvelujen ostot	-54 281	-50 578	-53 602	-3 024	-5,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 391	-6 976	-7 072	-96	-1,4
Avustukset	-4 243	-4 909	-4 539	370	8,2
Muut toimintamenot	-2 560	-2 577	-2 627	-50	-1,9
Toimintakate	-93 615	-90 709	-93 820	-3 111	-3,3
Verotulot	54 250	55 915	54 383	-1 532	2,8
Valtionosuudet	46 463	47 464	40 946	-6 519	15,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-79	103	4	-98	2 320,3
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	227	315	247	-68	27,7
Korkokulut	-300	-193	-228	-35	-15,2
Muut rahoituskulut	-6	-19	-14	5	32,8
Vuosikate	7 019	12 772	1 513	-11 259	744,2
Poistot ja arvonalentumiset	-4 232	-5 108	-3 960	1 148	29,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 232	-4 141	-3 960	181	4,6
Arvonalentumiset		-967		967	
Satunnaiset erät			-808	-808	
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut			-808	-808	
Tilikauden tulos	2 786	7 664	-3 255	-10 919	-335,4
Poistoeron lis./vähennys +	65	58	61	3	-4,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 852	7 722	-3 194	-10 917	-341,8

TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	16,6	17,8
Vuosikate/ Poistot %	250,0	38,2
Vuosikate/ Asukas €	809,8	95,3
Asukasmäärä	15 773	15 875

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate 90,7 milj. euroa on parantunut vuoden 2020 aikana 3,1 milj.euroa eli -3,3 prosenttia.

Vuosikate on selkeä vuodesta toiseen vertailukelpoinen tunnusluku. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Jos taas vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko. Vuosikate ei kuitenkaan yksistään riitä kuvaamaan tulo-rahoituksen riittävyyttä. Tässä kohdin pitää myös huomioida rahoituslaskelman lainanlyhennykset.

Perusoletuksen mukaan vuosikatteen ollessa poistojen suuruinen eli 100 prosenttia, on tulo-rahoitus riittävä. Vuoden 2020 vuosikate oli 250 prosenttia (vuonna 2019 yht. 38,2 prosenttia) poistoista ja arvonalentumisista. Vuosikate on parantunut huomattavasti vuoden aikana. Se on riittävä ja kattaa poistot.

Tunnusluvun vuosikate €/asukas avulla arvioidaan tulo-rahoituksen riittävyyttä.

Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut % osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista on pienentynyt 1,2 prosenttia vuodesta 2019 sen ollessa 16,6 prosenttia.

Tilikauden tulos kuvaa jaksotettujen tulojen ja menojen erotusta, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden 2020 tulos on vuoden 2019 tilinpäätökseen nähden 10,9 milj. euroa parempi sen ollessa 7,7 milj. euroa.

1.5.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman kautta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella. Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhdistelmä.

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 772	1 513
Satunnaiset erät		-808
Tulorahoituksen korjauserät	-192	-186
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 573	-3 874
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	263	319
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 270	-3 036
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-35
Antolainasaamisten vähennykset	4	117
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 435	-4 685
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 800	199
Rahoituksen rahavirta	-4 233	5 595
Rahavarojen muutos	5 037	2 560
Rahavarat 31.12	10 990	5 953
Rahavarat 01.01	5 953	3 393
TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	268 151	-6 747 416
Investointien tulorahoitus, %	357,5	39,1
Lainanhoitokate	1,7	0,4
Kassan riittävyys, pv	33,4	17,7
Asukasmäärä	15 773	15 875

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät.

Loimaan kaupungin toiminnan rahavirta vuonna 2020 oli 12,6 milj. euroa. Investointien rahavirta muodostuu käyttömaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Kaupungin investointimenojen määrä oli tilikaudella noin 3,6 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 263 000 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 9,3 milj.euroa ylijäämäinen, kun se vuosi sitten oli -3,0 milj. euroa alijäämäinen.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä (1000 €). Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen ja neljän edellisen vuoden kertymä osoittaa investointien omarahoituksen pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on positiivinen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai lainaa ottamalla.

Toiminnan ja investointien rahavirta on Loimaan kaupungissa positiivinen vuonna 2020 sen ollessa 268 151 euroa. Näin voi todeta, että omarahoitusvaatimus täyttyy. Se parani huomattavasti vuodesta 2019, jolloin se oli -6,7 milj. euroa.

Investointien tulorahoitus, %-tunnusluku $= (100 * \text{vuosikate} / \text{inv.omahankintameno})$ kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä. Tunnusluvussa eivät ole mukana käyttömaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulorahoitus on selkeästi parantunut vuoden takaisesta sen ollessa 357,5 prosenttia.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennyksen maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden.

Loimaan lainanhoitokate vuonna 2020 on 1,7 eli tyydyttävä. Se on parantunut vuoden takaisesta, jolloin se oli 0,4 eli heikko.

Kassanriittävyys (pv) –tunnusluku $= (365 \text{ pv} * \text{rahavarat} / \text{kassasta maksut tilikaudella})$ ilmaisee, monen päivän kassasta maksut voidaan kunnan rahavaroilla maksaa. Loimaan kaupungin kassan riittävyyden ollessa 33,4 prosenttia, voi kassan riittävyyden todeta olevan erinomainen.

1.5.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta. Rahoituksen rakenteella tarkoitetaan rahan lähteiden jakaantumista omaan ja vieraaseen pääomaan. Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhdistelmä.

TASE 1000 €		
VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	80 084	81 692
Aineettomat hyödykkeet	57	26
Aineettomat hyödykkeet	57	26
Aineelliset hyödykkeet	65 841	67 480
Maa- ja vesialueet	9 731	9 801
Rakennukset	37 559	39 751
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 764	17 090
Koneet ja kalusto	521	612
Muut aineelliset hyödykkeet	163	163
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	103	64
Sijoitukset	14 185	14 186
Osakkeet ja osuudet	13 183	13 181
Muut lainasaamiset	803	807
Muut saamiset	200	199
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	289	391
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	289	391
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 787	10 307
Vaihto-omaisuus	234	236
Muu vaihto-omaisuus	234	236
Saamiset	4 563	4 118
Lyhytaikaiset saamiset	4 563	4 118
Myyntisaamiset	2 279	2 898
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	841	684
Siirtosaamiset	1 443	537
Rahoitusarvopaperit	51	51
Rahat ja pankkisaamiset	10 939	5 902
VASTAAVAA	96 159	92 391

TASE 1000 €		
VASTATTAVAA	2020	2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	41 538	33 816
Peruspääoma	41 402	41 402
Muut omat rahastot		
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	-7 586	-4 392
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	7 722	-3 194
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.	930	988
Poistoero	930	988
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	797	834
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	740	766
Muut toimeksiantojen pääomat	57	69
VIERAS PÄÄOMA	52 894	56 752
Pitkäaikainen	22 471	25 120
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 951	24 526
Lainat julkisyhteisöiltä	455	530
Saadut ennakot		
Muut velat, Vhl:n liittymismaksut	64	64
Lyhytaikainen	30 423	31 632
Joukkovelkakirjalainat	13 000	13 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 075	4 860
Lainat julkisyhteisöiltä	75	75
Lainat muilta luotonantajilta	0	
Saadut ennakot	663	393
Ostovelat	3 666	4 320
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	246	
Muut lyhytaikaiset velat	736	771
Siirtovelat	6 964	8 213
VASTATTAVAA	96 159	92 391

TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste (%) = 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)	44,5	37,8
Suhteellinen velkautuneisuus, % = 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot	43,0	48,7
Velat ja vastuut % käyttötuloista	52,6	59,4
Lainakanta 31.12. (1000 €) = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)	40 556	42 991
Lainakanta 31.12. , € / Asukas	2 571	2 708
Kertynyt Yli-/Alijäämä (1000 €)	136	-7 586
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / Asukas	8,6	-477,9
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	52 207	55 273
Lainakanta ja vuokravastuut , €/Asukas	3 310	3 482
Lainasaamiset (1000 €)	803	807
asukasluku	15 773	15 875

Tunnusluku **omavaraisuusaste %** = $(100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot}))$ mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona pidetään 65 - 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosenttia tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Loimaan kaupungin omavaraisuusaste 44,5 prosenttia. Se on parantunut vuoden takaisesta sen ollessa vuonna 2019 yht. 37,8. Mutta omavaraisuusaste on edelleen alle 50 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot})$ kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Loimaan kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on vuonna 2020 ollut 43,0 prosenttia ja se parani 5,7 prosenttia vuoden aikana.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista = $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{käyttötulot})$ kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla malleilla kuten rahoitusleasingisopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista vuonna 2020 on 52,6 kun se vuonna 2019 oli 6,8 prosenttia suurempi.

Kertynyt yli- /alijäämä = edellisten tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä
Tase kääntyi vuoden 2019 alijäämästä 7,6 milj. euroa ylijäämäiseksi 136 122 euroa.

Lainakannalla = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Loimaan kaupungin lainakanta on 40,6 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 43,0 milj. euroa.

Lainaa euroa / asukas Loimaalla on 2 571 euroa. Ennakkotilinpäätöksen 2020 mukaan manner-Suomen kuntien lainakanta euroa / asukas oli 3 474 euroa. Vuonna 2019 lainakanta oli 3 349 euroa / asukas.

Lainakanta ja vuokravastuut = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainaa ja vuokravastuita kaupungilla on vuonna 2020 ollut yhteensä 52,2 milj. euroa, kun vuonna 2019 niitä oli 55,3 milj. euroa. Määrä on vähentynyt 3,1 milj. eurolla vuodessa.

Lainakanta ja vuokravastuun tunnusluvussa on laskettu yhteen lainakanta ja Loimaan kaupungin käyttämät rahoitusleasing-ratkaisut kahden merkittävän uudisrakennuksen toteuttamisessa. Tilinpäätökseen sisältyy leasingvastuunvelkaa yhteensä 11 606 085 euroa (vuonna 2019 yht. 12 282 065 euroa), josta kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut

muodostuvat seuraavasti; Loimaan Jätevedenpuhdistamon leasingvastuu 9 411 461 euroa ja Puistometsän päiväkodin leasingvastuu 1 766 314 euroa. Erilaista kalustoleasingvastuuta (it-laitteet, kopiokoneet, hoitajakutsujärjestelmät, autoja) on 428 310 euroa.

1.6 KOKONAISMENOT JA TULOT

Kokonaismenujen ja tulojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset erät.

KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	18 020	Toimintakulut	-108 729
Verotulot	55 915	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	47 464	Korkokulut	-193
Korkotuotot	-9	Muut rahoituskulut	-19
Muut rahoitustuotot	324	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät	-192	Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	263	Investointimenot	-3 573
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	4	Antolainasaamisten lisäykset	-1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 435
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	126 789	Kokonaismenot yhteensä	-119 951
<i>Täsmäytys</i>			
<i>Kokonaistulot-Kokonaismenot</i>	6 837 653		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =</i>	6 837 653		

1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.7.1 Kuntakonsernin rakenne

Konsernirakenne vuoden 2020 alussa:

Liikelaitos	Omistusosuus
Loimaan Vesi-liikelaitos	100 %

Tytäryhteisö	Omistusosuus
Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkantie 1	100 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %

Kuntayhtymät	Omistusosuus
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Erytishuoltopiirin ky	5,98 %
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky	5,09 %
Varsinais-Suomen Liitto	3,55 %

1.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Merkittävimmät konsernitiedot ilmenevät taseen liitetiedoissa nro 20-25. ja tilinpäätöslaskelmista.

Loimaan Kaukolämpö Oy

Loimaan Kaukolämmön liikevaihto vuonna 2020 oli 4,73 milj.euroa. Liikevaihto laski noin 4,3 prosenttia edelliseen tilikauteen verrattuna, johtuen lämpimistä sääoloista. Tilikauden tulos oli 0,7 milj. euroa ylijäämäinen. Lämmön keskiarvoinen verollinen myyntihinta vuonna 2020 oli 75,11 €/MWh. Lämmön tuotannossa käytettiin puupolttoainetta 99,99 prosenttia ja fossiilisia 0,01 prosenttia koko polttoainemäärästä.

Tilikaudella rakennettiin uusi pumppaamo Lamminkadulle. Myllykylään rakennettiin kaupunkilaisille ilmainen risujen vastaanottoalue. Toiminnan laajentamista varten hankittiin maa-alueita Myllykylästä ja Hulmilta.

Kaukolämpö Oy maksoi kaupungille 177 072 euroa osinkoa vuoden 2019 tuloksesta vuonna 2020. Vuoden 2020 tuloksesta esitetään jaettavaksi osinkoa 3 430 euroa per osake eli yhteensä 343 000 euroa. Loimaan kaupungin osuus jaetusta osingosta on 51 prosenttia.

Kehitys Oy Kurittula

Kehitys Oy Kurittulalla ei ollut toimintaa vuonna 2020. Yhtiön vuoden 2020 tulos oli -2 945 euroa alijäämäinen ja tasearvo 31.12.2020 oli 315 069 euroa.

Kaupunginhallitus (18.11.2019) hyväksyi valmistelutyön jatkamisen koskien yritystilän ja yrityspuiston perustamista. Perustetun yrityksen nimi on Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuisto.

Kehitys Oy Kurittula omistaa yhtiöstä neljä (4) osaketta. Yritys on perustettu paikallisten yritysten kanssa yhteistyössä. Yhtiön toimitusjohtajana toimii kehittämisjohtaja Matti Tunkari ja hallituksen puheenjohtajana Pekka Ahokas.

Kiinteistö Oy Telkantie

Kiinteistö Oy Telkantie teki 8 035 euroa alijäämäisen tuloksen. Huoneistoja Telkantiellä on 75 kpl. Yhtiön vuokrausaste oli 88 prosenttia (vuonna 2019 yht. 82 prosenttia). Vuokraustilanne on pysynyt hyvänä ja parantunut kahden vuoden aikana. Vuokraustilanteeseen ei ole tiedossa olennaista muutosta. Tilikaudella uusittiin saunaosastojen ilmanvaihtojärjestelmät, kaikkien talojen valvontakamerajärjestelmät, A-talon vesikate sekä huoneistojen ovia. Kaikkien talojen rappukäytävät uusittiin. Yhtiöllä ei ole tiedossa olennaisia muutoksia vuodelle 2020. Vuodelle 2022 on tulossa lämmönsiirtimien uusiminen sekä vesijohtojen ja viemäreiden seurantatutkimukset vuonna 2025.

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asuntojen tulos vuonna 2020 oli 28 716 euroa alijäämäinen. Yhtiöön kuuluu 35 eri vuokrataloa eri puolella Loimaata eli keskustassa, Hirvikoskella, Alastarolla, Virttaalla ja Mellilässä, huoneistoja on yhteensä 491. Käyttöaste vaihtelee alueittain. Paras käyttöaste on Loimaalla ja Hirvikoskella, missä se on 31.12.2020 ollut 97,0 prosenttia, Alastarolla 82,0 prosenttia ja Mellilässä 80,7 prosenttia.

Talot on rakennettu pääosin 80-luvulla ja pintaremonttien ja märkätilaremonttien tarve on kasvussa. Korjausvelan lisäksi riskiksi on luokiteltava heikkenevä käyttöaste ja vuokrasaattavien määrän kasvu.

Vuoden 2020 aikana toteutettiin Virttaantien 5 runkoviemäriin sukitus ja samassa yhteydessä korjattiin rivitalon kylpyhuoneet. Vuonna 2021 ollaan tekemässä lähinnä ikkunaremontteja. Ikkunoita on uusittu Luhtikuja 2:ssa ja Nurmen alueella kolmeen talossa. Vuokra-asuntojen tarveselvitys on aloitettu vuoden 2019 syksyllä (kh 9.9.2019).

Hulmin Huolto

Hulmin Huollon liikevaihto vuonna 2020 oli 716 268 euroa ja se teki 97 863 euroa ylijäämäisen tuloksen. Yhtiö hoitaa Loimaan vuokra-asunnot Oy:n lisäksi Loimaan kaupungin suoraan omistamien huoneistojen vuokrauksen ja kaupungin Mellilän kiinteistöjen huollon ja osan Alastaron kiinteistöjen huollosta. Yhtiön omavaraisuusaste on 84,7 prosenttia ja maksuvalmius 4,38 sekä palkkojen ja palkkioiden osuus liikevaihdosta 60,2 prosenttia. Tilikausi toteutui suunniteltua paremmin. Koronaepidemian vuoksi toimisto oli suljettuna keväällä kahden kuukauden ajan. Sulkuaikana toimistotyötä tehtiin etänä. Epidemialla oli vaikutusta työtehtäviin. Huoltomiehet tekivät enemmän tyhjen asuntojen kunnostustöitä. Asuntokäyntejä ei juurikaan suoritettu. Omien nurmialueiden hoidon lisäksi Hulmin huolto hoiti myös kaupungin puistoalueita.

Yhteistyöstä kaupungin kiinteistöhuollon ja Hulmin huollon kanssa on tehty selvitystä taloustyöryhmälle 10.2.2021.

Alastaro -koti

Pienin kaupungin tilinpäätökseen yhdistettävistä tytäryhteisöistä on Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti. Loimaan kaupunki omistaa osakekannasta 60 prosenttia eli käytännössä 1 kerroksen ”vanhainkotitalan” kokonaan. Yhtiön liikevaihto vuonna 2020 oli 48 174 euroa (vuonna 2019 tulos 43 107 euroa) ja tulos 2,48 euroa ylijäämäinen (vuonna 2019 tulos 3 771 euroa).

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän tulos muodostui 2 796 643 euroa ylijäämäiseksi. Koulutuskuntayhtymä tuottaa Loimaan lukion palvelut.

Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä teki tilikaudelta 192 250 euroa alijäämäisen (vuonna 2019 oli 673 947 euroa ylijäämää) tilinpäätöksen. Kuntayhtymällä oli vuokralla Loimaan kaupungilta Hanhenpuiston asumisyksikkö. Sisäilmaongelmien vuoksi kaupunki on tarjonnut väistötiloja Alastarolta tyhjillään olevasta AHOS-kodista, minne asumisyksikkö muutti kesäkuussa 2019. Samalla Hanhenpuiston vuokrasopimus on irtisanottu ja päättynyt 31.5.2019 (KH 10.2.2020).

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tulos oli 131 326 euroa ylijäämäinen. Taseen ylijäämä on yhteensä 7,9 milj. euroa.

Varsinais- Suomen liitto

Varsinais-Suomen Liitto teki 605 496 euroa ylijäämäisen (vuonna 2019 tulos 711 533 euroa) tilinpäätöksen.

Talouden tasapainottaminen kuntalaki

Kuntalain 115 §:n mukaan: ”Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakeromuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi”. Mainittu säännös koskee 1.5.2015 voimaan astuneessa kuntalaissa myös kuntayhtymää.

1.7.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhteyden pitoa konserniyhteisöjen ja omistajan välillä on riittävää ja sitä tulee mahdollisuuksien mukaan yhä syventää. Konsernivalvonta ja omistajaohjaus vaativat edelleen kehittämistä.

Myös konserniohje kaipaa päivittämistä.

Vuonna 2020 laadittiin ylikunnallisen vesihuolto-yhtiön perustamisselvitys Loimaan ja Ypäjän alueelle. Selvitystyön laadinta sisällytetty vuoden 2020 talousarvioon ja tasapainottamisohjelmaan. Valtuusto teki 7.12.2020 § 55 päätöksen, että yhtiöittämisselvitys keskeytetään ja että Loimaan Vesi jatkaa kunnallisena liikelaitoksena.

1.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos kuuluu kaupungin sisäiseen konserniin ja yhdistellään suoraan kaupungin viralliseen tilinpäätökseen. Ulkoiseen konsernitaseeseen yhdistellään ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvaltaa (yli 50 prosenttia) ja kaupungin palveluja tuottavat kuntayhtymät omistusosuuksien suhteessa.

Konserniohje uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.9.2013.

Konsernivalvonnan toteuttamiseksi konserniyhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan puolivuositain. Tytäryhteisöjen osavuosiseuranta 30.6. tilanteen mukaan on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Riskienhallintatyö ja toiminnan- /taloudenseuranta on jatkuvaa ja vuosittain toistuvaa perustehtävää.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan konsernivalvonta ja ohjaus on ollut hyvällä tasolla.

Loimaan kaupungin hallintosäännön mukaan (22 § 5. kohta) kaupunginhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa. Kaupunginhallitus (8.3.2021) päätti, että omistajaohjauksen tuloksellisuusarviointi laaditaan kevään 2021 aikana.

1.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA	KONSERNI TP 2020 1000 €	KONSERNI TP 2019 1000 €
Toimintatuotot	70 680	71 396
Toimintakulut	-163 126	-167 845
Osuus osakkuusyht. voitosta./tappiosta	50	40
Toimintakate	-92 396	-96 409
Verotulot	55 915	54 383
Valtionosuudet	55 323	48 804
Rahoitustuotot ja -kulut	-265	-375
Korkotuotot	4	5
Muut rahoitustuotot	154	80
Korkokulut	-399	-441
Muut rahoituskulut	-23	-18
Vuosikate	18 577	6 404
Poistot ja arvonalentumiset	-9 066	-8 593
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 099	-7 772
Omistuksen eliminointierot	0	7
Arvonalentumiset	-967	-1
Saunnaiset erät	-6	-827
Tilikauden tulos	9 505	-2 189
Tilikauden verot	-199	-181
Laskennalliset verot	56	-37
Vähemmistöosuudet	-340	-330
TILIK.YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	9 021	-2 737
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Asukasluku	15 773	15 875
Vuosikate /poistot %	204,91	82,39
Vuosikate,euroa/as	1,18	0,40
Toimintatuotot/Toimintakulut,%	43,33	42,54

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP 2020	TP 2019
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	18 137	5 112
Vuosikate	18 577	6 404
Satunnaiset erät	-6	-827
Tilikauden verot	-199	-181
Tulorahoituksen korjauserät	-234	-283
Investointien rahavirta	-5 878	-5 897
Investointimenot	-6 522	-6 527
Rahoitusosuudet investointimenoihin	122	25
Pysyvien vast.hyöd luovutustulot	522	604
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 260	-785
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	826	416
Antolainasaamisten lisäykset	732	217
Antolainasaamisten vähennykset	93	200
Lainakannan muutokset	-5 198	3 028
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 314	9 307
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 512	-6 821
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	542
Oman pääoman muutokset	-161	-182
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 239	689
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	47	212
Vaihto-omaisuuden muutos	-328	171
Saamisten muutos	392	-494
Korottomien velkojen muutos	-1 350	801
Rahoituksen rahavirta	-5 773	3 952
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 487	3 167
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 487	3 167
Rahavarat 31.12.	18 833	12 347
Rahavarat 1.1.	12 346	9 180
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
	TP 2020	TP 2019
Lainanhoitokate	2,0	0,9
Toim. ja invest. rahavirran kertymä 5v (1000€)	12 935	5 880
Investointien tulorahoitus %	290	98,5
Kassan riittävyys	38,4	24,8
Asukasmäärä	15 773	15 875

Konsernin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	TASE TP 2020	TASE TP 2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	109 688	112 620
Aineettomat hyödykkeet	232	241
Aineettomat oikeudet	204	183
Muut pitkävaik. menot	27	58
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	106 904	110 281
Maa- ja vesialueet	11 632	11 688
Rakennukset	69 321	73 021
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 598	17 857
Koneet ja kalusto	5 668	6 281
Muut aineelliset hyödykkeet	338	287
Ennakkomaksut ja keskener.	1 348	1 147
Sijoitukset	2 552	2 098
Osakkuusyhteisöosuudet	0	190
Muut osakkeet ja osuudet	1 773	1 144
Muut lainasaamiset	55	123
Muut saamiset	723	641
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	751	852
VAIHTUVAT VASTAAVAT	30 450	23 586
Vaihto-omaisuus	1 690	1 362
Saamiset	9 927	9 899
Pitkäaikaiset saamiset	1 469	1 203
Lyhytaikaiset saamiset	8 457	8 696
Rahoitusarvopaperit	1 794	1 794
Rahat ja pankkisaamiset	17 038	10 531
VASTAAVAA YHTEENSÄ	140 889	137 058

VASTATTAVAA	TASE TP 2020	TASE TP 2019
OMA PÄÄOMA	54 865	45 824
Peruspääoma	41 402	41 402
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2	2
Muut omat rahastot	732	712
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	3 708	6 445
Tilikauden yli-/alijäämä	9 021	-2 737
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 519	3 348
PAKOLLISET VARAUKSET	1 795	1 794
Eläkevaraukset	6	6
Muut pakolliset varaukset	1 789	1 788
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 378	1 431
VIERAS PÄÄOMA	79 332	84 661
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	32 949	38 096
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 789	2 647
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	20 658	19 958
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	22 935	23 960
VASTATTAVAA YHT.	140 889	137 058

TASEEN TUNNUSLUVUT	Konsernitase 2020	Konsernitase 2019
Omavaraisuusaste, %	41,80	36,10
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	43	49
Lainat, eur/asukas	3 399	3 620
Lainakanta 31.12.	53 608	58 054
Lainasaamiset	55	123
Velat ja vastuut % käyttötuloista	54,5	48,6
Yli- tai alijäämä, euroa	12 729	3 708
Yli- tai alijäämä /asukas	807,0	234,9
Asukasmäärä	15 773	15 785

1.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahoitussiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille tai alijäämäisen tuloksen siirtämistä vastaavalla tavalla tilikauden yli- tai alijäämä -tilille.

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulos 7 722 403,83 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä taseeseen oma pääoman ryhmään tilikauden ylijäämä tilille.

Siirtoja vapaaehtoiseen varaukseen tai rahastoon ei tehdä.

1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien taloussuunnitelmien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Arvioitaessa kuntien kykyä suoriutua velvoitteistaan ja palvelutuotannostaan otetaan jatkossa huomioon koko kuntakonsernin taloudellinen tila. Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan taseen sisältäessä kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen Loimaan kaupungin (kaupunki + Vesi -liikelaitos) tase on vuoden 2020 tuloksen jälkeen 136 122 euroa ylijäämäinen.

Taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Lainsäädäntöä on tiukennettu siten, että alijäämä tulee kattaa määrääjassa, eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Erillisestä toimenpideohjelmasta on luovuttu ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vaan kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Koska tase on vuoden 2020 tuloksen jälkeen ylijäämäinen kuntalain edellyttämää tasapainottamisvaadetta ei ole olemassa.

Alijääminen kattamisvelvoite

Vuosi	Kaupunki	Vesi	Yhteensä	TA -vuosi	Taseen	Veden kertynyt ali- ylijäämä	Kaupunki ja Vesi Yhteensä
					kertynyt ali- /ylijäämä kaupunki		
2016	-6 577 865	8 014 486	1 436 621	TP2016/alijäämä	-6 577 865	8 014 486	1 410 338
2017	-727 064	-48 951	-776 015	TP2017/alijäämä	-7 304 929	7 965 535	627 892
2018	-5 259 175	239 282	-5 019 893	TP2018/alijäämä	-12 564 104	8 204 817	-4 392 001
2019	-3 597 700	403 419	-3 194 281	TP2019/alijäämä	-16 161 804	8 608 236	-7 586 282
2020	7 485 178	237 226	7 722 404	TP2020/tulos	-8 676 626	8 845 462	136 122
2021	1 116 000	76 300	1 192 300	TA2021/tulos	-7 560 626	8 921 762	1 361 136
2022	2 195 000	76 300	2 271 300	TS2022/tulos	-5 365 626	8 998 062	3 632 436
2023	4 715 000	76 300	4 791 300	TS2023/tulos	-650 626	9 074 362	8 423 736
	-650 626	9 074 362	8 423 736				

Valtuusto edellytti vuoden 2019 tuloveroproosentista päätettäessä, että toimialakohtaisen talouden tasapainottamisohjelman laatiminen on aloitettava heti vuoden 2019 alusta ja ulotettava valtuustokauden loppuun asti. Yksilöityjen toiminnan ja talouden tasapainottamistoimenpiteiden valmistelu ja toteuttaminen aloitettiin talousarvion 2018 valmistelun yhteydessä ja niitä jatkettiin vuoden 2019 ja 2020 aikana. Valmistelua asetettiin tekemään kaupunginhallituksen ohjauksessa oleva kaupunginhallituksen nimeämä taloustyöryhmä.

Ensimmäiset talouden sopeuttamistoimenpiteet hyväksyttiin valtuustossa 15.4.2019. Tämän jälkeen vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä päätettiin, että talouden tasapainottamisohjelma sisällytetään vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelmaan. Talouden tasapainottamistyötä jatkettiin vuoden 2021 talousarviossa ja vuosien 2022 - 2023 taloussuunnitelmassa. Koska taseen ylijäämä on vähäinen, tulee talouden tasapainotustyötä tehdä edelleen.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA

Loimaan linja- strategia 2019 – 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 21.1.2019 Loimaa strategian vuosille 2019 – 2021. Vuoden 2020 talousarvio laadittiin kyseisen strategian pohjalta.

Strategiassa on määritelty visio sekä asetettu keskeiset strategiset tavoitteet. Strategialla ohjataan muita toiminta- ja palvelustrategioita, suunnittelua ja päätöksentekoa.

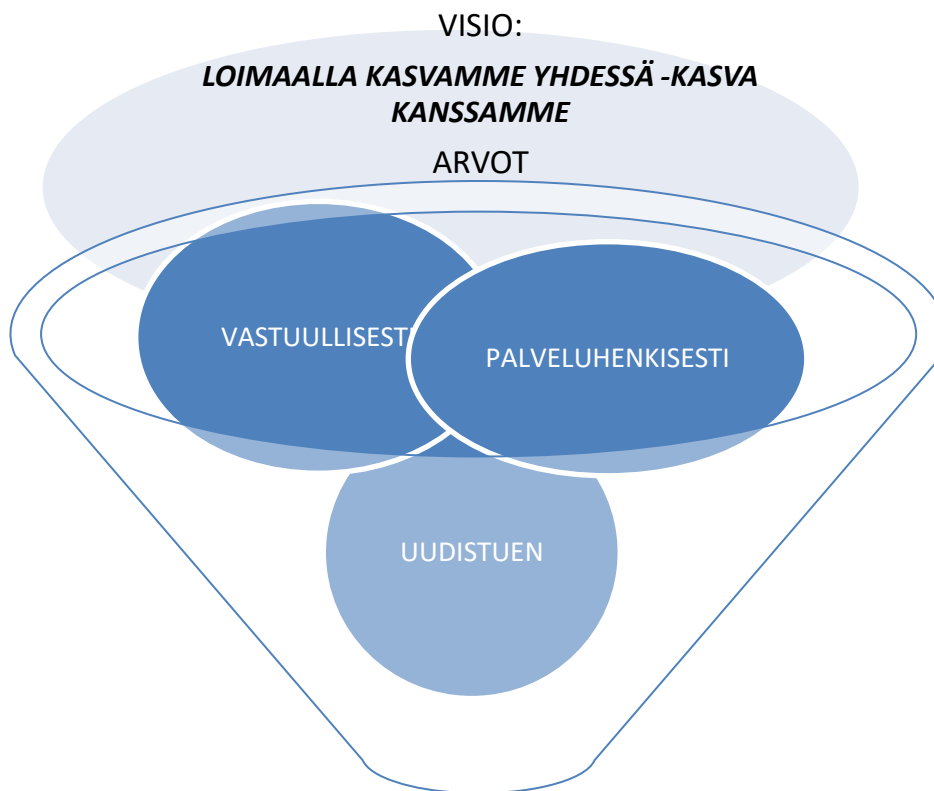
Strategian toteutumista seurataan vuosittain strategiaan valittujen Loimaan kehitystä kuvaavien mittareiden avulla tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Talousarviossa asetetaan toimielintasolla strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita sekä määrärahat ja tuloarviot.

Toimialat laativat käyttösuunnitelmat, joihin sisältyvät suunnitelmat strategian toimialakohtaisesta toteuttamisesta.

Strategia päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa ja strategiaa arvioidaan jatkuvasti osana kaupungin taloussuunnittelua ja -seurantaa.

Merkittävimpiä päätöksiä valmisteltaessa kuvataan esittelytekstissä, kuinka päätös toteuttaa kuntastrategiaa.

Loimaan strategiaa toteutetaan seuraavin askelmerkein:

LOIMAAN VISIO		
Loimaa on VETOVOIMAA	Loimaa on PITOVOIMAA	Loimaa on HYVINVOIVAA
<p>Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.</p> <p>Loimaa on yritysmyönteinen.</p> <p>Loimaa on aktiivinen viestijä ja markkinoija.</p>	<p>Loimaa on työpaikkatarjonnaltaan monipuolinen ja hyvät mahdollisuudet yrittämiselle takaavat kaupungin kehityksen, vireyden ja kasvun.</p> <p>Loimaa on turvallinen asuin- ympäristö.</p> <p>Loimaa on yhtenäinen ja osallistuva.</p> <p>Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä työtä.</p>	<p>Loimaa on hyvinvoivien, oma-toimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.</p> <p>Loimaalla on sujuvat palvelut.</p> <p>Loimaalla et ole yksin.</p>

Talousarviorakenne

Talousarvion rakenne on laadittu siten, että organisaatorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan. Valtuuston nähden sitovia ovat seuraavat tasot:

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta

Kaupunginhallitus
- Konsernijohto
- Elinvoima

Hyvinvointivaliokunta
- Hyvinvointipalvelujen hallinto
- Sosiaalityö
- Terveys- ja hoivapalvelut

Sivistysvaliokunta
- Varhaiskasvatus
- Perusopetus ja keskiasteen koulutus
- Vapaa-aikapalvelut

Elinympäristövaliokunta
- Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Sekä seuraavat pääluokat:
- Loimaan Vesi-liikelaitos

Investoinnit
Toimielimittäin sekä hankkeittain että hankeryhmittäin

Tuloslaskelma
- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja kulut
- satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoituslaskelma
- antolainasaamisten muutos
- pitkä- /lyhytaikaisten lainojen muutos

Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Loimaan Vesi -liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjetti rahoitteisia.

2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Perustiedot

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2020 aikana 5 kertaa (27.4.; 8.6.; 5.10.; 16.11. ja 7.12.2020). Lisäksi pidettiin valtuustoseminaari 5.10.2020. Koronatilanteesta johtuen kaupunginvaltuuston kokoukset pidettiin ns. hybridimallin mukaisesti eli kokouksiin oli mahdollista osallistua sekä fyysisesti läsnä olevana kokouspaikalla että etäyhteyden välityksellä.

Valtuusto käsitteli muun muassa seuraavia asioita vuoden 2020 aikana: kouluverkon rakenteelliset muutokset, tilinpäätös 2019, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin perussopimuksen muutos, kaupunginvaltuuston jäsenten lukumäärä vuoden 2021 kuntavaaleissa, kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 2021, talousarvio 2021, Loimaan Vesi -liikelaitoksen ja Ypäjän kunnan vesihuoltolaitoksen yhteistyövaihtoehtojen selvitys ja yhtiöittämisesitys. Lisäksi käsiteltiin useita kaavamutoksia. Valtuustoaloitteita tehtiin yhteensä 12 kpl.

Valtuuston tilinpäätös yhteensä

KAUPUNGINVALTUUSTO	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-61 436	-50 100	0	-50 100	-50 901	-801	102
TOIMINTAKATE	-61 436	-50 100	0	-50 100	-50 901	-801	102
Toimintakatteen toteutuminen:							
Toteutunut talousarvion mukaisesti.							

2.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Mittarin arvo/ yksikkö ja vertailutiedot
<p>B.4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja - Loimaalla on hyvä tehdä töitä.</p> <p>B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.</p> <p>B4.6. Asetamme konserniyhteisöille strategiset tavoitteet valtuustokausittain.</p> <p>B4.7. Kehitämme konsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja.</p>	<p>Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.</p> <p>Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut</p> <p>Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.</p> <p>Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Konserni- ja omistusoikeuden toimivuuden seuranta ja arviointi vuosittain.</p>	<p>Omaehtoinen sisäinen ja ulkoinen valvonta.</p> <p>Tavoitteena on selvittää, suoritetaanko kaikilla tasoilla omaehtoista arviointia.</p> <p>Johdetaanko kaupunkia valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tuleeko kaupungin tilintarkastus hoidettua asianmukaisesti.</p>	<p>Tilintarkastuspäivien määrä</p> <p>Lautakuntien kokousmäärä</p> <p>Arviointikertomus</p> <p>Tilintarkastusraportti</p>	<p>Vastaa sovittua määrää tarkastuspäivien määrä vuonna 2020 oli 36 päivää.</p>

Tarkastuslautakunnan tilinpäätös yhteensä:

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-24 439	-32 000		-32 000	-24 051	7 949	75
TOIMINTAKATE	-24 439	-32 000	0	-32 000	-24 051	7 949	
Toimintakatteen toteutuminen:							
Ostopalvelumenot eli tilintarkastusmenot toteutuivat alle budjetoidun.							

2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tehtävä: Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kaupungin alueella. Vuonna 2019 järjestettiin eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit.

Vuonna 2020 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	56 918	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-41 374	0	0	0	-1 832	-1 832	
TOIMINTAKATE	15 544	0	0	0	-1 832	-1 832	-100
Toimintakatteen toteutuminen:							
Vaaleja ei pidetty vuonna 2020.							

2.4. KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen tilinpäätös yhteensä:

KAUPUNGINHALLITUS	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	782 093	950 464	0	950 464	700 707	-249 757	74
Toimintakulut	-7 407 666	-6 844 152	-170 000	-7 014 152	-7 236 093	-221 941	103
TOIMINTAKATE	-6 625 573	-5 893 688	-170 000	-6 063 688	-6 535 386	-471 698	108

Toimintakateen toteutuminen:

Kaupunginhallituksen alaisten palvelualueiden toimintakate ylittyy (ulkoiset) yhteensä 471 698 euroa. Toimintatuotot alittuvat 249 757 euroa. Toimintakulut ylittivät 221 941 euroa. Tarkemmat selvitykset löytyvät palvelualueiden kohdalta.

2.4.1 Konsernijohto

Toimiala: Konsernijohto

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohdon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualansa kehittämistä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamista.

Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista.

- **Hallintopalvelut –palvelualalla on seuraavat palveluyksiköt esimiehineen (sijainen):**
- **Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),**
- **Henkilöstöpalvelut; henkilöstöjohtaja (henkilöstösihteeri),**
- **Yleishallinto; hallintosihteeri (henkilöstöjohtaja).**

Palveluun sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut sekä alueellisten palo- ja pelastuspalveluiden. Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksuosuudet.

Toimintakatsaus

Valtuuston tammikuussa 2019 hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2019 - 2021 "Loimaalla kasvamme yhdessä - kasva kanssamme" asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita. Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Valtuuston vuoden 2019 veroprosenttipäätöksen yhteydessä lokakuussa 2018 edellyttämän valtuustokauden loppuun ulottuvan toimialakohtaisen talouden tasapainotusohjelman valmistelu aloitettiin loppuvuoden 2018 aikana ja sitä on jatkettu osana vuoden 2020 ja vuoden 2021 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelua.

Kesäkuussa 2019 nimetyn Rinteen hallituksen ohjelman mukaan hallitus käynnistää sote-uudistuksen valmistelun, jossa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustustaloudelliset reunaehdot. Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi.

Hallitus antoi 8.12.2020 eduskunnalle esityksen hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista. Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulisivat voimaan porrastetusti, osa 1.7.2021 ja viimeiset 1.1.2023. Varsinais-Suomen vapaaehtoisen sote-valmistelun valmistelu on pohjautunut kuntien ja sairaanhoitopiirin järjestämissuunnitelma-menettelyyn sekä mm. Tulevaisuuden sote-keskus sekä Soten rakenneuudistusta tukeva alueellinen valmistelun - hankkeisiin.

Suomeen maaliskuussa 2020 levinnyt koronaepidemia muutti kuntien taloudellista ja toiminnallista tilannetta merkittävästi. Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa 2020 koronamuutostyöryhmän perustamista. Työryhmän raportti toimenpide-esityksineen valmistui 16.12.2020.

Julkiset palvelut ovat hallitusohjelman mukaan digitaalisesti kansalaisten ja yritysten saatavilla vuoteen 2023 mennessä. Julkisen sektorin datan avaamista ja hyödynnettävyyttä laajennetaan ja edistetään reaaliaikataloutta rakenteisten sähköisten laskujen ja kuittien laajalla käyttöön otolla. Digipalveluilla (1.4.2019) edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvasuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita. Viranomaisen on suunniteltava ja ylläpidettävä digitaaliset palvelunsa siten, että niiden tietoturvasuus, tietosuoja, löydettävyys ja helppokäyttöisyys on varmistettu.

Vuoden 2020 aikana on talousohjelmaan rakennettu lakisäätöiset taloustilastouudistuksen mukaiset toiminnot. Ostolaskujen julkiseksi saattaminen on annettu ohjelmistotoimittajalle tehtäväksi. Palvelujen digitalisointia jatketaan edelleen.

Tiedonhallintalain (1.1.2020) tarkoituksena on yhdenmukaistaa tiedonhallintaa digitalisoituvassa toimintaympäristössä, toteuttaa hyvää hallintoa yhdenmukaisesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja julkisuusperiaatteen mukaisesti sekä edistää julkishallinnon tietojen ja tietovarantojen digiturvasuutta, yhteen toimivuutta ja tiedon jakamista ja hyödyntämistä.

Tiedonhallintalain edellyttämät toimenpiteet on käynnistetty vuoden 2020 aikana.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Hyvinvointikertomuksen 2017- 2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet. Hyvinvointikertomuksen päivitystyötä ei aloitettu vuoden 2020 aikana.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2021 (KV 5.3.2018 § 12) säännöllinen seuranta ja arviointi sekä toimenpiteet.

Ikäihmisten toimintaohjelman valmistelu vuoden 2020 - 2021 aikana.

- Kaupunginhallitus päätti 9.9.2019 valtuustoaloitteen (10.12.2018) ja hyvinvointivaliokunnan 20.8.2019 esityksen pohjalta ikäihmisten toimintaohjelman laatimisesta vuoden 2020 aikana. Hyvinvointivaliokunta 27.10. ja 17.11.2020 käsitteli asiaa. Kaupunginhallitus on 25.1.2021 pyytänyt sivistysvaliokunnalta ja elinympäristövaliokunnalta sekä kaavoitus- ja elinvoimatoimikunnilta toimialaansa liittyvät linjaukset ja toimenpide-esitykset tammi-maaliskuun 2021 aikana. Suunnitelmat valmistellaan valtuuston käsiteltäväksi kevään 2021 aikana.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

Valmistellaan kuntalakiin sekä ja kaupungin omiin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.

- Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosikatsauksia ja toimintakertomusta.
- Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.

Vuoden 2020 aikana järjestettiin osallistamistilaisuuksia mm.:

- Palvelujen ja talouden sopeuttamis- ja tasapainotusohjelman 2019 – 2022/2023 valmistelu sekä toimenpiteiden ja muutosten toimeenpano sekä
- Talousarvion 2021 valmistelu 16.9.2020

Tilaisuus, missä käsiteltiin palvelujen ja talouden sopeuttamis- ja tasapainotusohjelmaa sekä talousarvion 2021 valmistelua järjestettiin 16.9.2020

- Palvelualojen merkittäviin kehittämishankkeisiin sekä muutosvalmisteluun liittyvät erilliset osallistamistilaisuudet (mm. kouluverkko, terveysasemat)

Terveysasemaverkkoselvitystä käsiteltiin 1.12.2020 pidettävässä yleisötilaisuudessa.

- Yritys- ja asukaskyselyt vuosina 2020 – 2023

Ei toteutunut

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Kuntien päätösten ennakoarviointimenettelyssä (EVA) arvioidaan valmisteltavan päätöksen vaikutuksia ennalta. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.

Yritys- ja elinkeinovaikutuksiin liittyvä arviointi on valmisteilla.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Loimaan ilmasto- ja energiaohjelman (Kv 8.12.2014 § 54) mukaan kaupunki pyrkii vähentämään kasvihuonepäästöjä omassa toiminnassaan. Loimaa on ollut vuoden 2016 alusta mukana CO₂-raportissa, josta saadaan säännöllisesti tietoa ja raportti kasvihuonepäästöistä.

CO ₂ -raportin vuosiraportti, Loimaa	2017	2018	2019*
Kasvihuonekaasujen päästöt ilman teollisuutta (kt CO₂-ekv)	175,3	179,7	167,6
kuluttajien sähkönkulutuksesta (kt CO ₂ -ekv)	8,4	9,7	8,2
kuluttajien sähkölämmityksestä (kt CO ₂ -ekv)	5,4	6,4	5,4
kuluttajien kaukolämmityksestä (kt CO ₂ -ekv)	0,3	0,3	0,3
kuluttajien erillislämmityksestä (kt CO ₂ -ekv)	29,3	29,2	28,5
Tieliikenteen päästöt (kt CO ₂ -ekv)	48,9	49,8	47,7
Maatalouden päästöt (kt CO ₂ -ekv)	79,9	81,2	74,5
Jätehuollon päästöt (kt CO ₂ -ekv)	2,9	2,9	2,9
Kuluttajien päästöt asukasta kohden (t CO₂-ekv/asukas)	10,9	11,2	10,5
Teollisuuden sähkönkulutuksen päästöt (kt CO₂-ekv)	2,4	2,7	
* Vuoden 2019 ennakkotiedot			

(Hiilidioksidi-ekvivalentti (CO₂-ekv) kuvaa ihmisen tuottamien [kasvihuonekaasujen](#) ilmastovaikutusta) Lähde: Loimaan kasvihuonepäästöt 2014 – 2018 / ennakkotieto 2019; CO₂-raportti Benviroc Oy

Loimaan kaupunki on liittynyt Hinku-kuntiin vuonna 2017 (Kv 14.11.2016 § 56). Hinku-kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä. Vähennys lasketaan vuoden 2007 tasosta. Kunnat pyrkivät vähentämään ilmastopäästöjään lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta. Kunnat kannustavat myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita ilmastotekoihin.

Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030 hyväksyttiin syyskuussa 2017. Siinä on linjattu keinot kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen päästökaupan ulkopuolisella sektorilla eli liikenteessä, maataloudessa, lämmityksessä ja jätehuollossa. Tavoitteena on 39 % päästövähennys vuodelle 2030 verrattuna vuoden 2005 tasoon.

Kuntien energiantuotantoon ja -käyttöön, liikennesuunnitteluun ja maankäyttöön sekä hankintoihin liittyvät päätökset vaikuttavat merkittäviä päästöihin vaikuttavia. Kuntien toimet kohdistuvat sekä päästökauppa- että taakanjakosektorin päästöihin.

Ilmastosuunnitelmassa julkinen sektori haastetaan toimimaan esimerkiksi muun muassa siirtymällä pois öljystä rakennusten erillislämmityksessä vuoteen 2025 mennessä. Julkiset hankinnat nähdään varteenotettavana mahdollisuutena edistää tavoitteita käytännön toimissa – kunta voi esimerkiksi asettaa vähäpäästöisyysvaatimuksia työkonereiden hankintojen yhteydessä.

Liikenteen osalta kuntien tulee parantaa liikennejärjestelmien energiatehokkuutta ja kehittää alueidenkäyttöä. Tavoitteena on, että kaupunkien liikennesuunnittelussa priorisoidaisiin kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä tukevia hankkeita.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Sähköisten palvelujen suunnitelma ja toimenpiteet sähköisten palvelujen laajentamiseksi vuosina 2020 – 2023.

Henkilövaihdosten vuoksi suunnitelmaa ei käynnistetty vuonna 2020.

Talous- ja henkilöstöpalvelujen järjestämissuunnitelma ja toimenpiteet

Järjestämisvaihtoehtoina ovat nykyisen toiminnan kehittäminen (mm. toimintojen prosessiselvitykset ja ohjelmistoratkaisut), palvelujen ulkoistaminen sekä alueellinen yhteistyö. Elokuussa 2019 käynnistetyssä valmistelussa selvitettiin talous- ja palkkahallinnon sekä tietojärjestelmien prosessit, vastuut/riskit ja kehittämistarpeet. sekä esitetään uudistamisvaihtoehtoja. Selvityksen perusteella päätettiin, että talous- ja palkkahallinnon palvelut toteutetaan omana palveluna. Koska palkkaohjelma oli tiensä päässä, päätettiin ohjelmat Personec F ja ESS7 ostaa Monetra Oy:ltä. Ohjelmat saatiin tuotantoon lokakuussa 2020.

Selvitys it-järjestelmistä ja -palveluista (syksy 2019 - kevät 2020).

Keväällä 2020 valmistuneen it-toimintojen järjestämiselvityksen perusteella päätettiin it-palvelut omana työnä.

Palvelusihteeri -selvitys käynnistettiin 2020. Selvitystyö on helmikuussa 2021 kesken.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Yritys- ja asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi	Palvelujen ja toiminnan arviointi tehdään osana kk- ja vuosiraportointia. Toteutetaan tarvittaessa erilliset asukaskyselyt.	Kyselyt Asteikko 1-5.	Talous- ja toimintaraportointi on käsitelty kaupunginhallituksessa pääsääntöisesti kuukausittain. Osavuositarkastus 1-4/2020 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 1.6. ja valtuustossa 15.6.2020. Osavuositarkastus 1-8/2020 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 21.9.2020 ja valtuustossa 5.10.2020. Asukaskyselyä ei ole tehty. Toimialojen sisäistä arviointia tehdään säännöllisesti osana toimintaa.	Toteutuu
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä Yritys- ja asukaskysely	Valmistellaan sähköisten palvelujen suunnitelma ja toimenpiteet / sähköisten palvelujen laajentaminen vuosina 2020 - 2023 Edistetään digitaalisten palvelujen saatuutta, laatua,	Sähköisten palvelujen määrä, asiointin laajuus/määrä ja toimivuus.	Valmistelua ei ole aloitettu vuoden 2020 aikana.	Valmisteilla

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
		tietoturvallisuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita.			
A3.1. Markkinnoimme aktiivisesti Loimaata turvallisena asuinpaikkana ja hyvänä kasvupaikkana yrityksille.	Loimaalle muuttaneiden määrä, kaupungin tapahtumiin osallistuneiden määrä. Uusien yritysten määrä	Valmistellaan viestintäohjeen ja toimintatapojen päivittäminen.		Viestintäsuunnitelma päivitetiin vuoden 2020 aikana ja käsiteltiin kaupunginhallituksen 8.2.2021. Sosiaalisen median ohjeet on päivitetty (Kh 15.6.2020).	Toteutuu
B3.1. Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähidemokratian toteuttamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikuttavuuden arviointi	Valmistellaan kuntalakiin sekä kaupungin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.	Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuositarkastusta ja toimintakertomusta.	Osallistamisen menettelytapojen työstäminen on käynnistetty vuonna 2020 ja jatkuu vuonna 2021. Osallistavan budjetoinnin kunta-laistilaisuus järjestettiin 16.9.2020. Nuorisovaltuusto osallistuu nuorisopalvelujen vuoden 2021 talousarvion valmisteluun.	Valmisteilla
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.	Kaupunkistrategian toteutus sekä seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain 2020 – 2023 osana osavuositarkastuksia ja toimintakertomusta.	Seuranta, arviointi ja raportointi osana osavuositarkastuksia ja toimintakertomusta. Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.	Kaupunkistrategian toteutus sekä seuranta, arviointi ja raportointi osavuositarkastuksessa 1-4/2020 (Kh 1.6. ja Kv 15.6.2020) ja osavuositarkastuksessa 1-8/2020 (Kh 27.9. ja Kv 5.10.2020).	Toteutuu
B4.2. Parannaamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakaamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut	Valtuustokauden 6/2017 – 5/2021 arviointi /väliarviointi sekä toimenpiteet ja muutostarpeet seuraavalle valtuustokaudelle.	Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuositarkastuksia ja toimintakertomusta. Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.	Kh käsitteli 9.3.2020 valtuustokauden arvioinnin aikataulutusta. Syksyn valtuustoseminaari on 5.10.2020. Päätös valtuutettujen määrästä seuraavalle valtuustokaudelle tehtiin 16.11.2020. Valtuustokauden väliarviointi tehdään viimeistään tammi-maaliskuun 2021 osavuositarkastuksessa. Lisäksi laaditaan vuonna 2021 keväällä ulkopuolisen tekemä selvitys hallinto-	Toteutuu

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
			Sisäinen Itsearviointi (valtuusto/tarkastuslautakunta/toimielimet/palvelualat) sekä palaute osana asukaskyselyitä.	säännön 22§ 5: kohdan mukaisesti omistajaohjauksen tuloksellisuusarvioinnista.	
B4.3. Uudistamme ja päivitämme henkilöstöpolitiikan linjaukset ja ohjeistuksen kaupunkistrategian mukaisiksi.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut.	Palvelujen ja talouden sopeuttamis- ja tasapainotusohjelman 2019 – 2023 valmistelu osana vuosien 2020 ja 2021 talousarvion ja –suunnitelman valmistelua. Toimenpiteiden ja muutosten toimeenpano ja niiden seuranta.	Sopeuttamis- ja tasapainotustoimenpiteiden seuranta, arviointi ja raportointi osana kk-raportointia ja osavuosisaksauksia. Sisäinen Itsearviointi (valtuusto/tarkastuslautakunta/toimielimet/palvelualat).	Sopeuttamis- ja tasapainotustoimenpiteistä on päätetty osana vuoden 2020 talousarviota ja vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelmaa. Toimenpiteitä on valmisteltu, tehty ja niistä raportoitu vuoden 2020 aikana. Uusien toimenpiteiden valmistelua on jatkettu vuosien 2021 – 2024 talousarvion ja –suunnitelman valmistelussa. Korona-epidemia on osaltaan vaikeuttanut ja muuttanut merkittävästi toteutusta.	Toteutuu osittain
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistomuutokset vuosina 2020 – 2022 – selvitys ja toimenpiteet. Talouden ennakointia ja päätöksentekoa tukevan kustannuslaskennan uudistamista jatketaan osana johtamisen, esimiestyön, osamisen sekä raportoinnin uudistamista. Henkilöstöohjelman toimenpiteiden säännöllinen seuranta ja arviointi. Henkilöstömäärän sopeuttaminen ja vähentäminen vuosittain palvelujen ja talouden tasapainotusohjelman mukaisten muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja		Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestämisvaihtoehtoja ja ohjelmistomuutoksia selvitetiin vuoden 2019 ja alkuvuoden 2020 aikana. Samassa yhteydessä selvitetiin siirtyminen Sarastia Oy:n asiakkaaksi ja muita vaihtoehtoja. Kh käsittelee asiaa 24.2.2020 ja oikeutti tekemään pakkahallinnon ohjelmistohankinnan erillisenä toimenpiteenä osana kokonaisratkaisua. Henkilöstöhallinnon ohjelmistomuutoksen osalta kh päätti 6.4.2020 osakkuudesta Monetra Pirkanmaa Oy:ssä. Talous- ja henkilöstöhallintoa kehitetään oman toimintana. Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistomuutokset toteutuvat vuoden 2020 aikana. It-palveluselityksen osana kh päätti 4.5.2020, että it-yksikön toiminta jatkuu omana toimintana. Palvelusihteeriselvitystä on valmisteltu vuoden 2020 aikana. Valmistelu on helmikuussa 2021 kesken. Sopimusten ja ostopalvelujen menettelytapaoheen sekä laskujen avoimen datan valmistelut käynnistettiin	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
		<p>-tarpeiden mukaisesti.</p> <p>Henkilöstöjohtamisen, esimiestyön, yhteistyön, vuorovaikutuksen ja henkilöstön työhyvinvoinnin menettelytapojen jatkuva kehittäminen sekä niiden vaikutusten säännöllinen seuranta ja arviointi.</p>		<p>vuoden 2020 aikana. Vvalmistelu on helmikuussa 2021 kesken.</p> <p>Vesiliikelaitos- selvitystä valmisteltiin 10.10.2018 alkaen yhteistyöselvityksenä ja 4.11.2019 alkaen alueellisen yhtiön perustamisen selvittämisenä. Kh käsitteli jatkotoimenpiteitä 18.5. ja 1.6.2020. Valtuusto hyväksyi 8.6.2020 yhtiöittämisen jatkovalmistelun. Valtuusto päätti 7.12.2020, että yhtiöittämisselvitys keskeytetään.</p>	
<p>B4.5. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.</p>	<p>Työtyytyväisyyskyselyn mittarit, Sairauspoissaolot, Työntekijöiden vaihtuvuus, Osaamisen kehittämissuunnitelma</p>	<p>Sopimusten ja ostopalvelujen menettelytapaohjeen valmistelu sekä laskujen avaaminen avoimena datana.</p> <p>Selvitys Loimaan Veden ja Ypäjän kunnan vesihuoltolaitoksen yhteistyövaihtoehtoista.</p>		<p>Henkilöstömäärän seuranta ja arviointia on tehty osana yksiköittäin ja palvelualoittain. Täyttölupamenettelyssä on arvioitu henkilöstötarvetta ja muutoksia. Kaupunginhallitusta on raportoitu osana toiminta- ja talousraportointia. Vuoden 2019 henkilöstöraportti käsiteltiin kaupunginhallituksessa 30.3.2020. Talousarvion 1,5 milj. euron henkilöstökuluja koskevat yt-neuvottelut käytiin loppuvuoden 2019 ja tammikuun 2020 aikana. Kh päätti 27.1.2020 lomautuksista. Lomautuksia on toteutettu vuoden 2020 aikana ja toteutusta jatketaan loppuvuoden aikana. Korona-epidemian vaikutuksiin liittyvät yt-neuvottelut käytiin huhtikuussa ja kaupunginhallitus päätti lomautuksista 4.5.2020. Kyseisille lomautuksille ei ollut tarvetta loppuvuonna.</p> <p>Henkilöstöohjelmaa valmistellaan osana palvelu-uudistusta 2020 - 2021. Valmistelua tehdään myös osana esimiesvalmennusta 2020 - 2021.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>
<p>B4.6. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa</p>	<p>Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.</p>			<p>Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyyn (2019) pohjautuen alkuvuoden 2020 aikana päätettiin esimiesvalmennuksen/-koulutuksen järjestämisestä kaikille esimiestehtävissä toimiville. Korona-epidemian takia koulutuksen aloittaminen siirtyi elokuuhun 2020. Johtoryhmän ja kaupunginhallituksen johtamisen kehittämiseen liittyvä valmen-</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
				nus/koulutus toteutettiin loppuvuoden 2019 ja alkuvuoden 2020 aikana.	
B4.7. Kehitämme konsernin sisäisiä nettely- ja toimintatapoja.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Konserni- ja omistusohjauksen toimivuuden seuranta ja arviointi vuosittain.				Ei päivitetty ☐
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi /-mittaukset Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Ikäihmisten toimintaohjelman valmistelu vuoden 2020 aikana (Valtuustoaloite 10.12.2019 Kaupunginhallituksen 9.9.2019 päätös. Valmistelu koko organisaatiossa.)		Ikäihmisten toimintaohjelman laatiminen eteni loppuvuoden 2020 aikana. Kaupunginhallitus ohjeisti jatkovalmistelua 25.1.2021.	Valmisteilla
C2.1. Turvaamme peruspalvelut	Kaupallinen palvelutarjonta / alueellinen kilpailukyky – vertailut, palvelutasoverailu / julkiset palvelut.	Palvelujen ja talouden sopeuttamis- ja tasapainotusohjelman 2019 – 2023 valmistelu osana vuosien 2020 ja 2021 talousarvion ja –suunnitelman valmistelua. Toimenpiteiden ja muutosten toimeenpano ja niiden seuranta.	Sopeuttamis- ja tasapainotustoimenpiteiden seuranta, arviointi ja raportointi osana kk-raportointia ja osavuositarkastuksia. Sähköisten palvelujen määrä, asiointin laajuus/määrä ja toimivuus.	Sopeuttamis- ja tasapainotustoimenpiteistä on päätetty osana vuoden 2020 talousarviota ja vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelmaa. Toimenpiteitä on valmisteltu, tehty ja niistä raportoitu vuoden 2020 aikana. Uusien toimenpiteiden valmistelua on jatkettu vuosien 2021 – 2024 talousarvion ja –suunnitelman valmistelussa.	Toteutuu
C2.2. Parannamme palvelujen saavutettavuutta.	Uusien tapojen käyttöönotto palvelujen järjestämisessä	Palveluja ja työn sujuvuutta ja tuottavuutta parannetaan ottamalla käyttöön kehittyneempiä sähköisiä osallistumiskanavia ja työvälineitä.	Sisäinen Itsearviointi (valtuusto/tarkastuslautakunta/toimielimet/palvelualat).	Uusia työtapoja ja -menetelmiä on otettu käyttöön mm. osana etätöitä. Vuodelle 2020 suunniteltu laajempi valmistelu siirtyi vuodelle 2021.	Ei toteudu ☐
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi/-mittaukset	Sähköisten palvelujen suunnitelma ja toimenpiteet -sähköisten palvelujen laajentaminen vuosina 2020 - 2023		Ei toteudu.	Ei toteudu ☐

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot	<p>Hyvinvointikertomuksen 2017-2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet.</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2021 (KV 5.3.2018 § 12) toimenpiteet</p> <p>Valmistellaan kuntalakiin sekä kaupungin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat</p>	<p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista, voimavaroja, sekä painopistealueiden päivittämistä seurataan vuosittain talousarvion valmistelun ja hyvinvointikertomuksen yhteydessä. Toimija palvelualueet vastaavat palveluista niin, että niissä huomioidaan lasten ja nuorten hyvinvointi. Eri toimialojen omiin suunnitelmiin sisältyy näitä koskevia tavoitteita ja toimintamalleja.</p> <p>Kouluterveyskeskusten indikaattorit</p> <p>Sotkanet –tietokannan indikaattorit</p>	<p>Kattavaa hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointia ei ole tehty vuoden 2020 aikana.</p> <p>Osallistamisen menettelytapojen valmistelut on käynnistetty syksyn 2020 aikana.</p>	<p>Ei toteudu</p> <p>☒</p>
C3.2. Rakennamme turvallisia ja terveellisiä rakennuksia ja asuin- ja kasvuympäristöjä.		<p>Kestävä kehitys ja ilmasto-vaikutukset osana turvallista asumista</p> <p>-Vähennetään ilmastopäästöjä lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta</p>	<p>Loimaan kasvihuonepäästöt CO2-raportti</p> <p>Kasvihuonekaasujen päästöt CO2-ekv.</p> <p>Vuonna 2017 päästöt olivat yhteensä 175,3 kt CO2-ekv ilman teollisuutta.</p>	<p>Loimaan kasvihuonekaasupäästöt 2014–2018 ja ennakkotiedot vuodelta 2019 on julkaistu alkuvuoden 2020 aikana.</p> <p>Vuonna 2017 päästöt olivat 175,3 ja vuonna 2018 179,7 kt CO2-ekv.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>☐</p>
C3.3. Kokeilemme rohkeasti uusia ja osallistavia toimintatapoja ja välineitä elämisen laadun sekä hyvinvoinnin parantamiseksi.		<p>-Kannustetaan asukkaita ja paikallisia yrityksiä ilmastotekoihin ja viestitään ilmastomuutoksen hillinnän mahdollisuuksista.</p>	<p>Asiakasraadit, asukastalkoot, avustukset, "Hyvä arkiympäristö" -kävelyt, kuntalaisaloitteet, tapahtumat, harrastukset, päätöksistä tiedottaminen, vapaaehtoistoiminnan eri kanavien hyödyntäminen</p>		<p>Ei päivitetty</p> <p>☐</p>

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
			täminen, osallistava budjetointi, avoin data, asuinalue- ja yritysliittimet.		

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus talousarviossa 2020:

- Palkkatositteiden vaikutus verkkopalkkaan. Vuonna 2020 yhteensä 10 000 euroa. **Toteutuu.**
- Ostolaskujen kierrätysprosessin tehostaminen. Vuonna 2020 yhteensä 10 000 euroa. **Valmisteilla. Ei toteudu vuonna 2020.**
- Myyntilaskut e-laskuiksi kampanja. **Siirtyy vuoteen 2021.**
- Koko kaupungin ostopalvelujen läpikäynti ja tarkastaminen. **Ostopalvelumenoja tarkasteltu taloustyöryhmässä. Ostopalvelumenoja tullaan tarkastelemaan vuosi ennen varsinaista sopimuskauden päättymistä markkinakartoitusta tehtäessä.**
- Konserniohjaus vesi- ja jätemaksujen korottaminen vuosina 2020 ja 2022. Vuonna 2020 50 000 euroa. Vuonna 2021 ja 2022 yhteensä 200 000 euroa. **Vuoden 2020 maksun korottamisesta on päätetty talousarvion hyväksymisen yhteydessä.**

Lisätasapainotus vuosille 2020-2023:

Vuosi 2020

- IT-kulujen vähentäminen. Vuonna 2020 yhteensä 29 000 euroa. **Ei toteudu**
- Ostolaskujen kierrätysprosessin tehostaminen. Vuonna 2020 yhteensä 8 000 euroa. **Valmisteilla**
- Organisaatorakenteen tarkastelu koko kaupungin osalta. **Ei toteudu vuonna 2020.**
- Päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmän kehittäminen sekä valmistelu- ja kokouskäytäntöjen sujuvoittaminen. Vuonna 2020 yhteensä 5 000 euroa. IT-palveluiden järjestämismuutosten läpikäynti. Vuonna 2020 yhteensä 15 000 euroa. **Selvitys tehty. Ei säästövaikutusta.**
- Talous- ja henkilöstöpalveluiden järjestämismuutosten läpikäynti. Vuonna 2020 yhteensä 40 000 euroa. **Palkanlaskennassa yksi sihteerin vähennys.**
- Koko kaupungin palvelusihteerien/yleissihteerien tehtävien uudelleenorganisointi. Vuonna 2020 yhteensä 30 000 euroa. **Selvitysraportti valmistunut. Toimenpiteistä päätetään. Tarkoitus hyödyntää eläköitymiä. Selvitystyö kesken.**
- Osakkeiden myynti. Vuonna 2020 yhteensä 23 000 euroa. **Myyntimahdollisuudet selvityksessä. Ei ole myyty vuonna 2020.**
- Voitonjakovara- ja omistusjärjestelyt tytäryhtiöt. Vuonna 2020 yhteensä 50 000 euroa.
- **Konserniohjaus/Loimaan Vesi-liikelaitos ja Ypäjän veden yhteistyöselvityksen jatkotoimenpiteet. (Vesiliikelaitoksen johtokunta on 5.6.2019 käsitellyt selvitystä. Ramboll Finland Oy:n selvitysluonnoksessa on selvitetty toimintamuotojen eri vaihtoehtoja. Vaihtoehtoina on sopimusperustainen yhteistyömalli ja kuntien yhteinen alueellinen osakeyhtiö. Vaihtoehtoissa on selvitetty vaikutuksia vesilaitosten toimintaan ja talouteen. (Lisäys: Kj 10.9.2019) Käynnistetty taloudellisen selvityksen laatiminen.)**
- **Selvitystyö KH 18.5.2020 ja valtuusto 8.6.2020. Liiketoimintakaupassa hyöty 1,5 miljoonaa euroa. 7.12.2020 valtuusto päätti, että vesi-liikelaitosta ei yhtiöitetä.**
- **Kaukolämmön osalta neuvotteluja käyty 10.9.2020.**
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020-2023. Yhteensä vuonna 2020 33 000 €. **On toteutumassa.**

Muut toimenpiteet

- ALV-verotarkastus
Työ on käynnistetty elokuussa. Loppuraportti saatiin joulukuussa. Loimaan kaupungille lisäpalautusta noin 40 000 euroa.
- Kiinteistöveropohjan tarkastus
Koronan vuoksi aloitus siirretty. Projektin aloitus huomioidaan vuoden 2021 talousarviossa.
- Yhteisöverotuksen tarkastus
Myöhemmin vuonna 2021.
- Koko kaupungin palveluverkon tarkastelu
Aloitettu 19.5.2020 / Taloustyöryhmässä asiaa on käsitelty elokuussa. palveluverkon tarkastelu jatkuu 2021.

- Ostopalvelujen läpikäynti vs oman työn hinta
Aloitettu. Annettu ohje ostopalveluiden ja oman työn vertailusta aina sopimuskauden päättyessä ennen kilpailutusten käynnistystä.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Yleishallinnon henkilöstömäärää on vähennetty vuodesta 2011 (1+6) vuoteen 2018 (1+3).

Koronaepidemia vaikutti henkilöstön tapaan tehdä työtä vuonna 2020. Maaliskuussa suurin osa työntekijöistä siirtyi tekemään etätöitä annettujen suositusten mukaisesti. Syksyllä 2020 uuden kaupungintalon remontti valmistui ja suurin osa konsernihallinnon työntekijöistä pääsi muuttamaan Keskustan kaupungintalosta Ylistaronkatu 36 tiloihin. Ainoastaan talousyksikkö jäi vielä Alastarolle.

Henkilöstöhallinnon ohjelmistovaihdoksesta johtuen palkkahallinto joutui tekemään lisä- ja ylitöitä.

Talushallinnossa ei onnistuttu saamaan toimittajaportaalia täytettiin käyttöön vuonna 2020. Sen vuoksi yhden palvelusihteerin työn muuttaminen 0,5 ei onnistunut. Vapautuva puolikas olisi siirretty kaupungin johonkin muuhun tehtävään.

It-päällikön tehtäväkuvaus tarkistettiin ja niin, että tehtävään lisättiin sähköisten palvelujen (digitalisointi) laajentamistarpeisiin perustuvat tehtävämuutokset. Samalla IT-päällikön nimike muutettiin digipalvelupäälliköksi.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1
Hallintosihteerit	1	1	1	1
Henkilöstöjohtaja	1	1	1	1
Henkilöstösihteerit	1	1	1	1
Talousjohtaja	1	1	1	1
Taloussihteerit	1	1	1	1
Arkistosihteerit	1	1	1	1
Laskentasihteerit	2	2	2	2
Palkkasihteerit	5,5	5	4	4
Palvelusihteerit	3,5	2	1,5	2
It-päällikkö	1	1	1	1
It-asiantuntija	3	2	1,5	2
Henkilöstömäärä yhteensä	22	19	17,0	18

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Konsernijohtoon toimitiloina ovat syksystä 2020 alkaen väistötiloina Ylistaronkatu 36 sekä Alastaron entisen kunnantalon tilat. Kauppalankatu 3:n tiloissa edelleen keskusarkisto. Kauppalankatu 3 (kaupungintalo) jatkokäyttö ja toimenpiteet on sovittu 2020 loppuvuodesta.
Palvelujen ostot	Merkittävimmät palvelujen ostot konsernihallinnossa ovat Aluepelastuslaitos /Turun kaupunki, joukkoliikenne, It-palvelut (palvelimet, koneiden ja laitteiden leasing -sopimukset, ohjelmistolisenssit), työterveyshuolto sekä verotuspalvelut

Muut olennaiset perustelutiedot	
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	<p>Kaupungin riskienhallintapolitiikka on vahvistettu valtuustossa 21.3.2011. Loimaan kaupungin 24.4.2017 hyväksymän hallintosäännön 9. luvussa on vahvistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.</p> <p>Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat, valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualajohtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja palvelualallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoi- vat hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä (Hallintosääntö 78 -82 §).</p> <p>Vuonna 2020 olennaisimmiksi riskeiksi konsernihallinnossa on noussut tietoturva-asiat (tietosuoja ja kybeturvallisuus) ja palkkaohjelman vaihtoon liittyvät riskit.</p> <p>Loimaan kaupunki osallistui Taisto20 -harjoitukseen 19.11.2020.</p>
Muut perustelutiedot	Pohjoismaiden ystävyyskunta-konferenssi. Suunniteltu vuoden 2020 tilaisuus on korona-epidemian vuoksi siirretty vuodelle 2021.

Konsernijohtoon tilinpäätös yhteensä:

HALLINTOPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	291 899	433 940	0	433 940	261 550	-172 390	60
Toimintakulut	-4 702 929	-4 328 450	0	-4 328 450	-4 698 134	-369 684	109
TOIMINTAKATE	-4 411 030	-3 894 510	0	-3 894 510	-4 436 584	-542 074	114

Toimintakate toteutuminen:

Hallintopalveluiden toimintakate (ulkoinen) ylittyi muutetusta talousarviosta 542 074 eurolla. Toimintatuotot alittuvat 172 390 eurolla. Toimintatuottojen alitus muodostuu pysyvien vastaavien myyntivoitosta 123 000 euroa, joka lisättiin talousarvioon ennakkoiden mahdollisia myyntejä vuoden 2020 aikana. Lisäksi työterveyskuluihin saatavaa korvausta saatiin 58 791 euroa vähemmän. Vastaavasti myös työterveyden ostopalvelumeno alittui noin 84 000 eurolla. Toimintakulut ylittyivät 369 684 euroa. Henkilöstökulut ylittyivät yhteensä noin 137 000 euroa, joista ylitystä muodostui toimistopalveluiden sijaistamiskustannuksista 21 800 euroa, talouden palkkakulut talouden tasapainottamisen osalta jäi saavuttamatta noin 26 000 euroa, henkilöstö- ja palkka puolen ylitys oli 64 000 euroa johtuen mm. uuden palkkaohjelman käyttöönotosta ja työsuojelun palkkakulut 20 000 euroa. Palvelujen ostot ylittyivät yhteensä 187 000 euroa. Ylitys muodostuu mm. vuoden 2020 aikana laadittiin vesihuollon yhtiöittämisselvityksestä 16 875, joukkoliikennemaksuista 32 481, talouden posti- ja kuriiripalvelumenoista yht. 37 646 sekä ostopalvelumenojen ALV-tarkistus 42 000 (50% säästö 42 000 euroa) maksuosuudesta, ATK kulut ylityksestä 104 000 (mm. taloustilastouudistus noin 40 000 euroa, muut ylläpitokustannukset noin 30 000 euroa, ja tavoitellut säästöt talouden tasapainottamisohjelmassa yht. 34 000 euroa, jotka eivät toteutuneet). Lisäksi yhteistoiminnassa on tapahtunut virhe budjetoinnissa työhyvnyönnin osalta, jonka vaikutus on 40 000 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyi 51 000 euroa, joka muodostuu pääasiassa ATK-verkon kustannusten ylityksestä.

2.4.2 Elinvoima

Toimiala: Elinvoima

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Elinkeino- ja kaupunkikehitys

Vastuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala vastaa kaavoituksen, yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen ja markkinoinnin toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Palvelualla toimivat kaavatoimikunta, elinvoimatoimikunta ja kylien neuvottelukunta.

Toimintakatsaus

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

Koronavuosi vaikutti merkittävästi palvelualan toimintaan. Asukas- ja elinkeinoelämän tilaisuudet toteutettiin pääsääntöisesti joko hybriditapaamisina tai pelkästään verkon välityksellä. Kehittämisjohtaja osallistui korona-muutostyöryhmän työskentelyyn. Asumisen seminaari järjestettiin 26.11. Kylien neuvottelukunta käytti etäkokousmenettelyä.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Koronasta huolimatta yritysperustanta oli hyvä, 93 yritystä ja nettolisäys positiivinen. Yrityspalvelulla aktiivinen rooli koronarahoitusten neuvonnassa sekä kuntien kautta kanavoitujen yksityisyritystukien valmistelussa ja myöntämisessä.

Yritysvaikutusten arviointimenettely uudistettiin yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen kanssa. Elinkeinoelämän aamukahvitapaamiset järjestettiin yhdeksän kertaa. Rekrytointi-messut Työhö! 17.1., Hankintaseminaari 12.3. Lisäksi yrittäjille ja yrittäjäksi aikoville järjestettiin koulutusta muun muassa yrityksen perustamisesta, palvelumuotoilusta, markkinoinnista sekä matkailualan tapaamiset ja robotiikkatyöpaja. Elokuussa lanseerattiin kuukauden yrittäjä –kunniamaininta.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kehittämisjohtaja maakunnan liikennejärjestelmän suunnittelutyöryhmässä. Maakunnan liiton työ valmistui. Kaupunki osallistui paikallisjunaliikenteen kehittämiseen liittyvään liikennepaikkojen investointien selvityshankkeeseen, joka alkoi joulukuussa. Korona vähensi VR:n vuoroja kysynnän hiipuesssa. Ostoliikennepäätös siirtyi valtion kohdalla eteenpäin.

Biokaasutuotannon hajautetun toimintamallin edistämiseksi valmisteltiin Loimaan Kaukolämpö Oy:n kanssa biokaasuselvi-tyksen käynnistäminen.

Tulevaisuuden teollisuuskumppanifoorumi 29.10. valotti hiilineutraalien ratkaisujen merkitystä elinkeinojen ja yritystoimin- nan kehittämisessä.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Koronan alkuvaiheessa työllisyyspalvelu otti käyttöön kuntouttavan työtoiminnan etäosallistumisen, joka teki osan toimin- nasta jatkamisen mahdolliseksi. Kesäkauden jälkeen palattiin lähitoimintaan mahdollisuuksien mukaan.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2.1. Pidämme yritysten toimintaympäristön kunnossa.	Uusien yritysten ja työpaikkojen määrä, Yritysten liikevaihto, Yritystonttien hinnat	Yritysten tarpeisiin vastaaminen neuvonnan keinoin	Yritysneuvonta lkm 300 ELY-keskus, tuki- ja rahoitusneuvonnat, lkm 25 Yrityskäynnit 140	Yritysneuvonta 179, muut 253, joista koronarahoitukseen liittyvät 132, ELY-keskuksen rahoitusneuvonta 36, yrityskäynnit 64.	Toteutuu
A2.2. Tarjoamme yritys- ja elinkeinotoimintaa tukevia ajantasaisia ja sujuvia kaavoitusratkaisuja.	Yritysalueiden ja -tonttien määrä	Toteutetaan yrityslohjotiset asemakaavamuutokset	Kv/kh päätökset asiassa Hyväksytyt asemakaavat lkm, ha Eritasoliittymän eteläpuolen asemakaavamuutos hyväksytty	Niinijoen oyk kv 27.4., 9 km ² , Nahkatehtaan lämpölaitoksen ak, 1,23 ha, Hulmin teollisuusalueen kv 8.6., 22,23 ha. Niittukulman eritasoliittymän lounaispuolen ak/akm hyväksytty 12.10. Niittukulmanraitin koillispuolen akm hyväksytty 12.10.	Toteutuu
A2.3. Tarjoamme yritystoimintaan kannustavat ja ohjaavat yritysneuvonta- sekä elinvoimapaalvelut.	Yrityskysely, asiakaspalaute	Yritystonttien luovutusperiaatteet uudistetaan		Luovutusperiaatteet elymvali 25.8., hyväksytty 7.9. ja ovat käytössä.	Toteutuu
A3.1. Markkinoimme aktiivisesti Loimaata turvallisena asuinpaikkana ja hyvänä kasvupaikkana yrityksille.	Loimaalle muuttaneiden määrä, kaupungin tapahtumiin osallistuneiden määrä. Uusien yritysten määrä Mielikuvakysely	Markkinoinnin toteutus strategian pohjalta Kotisivu-uudistuksen hyödyt käyttöön "Loimaa viesti" laajalle toteuttajapohjalle Yrityspuiston toteutuminen Niittukulman alueelle, yhteistyö Business Finlandin kanssa	Suunnitelma ja toteutus em. mukaan I-vaiheen palaute ja tarkistukset. II-vaihe resurssien mahdollistamassa määrin Laaditun toimintatavan leviäminen Yrityshallin (yksityinen enemmistö) toteutusvalmius. Tilaisuuksien lkm, osanottajat Kontaktit lkm	Markkinointia on toteutettu kh:n hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Viestintäohje uudistettu. Asumisseminaari järjestetty 26.11., jossa osanottajia xxx. KOY Loimaan Yrityspuisto 17.1. ja hanke julkistettu 28.5., laadittu ensivaiheen materiaali ja avattu kotisivut. Tiedotus aloitettu lähialueella. Ensimmäiset kontaktit mahdollisiin sijoitettuihin yrityksiin saatu. BF tiedotus käynnistetty.	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.					Toteutuu
B1.2. Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelu-	Yritysten määrä, liikevaihto, henkilöstömäärä	Käytössä oleva yritysvaikutusten arviointimenettely uudistetaan	Valmistellaan uudistus yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen kanssa	Yritysvaikutusten arviointi uudistettu, käyttöönotto siirretty	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
jamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa			Hyväksytty ja otettu käyttöön	SY:n valtakunnallisen hankkeen myötä v. 2021	
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot	Työttömyyden pitkittymiseen vaikuttaminen	Kunnan maksuosuuslistalla olevien henkilöiden lkm keskiarvo/vuosi Työmarkkinatuen kuntalista < 175	195	Ei toteudu ☐
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen.		Nuorten palvelut yhteistyönä	Nuorten työttömien määrä lkm keskiarvo/vuosi 75	118	Ei toteudu ☐
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen.		Nuorten palvelut yhteistyönä	Aktivointitoimenpiteiden piirissä olevien määrä hlö/kk keskiarvo 200	188	Toteutuu osittain ☐

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Kh:n käyttösuunnitelman käsittelyn yhteydessä todettu vuoden 2020 alkuperäisen tasapainotustavoitteen toteutuminen palvelualan osalta. Leader toimintaryhmän jäsenyyskysymys (57.000 €) tulee käsiteltäväksi todennäköisesti jo syksyllä 2020. Tasapainotustarve vuosille 2020-2023 yhteensä 41.000 €, alkuperäinen tavoite.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Palvelualojen välillä jaettiin yhden palvelusihteerin työpanos syksyn aikana. Tällä toimella vahvistettiin viestintää.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kehittämisjohtaja	1	1	1	1
Kaavoittaja	1	1	1	1
Yritysneuvoja	2	2	2	2
Markkinointisihteer	1	1	1	1
Johtava maaseutuasiamies	1	1	1	1
Maaseutuasiamies	4	4	4	4
Työllisyyspäällikkö	1	1	1	1
Palvelusihteer (sisäinen siirto)		1	1	1,5
Palveluohjaaja	2	2	2	2
Työtoiminnan ohjaaja	4	4	4	4
Yhteensä	17	18	18	18,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Kaupungintalo, Ylistaronkatu 36, Hirvikosken entisen kunnantalon siipiosan alakerta, Lapidus-hallin osa, Ahonkatu 2. kerroksen tilat
Palvelujen ostot	Työllisyyspalvelussa kuntouttavan työtoiminnan ja työvalmennuksen (1 htv) ostosopimus Loimaan seudun työtoiminnan tuki r.y. ja kuntouttavan työtoiminnan osto Loimaan seudun työttömät r.y.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Yhteistyöyhdistysten toiminta ja työllisyyspalvelujen nuorten työpaja toimivat samoissa tiloissa.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	KELA:lle maksettava kuntaosuus työmarkkinatuesta ja määrärahan arvioiminen. Kaupunki maksaa 70% > 1.000 pv ja 50% > 300 pv maksetusta työmarkkinatuesta. Kaupungin työllistämiseen saaman palkkatuen käytön estyminen pitkäksi ajaksi. Talouden taantuminen, koronan kerrannaisvaikutukset ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu tilanteessa, jossa kaupungin käytettävissä olevat keinot mahdollisesti heikenevät. Tiivis paikallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Yrityksiin edelleen sijoitettavien viimeisenä vaiheena, 200 pv työttöminä olleiden haastattelut, työttömän paikkakunnalle muuttavien ja em. listalle päätyvien välitön haastattelu.
Muut perustelutiedot	Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen 1-4 krt/vk 4 h kerralla on osanottajien oma valinta

Elinvoiman tilinpäätös yhteensä:

ELINVOIMA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	490 194	516 524	0	516 524	439 157	-77 367	85
Toimintakulut	-2 704 737	-2 515 702	-170 000	-2 685 702	-2 537 959	147 743	94
TOIMINTAKATE	-2 214 543	-1 999 178	-170 000	-2 169 178	-2 098 802	70 376	97

Toimintakateen toteutuminen:

Ulkoisen toimintakate allittui muutetusta talousarviosta 70 376 euroa. Kunnan osuus Kelalle työmarkkinatuen kuntaosuusmaksusta oli vuoden lopulla 978 546 euroa. Valtuusto hyväksyi määrärahakorotuksen 170 000 euroa ja näin kuntaosuusmaksu muutetussa talousarviossa oli yhteensä 950 000 euroa. Kuntaosuusmaksu ylittyi 28 546 euroa. Korvaukset työllistämistukina jäivät 78 542 alle arvion. Tämä johtui pääosin epidemiasta, joka keskeytti kuntouttavan työtoiminnan ja korvaukset koronakuukausilta puolittuivat. Koronaepidemia vaikeutti myös palkkatuen käyttömahdollisuuskia.

2.5 HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Sosiaali- ja terveystoimialan tilinpäätös yhteensä:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	11 026 314	11 201 874	-1 414 257	9 787 617	9 643 666	-143 951	99
Toimintakulut	-69 915 884	-72 019 239	2 428 870	-69 590 369	-67 448 642	2 141 727	97
TOIMINTAKATE	-58 889 570	-60 817 365	1 014 613	-59 802 752	-57 804 976	1 997 776	97

2.5.1. Hyvinvointipalveluiden hallinto

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Palveluuala: Hyvinvointipalvelujen hallinto

Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminnan kuvaus
Toimiala vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä kaupungin asukkaille ja kiireellisissä tilanteissa kaupungissa oleskeleville henkilöille.

Toimintakatsaus
<p><u>Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:</u></p> <p>Hyvinvointipalvelujen hallinto on toteutunut vuoden 2020 aikana siten, että asiakkaihin kohdistuva palvelutoiminta on toteutunut lainmukaisesti. Korona-pandemian johdosta etäasiointia on suosittu.</p> <p><u>Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:</u></p> <p>Asukkaille on järjestetty kuulemistilaisuus liittyen terveysasemaverkon uudistamisen suunnitelmaan.</p> <p><u>Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:</u></p> <p>Palveluja on ostettu yhteensä 100 012 eurolla vuoden 2020 aikana. Ulkoisia ostoja oli 70% kaikista ostoista.</p> <p><u>Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:</u></p> <p>Vuoden 2020 aikana paperitulosteiden määrää on vähennetty. Sähköisen arkistoinnin ja allekirjoituksen puuttuminen on vaikuttanut tulostimien, mustekasettien ja paperin käyttöön lisäävästi. Jätteet on lajiteltu.</p> <p><u>Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:</u></p> <p>Loimaan kaupungin uusi sosiaali- ja terveysjohtaja aloitti 7.1.2020. Elokuussa 2020 jätettiin täyttämättä 50% palvelusihteerin virka ja pääterveysaseman neuvonta- ja postituspalvelut järjestettiin uudelleen.</p>

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Myytyjen sote-palveluiden määrä	Myyntiä pyritään lisäämään	Korvaukset kunnilta ja kuntayhtymiltä (tp 2018 yht. 3,2 milj €)	Pöytyän ja Auran väliset neuvottelut päättyivät tuloksettomina.	Ei toteudu
A1.1. Huolehdimme sujuvista palveluista	Hakemusten käsittelyajat ja hoitopääsyn jonoajat	Säädösten ja suositusten mukaisten rajojen alitus	Toteutuneet ajat	Toteutuneet lain vaatimusten mukaisesti.	Toteutuu
A2. Loimaa on yritysmönteinen.	Myönnettyjen palvelusetelien arvo	Palvelusetelien käytön laajentaminen ikäihmisten asumispalveluihin	Ta:n toteutuma	100%	Toteutuu
A3. Loimaa on aktiivinen viestijä ja markkinoija.	Asiakaspalautekyselyt	Kyselyjä toteutetaan	Toteutuneet kyselyt	Q-pro feedback -palauttejärjestelmä on otettu käyttöön.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A3.3. Pidämme kiinni siitä, että tieto kulkee avoimesti ja aktiivisesti.	Merkittävistä muutoksista palvelujärjestelmässä informoidaan hyvissä ajoin jo valmisteluvaiheessa		Valmistelu ja päätöksenteko valio-kunnassa ja kh:ssa.	Valiokuntaan tuodaan ennakotieto seuraavissa kokouksissa käsiteltävistä asioista.	Toteutuu
B1.2. Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelujamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa	Yritysvaikutusten arviointi palvelujen kilpailutusten yhteydessä	Yritysvaikutusten arviointi suorite-taan kilpailutus-ten valmistelussa	Toteutuneet kilpai-lutukset ja arvioi-nit	Vammaispalvelun opiske-lukyydit kilpai-lutettu.	Toteutuu
B2.1. Huolehdimme turvallisesta, esteet-tömästä ja saavutet-tavasta asuinympä-röstöstä.	Asukaskyselyt Asukkaiden kokemaa hyvinvointia (Hyvinvointiker-tomus ja muut selvityk-set; THL, AVI))	Palautekyselyjä tehdään Hyvinvointikerto-mus laaditaan ja THL:n ja AVI:n kyselyihin vasta-taan	Toteutetut kyselyt ja selvitykset		Toteutuu
B2.2. Kehitämme kaupunkikeskustaa keskeiset palvelut tarjoavana viihtyisänä ja turvalli-sena asiointi- ja asu-miskeskittymänä.	Palveluverkon muutok-seen liittyvät päätökset ja toimeenpano	Terveysasema-verkon tiivistämi-nen	Päätökset terveys-ase-maverkkoon liittyen	Käsitelty va-liokunnassa marras-kuussa.	Toteutuu
B2.2. Kehitämme kaupunkikeskustaa keskeiset palvelut tarjoavana viihtyisänä ja turvalli-sena asiointi- ja asu-miskeskittymänä.	Vanhus- ja vammaisneu-voston toiminta	Neuvostot seu-raavat toimin-taympäristöä ja tekevät tarvitta-essa esityksiä päätöksentekoon	Neuvostojen esi-tykset ja aloitteet		Toteutuu
B3. Loimaa on yhtenäisen ja osallistava.	Yhteistyö yhdistysten ja neuvostojen kanssa. Avoimet yleisötilaisuudet.	Viranhaltijat osal-listuvat tilaisuuk-siin aina pyydet-täessä	Toteutuneet tilai-suudet		Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tulok-sellisuutta, va-kautamme talout-tamme ja tur-vaamme toimin-tamme jatkuvuutta sopeuttamalla palve-lurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausira-portit, osavuosit-saukset, tilinpäätös); Talou-den tunnusluvut	Seuranta ja säännöllinen ra-portointi (kuukau-siraportit, osa-vuosikatsaukset, tilinpäätös); Ta-louden tunnuslu-vut	Toteutunut seu-ranta		Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudis-tettävien palvelura-kenteiden ja -tarpei-den mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mu-kaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstö-määrä		Henkilöstökerto-mus/ toimintakertomus		Toteutuu
B4.6. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaa-mista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa	Työtyytyväisyyskyselyn mittarit, Sairauspoissa-olot, Työntekijöiden vaihtuvuus, Osaamisen kehittämissuunnitelma				Toteutuu

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti	Asukas- ja asiakastytyväisyyssarviointi /-mitaukset	Palautetietoa kerätään ja hyvinvointikertomus laaditaan	Toteutetut palautekyselyt ja laadittu hyvinvointikertomus		Toteutuu
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkumista.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.				Toteutuu
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Kk-raportointi käsittelyajoista ja palvelujen saatavuudesta	Alitetaan lakisäänteiset toimintaajat	Toteutuma raporteissa		Toteutuu
C3. Loimaalla et ole yksin.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot				Toteutuu

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Palvelusihteerien lukumäärää on vähennetty yhdellä.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Uusi sosiaali- ja terveysjohtaja aloitti 7.1.2020. Lomautukset toteutettiin suunnitellusti lukuunottamatta sosiaali- ja terveysjohtajan lomautusten peruuntumista sosiaalityönjohtajan irtisanoutumisesta. Sosiaali- ja terveysjohtaja on hoitanut oman virkansa ohella sosiaalityön johtajan tehtäviä lokakuusta 2020 lähtien.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Sosiaali- ja terveysjohtaja	1	1	1	1
Laskentasihteeri	1	1	1	1
Palvelusihteeri	7	7	8*	7
YHTEENSÄ	9	9	10	9

*siirretty terveys- ja hoivapalvelujen alueelta

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Toimitiloissa ei tapahtunut muutoksia.
Palvelujen ostot	Palvelujen ostot toteutuivat 12 000 euroa suurempina kuin vuoden 2019 aikana, mutta 7 000 euroa budjetoitua vähäisempinä.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Muissa resursseissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Toimintakulut toteutuivat 37 000 euroa alle budjetoidun ja toimintakate oli 3 000 euroa budjetoitua parampi.
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa parannettiin asianhallinnan siirtämisellä keskushallinnon koordinoimaksi. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan on ollut riittävä.
Muut perustelutiedot	Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi työn tekemisen tapoihin.

Hyvinvointipalveluiden hallinnon tilinpäätös yhteensä:

HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	240	0		0	124	124	
Toimintakulut	-523 074	-571 310	0	-571 310	-548 520	22 790	96
TOIMINTAKATE	-522 834	-571 310	0	-571 310	-548 396	22 914	96

Toimintakatteen toteutuminen:

Hyvinvointipalveluiden hallinnon osalta suurin yksittäinen tekijä toimintamenojen budjetoitua pienemmästä toteumasta johtuu yhden palvelusihteerin tehtävän täyttämättä jättämisestä.

2.5.2. Sosiaalityö

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Palveluala: Sosiaalityö

Vastuhenkilö: Sosiaalityön johtaja

Toiminnan kuvaus

Palvelualue sisältää aikuissosiaalityön, ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen, päihdepalvelut, vammaispalvelulain mukaiset palvelut, kehitysvamma palvelut, lastensuojelun, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelut, lastenvalvojan palvelut, Ankkuri-toiminnan, sosiaalipäivystyksen, perheneuvolan ja maahanmuuttotoiminnan.

Toimintakatsaus

Aukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Sosiaalityön osalta lastensuojelussa on pystytty ohjaamaan asiakkaita paremmin avohuollon tukitoimiin. Lastensuojelun kokonaisasiakasmäärä nousi yhdellätoista, mutta uusia huostaanottoja tuli kolme. Korona-tilanne on vaikuttanut asiakkaiden palveluiden käyttöön vähentävästi erityisesti kuljetuspalveluiden ja ryhmätoimintojen osalta.

Aukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:

Vammaisneuvosto on toiminut suunnitellusti. Asiakkaiden ja heidän perheidensä näkökulmia on otettu huomioon erityisesti perhepalveluiden ryhmätoiminnassa ja kehitysvammaisten palveluissa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Palvelujen ostoihin käytettiin yhteensä 10 460 000 euroa. Ostot vähenivät vuoteen 2019 verrattuna 396 000 euroa ja alittiivat muutetun talous arvon 139 000 euroa.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Palveluyksiköissä on lajiteltu jätteet. Sähköisen allekirjoituksen ja arkiston puuttuminen lisää tulostettavien asiakirjojen määrää kahdella kappaleella päätöstä kohden. Käytetyn paperin lisäksi myös tulostinten ja mustepatruunojen tarve on suurempi kuin sähköisen arkiston osalta.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Valiokunta hyväksyi joulukuun kokouksessa sosiaalityön organisaatiomuutoksen, missä sosiaalityön johtajan virka ja vammaispalvelun johtavan ohjaajan virat muutettiin aikuis- ja vammaispalvelujen päällikön ja perhekeskuksen päällikön viraksi.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.8.	Toteuma 31.12.	Tila
C2.2. Parannaamme palvelujen saavutettavuutta.		Sosiaalityöhön saa yhteyden normaalin virkaaikaisen vastaanoton lisäksi sosiaalipäivystyksen (112:n kautta) ja Pyydä apua-painikkeen välityksellä.		Käytössä.	Käytössä.	Toteutuu
C2.2. Parannaamme palvelujen saavutettavuutta.		Hakemusten käsittelyaikoja ja palveluun pääsyn jonotusaikoja seurataan kuukausiraportoinnilla.		Toteutuu.	Toteutuu.	Toteutuu
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.		Asiakaspalautekyselyjä tehdään.			Q-pro feedback - palautejärjestelmä on käytössä.	Toteutuu

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus talousarviossa 2020:

Lisätasapainotus vuosille 2020-2023:

- Lastensuojeluun saadun perintörahan hyödyntäminen. Vuosina 2020-2023 yhteensä 60 000 e/vuosi.

Käytössä. Käytetty rahaa mobiilikirjaamisen hyödyntämiseen.

- Kasvatus- ja perheneuvolan palveluiden uudelleen arviointi. Vuosina 2020-2021 yhteensä 40 000 euroa.

Jätetty täyttämättä yksi psykologin tehtävä.

- Kehitysvammahuollon palveluverkon tarkastelu. Kehitysvammahuollon yksiköiden läpikäynti ja mahdollinen uudelleenjärjestely.
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020-2023. Vuonna 2020 yhteensä 50 000 euroa.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstön osalta toteutettiin lomautukset suunnitelmien mukaisesti. Pätevien sosiaalityöntekijöiden saatavuus on ollut edelleen haastavaa. Sosiaalityön johtaja ja vammaispalvelun johtava ohjaaja lopettivat loka-marraskuussa Loimaan kaupungin palveluksessa.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Sosiaalityö/lastensuojelu				
Sosiaalityön johtaja	1	1	1	1
Sosiaalityöntekijä	6	6	6	6
Sosiaaliohjaaja	5	5	5	5
Perhepalvelujen vastaava ohjaaja	1	1	1	1
Perheohjaaja	3	4	4	4
Perhetyöntekijä	2	2	2	2
Lapsiperheiden lähihoitajat	3	3	3	3
Yhteensä	21,0	22,0	22,0	22,0
Perheneuvola				
Psykologi	2	2	2	1
Perheneuvoja	1	1	1	1
Perhe- ja pariterapeutti	1	1	1	1
Yhteensä	4,0	4,0	4,0	3,0
Vammaispalvelut				
Johtava ohjaaja	1	1	1	1
Vastaava ohjaaja	3	2	2	2
Ohjaaja	4	5	5	5
Asumisen ohjaaja	1	1	1	1
Sairaanhoitaja	1	1	1	1
Hoitaja	23,5	23,5	23,5	23,5
Hoitaja varahenkilö	2	-	-	-
Yhteensä	35,5	33,5	33,5	33,5
Sosiaalityö yhteensä	60,5	59,5	59,5	58,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Toimitiloissa ei tapahtunut muutoksia.
Palvelujen ostot	Palvelujen ostot toteutuivat 396 000 euroa alle vuoden 2019 toteuman. Menot alittivat muutetun talousarvion 140 000 euroa. Menoalituksen olivat suurimpia vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuspalveluissa 200 000 euroa muutettuun talousarvioon verrattuna,
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Asiakastietojärjestelmän osalta on aloitettu kanta-palvelun siirtymiseen tarvittavat toimet.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Toimintakulut toteutuivat 400 000 euroa alle vuoden 2019 kulujen ja toimintakate pysyi lähes samana. Sosiaalityön menot ylittivät muutetun talousarvion 100 000 euroa ja toimintakate oli 90 000 muutettua talousarviota heikompi
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	Sisäinen riskienhallinta on ollut riittävää. Merkittävimpänä haasteena on ollut loka- marraskuussa sosiaalityön johtajan ja vammaispalvelun johtavan ohjaajan lopettaminen kaupungin palveluksessa.

Muut olennaiset perustelutiedot	
Muut perustelutiedot	Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi työn tekemisen tapoihin.

Sosiaalityön tilinpäätös yhteensä:

SOSIAALITYÖ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 683 791	1 367 900	-80 934	1 286 966	1 304 349	17 383	101
Toimintakulut	-13 714 721	-13 597 320	329 102	-13 268 218	-13 277 994	-9 776	100
TOIMINTAKATE	-12 030 930	-12 229 420	248 168	-11 981 252	-11 973 645	7 607	100
Toimintakatteen toteutuminen:							
Palvelujen ostot toteutivat 396 000 euroa amme vuoden 2019 toteuman. Menot toteutuvat muutetun talousarvion mukaisesti. Henkilöstökustannusten osalta alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu lomautuste vaikutus suuremmaksi kuin oli mahdollista toteuttaa.							

2.5.3. Terveys- ja hoivapalvelut

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Palvelualue: Terveys- ja hoivapalvelut

Vastuuhenkilö: Johtava ylilääkäri

Toiminnan kuvaus
<p>Palvelualue sisältää 1) avoterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyvät avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut, terapiapalvelut, sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden vastaanottopalvelut, 2) mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan, 3) suun terveydenhuollon palvelut, 4) akuutin vuodeosastohoidon ja avosairaala-toiminnan, 5) ikäihmisten palvelut, joihin sisältyvät asumispalvelut sekä kotiin annettavat ja kotona selviytymistä tukevat palvelut ja 6) rintamaveteraanien ja sotainvalidien palvelut.</p> <p>Palvelualueeseen sisältyvät lisäksi erikoissairaanhoido, terveysvalvonta, eläinlääkintähuolto sekä 65 vuotta täyttäneiden kuntalaisten omaishoidon tuki ja palvelusetelit.</p>

Toimintakatsaus
<p><u>Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:</u></p> <p>Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erilaisten selvitysten avulla. Vuonna 2020 ei laadittu hyvinvointikertomusta.</p> <p><u>Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:</u></p> <p>Terveysasemaverkkoselvitykseen liittyen järjestettiin asukkaille kuulemis- ja keskustelutilaisuus syksyllä 2020.</p> <p>Huolehdittiin vanhusneuvoston sihteerin tehtävistä. Viranhaltijat ovat osallistuneet pyydettyä yhdistyksen tilaisuuksiin.</p> <p><u>Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:</u></p> <p>Palveluiden ostoihin on kulunut 34 812 870 euroa (mukana sisäiset), joista Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tuottaman erikoissairaanhoidon ostoihin 20 759 127 euroa ja yksityisen asumispalvelun ostoihin 5 873 249 euroa.</p> <p><u>Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:</u></p> <p>Toimipisteissä on lajiteltu jätteet jätehuoltosuunnitelmien mukaisesti. Materiaaleja, tarvikkeita ja aineita on käytetty taloudellisesti.</p>

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Kaksi uutta terveyskeskuslääkärin vakanssia on perustettu. Tätä kirjoitettaessa niitä ei ole saatu täytettyä.

Yksi terveyskeskuslääkärin virka on muutettu ylilääkärin viraksi ja se on täytetty sisäisellä siirrolla.

Vanhustenhuolon ylilääkärin virka on muutettu apulaisyllilääkärin viraksi.

Yksi terveyskeskusavustajan vakanssi on muutettu sairaanhoitajan vakanssiksi ja se on täytetty. Ennaltaehkäisevästä terveydenhuollosta on siirretty yksi terveydenhoitajan vakanssi avosairaanhoidon.

Avoterveydenhuoltoon on palkattu uusi osastonsihteeri.

Sanelujen purkaminen toteutuu nyt lakisääteisissä ajoissa. Myös hoitoon pääsy toteutuu lain puitteissa. Odotusajat vastaanotoille ovat kuitenkin edelleen pitkiä erityisesti lääkäreiden kohdalla. T3-mediaani lääkärin vastaanotolle oli syyskuussa 2020 24 vrk.

Vuotta 2020 leimasi Covid 19 -pandemia, jonka vuoksi avosairaanhoidon piti organisoida erillinen hengitystieoirevastaanotto heti maaliskuun 16. päivänä. Erillinen vastaanotto vie henkilöresurssia ja tiloja ja kuluttaa materiaaleja. Erillinen vastaanotto on ollut tarpeen ylläpitää koko loppuvuoden ajan.

Perhekeskuksen toimintaa on vahvistettu siirtämällä mielenterveys- ja päihdetyöryhmästä psykologi neuvolapalveluihin.

Kotihoidossa on muutettu kolme lähihoitajan tointa toiminnanohjaajan toimiksi.

Kotihoidon intensiivitiimiin on palkattu kaksi uutta lähihoitajaa ja yksi uusi fysioterapeutti. Kotikuntoutusta on käynnistetty syksyllä 2020.

Kotihoidossa on täytetty neljä varahenkilön vakanssia. Lisäksi kotihoidon huonon henkilöstötilanteen vuoksi on loppuvuodesta pyritty täyttämään neljä määräaikaista (vuoden 2021 loppuun saakka) lähihoitajan vakanssia. Vuoden loppuun mennessä näistä on saatu täytettyä kaksi. Kotihoidon asianmukaisen henkilöstömäärän selvittely on käynnistetty ja työ jatkuu.

Päiväkuntoutuksen lähihoitajan vakanssi on täytetty.

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuen sairaanhoitajan vakanssi on ollut edelleen määräaikaaisesti hoidettuna vuonna 2020. Se on muutettu 1.1.2021 alkaen apulaisosastonhoitajan vakanssiksi. Apulaisosastonhoitaja toimii omaishoidon tuen sairaanhoitajana ja vastaa Kartanonmäen palveluasumisen intervallihoitoyksiköstä. Vakanssi täytettiin vuoden 2020 lopulla.

Vuoden 2020 aikana ei saatu perustettua avosairaala. Henkilöstösäästöjen saavuttamiseksi suljettiin osasto 3 alkuvuodesta 2020. Sulku ehti kestää kuusi viikkoa, kun piti perustaa Covid 19 -kohortiosasto osaston 3 tiloihin. Osasto toimi kevään ja kesän aikana 10-22 -paikkaisena, epätaloudellisena, seutukunnallisena infektio-osastona. Kesällä suljettiin osasto 1 kolmeksi kuukaudeksi. Syyskuun alusta alkaen vuoden loppuun saakka oli käytössä kaksi osastoa - osastot 1 ja 2, mottomat 22-paikkaisina. Osastolle 1 keskitettiin tuolloin Covid 19 -epäilyt.

Kartanonpuiston palvelusumisyksikössä täytettiin kolme lähihoitajan varahenkilön vakanssia.

Tilikauden alijäämä oli 1 962 326 euroa talousarvion lukua pienempi.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 306 267 euroa talousarviota vähemmän rahaa. Palveluiden ostoihin kului 2 202 640 euroa budjetoitua vähemmän (sisäiset mukana). Henkilöstökulut olivat 241 640 euroa vähäisemmät kuin budjetoitu summa.

Toimintatuotot toteutuivat 279 813 euroa budjetoitua matalampina.

Toiminta ei ollut lainkaan normaalia, sillä kaikki ponnistelut jouduttiin ohjaamaan Covid-pandemiasta selviytymiseen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien tai vaihdettujen järjestelmien määrä.	Sähköisen asioinnin palveluita kehitetään tavoitteena maakunnalliset ratkaisut.		Omaolo käyttöönotto-projekti käynnissä. Käyttöönotto ennen kesää 2021.	Toteutuu
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Avosairaanhoidon sähköisten ajanvarausten määrä, KlinikPro-yhteydenottojen määrä avosairaanhoidossa.	Olemassa olevien sähköisten palveluiden käyttöä vahvistetaan.		Omaolo käyttöönotto-projekti käynnissä. Käyttöönotto ennen kesää 2021.	Valmisteilla
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Toteutettu / Ei toteutettu	KlinikPro korvataan OmaOlolla, kun se on valmis perusterveydenhuollon käyttöön.		Omaolo käyttöönotto-projekti käynnissä. Käyttöönotto ennen kesää 2021.	Valmisteilla
	Toimivien terveysasemien määrä	Toiminta järjestetään terveysasemaverkkoudistuksen mukaisesti. Tavoitteena yksi terveysasema 25 000 asukasta kohden.		Terveysasemaverkkoselvitys on valmistunut. Se on käsitelty hyvinvointivaliokunnassa 15.12.2020.	Toteutuu osittain
	Ikäihmisten palveluketjun analyysi	Ikäihmisten palveluketju kehitetään tavoitteena: - korkeintaan 9 % 75 vuotta täyttäneistä tehostetussa palveluasumisessa - kotihoidon ja 65 vuotta täyttäneiden omaishoidontuen yhteenlaskettu peittävyys 75 vuotta täyttäneillä 18-20 % 75 vuotta täyttäneiden määrästä		Tehostettu palveluasuminen 8,0 % vuoden 2020 viimeisenä päivänä. Kotihoito ja omaishoidon tuki yhteensä 17,8 % vuoden 2020 viimeisenä päivänä.	Toteutuu
	Mittari: hyväksytty suunnitelma vuodeosastokapasiteettia koskien laadittu / ei laadittu.	Vuodeosastokapasiteetti suunnitellaan seutukunnallisesti yhdessä sairaanhoitopiirin ja seudun kuntien ja terveyskeskusten kanssa.		Seutukunnallinen vuodeosastouudistus ei toteutunut. Vuoden 2021 talous- ja toimintasuunnitelma on laadittu kahdelle akuutille vuodeosastolle ja avosairaalalla, jotka palvelevat Loimaata ja Oripäättä.	Toteutuu
	Mittari: selvitys ja jatkosuunnitelma tehty / ei tehty.	Runsas erikoissairaanhoidon polikliinisten palveluiden käyttö selvitetään yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa.		Covid 10 -pandemian vuoksi aiheesta ei ole keskusteltu sairaanhoitopiirin kanssa 2020.	Valmisteilla
	Mittarit: epll:n päivystyskäynnit, somaattisen erikoissairaanhoidon poliklinikakäynnit, lääkäri- ja hoitajakontaktit perusterveydenhuollon vastaanottoiminnoissa,	Avosairaanhoidon vastaanottopalveluita kehitetään yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa niin, että palveluiden käytön painopiste siirtyy erikoissairaanhoidosta ja yhteispäivystyksestä perustasolle.		Covid 10 -pandemian vuoksi aiheesta ei ole keskusteltu sairaanhoitopiirin kanssa 2020.	Valmisteilla

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
	erikoissairaanhoidolähetteen johtaneiden lääkärikontaktien osuus kaikista lääkärikontakteista avosairaanhoidon vastaanotto-toiminnoissa.				
	Mittari: selvitys ja sen perusteella tehty suunnitelma laadittu / ei laadittu.	Arvioidaan ennaltaehkäisevän terveydenhuollon resurssitarve tuleville vuosille väestöennusteisiin pohjaten. Servitetaan, voidaanko resurssia siirtää vastaanottopalveluihin.		Resurssia on siirretty ennaltaehkäisevästä terveydenhuollosta avosairaanhoidon. Pidemmälle tähtäävä suunnitelma vielä laaditaan.	Toteutuu osittain
	Mittari: uusien kartoitettujen ammattiryhmien lukumäärä.	Osaamiskartoitusten laajentaminen uusiin ammattiryhmiin.		Osaamiskartoituksia on ryhdytty tekemään suuhygienisteille ja hammashoitajille. On laadittu suunnitelma osaamisen kehittämiseksi terveys- ja hoivapalveluissa.	Toteutuu osittain
	Mittari: uusi toimintatapa otettu / ei otettu käyttöön.	Liikuntareseptien käyttöönotto. Toiminta suunnitellaan yhdessä liikuntatoimen kanssa.		Covid 19 -pandemian aikana ei aiheeseen ole kyetty paneutumaan. Suunnittelua on aloitettu.	Valmisteilla
	Mittarit: järjestelmät dokumentoitu ja otettu käyttöön, järjestelmää käyttävien yksiköiden määrä.	Systemaattinen, toimiva asiakaspalautteen keräämiskäytäntö kaikissa palveluyksiköissä.		QProFeedback-asiakaspalauttejärjestelmä sekä nettipohjaisena että paperiversiona kattavasti käytössä joulukuusta 2020 alkaen.	Toteutuu
	Mittarit: itsearviointien, sisäisten auditointien ja johdon katselmusten lukumäärät, ulkoinen laaduntunnustus.	Palveluita kehitetään systemaattisesti SHQS-laadunhallintajärjestelmän mukaisesti.		Laatukehittäminen on toteutunut vuosikellon ja toimintasuunnitelman 2020 mukaisesti.	Toteutuu
	Mittari: T3-aikojen mediaani.	Hoitoon pääsyn odotusaikojen lyhentäminen perusterveydenhuollossa.		Covid 19 -pandemian aikana toiminta on ollut kaikkea muuta kuin normaalia. Luotettavaa kuvaa odotusajoista ei ole mahdollista saada.	Ei toteudu
	Mittari: aloittanut toimintansa / ei ole aloittanut.	Akuuttien kuntoutusosastojen yhteyteen perustetaan avosairaala.		Ei ole aloittanut toimintaansa. Aloittanee helmikuussa 2021.	Valmisteilla
	Mittari: jatkohoitopaikkaan jonottamiseen kuluvien hoitopäivien määrä.	Akuuteilla kuntoutusosastoilla hoidetaan vain niiden hoitoa tarvitsevia potilaita		Jonotuspäiviä on seurattu. Vuonna 2020 on osastotoimintaa supistettu ja koko kesän ajan järjestettiin Loi-	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
				maalla Covid 19 -kohortiosastotoimintaa seutukunnallisesti. Luotettavaa kuvaa tilanteesta on mahdollonta saada. Loppuvuonna tilanteeseen on vaikuttanut myös tehostetun palveluasumisen intervalliyyksikön perustaminen Kartanonpuistoon, mikä on vähentänyt kaupungin omien pysyvien palveluasumispaikkojen määrää.	
	Mittari: toiminta käynnistynyt / ei ole käynnistynyt.	Kotikuntoutuksen käynnistäminen kotihoidon vahvistetun intensiivitimin toimintana.		Kotikuntoutus on aloittanut toimintaansa loppusyksystä 2020. Toimintatavat eivät ole vielä vakiintuneet.	Toteutuu

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

- Hyvinvointivaliokunnan talousarvioesitykseen sisältyi seuraavia toimenpiteitä:
- AHOS -kodin toiminnan lopettaminen 6.5.2019. Vuonna 2020 yhteensä 208 000 euroa.
- Asiakasmaksujen korottaminen. Vuonna 2020 yhteensä 30 000 euroa.
- 1.11.2019 vapautuvaa kuntohoitajan vakanssi jätetään täyttämättä. Vuonna 2020 yhteensä 38 000 euroa.
- Ilolaketien osastinhoitajan virkaa ei täytetä. Sairaanhoidtaja siirtyy yli 65 vuotiaiden omaishoidon tukeen. Vuonna 2020 yhteensä 41 000 euroa.
- Selvitetään seudullisen yhteistyön mahdollisuudet akuutin kuntoutusosaston osalta. Talousarvioon 2020 varattu tuloja keskimäärin 7 paikasta. Jos yhteistyöhön ei löydy halukkuutta, tarkastellaan akuutin kuntoutusosaston toimintaa uudelleen. Vaikutus talousarviossa vuodelle 2020 yhteensä 600 000 euroa tuloa.

Ei toteutunut.

Lisätasapainotus vuosille 2020-2023:

Vuosi 2020

- Henkilömitoituksen tarkastelu hoitotyössä.

Henkilömitoitus akutiosastoilla muuttunut 0,84:stä henkilöstä 0,77:ään.

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikeuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020-2023. Vuonna 2020 yhteensä 660 000 euroa.

Korona-viruspandemian johdosta osasto 3 on jouduttu tilapäisesti avaamaan. Lomautukset toteutuvat osittain. Osaston 3 henkilöstö kulut 200.000 euroa vuotta 2019 pienemmät.

Osasto 3 on suljettuna vuoden 2020 loppuun asti.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Henkilöstökustannuksia kertyi vuonna 2020 18 232 555 euroa. Henkilöstökustannukset olivat 750 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2019 ja alittivat talousarvion 240 000 euroa. Henkilöstömenojen vähentyminen johtui suurimmalta osalta osastoja koskevista suluista.

Palvelujen oston kustannukset olivat 34 812 870 euroa (mukana sisäiset).

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Hallinto				
Johtava ylilääkäri	1	1	1	1
Johtava hoitaja	0,5	0,5	0,5	0,5
Vanhustyön ohjaaja	1	0,5	0	0
Yhteensä	2,5	2	1,5	1,5
Avohoito				
Terveyskeskuslääkäri	13	13	15	14
Ylilääkäri				1
Johtava hoitaja/osastonhoitaja	1	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	1	1	1	1
Psykologi (siirto Mielenterveys- ja päihdetyöryhmästä)			1	1
Terveystenhoitaja	17	17	17	17
Sairaanhoitaja	11	11	12	12
Terveyskeskusavustaja	2	2	1	1
Tekstinkäsittelijä /osastonsihteerit	1	1	2	2
Yhteensä	46	46	50	50
Terapiapalvelut				
Fysioterapeutti	5	5	5	5
Kuntohoitaja	1	1	1	1
Puheterapeutti	2	2	2	2
Jalkaterapeutti	1	1	1	1
Ravitsemusterapeutti		1	1	1
Toimintaterapeutti		1	1	1
Yhteensä	9	11	11	11
Mielenterveys- ja päihdetyöryhmä				
Psykologi	2	2	1	1
Sairaanhoitaja	7	7	7	7
Mielenterveyskuntoutujien yksikkö				
Sairaanhoitaja	2	2	2	2
Yhteensä	11	11	10	10
Suun terveydenhuolto				
Johtava hammaslääkäri	1	1	1	1
Erikoishammaslääkäri	1	1	1	1

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Terveyskeskushammaslääkäri	7	7	7	7
Vastaava suuhygienisti	1	1	1	1
Suuhygienisti	3	3	3	3
Hammashoitaja	11	11	11	11
Hammashoitaja, varahenkilö	1	1	1	1
Välinehuoltaja	1	1	1	1
Yhteensä	26	26	26	26
Akuutti vuodeosastohoito				
Vanhustenhuollon ylilääkäri	1	1	1	0
Apulaisyli­lääkäri				1
Terveyskeskuslääkäri	2	2	2	2
Hallinnollinen osastonhoitaja	1	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	3	3	3	3
Sairaanhoitaja	33	33	30	33
Sairaanhoitaja, varahenkilö	9	9	9	9
Lähihoitaja	21	21	21	21
Lähihoitaja, varahenkilö	3	3	3	3
Fysioterapeutti	4	4	4	4
Toimintaterapeutti	1	0,6	0,6	0,6
Osastonsihteeri	4	4	3	3
Sairaanhoitaja			3	0
Yhteensä	82	81,6	80,6	80,6
Avosairaala				
Kotihoito				
Hallinnollinen osastonhoitaja		1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	1	2	2	2
Sairaanhoitaja	12	12	12	12
Sairaanhoitaja, varahenkilö		1	1	1
Toiminnanohjaaja			3	3
Lähihoitaja	64	70	69	69
Lähihoitaja, varahenkilö	4	12	12	12
Fysioterapeutti	2	3	4	4
Sosionomi		1	1	1
Yhteensä	84	102	105	105
Osastonhoitaja	1	-		
Päiväkuntoutus				
Lähihoitaja	3	4	4	4
Fysioterapeutti	1	1	1	1
Koordinaattori		1	1	1

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimintaterapeutti		0,4	0,4	0,4
Yhteensä	4,5	6,4	6,4	6,4
Toiminnanohjaaja	0,5	-		
Ikäihmisten omaishoito				
Vanhustyön ohjaaja		0,5	0,5	0,5
Sairaanhoitaja		1	1	1
Lähihoitaja	2	2	2	2
Yhteensä	2,5	3,5	3,5	3,5
Toiminnan ohjaaja	0,5	-		
Vanhustyön ohjaaja			0,5	0,5
Yhteensä			0,5	0,5
Muut asumispalvelut/ostopalvelut				
Osastonhoitaja	1	1	1	1
Sairaanhoitaja	3	3	3	3
Lähihoitaja	26	30	30	30
Lähihoitaja, varahenkilö	2	5	5	5
Yhteensä	32	39	39	39
Palveluasuminen				
Kapu				
Osastonhoitaja	1	0,5	1	1
Sairaanhoitaja	2	2	2	2
Lähihoitaja	15	15	15	15
Lähihoitaja, varahenkilö	1	3	2	2
Yhteensä	19	20,5	20	20
Ilola				
AHOS-koti				
Osastonhoitaja		0,5		
Sairaanhoitaja	2	2		
Sairaanhoitaja, varahenkilö	1	1		
Lähihoitaja	7,5	7,5		
Palveluasuminen yhteensä	61,5	70,5	59,0	59,0
Yhteensä	10,5	11		
Terveys- ja hoivapalvelut yhteensä	329	360	353,5	353,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	Toimitiloissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.
Palvelujen ostot	Palveluja ostettiin 34 miljoonalla eurolla, joista 21 miljoonaa oli erikoissairaanhoidon ostoja sairaanhoitopiiriltä.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Potilastietojärjestelmissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Terveys- ja hoivapalveluiden toimintakulut laskivat vuoteen 2019 verrattuna 1 000 000 euroa. Menot alittivat muutetun talousarvion 380 000 euroa. Avosairaanhoidossa korona-epidemiaan liittyvät kustannukset näkyivät palvelujen ostoissa 300 000 ylityksenä. Toimintakate oli 1 000 000 euroa edellistä vuotta parempi. Suurin lasku toimintamenoissa oli 2 000 000 euroa erikoissairaanhoidon menoissa.
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	Vaikeasta pandemiasta huolimatta on pystytty varsin ketterästi muuttamaan toimintaa nopeastikin vaihtuvien toimintatodotusten mukaisesti. Riskit on näin hallittu kohtuullisen hyvin.
Muut perustelutiedot	Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi työn tekemisen tapoihin.

Terveys- ja hoivapalvelujen tilinpäätös yhteensä:

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	9 342 283	9 833 974	-1 333 323	8 500 651	8 334 193	-166 458	98
Toimintakulut	-55 678 089	-57 850 609	2 099 768	-55 750 841	-53 622 128	2 128 713	96
TOIMINTAKATE	-46 335 806	-48 016 635	766 445	-47 250 190	-45 287 935	1 962 255	96

Toimintakatteen toteutuminen:

Terveys- ja hoivapalveluiden toimintakate laski vuoteen 2019 verrattuna 1,0 milj. euroa. Toimintakulut laskivat 2,1 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut laskivat 2,1 milj. euroa. Avosairaanhoidossa korona-epidemiaan liittyvät kustannukset näkyivät palvelujen ostojen ylityksenä 300 000 euroa. Suurin lasku toimintamenoissa oli 2,0 milj. euroa erikoissairaanhoidon menoissa.

2.6 SIVISTYSVALIOKUNTA

Sivistysvaliokunnan tilinpäätös yhteensä:

SIVISTYSVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	3 135 119	2 936 800	-206 600	2 730 200	2 557 837	-172 363	94
Toimintakulut	-23 655 623	-22 336 770	295 270	-22 041 500	-21 759 336	282 164	99
TOIMINTAKATE	-20 520 504	-19 399 970	88 670	-19 311 300	-19 201 499	109 801	99

Toimintakatteen toteutuminen:

Sivistysvaliokunnan toimintatuotot alittuivat noin 170 000 euroa, mikä selittyy lähinnä koronatilanteen aiheuttamilla tulovähennyksillä ja hankerahoituksen arvioitua suuremmalla siirtämisellä vuodelle 2021. Vuoteen 2019 verrattuna tuotot vähenivät noin 580 000 euroa. Edellisten lisäksi vähennystä selittävät vieraskuntalaisista oppilaista saatavan kotikuntakorvauksen väheneminen. Sivistysvaliokunnan toimintakulut alittuivat budjetoidusta noin 260 000 eurolla. Henkilöstökulut ylittyivät noin 370 000 eurolla budjetoidun (kohdentuu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen). Sen sijaan edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstökulut vähenivät 1 045 000 euroa. Vähennys johtuu lapsi- ja oppilasmäärän vähenemisen vaikutuksista varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen henkilöstöön, vapaa-aikapalveluissa täyttämättä olevista tehtävistä sekä henkilöstön lomautuksista. Palvelujen ostot alittuivat noin 530 000 euroa, missä näkyy koronatilanteen vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. kuljetuskustannukset). Vuoteen 2019 verrattuna palvelujen ostot vähenivät lähes 700 000 euroa. Lisäksi aine- ja tarvikemenot, avustukset ja muut kulut alittuivat noin 100 000 eurolla. Edelliseen vuoteen verrattuna valiokunnan toimintakulut olivat noin 1,9 miljoonaa euroa pienemmät.

2.6.1 Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa oli vuoden 2020 syksyllä 9 omaa päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkotiyksikkö. Näiden lisäksi kaupungissa työskenteli 18 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotiki ja Touhula Alastaron päiväkotiki.

Esiopetusta järjestettiin kaikissa päiväkodeissa paitsi Kitkonpuiston, Metsämaan, Virttaan ja Nappulan päiväkodeissa.

Kaupungissa on yksi vuoro hoitoa järjestävä päiväkotiki (Peltonen).

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty avustusta 20 000 euroa vuosille 2020 - 2021.

Toimintakatsaus

Toimintaympäristön muutos:

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Lapsimäärän väheneminen ja kaupungin taloustilanne edellyttävät voimakasta sopeuttamista. Vuonna 2020 toteutettiin varhaiskasvatushenkilöstön lomautukset. Hallinto henkilöstöllä lomautukset olivat 18 päivää, muilla 7-9 päivää. Lomautuksia oli mahdollista korvata palkattomilla vapailla. Hallinto henkilöstön lomautukset kohdentuivat hallinnon kannalta mahdollisimman "rauhalliseen aikaan" ja esimiesten lomautukset sijoitettiin niin, että johto- ja vastuukysymykset toimivat myös lomautusten aikana. Muun henkilöstön lomautukset keskittyivät huhti-toukokuulle (koronatilanne) ja kesäkuukausille, jolloin hoidon tarve oli vähäisintä.

Kouluverkko selvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä).

Kaupunginvaltuusto teki 27.4.2020 päätöksen kouluverkon rakenteellisista muutoksista. Päätöksen perusteella Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyi 1.8.2021 alkaen. Päätöksen perusteella myös Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi.

Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2020 niin, että subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaus poistettiin. Muutos on merkinnyt lasten varhaiskasvatuspäivän pitenemistä nykyisestä, millä on vaikutusta myös työntekijäresurssiin. Tulot eivät välttämättä suurene, sillä asiakasmaksulain mukaisten muutosten vuoksi asiakasmaksukertymä on laskenut aikaisempaan verrattuna.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Koronatilanne:

Valtioneuvosto päätti 16.3.2020:

"Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ja niiden yhteydessä järjestettävä esiopetus pidetään toiminnassa. Tällä turvataan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen henkilöstön lasten pääsy varhaiskasvatukseen ja mahdollistetaan vanhempien työssäkäynti. Valtioneuvosto kuitenkin suosittaa, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen on mahdollisuus."

Lapsista noin 20-30 % oli keväällä 2020 varhaiskasvatussyksiköissä. Metsämaan päiväkotia ja Kojonkulman ryhmäperhepäiväkotia suljettiin vähäisen lapsimäärän takia 18.3. ja Kitkonpuiston päiväkotia 24.3. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista päätettiin myöntää maksuvapautus, mikäli lapsi oli pois varhaiskasvatuksesta koko valmiuslain ajan.

Syksyllä 2020 lapsia oli normaali määrä varhaiskasvatussyksiköissä. Varhaiskasvatuksen järjestämisessä otettiin huomioon terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana (suositus päivitetty 4.8.2020). Tärkeintä on ollut ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin. Suositusta noudattamalla vähennetään koronaviruksen leviämisen- ja tartuntariskiä. (Opetushallituksen ohje varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseksi uudella toimikaudella 25.6.2020 alkaen).

Kesäaikana ja vuodenvaihteen tienoilla jouduttiin pitämään normaalia enemmän yksiköitä toiminnassa koronatilanteen rajoitusten perusteella.

Varhaiskasvatuksessa käytetyissä toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä. Henkilöstölle annettiin 2.12.2020 suositus mahdollisuuksien mukaan käyttää kokokasvovisiiriä tai kasvomaskia.

Aukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen perheohjaaja, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Aukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä. Vuonna 2020 kyselyjä ei koronatilanteen takia toteutettu.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikenneitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Kuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025 - 2026) käynnistyi loppuvuodesta 2020.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmasto-vaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävä kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävä kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävä elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestävä kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävä kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävä elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävä kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hirvikosken päiväkotiratkaisusta on tehty päätös, mutta toteuttaminen on odottanut kouluverkko ratkaisua. Tavoitteena on keskittää alueen varhaiskasvatus yhteen yksikköön. Vuoden 2020 lopulla valmisteltiin tarjouspyyntöasiakirjoja ja kilpailutus (vuokrapäiväkotia) käynnistyy alkuvuodesta 2021. Tavoitteena on, että uusi päiväkotia aloittaa toimintansa 1.1.2022.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen. Vuodelle 2020 palkattiin hankerahoituksen avulla yksi erityisopettaja.

Vuonna 2019 varhaiskasvatuksessa aloitti uutena työntekijänä perheohjaaja. Perheohjauksen toimintamallien kehittäminen on jatkunut vuonna 2020.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä	Uuden varhaiskasvatustohjelman hankinta / vaihto vuoden 2020 loppuun mennessä. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.		Ohjelman hankinta toteutuu vuonna 2021.	Ei toteudu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Mielikuvakysely	Sitoudumme luomaan positiivista kuvaa Loimaan kaupungista. Jokaisessa varhaiskasvatuksen tiimissä sovitaan, miten luomme positiivista julkisuuskuvaa Loimaan kaupungista ja varhaiskasvatuksesta.	Henkilöstökysely kahden vuoden välein	Varhaiskasvatuksen tiimisopimuksissa positiivinen julkisuuskuva on yhtenä tarkastelunäkökohtana.	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi	Tiedotamme perheitä avoimesti ja ajantasaisesti	Asiakastyytyväisyyskysely 1 x vuodessa sekä väliarviointi 1x vuodessa	Kyselyä ei toteutettu koronatilanteen takia. Väliarviointi toteutettiin marraskuussa 2020.	Toteutuu osittain
B3.1. Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähidemokratian toteuttamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikuttavuuden arviointi Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi Asukaskysely; Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot / Toimialojen sisäinen itsearviointi	Osallistamme perheitä ja lapsia varhaiskasvatuksen toteuttamisessa, arvioimisessa ja kehittämisessä.	Asiakaskysely kerran toimikaudessa	Kyselyä ei toteutettu koronatilanteen takia.	Ei toteudu
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lap-	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi	Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.	Toteutuu

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
B4.2. Parannaamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosisikatsaukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut.	simäärän muutoksissa ajantasaisesti.		Säännöllinen seuranta ja raportointi on käytössä.	Toteutuu
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia enakoivasti	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi /-mittaukset	Liikkuva Loimaan hankkeen käytäntöjen jatkaminen hankkeen jälkeen tai hankkeen jatko, jossa aktivoidaan myös koko perhettä.		Hankkeen toimintamalleja on otettu käyttöön osaksi varhaiskasvatuksen normaalia toimintaa.	Toteutuu
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkuamista.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskeskus.	Otamme huomioon varhaiskasvatuksen arjessa päivittäin hyvinvoinnin ja liikunnan näkökulman.		Toteutuu osana varhaiskasvatuksen toimintaa.	Toteutuu
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi/-mittaukset	Asiakaskyselyn ja muun palautteen läpikäyminen sekä sen perusteella toimintatapojen tarkastelu ja muokkaaminen		Vrt. kohta 3.2. Väliarviointi toteutettiin marraskuussa 2020.	Toteutuu osittain

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

1. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020-2023. Vuonna 2020 yhteensä 133 000 €. **Lomautukset ja palkattomat vapaat toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Sival on hyväksynyt lomautussuunnitelman 23.4.2020.**

2. Henkilöstökulujen vähentäminen (lapsimäärän vähenemisen aiheuttama henkilöstön väheneminen) 246 000 €. **Henkilöstömäärää sopeutetaan koko ajan lapsimäärän vähenemiseen. Suunniteltu henkilöstömäärän väheneminen toteutui.**

Henkilöstökulut vähenivät noin 85 000 euroa suunniteltua vähemmän.

3. Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt leikkaukset 40 000 €. **Vähennykset toteutuivat merkittävästi alkuperäistä suunnitelmaa suurempina (vähennys noin 220 000 euroa).**

Koronatilanteen aiheuttama tulovähennys (noin 100 000 €) maksuvapautuksen takia. Kesäaikana ja vuodenvaihteessa jouduttiin pitämään normaalia enemmän yksiköitä toiminnassa koronatilanteen rajoitusten perusteella.

Lisätasapainotus vuosille 2020 - 2023:

Varhaiskasvatuksen henkilöstökuluvähennykset ja varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkistaminen lapsilukumäärän vähentyessä vuosina 2020 - 2023. **Henkilöstömäärää sopeutetaan koko ajan lapsimäärän vähenemiseen. Palveluverkon tarkastelu mm. osana Hirvikosken alueen varhaiskasvatusratkaisuja ja kouluverkon muutosta.**

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän väheneminen/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän vähenemisenä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Toistaiseksi avoimna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä noin 99 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 13 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2	2
Palvelusihteri	2	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	6	6	5	2
Perhepäivähoitaja	27	27	23	19
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2,5	3	3	4
Perheohjaaja	0	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	8	8	8	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	20,5	21	20	21
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38,5	37	35	38
Päiväkotiapulainen	0,5	0	0	0
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	5,5	5	5	5
Yhteensä	113,5	113	105	102

Muut olennaiset perustelutiedot

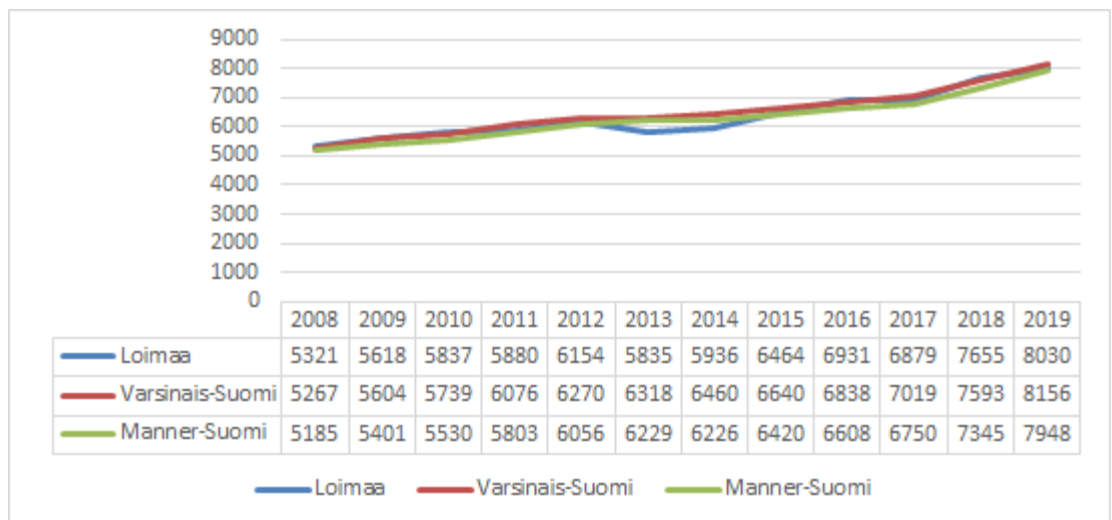
Toimitilat	Vuonna 2020 jatkettiin päiväkotien työpaikkaselvityksiä (työterveys/työsuojelu), joissa kartoitetaan toimitilojen terveyteen ja turvallisuuteen yms. liittyviä tekijöitä.
Palvelujen ostot	Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi Alastaron ja keskusta-alueen päiväkotiratkaisujen takia.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	

Muut olennaiset perustelutiedot

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2019	TA 2020	TP 2020
TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	635	600	572
Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	159	130	124
	-joista päiväkodeissa	511	500	505
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	27	20	10
	-joista perhepäivähoidossa	97	80	57
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	522	400	99
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	168	160	157
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	219	220	201
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	7	7	4
	-lapsia tuen piirissä	10	10	6

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 -2019 (nettokustannukset, €/0-6v):

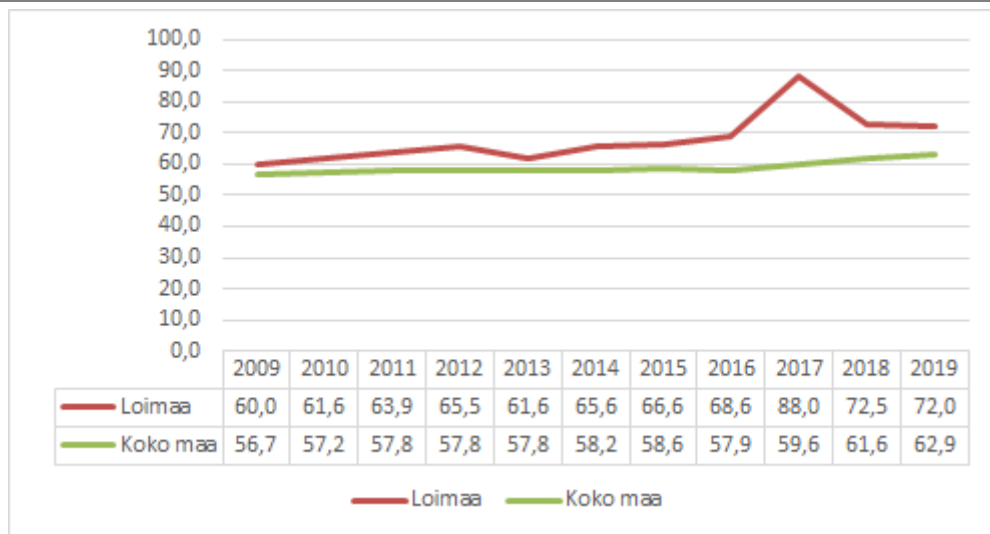

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012-2019 (6,6 %->5,4 %).

Kunnan kustantamassa päivähoitossa olleet lapset 2009 - 2019, (% , 1-6-vuotiaista):

Muut olennaiset perustelutiedot

Loimaalla varhaiskasvatuksessa olevien osuus on koko maan tasoon verrattuna korkea. Osapäivähoidossa olevien osuudet vuonna 2019: 1-2 -vuotiaat (Loimaa 6,6 %, koko maa 4,3 %), 3-5-vuotiaat (Loimaa 24,7 %, koko maa 8,7 %). Kokopäivähoidossa olevien osuudet vuonna 2019: 1-2 -vuotiaat (Loimaa 43,0 %, koko maa 37,5 %), 3-5-vuotiaat (Loimaa 59,9 %, koko maa 63,3 %).

Vuoden 2020 aikana kotihoiton tuen piirissä olevien lasten määrä vaihteli välillä 169 - 225 (keskimäärin 201). Vuonna 2019 määrät olivat vastaavasti 199 - 228 (keskimäärin 214), vuonna 2018 välillä 199 - 237 (keskimäärin 219) ja vuonna 2017 välillä 185 - 250 (keskimäärin 214).

Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä

1. Päiväkotikiinteistöjen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen.

Vuonna 2020 sisäilmakysymykset ovat olleet esillä mm. Mahlapuiston ja Metsämaan päiväkodeissa.

2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)

Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen.

3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)

Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Mahdolliset kouluverkon muutokset ja niiden vaikutus varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten myös tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon.

4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin

Esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin. Subjektiviivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen poistaminen ja sen vaikutus hoidon tarpeeseen.

Muut perustelutiedot

Arviointikohde	Mittari	TP 2019	TA 2020	Tot 2020
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastaus-ten keskiarvo, asteikko 1-4)	3,64	3,5-4,0	Kyselyä ei ole toteutettu.
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta			
	- perhepäivähoito	89,0	90-95	103,0
	- ryhmäperhepäivähoito	105,0	85-90	134,0
	- päivähoito (päiväkodit)	87,0	80-85	102,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu	76,0	60-65	81,0
	- päivähoito (päiväkodit)			

Varhaiskasvatuksen tilinpäätös yhteensä:

VARHAISKASVATUSPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	756 982	788 000	-190 000	598 000	610 936	12 936	102
Toimintakulut	-7 691 517	-7 391 020	190 020	-7 201 000	-7 093 689	107 311	99
TOIMINTAKATE	-6 934 535	-6 603 020	20	-6 603 000	-6 482 753	120 247	98

Toimintakateen toteutuminen:

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun noin 115 000 eurolla, mutta vähennystä edelliseen vuoteen oli kuitenkin noin 295 000 euroa (henkilöstön väheneminen). Palvelujen ostot puolestaan alittuivat noin 150 000 eurolla, josta 100 000 euroa kohdentuu varhaiskasvatuksen ostopalveluihin. Kotihoidon tuki oli noin 55 000 euroa arvioitua pienempi. Toimintatuotoissa näkyy kevään valmiuslain aikainen maksuvapaus. Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 145 000 euroa ja toimintakulut noin 580 000 euroa.

2.6.2 Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta järjestettiin lukuvuonna 2019 – 2020 Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen koulujen yhteydessä. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen. Lukuvuonna 2020 - 2021 esiopetusta puolestaan järjestettiin Kirkonkylän, Kojonkulman ja Metsämaan koulujen yhteydessä.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (harjaantumisopetus). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kahdeksan alaluokkien ja kaksi yläluokkien koulua sekä yhden yhtenäiskoulun. Alastaron yläasteella järjestetään myös oripääläisten yläkoululaisten opetusta. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä seitsemän laaja-alaista erityisopettajaa.

Toiminnan kuvaus

Loimaalla on **erityisopetusopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019 ja ne ovat voimassa 1.1.2020 alkaen. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (Oripään sopimusta tarkistettiin vuonna 2013). Oripään kunta teki kesällä 2015 päätöksen aloittaa koulu yhteistyön Pöytyän kunnan kanssa. Ensimmäiset oripääläiset yläkoululaiset siirtyivät Pöytyälle 1.8.2019 alkaen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvulle. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Kojonkulman koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoituntehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia hankkeita, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistysvaliokunnassa. Vuonna 2020 käynnissä ovat mm. seuraavat hankkeet:

Loimaan kaupunki on saanut vuosille 2019 - 2020 valtionavustusta 19 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen (20 000 euroa edellisenä vuonna). Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti.

Loimaan kaupungille on myönnetty 35 000 euroa valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen vuosille 2019 – 2020. Lukuvuosille 2020 - 2021 vastaavaa avustusta myönnettiin 157 440 euroa. Lisäksi koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty 95 160 euroa vuosille 2020 - 2021.

Loimaan kaupungille on myönnetty 36 000 euroa valtion erityisavustusta koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019-2020.

Opetushallitus on myöntänyt avustusta 20 365 € **tutoropettajien** toimintaan ja osaamisen kehittämiseen sekä 59 185 € tutortoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa on yhteistyökumppanina Someron kaupunki. Tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen on myönnetty jatkorahoitusta 19 085 euroa.

Toimintakatsaus

Toimintaympäristön muutos:

Kouluverkkoselvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon.

Kaupunginvaltuusto teki 27.4.2020 päätöksen kouluverkon rakenteellisista muutoksista. Päätöksen perusteella Kojonkulman ja Virttan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen. Kouluverkkomuutoksen taustana on kaupungin oppilasmäärän väheneminen syntyvyyden laskun takia. Tavoitteena on kehittää opetuspalveluja ja kouluverkkoa niin, että oppilaille ja opetushenkilökunnalle voidaan turvata hyvät ja ajanmukaiset työskentelyolosuhteet sekä samalla luoda pedagogisesti, taloudellisesti ja tilankäytöllisesti mahdollisimman hyvin toimiva kouluverkkokokonaisuus.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään.

Opetuksen laajuutta ja henkilöstön määrää on sopeutettu jo useamman vuoden ajan oppilasmäärän vähenemiseen. Edellä mainittu kouluverkon tiivistäminen mahdollistaa osaltaan nykyistä paremmat mahdollisuudet sopeuttaa palveluja oppilasmäärän vähenemiseen. Tuntikehyks (opetuksen määrä, ryhmien määrä) päätetään lukuvuosittain.

Talustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Oppilasmäärän väheneminen ja kaupungin taloustilanne edellyttävät voimakasta sopeuttamista. Vuonna 2020 toteutettiin opetushenkilökunnan lomautukset. Koronatilanteen takia alun perin suunniteltua 14 päivän lomautusta lyhennettiin 8 päivään. Opettajien lomautukset sijoitettiin niin, että lomautuspäivistä mahdollisimman vähän kohdentui oppilaiden koulupäiviin. Koulunkäynninohjaajien lomautus oli 18 päivää ja toteutettiin koulujen loma-aikoina. Myös hallinto henkilöstön lomautus oli 18 päivää ja ne sijoitettiin niin, että johto- ja vastuukysymykset toimivat myös lomautusten aikana. Lomautuksia oli mahdollista korvata palkattomilla vapailta.

Koronatilanne

Valtioneuvosto päätti 16.3.2020, että koulujen tilat suljetaan ja lähiopetus niissä keskeytetään 13.4.2020 asti. Perusopetuksen järjestäjällä ei ollut velvollisuutta järjestää perusopetusta lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa. Säännös ei koskenut esiopetuksen oppilaita eikä perusopetuksen 1-3 vuosiluokkien oppilaita. Myös 1-3 vuosiluokkien oppilaita suositeltiin kuitenkin osallistumaan opetukseen etänä, mikäli mahdollista. Lähiopetusta järjestettiin myös erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille, pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille ja perusopetuksen valmistavassa opetuksessa oleville oppilaille. Hallitus päätti 30.3.2020 jatkaa opetuksen rajoituksia 13.5.2020 asti.

Koulujen lähiopetuksessa oli ajalla 18.3.-13.5. noin 30-40 oppilasta (2-3 %). Etäopetuksessa olevien oppilaiden kouluruoan raaka-ainekorvaus päätettiin maksaa ajalla 18.3.-30.5. Maksusitoumus oli 75 €/oppilas. Etäopetukseen siirtymisen takia koulukuljetukset päättyivät pääosin 18.3. alkaen. Oppilaat palasivat lähiopetukseen 14.5. alkaen.

Syyslukukaudella 2020 opetus järjestettiin lähiopetuksena. Lähiopetuksessa noudatettiin normaalilainsäädäntöä. Lisäksi otettiin huomioon terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana. Tärkeintä on ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin. Suositusta noudattamalla vähennetään koronaviruksen leviämisen- ja tartuntariskiä. (Opetushallituksen ohje perusopetuksen järjestämiseksi 1.8.2020 alkaen).

Koulut ovat suunnitelleet tarkemmat käytännöt mm. opetuksen järjestämiseen, ruokailuun ja välitunteihin. Lukuvuosisuunnitelmaan on kirjattu yleiset linjaukset siitä, millaisin toteuttamistavoin poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin mahdollisesti siirytään.

Koulujen henkilökunnan suositeltiin 19.10. alkaen käyttävän kasvomaskia tai kokokasvovisiiriä. Yläkoulun oppilaille kasvomaskisuositus tuli sairaanhoitopiiriin suositusten mukaisesti 3.12. Kouluissa käytetyissä toimenpiteissä on noudatettu kokonaisuudessaan valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

Aukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhooltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhooltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu sivistysvaliokunnan hyväksymään esi- ja perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan.

Perusopetuksen 5., 8. ja 9.luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollollisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Aukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista (esim. kouluverkko) järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa. Kouluverkko selvityksen 2019 valmistelun aikana järjestettiin useita yleisötilaisuuksia ja lisäksi kuntalaisilla oli mahdollisuus esittää näkemyksiään kyselyjen (ennakkovaikutusten arviointi) ja lausuntojen kautta.

Perusopetuksessa oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. -kyselyjä. Vuonna 2020 ei erillistä asiakastytyväisyyskyselyä toteutettu.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikenneitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Kuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025-2026) käynnistyi loppuvuodesta 2020. Kilpailutukseen osallistui 15 yrittäjää, joista valtaosa on paikallisia toimijoita. Kuljetusten hankinta on vuositasolla noin 1 000 000 euroa.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestävään elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestävän ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Koulukuljetusten kilpailutuksessa otettiin huomioon 1.8.2021 voimaan tuleva puhtaisten ajoneuvojen direktiivi. Vähäpäästöisemmistä autoista (tarjouspyynnössä mainitut kriteerit) oli mahdollisuus saada ns. laatupisteitä tai mikäli sopimuskauden aikana hankkii puhtaamman auton (em. kriteerit) saa korotettua kilometrihintaa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuonna 2020 ei perusopetuksessa toteutunut erityisiä palvelujen tai palvelurakenteiden uudistamisia. Vuonna 2021 toteutuvasta kouluverkon muutoksesta kuitenkin tehtiin päätös. Kouluverkkoselvityksen linjausten mukaisesti päivitettiin oppilaiden lähikoulun määräytymisen perusteet sekä koulukuljetusten järjestämisen periaatteet. Alastaron yläkoulun oppilaiden siirtyminen Puistokadun koululle edellyttää jonkin verran tilajärjestelyjä ja -muutoksia. Vuoden 2020 aikana on suunniteltu muutostöitä (mm. kotitalousluokan ja tekstiilityön luokan rakentaminen, muutokset piha-alueella) ja rakennusurakan kilpailutus käynnistyy alkuvuodesta 2021. Lisäksi on sovittu, että osa nykyisistä lukion luokkatiloista siirtyy jatkossa Puistokadun koulun käyttöön.

A1-kielen (englanti) opetus käynnistyi 1.-luokkalaisille tammikuussa 2020.

Vuonna 2020 on jatkettu käynnissä olevia kehittämishankkeita, haettu jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne ovat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja. Hankerahoitusta saatiin jopa arvioitua enemmän. Mm. koronavaikutusten korjaamiseen kohdennettua avustusta saatiin merkittävä summa (noin 95 000 euroa).

Vuonna 2020 on ollut käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvät hankkeet, joissa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja.

Toisena merkittävänä kokonaisuutena ovat tieto- ja viestintäteknologian käyttöön liittyvät hankkeet, joiden tavoitteena on tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen opetuksessa. Oppilaille ja henkilöstölle pyritään varmistamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja kehittää tvtaitojaan nykypäivän ja tulevaisuuden edellyttämälle tasolle.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2.4. Toteuttamme yrittäjyyskasvatusta.		Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden	Opetussuunnitelman toteutuminen Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät	Koulujen opetuksessa on toteutettu opetussuunnitelman mukaista yrittäjyyskasvatusta.	Toteutuu

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
		opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.) Loimaalla laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (työelämätaidot ja yrittäjyys).	tapahtumat/toiminnat	Koronatilanteen takia joistakin normaaleista yrittäjyyskasvatukseen liittyvistä tapahtumista/toiminnoista jouduttiin luopumaan.	
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta.	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.)	Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ja laadun kehittäminen (157 440 euroa). Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen (95 160 euroa). Avustus vieraskielisten oppilaiden esi- ja perusopetuksen järjestämiseen (15 372 euroa).	Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.		Kouluverkon kehittäminen niin, että tuloksena on pedagogisesti, taloudellisesti ja tilankäytöllisesti mahdollisimman hyvin toimiva kouluverkkokokonaisuus	Päätös kouluverkosta ja toteutuvat ratkaisut	Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.4.2020, että Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2020. Päätöksestä on tehty valitus hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus on 17.8.2020 antanut asiasta lausuntonsa.	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä (jakotunnit, ryhmäkoot). ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkameinonihin	Tuntikehyks (tunnit/opp.) Henkilöstömäärä Ryhmäkoot	Tuntikehysten vähentäminen 150 tunnilla lv. 2020 - 2021 (Sival 23.1.2020).	Toteutuu
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä teke-	Toteutuneiden kerhojen määrä. Osallistujamäärä Myönnetty valtionavustus	Avustusta myönnettiin 13 000 euroa. Koronatilanteen takia kerhotoimintaa ei toteutettu kevätlukukaudella 2020 (huhti-toukokuu) eikä syyslukukaudella 2020.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
		mistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastuksiin. Toimintaan haetaan valtionavustusta.			

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

1. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 - 2023. Vuonna 2020 yhteensä 315 000 €. Sival hyväksyi lomautussuunnitelman 23.4.2020. **Koronatilanteen takia opettajien lomautuksia muutettiin 27.8.2020. Lomautukset lyhenivät aine- ja luokanopettajilla 14 päivästä 8 päivään, mikä vähentää edellä olevaa summaa noin 230 000 euroon. Muilta osin lomautukset toteutettiin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.**

2. Henkilöstökulujen vähentäminen (tuntikehyksen vähentäminen (150h/vko), koulunkäynninohjaajien (4) vähentäminen) 221 000 €. **Tuntikehys on päätetty valiokunnassa tammikuussa 2020 ja opetustunteja vähennettiin suunnitelman mukaisesti. Ohjaajamäärä ei ole vähentynyt suunnitelman mukaisesti, mutta toisaalta ohjaajaresurssista arvioitua suurempi osa kohdentuu vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen ja hankerahoitukseen, joten tämä näkyy myös tulojen lisäyksenä. Kokonaisuudessaan henkilöstömenot kuitenkin ylittivät budjetoidun summan. Tätä selittää mm. opettajien lomautusten lyhentäminen, arvioitua laajempi hanketoiminta sekä henkilöstömäärän arvioitua pienempi väheneminen.**

Kokonaisuudessaan henkilöstökulut vähenivät noin 10 000 euroa suunniteltua vähemmän.

3. Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt leikkaukset 242 000 €.

Koronatilanteen takia pääosa koulukuljetuksista jäi toteutumatta ajalla 18.3.-13.5.2020 (noin 200 000 €). Suunnitellut aine- ja tarvikemenojen sekä palvelujen ostojen vähennykset toteutuivat merkittävästi arvioitua suurempina (vähennys noin 335 000 euroa).

Lisätasapainotus vuosille 2020 - 2023:

Vuosi 2021

1. Kouluverkon uudistaminen. Vuonna 2021 yhteensä 315 000 €. **Kouluverkkomuutoksen vaikutukset vuositasona ovat noin 500 000 € (alkavat vaikuttaa 1.8.2021).**

Vuodelle 2021 kohdentuva vaikutus on noin 150 000 euroa (sisältää kohdan 2 tuntikehyksen vähentämisen).

2. Tuntikehyksen vähentäminen. Vuonna 2021 yhteensä 75 000 €.

Vuosi 2022

1. Kouluverkon uudistaminen. Vuonna 2022 yhteensä 545 000. **Kouluverkkomuutosten vaikutukset vuositasona ovat noin 500 000 €, joista noin puolet kohdentuu elinympäristövaliokunnan toimintoihin (siivous- ja ruokahuolto, kiinteistön ylläpito).**

Vuosi 2023

1. Kouluverkon uudistaminen. Vuonna 2023 yhteensä 150 000 €.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Oppilasmäärän väheneminen näkyy jossain määrin henkilöstömäärän ja/tai opettajien työtuntien vähenemisenä. Nykyisellä kouluverkolla oppilasmäärän väheneminen ei kuitenkaan välttämättä vaikuta suoraan opetusryhmien vähenemiseen ja sitä kautta opettajien määrän vähenemiseen. Lisäksi vuonna 2020 on ollut tarve järjestää perusopetuksen valmistavaa opetusta, mikä on edellyttänyt kahden opettajan lisäystä.

Osa opettajien palkkamenoista kohdentuu erilaisiin kehittämishankkeisiin.

Oppilasmäärän väheneminen merkitsee tuntikehyksen pienenemistä, mikä puolestaan tuo haastetta joidenkin opettajien kohdalla opetusvelvollisuuden täyttymiselle ja toisaalta opettajien pitää myös opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Tämä edellyttää ennakkointia ja tarkkaa harkintaa tehtävien täyttämässä.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästikin. Osa ohjaajien työtunneista kohdentuu myös aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Oppilasmäärän väheneminen, epävarmuus tulevasta palveluverkosta, taloustilanne yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä. Edellä mainitut tekijät aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virkattai työsuhteessa on noin 26 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Sivistysjohtaja	1	1	1	1
Palvelusihteerit	5	5	5	5
Rehtori	4	4	4	4
Luokanopettaja	54,5	55	55	54
Lehtori	30,5	32	30	31
Pt. tuntiopettaja	21	20	22	25
St. tuntiopettaja	3	1	1,5	0
Erityisluokanopettaja	12,5	13	12	11
Erityisopettaja	7,5	7	7,5	8
Esikoulun opettaja	2	1	2	2
Koulunkäynninohjaaja	47	46	43	44
Apip-toiminnan ohjaaja	4,5	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	198,5	195	193	195

Muut olennaiset perustelutiedot

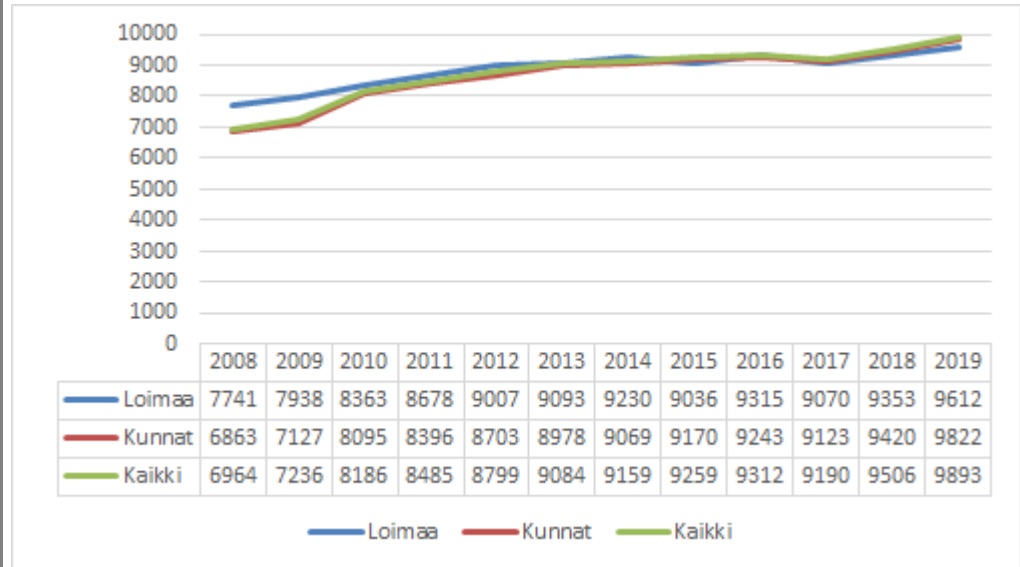
Toimitilat	Loimaan kaupungin perusopetuksessa on 11 koulua. Kouluilla olisi tälläkin hetkellä kapasiteettia suuremmalle oppilasmäärälle. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti ja oppilasmäärän väheneminen mahdollistavat palveluverkon tiivistämisen ja sen, että useat koulut pystyvät tarvittaessa vastaanottamaan toisten koulujen oppilaita. Kouluverkkopäätöksen perusteella 1.8.2021 alkaen koulukäytöstä vapautuvat Kojonkulman ja Virttaan koulujen sekä Alastaron yläasteen kiinteistöt. Sivistyspalveluilla ei ole jatkossa välitöntä tarvetta ko. tiloille.
------------	---

Muut olennaiset perustelutiedot																																																																																				
	<p>Asemanseudun, Kauhanojan, Kojonkulman ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta. Koulujen lakkauttaminen vaikuttaa tällöin myös varhaiskasvatuksen järjestämiseen.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla tehtiin kesällä 2019 sisäilmakorjauksia ja Kirkonkylän koululla loppuvuodesta 2019.</p> <p>Vuonna 2020 jatkettiin koulujen työpaikkaselvityksiä (työterveys/työsuojelu), joissa kartoitettiin toimitilojen terveyteen ja turvallisuuteen yms. liittyviä tekijöitä.</p> <p>Aluehallintovirasto tekee ajoittain työsuojelutarkastuksia. Vuonna 2019 tällaiset tehtiin Kirkonkylän koululle, Alastaron yläasteelle, Puistokadun koululle ja Hirvikosken yhtenäiskoululle. (-> tilojen, välineiden, toimintojen korjaaminen).</p>																																																																																			
Palvelujen ostot	<p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 200 000 euroa/vuosi). Näissä kustannuksissa ei ole tapahtunut viime vuosina olennaisia muutoksia. Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2018-2021 (+ optiovuosi). Kuljetukset päätettiin loppuvuodesta 2020 kilpailuttaa vuosille 2021-2024 (+ optio 2024 - 2025 ja 2025 - 2026). Perusteena oli lähinnä kouluverkon muuttuminen ja 1.8.2021 voimaan tuleva ns. puhtaiden ajoneuvojen direktiivi.</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 euroa/vuosi). Nämä menot ovat viime vuosina ylittyneet jonkin verran alkuperäisestä suunnitelmasta ja asiasta on neuvoteltu Novidan kanssa.</p>																																																																																			
Muut toiminnan edellyttämät resurssit																																																																																				
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">PERUSTIEDOT</th> <th>TP 2019</th> <th>TA 2020</th> <th>TP 2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="11">Oppilaat kouluittain (TA 2020 keskiarvo syksy 2019 ja arvio syksy 2020)</td> <td>Asemanseudun koulu</td> <td>55,5</td> <td>55</td> <td>57,5</td> </tr> <tr> <td>Kauhanojan koulu</td> <td>67,5</td> <td>64</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>Keskuskoulu</td> <td>380</td> <td>392</td> <td>387</td> </tr> <tr> <td>Kirkonkylän koulu</td> <td>5+119</td> <td>115</td> <td>4+108</td> </tr> <tr> <td>Kojonkulman koulu</td> <td>5+39</td> <td>6+39</td> <td>2+37</td> </tr> <tr> <td>Metsämaan koulu</td> <td>8+52</td> <td>5+53</td> <td>8+48,5</td> </tr> <tr> <td>Niinijoen koulu</td> <td>6+42</td> <td>6+40</td> <td>4+38</td> </tr> <tr> <td>Virttaan koulu</td> <td>15,5</td> <td>16</td> <td>14,5</td> </tr> <tr> <td>Alastaron yläaste</td> <td>129</td> <td>110</td> <td>102,5</td> </tr> <tr> <td>Puistokadun koulu</td> <td>251</td> <td>243</td> <td>250</td> </tr> <tr> <td>Hirvikosken yhtenäiskoulu</td> <td>390,5</td> <td>379</td> <td>398</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Oppilaat perusopetuksessa</td> <td>Oppilaat yht.</td> <td>24+1541</td> <td>17+1506</td> <td>18+1504</td> </tr> <tr> <td>Yleisopetus</td> <td>1428</td> <td>1391</td> <td>1365</td> </tr> <tr> <td>Luokkamuotoinen erityisopetus</td> <td>113</td> <td>115</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet</td> <td>377</td> <td>350 - 360</td> <td>397</td> </tr> <tr> <td>Tehostetun tuen oppilaat</td> <td>196</td> <td>170 - 180</td> <td>206</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Vieraskuntalaisia</td> <td>Perusopetus</td> <td>6,7 %</td> <td>5,9 %</td> <td>5,6 %</td> </tr> <tr> <td>Erytisopetus</td> <td>18,8 %</td> <td>17,8 %</td> <td>15,1 %</td> </tr> </tbody> </table>				PERUSTIEDOT		TP 2019	TA 2020	TP 2020	Oppilaat kouluittain (TA 2020 keskiarvo syksy 2019 ja arvio syksy 2020)	Asemanseudun koulu	55,5	55	57,5	Kauhanojan koulu	67,5	64	63	Keskuskoulu	380	392	387	Kirkonkylän koulu	5+119	115	4+108	Kojonkulman koulu	5+39	6+39	2+37	Metsämaan koulu	8+52	5+53	8+48,5	Niinijoen koulu	6+42	6+40	4+38	Virttaan koulu	15,5	16	14,5	Alastaron yläaste	129	110	102,5	Puistokadun koulu	251	243	250	Hirvikosken yhtenäiskoulu	390,5	379	398	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	24+1541	17+1506	18+1504	Yleisopetus	1428	1391	1365	Luokkamuotoinen erityisopetus	113	115	105	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	377	350 - 360	397	Tehostetun tuen oppilaat	196	170 - 180	206	Vieraskuntalaisia	Perusopetus	6,7 %	5,9 %	5,6 %	Erytisopetus	18,8 %	17,8 %	15,1 %
PERUSTIEDOT		TP 2019	TA 2020	TP 2020																																																																																
Oppilaat kouluittain (TA 2020 keskiarvo syksy 2019 ja arvio syksy 2020)	Asemanseudun koulu	55,5	55	57,5																																																																																
	Kauhanojan koulu	67,5	64	63																																																																																
	Keskuskoulu	380	392	387																																																																																
	Kirkonkylän koulu	5+119	115	4+108																																																																																
	Kojonkulman koulu	5+39	6+39	2+37																																																																																
	Metsämaan koulu	8+52	5+53	8+48,5																																																																																
	Niinijoen koulu	6+42	6+40	4+38																																																																																
	Virttaan koulu	15,5	16	14,5																																																																																
	Alastaron yläaste	129	110	102,5																																																																																
	Puistokadun koulu	251	243	250																																																																																
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	390,5	379	398																																																																																
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	24+1541	17+1506	18+1504																																																																																
	Yleisopetus	1428	1391	1365																																																																																
	Luokkamuotoinen erityisopetus	113	115	105																																																																																
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	377	350 - 360	397																																																																																
	Tehostetun tuen oppilaat	196	170 - 180	206																																																																																
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	6,7 %	5,9 %	5,6 %																																																																																
	Erytisopetus	18,8 %	17,8 %	15,1 %																																																																																

Muut olennaiset perustelutiedot

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2019 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2019) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetustuntit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetusoppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 468	82	63	211	2341	2,82	10 029
Kauhajoki	1 376	70	72	495,5	1 566	3,86	9 256
Lieto	2 534,5	65	68	556	1 124	3,00	8 264
Loimaa	1 544	80	62	593,5	1 683	3,13	9 612
Naantali	1 997	68	71	379	2 040	3,43	8 855
Uusikaupunki	1 378,5	79	64	369	1 003	2,98	9 523
Kunnat yhteensä	531588,5	71	70	110 900	1 793	2,81	9 822

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehysten vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017 - 2019 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon.

Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittäväydestä

1. Toimitilojen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen.

Muut olennaiset perustelutiedot	
	<p>Vuonna 2020 ei koulu kiinteistöissä ollut merkittäviä sisäilmaongelmia.</p> <p>2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)</p> <p>Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Mm. kouluverkon rakenteella on olennaista vaikutusta koulujen henkilöstötarpeeseen.</p> <p>Kouluverkkopäätös tehtiin 27.4.2020 ja muutokset toteutuvat 1.8.2021 alkaen. Lakkautettavien koulujen henkilöstö sijoitetaan jäljelle jääviin kouluihin, joissa on tällä hetkellä määräaikaikaisesti täytettyjä tehtäviä. Perusopetuksen henkilöstölle tarjotaan kouluverkon muutoksen yhteydessä laajemminkin mahdollisuutta työnkiertoon.</p> <p>3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Oppilaskohtaisissa kustannuksissa olemme valtakunnan keskiarvon tuntumassa, mutta oppilasmäärän väheneminen tulevaisuudessa tuo tähän omat haasteensa. Jotta oppilaskohtaiset kustannukset eivät kasvaisi merkittävästi, pitäisi oppilasmäärien väheneminen näkyä opetusryhmien määrissä ja tuntikehyksessä. Haastetta aiheuttaa myös oppilaiden lisääntyvä tuen tarve.</p> <p>Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten myös tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon. Kouluverkon harveneminen puolestaan lisää kuljetuskustannuksia ja kuljetuksessa olevien oppilaiden määrää.</p> <p>4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin</p> <p>Esimerkiksi opetussuunnitelmien uudistamisten vaikutukset oppimateriaaleihin, opetuksen laajuuteen, henkilöstön täydennyskoulutustarpeeseen jne.</p> <p>Vuonna 2020 päätettiin oppivelvollisuuden laajentamisesta, mikä tulee aiheuttamaan uusia velvoitteita ja talousvaikutuksia kunnille.</p>
Muut perustelutiedot	

Arviointikohde	Mittari	TP 2019	TA 2020	Tot 2020
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,6	11,5	11,4
	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	193	205	188
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	8 900	8 950	8 950
	S			
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	*	3,3-3,5	Kyselyä ei ole toteutettu.
	Oppilasmäärä/opetusryhmä	17,1 18,0 16,0	17-18 18-19 16-17	16,0 17,8 16,3
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	151	170	145
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	37	20	36
	Ohjaustuntien määrä/vko	480	480	445

* arviointikyselyä ei tehty vuonna 2019

Perusopetuksen ja keskiasteen koulutuksen tilinpäätös yhteensä:

PERUSOPETUS JA KESKIASTEEN KOULUTUS	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 669 523	1 436 200	93 400	1 529 600	1 445 815	-83 785	95
Toimintakulut	-12 958 166	-12 087 200	-47 800	-12 135 000	-12 035 197	99 803	99
TOIMINTAKATE	-11 288 643	-10 651 000	45 600	-10 605 400	-10 589 382	16 018	100

Toimintakatteen toteutuminen:

Henkilöstökulut ylittyivät noin 275 000 eurolla (henkilöstömäärää ei onnistuttu vähentämään suunnitellulla tavalla, lomautuksia lyhennettiin koronatilanteen takia, hanketoiminta toteutui arvioitua laajempaan), mutta vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna noin 505 000 euroa. Palvelujen ostot alittuivat noin 300 000 eurolla, mikä selittyy lähinnä koulukuljetusten keskeytyksellä valmiuslain aikana keväällä 2020. Toimintatuotot toteutuivat noin 80 000 euroa arvioitua pienempänä (mm. hankerahoitusta siirtyi oletettua enemmän vuodelle 2021). Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 200 000 euroa, mikä johtuu erityisesti kotikuntakorvausten vähenemisestä. Toimintakuluissa oli vähennystä noin 930 000 euroa.

2.6.2 Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistysvaliokunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan avustuksin.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka (100 000 euroa), Loimaan seudun teatteriyhdistys (24 000 euroa), muut yhdistykset ja kylät (noin 37 000 euroa, 30 yhdistystä tms.).

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitalaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen, erilaiset viestintäpalvelut, Vesikosken myllyn, Alpo Jaakolan Patsaspuiston, kuivurigallerian toiminnasta ja ylläpidosta vastaaminen sekä Heimolinnan toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Vuoden aikana tiistai- ja keskiviikkokonsertteja järjestettiin kaiken kaikkiaan viisi. Huhtikuussa Taidetalolta striimattiin yksi ilmaiskonsertti, joka keräsi sata katsojaa. Taidetalon Veden äärellä -kokoelmanäyttelyn lisäksi vaihtuvia näyttelyitä oli kolme. Yhteistyössä Kulttuuria kunnissa -verkoston kanssa koronakevään aikana lanseerattiin uusi Kulttuuria kodeissa -sivusto Facebookissa ja Instagramissa, joka houkutteli ihmisiä jakamaan omia vinkkejään, miten kulttuuria voi harrastaa poikkeusolojen aikana.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikunta- ja vapaa-ajan palveluita. Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, kehittämällä paikallista ja kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Erityisliikunta on painopisteenä ja liikuntapalvelut järjestävät ohjattuja erityis- ja terveysliikuntaryhmiä eri ikäryhmille koko kunnan alueella. Vuoden mittaan järjestetään itse tai yhdessä muiden tahojen kanssa erilaisia, lähinnä lapsiperheille suunnattuja tapahtumia. Vuonna 2020 toteutui 25 ohjattua, eri ikäryhmille suunnattua erityisliikuntaryhmää ja neljä terveysliikuntaryhmää. Lähinnä lapsiperheille suunnattuja tapahtumia olivat mm. talvispäivä, liikuntaleiri Hirvihovin ympäristössä, jäähällin vapaat luisteluvuorot ja Wibit-vesipuistot.

Liikunnanohjaajat vierailevat eläkeläis- ym. järjestöjen tilaisuuksissa antamassa liikuntaneuvontaa ja tietoja kaupungin palveluista. Tavoitteena on motivointi terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen ym. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistyskeidas, jonka palveluja tulee turvata ja kehittää niitä mahdollisimman paljon asiakaslähtöisyyden pohjautuen. Vuonna 2020 uimahalli Vesihoviin kirjattiin 192 aukiolopäivää (251 vuonna 2019) ja kävijämääräksi tuli 40 012 kävijää ja Hirvihovin kunto- ja voimailusalissa kirjattiin 12 117 (16 728 vuonna 2019) käyntikertaa. Eskarilaisille järjestettiin 13 (16 vuonna 2019) alkeisuimakoulua ja yksi perheumakoulu. Koululaisuintien ohjauksia kirjattiin 392 (641 vuonna 2019) ja keväällä ennen koronaa kokoontui kuusi vauva- ja perheumakouluryhmää. Lisäksi viikoittain toteutettiin erilaisia vesijumppia. Uimahalli Loimaalla 50-vuotta tapahtumaa vietettiin 10.-12.9.2020.

Saviseudun kuntien toimesta järjestettiin yhteiset pyöräilyyn, kävelyyn/juoksuun ja hiihtoon kohdistuva ”Saviseutu liikkuu” kampanjat, joilla innostettiin kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan.

Kansalais- ja seuratoimintaa tuettiin kattavaan liikuntapaikkaverkostoon myönnettyillä käyttövuoroilla ja järjestöavustuksilla. Yleisavustuksia myönnettiin 28 järjestölle 54 000 € ja kohdeavustuksia 16 järjestölle 21 415 €. Stipendisääntöön perustuvia yksilöurheilustipendejä myönnettiin 14 ja joukkuestipendejä 3, yhteensä 4 220 €. Liigaseura Hurrikaani Loimaan kanssa oli yhteistyösopimus (19 000 €) ja Loimijokilaakson jäähalli Oy:lle myönnettiin tukea 30 000 €, jota vastaan kaupunki sai jääkaupunkilaisten vapaisiin luisteluvuoroihin sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen vuoroihin.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheidensä kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille, sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia ja retkiä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja. Alakouluikäisten kesäleirejä järjestetään Kalikan virkistysalueella.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Nuorisopalvelut jakoivat avustuksia 19 280 euroa seitsemälle eri yhdistykselle, jotka järjestävät toimintaa nuorille.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Työväenopiston hallinto on hankittu 1.8.2012 alkaen Pöytyän kunnalta (Auranlaakson kansalaisopiston rehtori). Opisto tekee muutenkin tiivistä yhteistyötä Auranlaakson kansalaisopiston kanssa. Loimaan työväenopisto on mukana myös varsinaissuomalaisien kansalaisopistojen nk. Ilo Oppia -verkostossa. Sopimus yhteistyöstä Pöytyän kanssa on irtisanottu 1.1.2021 alkaen. Tällöin musiikki- ja työväenopiston hallinto yhdistetään yhteiselle rehtorille.

Musiikkiopisto järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä niihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa opetetaan jousi-, puhallin- ja lyömäsoitinten, pianon sekä kitaran soittoa. Opetusta annetaan orkesterisoi-
tossa, kamarimusiikissa, yksin- ja kuorolaulussa sekä pop- ja jazzmusiikissa. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonai-
suuteen kuuluu musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä ja kuoroissa.

Tanssilinjalla opetettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jossa kustannukset katetaan kokonaan oppilasmaksuilla. Avoimella linjalla voivat opis-
kella kaiken ikäiset opiskelijat ilman velvollisuutta osallistua pääsykokeeseen.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän alaisen musiikin opetuksesta kaupungilla on ollut sopimus Annan Muskarin ja
Musiikkipalvelu Anna Toukolan kanssa (Sival 28.6.2018). Jälkimmäisen sopimus päättyi 1.1.2021 alkaen.

Toimintakatsaus

Toimintaympäristön muutos:

Taloustilanteen vaikutus palveluihin (mm. palvelujen laajuus).

Kaupungin taloustilanne edellyttää voimakasta sopeuttamista. Vuonna 2020 toteutettiin vapaa-aikapalvelujen henkilöstön
lomautukset. Liikunta- ja nuorisopalveluilla sekä hallintohenkilöstöllä lomautukset olivat 18 päivää, muilla sektoreilla 5-14
päivää. Lomautukset kohdennettiin kevään korona-aikaan, kesäkuukausiin sekä koulujen loma-aikoihin, jolloin niiden vaiku-
tukset normaaliin toimintaan olivat mahdollisimman vähäiset. Hallintohenkilöstön lomautukset sijoitettiin niin, että johto- ja
vastuukysymykset toimivat myös lomautusten aikana. Lomautuksia oli mahdollista korvata palkattomilla vapailta.

Koronatilanne

Vapaa-aikapalveluissa koronatilanteen takia tehtiin 16.3.2020 alkaen seuraavat toimenpiteet:

Kirjastotilat pidettiin koronatilanteen vuoksi suljettuina 18.3.-31.5.2020. Sulkuajalle ajoittuneet eräpäivät siirrettiin sulkuajan
yli. Verkkokirjasto ja e-kirjasto toimivat myös sulkuaikana. Digitaalisia palveluita kehitettiin mm. hankkimalla aineistoa e-
kirjastoon ja liittymällä Kysy kirjastonhoitajalta -palveluun. 18.5. aloitettiin Varaa ja nouda -palvelu, jolloin varaamansa ai-
neiston saattoi noutaa sovituna aikana kirjaston ovelta. 1.6. kirjastot avattiin viranomaisohjeistusta noudattaen. Istumapaik-
kojen ja asiakastietokoneiden määrä oli rajoitettu, eikä henkilökohtaista digiopastusta annettu. 29.10. syksyn tapahtumat
peruttiin. Rajoituksia tiukennettiin 3.12., jolloin lukupaikat otettiin kokonaan pois käytöstä ja sallittiin vain 15 min. pikainen
asiointi kirjastossa. Syyslukukauden ajan koululuokilla oli mahdollisuus asioida kirjastossa aukioloajan ulkopuolella tai vaih-
toehtoisesti luokille kerättiin toiveiden mukaan kirjakokoelmia. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa ei voitu rajoitusten vuoksi ko-
konaisuudessaan toteuttaa.

Kulttuuripalvelujen tilaisuudet ja tapahtumat peruutettiin maaliskuun puolivälistä alkaen ja taidetalo suljettiin. Toritoimintaa
jatkettiin normaalisti, poikkeuksena kesäperjantaisin järjestettävät torimusiikit. Taidetalo ja patsaspuisto avattiin 1.6.2020.
Kuivurigalleria oli suljettuna vesivahingon vuoksi. Taidetalolla oli vuoden aikana selvästi normaalia vähemmän kävijöitä,
mutta Patsaspuistossa tehtiin puolestaan kävijäennätys. Syksyllä kulttuuripalvelut toimivat muuten normaalisti, mutta perin-
teisiä tapahtumia ei kaikilta osin järjestetty. Mm. tiistaikonserdit peruutettiin marras- ja joulukuussa, itsenäisyyspäivän juhlaa
ei järjestetty, eikä uudenvuoden tapahtumaa.

Liikuntapalveluissa ohjattu toiminta lopetettiin ja liikuntapaikat suljettiin niin ikään maaliskuun puolivälissä. Ikäihmisille an-
nettiin liikuntaneuvontaa puhelimitse, julkaistiin yhteistyössä paikallislehden kanssa kolme Kävele kevyemmäksi pakettia,
soitettiin ryhmiimme osallistuneille sekä jaettiin liikuntavinkkejä kaupakassipalvelun ja ateriakuljetusten mukana. Videoitiin
mm. Ritvan jumprat ikäihmisille ja muita jumbppia eri kohdetyhmille kuntalaisten vapaaseen käyttöön. Ulkoliikuntapaikat avau-
tuivat 14.5. ja sisäliikuntapaikat 1.6.2020 alkaen. Neljän kunnan (Huitinen, Loimaa, Oripää ja Säkö) yhteisen Harjureitin
tunnettavuus lisääntyi merkittävästi koronasta johtuvan lisääntyneen ulkoilun myötä.

Myös uimahalli Vesihovi avattiin poikkeusjärjestelyin 1.6.2020 ja halli oli avoinna 10.7.2021 asti ja taas 3.8.-27.10.2020
välisen ajan. 28.10.-2.12.2020 toimitettiin supistetulla aikataululla, jolloin päivät oli varattu koululaisuille ja aamu-uinnit ja
illat yleisövuoroille. 3.12.2020 lähtien halli sulkeutui yleisöltä kokonaan ja vain varhaiskasvatuksen ja koululaisten sekä kun-
toutuksen fysioterapian toiminnot saivat käyttää uimahallia.

Syksyllä 2020 liikuntapalvelujen muu toiminta jatkui koronarajoitukset huomioiden normaalisti. Varsinais-Suomen koronati-
lanteen heikentyessä loppuvuodesta kaikki aikuisten (yli 20-vuotiaat) sisä- ja ulkotiloissa tapahtuva harrastustoiminta kes-
keytettiin 3.12.2020 alkaen.

Nuorisopalveluissa otettiin kevään 2020 osalta käyttöön etäpalvelut ja nuorisotilat suljettiin. Etsivässä nuorisotyössä ryhmä-
toiminta lopetettiin, mutta yksilöohjausta jatkettiin tarvittaessa. Nuorisotilat olivat poikkeuksellisesti avoinna kesäkuussa

muutamina päivinä. Kesäkuussa järjestettiin myös päiväleirejä kylillä. Syksyllä nuorisotilat olivat avoinna noudattaen koronarajoituksia. Suuremmat tapahtumat ja toiminnot peruutettiin. Etsivä nuorisotyö jatkui muuten normaalisti, mutta ryhmätoimintaa ei järjestetty.

Työväenopiston kurssit keskeytettiin maaliskuun puolivälistä alkaen loppukevään osaksi. Musiikkiopistossa lähiopetus keskeytettiin maaliskuun puolivälissä ja opetus järjestettiin loppukevään ajan etäopetuksena.

Opistoissa opetus järjestettiin melkein koko syyslukukauden lähiopetuksena. Lähiopetuksessa noudatettiin normaalilainsäädäntöä. (OPH:n ohje taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön järjestämiseksi). Lisäksi huomioitiin terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana. Tärkeintä on ehkäistä taudin tarttumista, huolehtia hyvästä hygieniasta, välttää tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestää tilat tavallista väljemmin. Suositusta noudattamalla vähennetään koronaviruksen leviämisen- ja tartuntariskiä.

Loppuvuodesta koronatilanne Varsinais-Suomessa heikkeni. Työväenopiston yleisöluennot peruutettiin marraskuusta alkaen sekä kuorot ja liikunnalliset ryhmät marraskuun lopusta alkaen. Molemmista opistoista aikuisille järjestettävä toiminta (yksilö- ja ryhmätoimintaa) keskeytettiin ajalle 3.-23.12.2020. Lasten ja nuorten opetusta jatkettiin rajoitukset huomioiden.

Vapaa-aikapalvelujen toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

Asukkaiden terveys- ja ympäristövaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viimeaikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdenneet resursoinnit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisilla tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamis pääoma ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääoma.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastyytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen, sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Nuorisopalvelut saavat valtionavustusta etsivään nuorisotyöhön, Nuorisotyö koulussa – kohtaamisia toisella asteella -hankkeeseen ja koulunuorisotyö-hankkeeseen (alkaa 2021 tammikuussa). Tämän lisäksi nuorisopalveluilla on käynnissä European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistyötoiminnan Loimaalla. Nuorisotyö koulussa – kohtaamisia toisella asteella -hankkeella pyritään tukemaan ja ohjaamaan toisen asteen opiskelijoita nuorisotyöllisin keinoin. Koulunuorisotyö-hanke taas keskittyy enemmän peruskoulun puolelle tukemaan oppilaiden hyvinvointia.

Liikuntapalveluilla toteutettiin liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämishanketta - Liikuntaan yhdessä, jossa osioina olivat ikäihmiset, työikäiset ja maahanmuuttajat.

Ikäihmisten hankeosuudella tavoitteena oli edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden +75-vuotiaiden itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Koronan lopettaessa ryhmätoiminnan annettiin ikäihmisille liikuntaneuvontaa puhelimitse, julkaistiin paikallislehden kanssa yhteistyössä kolme Kävely kevyemmäksi infopakettia, soitettiin "mitä kuuluu puheluja" omien liikuntaryhmiemme ikäihmisille ja jaettiin kauppakassipalvelun ja ateriakuljetusten mukana liikuntavinkkejä.

Työikäisille hankkeessa oli liikuntaryhmä niille, joilla kartoituksen perusteella ylipainon lisäksi oli myös muita sairastumisen riskitekijöitä. Alkutestausten/lopputestien ja viikoittaisten ohjattujen lajikokeilujen, diabeteshoitajan ja ravintoneuvonnan ja oman liikuntasuunnitelman avulla luotiin liikunnan kipinää ja terveyttä edistävää hyvinvointia arkeen.

Maahanmuuttajien ryhmä koostui Loimaan Evankelisella kansanopistolla opiskelevista aikuisista ja heidän perheistään. Viikoittaisilla yhteisillä kokoontumisilla liikuttiin naisten ryhmän, lasten ryhmän ja palloilevien miesten ryhmän avulla ja tavoitteena oli parantaa kotoutumista liikunnan avulla. Tarkoituksena oli myös järjestää muutamia yhteisiä kaikille lapsiperheille suunnattuja tilaisuuksia, joihin maahanmuuttajaperheet olisivat osallistuneet, mutta koronan vuoksi nämä peruuntuivat.

Kirjastopalveluselvitystä valmisteltiin vuoden 2020 aikana. Selvityksen tavoitteena on, että kirjastopalvelut pystytään jatkosakin järjestämään tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja tasapuolisesti sekä turvaamaan kirjastopalvelujen kehittämisedellytykset resursseja kohdentamalla. Kirjastopalveluselvitys valmistuu keväällä 2021.

Loimaan nuorisopalveluilla otetaan käyttöön Ohjaamo-toiminta, joka toimii alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen monialaisena palvelupisteinä. Ohjaamo tarjoaa tietoa, neuvontaa, ohjausta sekä palveluja. Se on alusta, jolta julkinen, yksityinen ja kolmas sektori tarjoavat yhdessä monialaisesti palveluita työllistymiseen, koulutukseen, elämänhallintaan ja hyvinvointiin liittyen. Ohjaamo-toiminta edellyttää tiivistä toiminnallista yhteistyötä valtion, maakunnan ja kunnan välillä sekä yksityisen että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Ohjaamo toteuttaa EU:n nuorisotakuun tavoitteita ja toimintaa.

Ohjaamo-toiminta ei käynnistynyt, mutta moniammatillisena yhteistyönä toteutamme jossain määrin vastaavaa toimintaa.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.1. Huolehdimme sujuvista palveluista	Yritys- ja asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi.	Ohjaamo-toiminnan käynnistäminen (nuorisopalvelut)	Asiakasmäärä ja asiakastytyväisyys (nuorisopalvelut)	Ohjaamostatuksen kriteerit eivät täyty.	Ei toteudu
A1.2. Pidämme asumisen ja yrityselämän toimintaympäristöt edullisina.	Tonttien hinnat, kaukolämmön ja vesihuollon hinnat, kiinteistövero-%	Harjureitin kehittämishankkeen investointisuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä Huittisten, Oripään ja Säskylän kuntien kanssa.	Toteutuneiden investointi osioiden määrä ja niiden vaikutus asiakastytyväisyyteen	Investoinnit on toteutettu suunnitelman mukaisesti kevään 2020 aikana. Käyttäjiltä saatu palaute on ollut kauttaaltaan positiivista. Syksyllä 2020 haettiin jatko-rahoitusta harjureitin kehittämiseen (mm. kuntoporaat).	Toteutuu
B3.1. Kehitämme uusia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähidemokratian toteuttamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikuttavuuden arviointi	Osallistava budjetointi yhdistää talouden ja demokratian nuorisotiloilla. Nuoret saavat vaikuttaa nuorisotalojen toimintoihin ja välineistöön talotoimikunnittain (Nuorisopalvelut)	Asiakastytyväisyys (nuorisopalvelut)	Koronatilanteen takia ei ole järjestetty nuorten kokouksia. Toimintaa pyritään jatkamaan vuoden 2021 aikana.	Ei toteudu

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennaktoivasti	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi /-mittaukset	Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungissa on tarjolla liikunnan ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	Tarjonta Osallistujat	Liikuntapalvelujen eri-ikäisille suunnattuja matalan kynnyksen ryhmiä on toteutettu lähes koko kaupungin alueella. Työväenopisto on tarjonnut liikunnan, tanssin, terveyden ja hyvinvoinnin aineryhmän kursseja.	Toteutuu
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tuemme kaikenikäisten liikkuamista.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA pistemäärä); ; THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt.	<- Uuden kuntien kulttuurilain myötä THL kerää jatkossa myös tietoja kulttuuripalveluista TEAviisaria varten: https://teavii-sari.fi/teavii-sari/kulttuuri		Ks. kohta C1.1.	Toteutuu
C3. Loimaalla et ole yksin.	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot	Kuntalaisten syrjäytymistä sekä fyysistä ja psyykkistä sairastumista voidaan osaltaan ennaltaehkäistä tarjolla olevien paikallisten vapaan sivistystyön koulutuspalvelujen sekä matalan kynnyksen liikuntaryhmien avulla.	Tarjonta Osallistujat	+75 Liikkuva minä -opintopiirit.	Toteutuu

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

1. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 - 2023. Vuonna 2020 yhteensä 64 000 €. **Lomautukset toteutuivat suunnitelman mukaan, mutta koronatilanteen takia myös uimahallin henkilöstö oli lomautusten piirissä. Sival on hyväksynyt suunnitelman 23.4.2020.**

2. Henkilöstökulujen vähentäminen (musiikkiopiston rehtori, kirjastovirkailija, nuoriso-ohjaaja, liikunnanohjaaja) 120 000 €. **Edellä mainitut tehtävät ovat olleet täyttämättä ja säästötavoite toteutuu.**

Henkilöstökulujen vähennys oli kokonaisuudessaan noin 210 000 euroa.

3. Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt leikkaukset 72 000 €. **Suunnitellut vähennykset toteutuivat arvioitua suurempina (vähennys noin 115 000 euroa).**

4. Avustusten vähentäminen 72 000 €. **Avustusten jakosuhte on päätetty valiokunnassa tämän mukaisesti helmikuussa 2020 ja avustukset jaettiin toukokuussa ja joulukuussa jakosuhteen mukaisesti.**

5. Kirjastoverkon uudistaminen. Vuonna 2020 yhteensä 20 000 €. **Kirjastopalveluselvityksen valmistelu on ollut käynnissä, mutta suunnitelma valmistuu vuoden 2021 puolella. Kirjastovirkailijan sijaisuus jätettiin täyttämättä ajalla 10.2.-31.12.2020.**

Koronatilanteen aiheuttama tulomenetys mm. uimahalli- ja kuntosalimaksuihin oli noin 130 000 € (noin 37 %) vuoteen 2019 verrattuna. Alkuvuosi näytti, että kävijämäärän perusteella olisi tulossa ennätysellinen vuosi. Myös liikuntatilojen sulkemisen myötä salivuoroista koostuva tulo jäi tietysti budjetoitua pienemmäksi.

Lisätasapainotus vuosille 2020 - 2023:

Vuosi 2021

Avustusten vähentäminen. Vuonna 2021 yhteensä 20 000 €.

Kirjastoverkon uudistaminen. Vuonna 2021 yhteensä 40 000 €.

Liikuntapalveluiden järjestämismuutosten selvittäminen. Vuonna 2021 yhteensä 100 000 €.

Vuosi 2022

Kirjastoverkon uudistaminen. Vuonna 2022 yhteensä 20 000 €.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Vapaa-aikapalveluissa on vuoden 2020 aikana ratkaistu opistojen (työväenopisto ja musiikkiopisto) hallinnon järjestäminen. Työväenopiston hallinnon ostopalvelusopimus on irtisanottu 1.1.2021 alkaen, jolloin opistoilla aloittaa uusi yhteinen rehtori.

* Seuraavassa taulukossa on muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Musiikinohjaaja on merkitty kokonaisuutena vakanssina tilinpäätökseen, mutta työpanos on edelleen 50 %. Lisäksi liikuntapalveluissa on käytetty tilapaistyöntekijöitä (0,4) ja nuorisopalveluissa (0,3) nuorisotilojen ohjaajia suunnilleen vastaava määrä kuin edellisinä vuosina. Vapaa-aikapalvelujen toinen palvelusihteeri siirtyi syksyllä 2020 hallinnollisesti elinvoimayksikköön, mutta työpanoksesta 50 % kohdentuu sivistyspalveluihin.

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2
Kirjastovirkailija	9	9	8	7
Kulttuurisihteeri	1	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1	1
Musiikinohjaaja	0,4	0,4	0,5	1*
Liikuntasihteeri	1	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	5	5
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2	2
Laitosmies	1	1	1	1
Tilapaistyöntekijät	0,5	1,5	0,5	-*
Nuorisosihteeri	1	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	5	5	4	4

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nuorisotilan ohjaaja	0,4	0,3	0,3	.*
Rehtori	1	1	0	0
Opettaja/työväenopisto	2	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	86	80	80	69
Opettaja/musiikkiopisto	4,5	4	4	4
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	15	14	15	13
Palvelusihteeri	2	2	2	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	142,8	137,2	133,3	118,0

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Työväenopiston opetustila-asiaan olisi saatava pikaista parannusta: Taidetalon ensimmäisen kerroksen opetustilat ovat erittäin huonokuntoiset ja ovat jo pitkään odottaneet remontointia. Opisto toivoo saavansa opetuksen erikoisluokkia myös entisestä 'krottikoulusta', johon niitä ko. huoneistojen aiempi käyttötarkoitus huomioiden olisi edullista ja luontevaa sijoittaa. Ylistaronkatu 36:n pohjakerrokseen rakennettiin taiteen perusopetuksen tilat kesällä 2020. Remontilla on suora vaikutus myös Taidetalon näyttelytoimintaan ja aukioloihin. Kesäajan salku olisi kaikkien kannalta paras vaihtoehto, näyttelytoiminnan painopisteen ollessa muutenkin Alpo Jaakolan patsaspuistossa ja Kuivurigalleriassa. Taidevaraston tyhjentäminen remontin yhteydessä edellyttää myös sopivan väistötilan löytymistä teoksille. Tiistaikonserttisarjaa voi jatkaa esimerkiksi Heimolinnan tiloissa.</p> <p>Taidetalon julkisivuremontti toteutettiin vuonna 2020.</p> <p>Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluu 4 nuorisotilaa, sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi toimiva hätäuloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten.</p> <p>Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.</p> <p>Pesäpallostadionin perusparannus valmistui vuonna 2020.</p>

Muut olennaiset perustelutiedot	
Palvelujen ostot	Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (n. 100 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden hankinta (n. 60 000 euroa/vuosi).
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Loimaan kaupungin ystäväkuntatoiminnan pääpaino on pohjoismaisessa yhteistyössä. Joka toinen vuosi viiden ystäväkunnan yhteenliittymä järjestää yhteisen ystäväkuntakonferenssin. Edellinen järjestettiin vuonna 2018 Mosfellsbearissa Islannissa, seuraava konferenssi järjestetään Loimaalla vuonna 2020. Konferenssi vaatii perustoimintavuoteen nähden lisäresursointia kulttuuripalveluiden osalta.</p> <p>Koronatilanteen takia konferenssi siirrettiin vuodelle 2021 ja toteutetaan etäkonferenssina 1.-2.6.2021.</p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	<p>1. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti.</p> <p>2. Hankerahoituksen merkitys toiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä on olennainen. Mikä on erilaisten hankerahotusten tulevaisuus?</p> <p>3. Uimahallin henkilöstöresurssi on vähäinen, mikä merkitsee haasteita/riskejä palvelujen järjestämisessä.</p> <p>Muutenkin vapaa-aikapalveluissa organisaatio on "kevyt" ja monet tehtävät spesifejä, mikä vaikeuttaa asianmukaisia sijaisuusjärjestelyjä. Monissa toiminnoissa yksintyöskentely aiheuttaa jonkinlaisen turvallisuusriskin.</p>
Muut perustelutiedot	

Arviointikohde	Mittari	TP 2019	TA 2020	Tot 2020
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	15,4	15,0	12,5
	käynnit	149 810	145 000	102 556
Kulttuuripalvelut	taidetalokäyntikerrat	3 825	2 500	940
Kulttuuripalvelut	patsaspuisto/käyntikerrat	-	2 800	4 060
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	61 473	65 000	40 012
	erityisliikunnan ryhmiä	25	26	25
	-osallistujat	386	350	240
	-käyntikerrat	6 897	7 500	5 984
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	16 818	15 500	7 638
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	8 893	8 500	8 631
	leiritoiminta, leiripäivät	280	150	86
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	1 349	350	139
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	99 (125)	90 (110)	95 (121)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	7 068 82,2 %	7 200	6 119 76,7 %
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	5 417	4 500	4 070
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 290	2 200	2 110
	alle 16 v. opiskelijat	202	250	250
	toimipisteitä toiminta-alueella	42	40	46
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	244	282	223
	opetustunteja/ viikko ka	240	255	203
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	50,70	49,50	48,10
	käyttökustannukset /laina	3,30	3,30	3,80
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	29,55	33,50	26,35
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	105,10	115,00	104,50
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	18,90	19,50	15,70
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,67	27,00	26,40
	nettomenot / opetustunti €	64,43	60,00	68,00
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 780	1 600	1 645

Vapaa-aikapalveluiden tilinpäätös yhteensä:

VAPAA-AIKAPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	708 614	712 600	-110 000	602 600	501 086	-101 514	83
Toimintakulut	-3 005 940	-2 858 550	153 050	-2 705 500	-2 630 450	75 050	97
TOIMINTAKATE	-2 297 326	-2 145 950	43 050	-2 102 900	-2 129 364	-26 464	101
Toimintakatteen toteutuminen:							
Henkilöstömenot alittuivat noin 20 000 euroa budjetoidusta ja olivat noin 200 000 euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Palvelujen ostot alittuivat 80 000 eurolla, mikä selittyy lähinnä koronatilanteen aiheuttamilla toimintarajoituksilla. Toimintatuotot alittuivat noin 100 000 eurolla (koronatilanteen vaikutus). Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 200 000 euroa (koronatilanteen vaikutukset) ja toimintakulut noin 365 000 eurolla.							

2.7 ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö

Toimielin: Elinympäristövaliokunta

Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala sisältää tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinnon, rakennuttamispalvelut, tilapalvelut, kunnallistekniikan, ruoka- ja siivouspalvelut, rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut sekä valmiussuunnittelun koordinoinnin.

Palvelualan hallinto käsittää teknisen johtajan ja elinympäristövaliokunnan tehtävät sekä palvelualan palvelusihteerien tehtävät.

Rakennuttamispalvelujen palvelualue huolehtii toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta, valvonnasta sekä kaupungin toimitilojen vuokrauksesta ja käyttöasteen tehostamisesta. Kaupungin metsäomaisuuden hoito kuuluu myös palvelualueen tehtäviin.

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön taroituksenmukaiset ja laadukkaat toimitilat.

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon sekä mittauspalvelut.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivous- ja ruokapalvelut hyvällä ammattitaidolla ja mahdollisimman taloudellisesti.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin asiasta säädetään. Ympäristönsuojelupalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen sekä leirintäalueviranomaisen tehtävistä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue huolehtii myös Loimaan kaupungin työsuojelun yhteistoimintahenkilön tehtävien hoitamisesta (työsuojelupäällikkö) ja kaupungin valmiussuunnittelun koordinoinnista.

Toimintakatsaus

Vuosi 2020 oli teknisellä ja ympäristöpalvelu-palvelualalla haastava. Palvelualan henkilöstöstä n. 80 % toimii tukipalveluissa, jotka tuottavat ruoka, siivous ja kiinteistöpalveluita muille palvelualueille. Koronan myötä puhtaanapidon vaatimukset kasvoivat. Toisaalta päiväkotien ja koulujen lapsi ja oppilas määrät vähenivät huomattavasti koronasta johtuen (etäopetus) keväällä jolloin ruokapalveluiden asiakasmäärä hetkellisesti pieneni. Asiakasmäärät laskivat myös ikäihmisten kotipalveluissa ja Kartanonmäen Mäntypuiston sulkemisesta johtuen.

Loimaan kaupunki lomautti henkilöstönsä maaliskuusta alkaen pääsääntöisesti 18 päiväksi. Lomautusten vaikutus näkyi teknisellä palvelualueella eniten ns. kausityöntekijöiden puutteena alueiden kunnossapidossa kesäkuukausina.

Lauhojen talvikuukausien vuoksi talvikunnossapitoon varattuja rahoja on säästynyt. Latuja ei myöskään ole pystytty toteuttamaan eikä kaukaloita jäädyttämään vuoden aikana ollenkaan.

Täyttämättömien virkojen vuoksi mm. investointeja on jouduttu siirtämään tuleville vuosille kunnallistekniikan osalta. Huleveden kokonaisvastuun siirtyminen tekniselle toimialalle ja hulevesilaskutuksen käyttöönotto ovat työllistäneet teknistä toimialaa.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä	Sähköisten asiointin mahdollisuuksia lisätään kattamaan useampia toimialan toimintoja	Käytössä olevien sähköisten asiointipalvelujen määrä (2019 1 kpl)	2 kpl (Lupapiste ja Tie-kuntarekisteri)	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Mielikuvakysely	Viihtyisää keskusta-alueen kaupunkikuvaa ylläpitämällä ja kehittämällä edesautamme positiivisen kuvan muodostumista	Mielikuvakyselyn tulokset		Ei toteudu
B1.2. Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelujamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa	Yritysvaikutusten arviointimenettely, Tarjousten lukumäärä / kilpailutus, Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO)	Hankintojen valmistelussa arvioidaan paikalliset yritysvaikutukset ja hyödynnetään markkinavuoropuheluita palveluiden hankinnassa.	Käytyjen markkinavuoropuhelujen määrä	Hankintojen valmistelussa otettu huomioon paikalliset yritysvaikutukset, markkinavuoropuheluita ei ole toteutettu corona tilanteen vuoksi	Toteutuu osittain
B2.1. Huolehdimme turvallisuudesta, esteettömyydestä ja saavutettavasta asuin- ympäristöstä.	Asukkaiden kokema hyvinvointi (Hyvinvointikertomuksen mittari)	Rakennushankkeiden esteettömyysvaatimusten toteutumisen lisäksi kiinnitetään huomiota ulkoalueiden esteettömyyden parantamiseen	Hyvinvointikertomuksen tiedot		Ei päivitetty
B2.2. Kehitämme kaupunkikeskustaa keskeiset palvelut tarjoavana viihtyisänä ja turvallisena asointi- ja asumiskeskittymänä.	Asukaskyselyt / Alueelliset palvelutasovertailut	Viihtyisää keskusta-alueen kaupunkikuvaa ylläpitämällä ja kehittämällä edesautamme positiivisen kuvan muodostumista	Asukaskysely		Ei toteudu
B2.4. Mahdollistamme monipuolisen tonttitarjonnan erilaisiin tarpeisiin.	Kaavoitettujen, rakennusvalmiiden ja luovutettujen tonttien määrä	Uusien kaavoitettujen alueiden luovuttaminen rakentamiseen mahdollistetaan oikea-aikaisella ja suunnitelmallisella kunnallistekniikan rakentamisella.	Rakennusvalmiiden ja luovutettujen tonttien lukumäärä	20	Toteutuu
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.	Tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja valiokunnalle kuukausittain annettavissa seurantaraporteissa.	Raportointitiedot		Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausittain)	Kiinteistöjen kunnossapitotyöt suunnitellaan PTS:n mukaisesti.	Sähkönkulutus-tiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus	Sähkö 7 512,462 MWh	Toteutuu

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2020	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
suutta, vaikuttamamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	kausiraportit, osavuosi-katsaukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut	Rakennusten sähkönkulutusta seurataan ja seurannan avulla kehitetään säästötoimenpiteitä. Rakennusten lämmitysenergiakulutusta seuraamalla pyritään kohdistamaan energia- tehokkuutta parantavat toimenpiteet	Lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus	(7 848,834 MWh 12/2019). Lämpö Kaukolämmön rakennukset 13 479,9 MWh (14 764,8 MWh 12/20219).	
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Henkilöstömäärää sopeutetaan palvelujen kysyntää vastaamaan	123,45 htv (TA2019)	96,14	Toteutuu
B4.5. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	Työtyytyväisyyskyselyn mittarit, Sairauspoissaolot, Työntekijöiden vaihtuvuus, Osaamisen kehittämissuunnitelma	Työn tuottavuuteen kiinnitetään huomiota mm. sairauspoissaolosten seurantaan käytävissä olevien uusien työkalujen avulla. Ammattitaidon kehittämiseen ja ylläpitämiseen kannustetaan mm. koulutukseen osallistumisen avulla.	Sairauspoissaolojen seuranta, työtyytyväisyyskysely		Toteutuu
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi /-mitaukset	Kaupunki-infraa hoideetaan mahdollistaen yleisten ja liikenne-alueiden turvallinen käyttö. Kaupungin rakennuskantaa hoideetaan sillä tasolla, että se takaa terveellisen toimintaympäristön niiden käyttäjille.		Toiminnallinen tavoite toteutunut osittain, henkilöstöressurssien puitteissa	Toteutuu osittain
C2.2. Parannamme palvelujen saavutettavuutta.	Uusien tapojen käyttöönotto palvelujen järjestämisessä	Sähköisten asiointin mahdollisuuksia lisätään kattamaan useampia toimialan toimintoja	Käytössä olevien sähköisten asiointipalvelujen määrä (2019 1 kpl)	2 kpl (Lupapiste ja Tie-kuntarekisteri)	Toteutuu

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talousarvioon 2020 sisältyvät seuraavat tasapainotustoimet:

- Siivouspalveluiden järjestämisvaihtoehdot. Vuonna 2020 yhteensä 40 000 euroa. Toteutunut vuoden 2019 mitoitusten käyttöönoton myötä.
- Ruokapalveluiden ruokalistamuutokset ja muiden toimintojen muutokset. Vuonna 2020 yhteensä 20 000 euroa. Toteutunut vuoden 2019 tehtyjen ruokalistamuutosten myötä.
- Henkilövähennyksiä yhteensä 6,85 htv eli noin 175 000 euroa. Toteutunut vuoden 2019 mitoitusten käyttöönoton myötä.

Lisätasapainotus 2020

Vuosi 2020

- Puistojen ja ulkoilualueiden kunnossapidon palvelutyön kartoitus. Ulkoalueiden kesäkunnossapidon menojen vähentäminen. Vuonna 2020 yhteensä 30 000 euroa. palvelumitoitus tehty, kesäkunnossapidon menojen vähentäminen toteutunut, kausityöntekijöitä ei palkattu, säästö 106 650 €
- Hiihtolatujen tehtävien uudelleenjärjestely. Vuonna 2020 yhteensä 10 000 euroa. Toteutunut lauhan talveln takia (lataja ei ole tehty)
- Yksityistieavustuksien vähentäminen. Vuonna 2020 yhteensä 30 000 euroa. Toteutunut.
- Kiinteistöhuollon järjestämisvaihtoehtojen selvittäminen. Vuonna 2020 yhteensä 25 000 euroa. Selvitys tehty, vanhemman maalarin toimi jätetty täyttämättä, säästö 35 000 €.
- Tilojen käytön tehostaminen. Vuonna 2020 yhteensä 50 000 euroa. Ei ole toteutunut.
- Varastopalveluiden järjestämisvaihtoehtojen selvittäminen. Vuonna 2020 yhteensä 40 000 euroa. Ei ole toteutunut.
- Kalikan myynti. Tarjous saatu, ei ole toteutunut.
- Muita myyntituloja lisää yhteensä 100 000 euroa. Ei ole toteutunut.
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2023. Vuonna 2020 yhteensä 114 000 euroa. Toteutunut vuonna 2020, vakansseja ei ole täytetty, säästö 132 500 €.

Keväällä "Korona" aiheutti henkilöstö järjestelyjä, (siivous + ruokapalvelu). "Kausityöntekijöiden" puuttuminen aiheutti kesän kunnossapidossa tason alenemista. Katuinsinöörin puuttuminen on aiheuttanut investointien siirtymistä. Hulevesi laskutus on työllistänyt 2020 teknistä toimialaa merkittävästi.

Henkilöstösäästöt talouden tasapainotus + lomautukset

- Lomautusten tuomat henkilöstösäästöt 90 000 €
- Palkattomat vapaat 19 000 €
- Kausityöntekijät palkkaamatta 106 650 €
- Virkoja täyttämättä 132 500 €
- Toimia täyttämättä 40 600 €
- YHTEENSÄ n. 400 000 € (tavoite 192 000 €)
- Muita henkilöstösäästöjä n.160 000 €
- YHTEENSÄ n. 560 000 €**
- Toteuma 2019 versus toteuma 2020 henkilöstökulu säästöjä 588 000 € / -13 %

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto				
tekninen johtaja	1	-	1	1
palvelusihteeri	2,6	3	3	3
Rakennuttamispalvelut				
rakennuttamisinsinööri	1	1	1	1
katuinsinööri	1	-	1	-
Tilapalvelut				
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5	0,5
laitosmies	3	3	3	3
vanhempi kirvesmies	2	2	2	2
vanhempi maalari	1	1	1	-
sähkömestari	1	1	1	1
sähkö/automaatioasentaja/putkimies	2	2	2	2

Henkilöstörakenne ja -määrä	Henkilöstömäärä 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kunnallistekniikka				
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5	0,5
kartoittaja	1	1	1	1
kiinteistörekisterin hoitaja	1	-	1	-
mittamies	1	1	1	1
mittausteknikko	1	1	1	1
puutarhuri	1	1	1	1
vanhempi ammattimies	5	4	5	4
huoltomekaanikko	1	1	1	-
varastonhoitaja	1	1	1	1
liikuntapaikan hoitaja	3	3	3	3
liikuntapaikkamestari	1	1	1	1
kausityöntekijä (vuoden aikana)	8	12	10	-
Ruoka- ja siivouspalvelut				
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1	1
ruokapalveluesimies	4	4	4	4
kokki	9	8	9	6,5
vastaava ruokapalvelutyöntekijä	8,93	7,19	8,15	7,55
ruokapalvelutyöntekijä	12,52	9,78	11	11,5
siivouspalveluesimies	1	1	1	1
siivoustyönohjaaja	1	1	1	1
laitoshuoltaja	35,58	32,68	34,4	32,59
Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut				
johtava rakennustarkastaja	1	1	1	1
rakennustarkastaja	0,66	1	1	1
rakennustarkastaja (määräaikainen)	1	-	-	-
ympäristötarkastaja	1	1	1	1
palvelusihteeri	0,8	1	1	1
Kausityöntekijä (vuoden aikana)	-	1	-	-
YHTEENSÄ (kausityöntekijät mukana)	117,09	109,65	116,55	96,14

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Palvelualalla on ollut käytössään toimistotiloja Alastaron kunnantalolla, Kartanomäessä ja kaupungin varikolla Lamminkadulla. Varikolla on sijainnut myös pääosa käytössä olevista varasto- ja työtiloista.
Palvelujen ostot	Merkittävimmät palvelujen ostot: Rakennusten ja alueiden rakentaminen ja kunnossapito 550 t€

Muut olennaiset perustelutiedot	
	<p>Talvikunnossapidon palvelut 107 t€</p> <p>Kiinteistöhoitopalvelut 176 t€</p> <p>Jätehuolto 193 t€</p> <p>Siivouspalvelut 288 t€</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus 7 512,462 MWh (7 848,834 MWh 12/2019).</p> <p>Lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus, kaukolämmön piirissä olevat rakennukset 13 479,9 MWh (14 764,8 MWh 12/20219).</p> <p>Henkilöstömäärä vertailutietona edellisen vuoden tiedot 96 henkilötyövuotta (116 henkilötyövuotta 12/2019)</p> <p>Rakennus- ja ympäristölupien käsittelyajat - viranhaltijan myöntämä rakennuslupa, 2 viikkoa - toimielimen myöntämä rakennuslupa, 3 viikkoa - ympäristö- ja maa-aineslupa, 3 kuukautta</p>
Arvio sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä	<p>Henkilöstöresurssien määrän mitoitus toimintoja vastaaviksi on jatkunut vuonna 2020. Eräillä toimialoilla virkojen täyttämättä jättäminen on aiheuttanut töiden siirtymistä seuraaville vuosille.</p> <p>Henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi on ollut koronan ja lomautusten vuoksi riskinä. Henkilökunta on joutunut priorisoimaan työtehtäviään vuoden aikana.</p> <p>Kiinteistöjen korjausvelkaa ja kuntoa (mm. sisäilmaongelmat) on saatu hallintaan vuoden 2020 aikana. Ilmoitukset sisäilmaongelmista ovat laskeneet.</p> <p>Katujen ja yleisten alueiden korjausvelkaa on saatu pienennettyä investoimalla katujen rakentamiseen ja päällystämisiin vuoden 2020 aikana.</p> <p>Koronasta johtuva häiriö palveluiden tuottamisessa on ollut poikkeuksellista eikä siihen osattu varautua. Poikkeusoloista huolimatta peruspalvelujen tuottaminen on pystytty turvaamaan.</p>
Muut perustelutiedot	

Elinympäristövaliokunnan tilinpäätös yhteensä:

ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	2 587 056	2 750 800	-270 000	2 480 800	2 427 679	-53 121	98
Toimintakulut	-11 250 634	-11 851 980	536 100	-11 315 880	-9 981 898	1 333 982	88
TOIMINTAKATE	-8 663 578	-9 101 180	266 100	-8 835 080	-7 554 219	1 280 861	86
Toimintakatteen toteutuminen:							
Toimintakulut ovat alkuperäiseen talousarvioon verrattaessa n.1,9 milj. euroa alle budjetoidun. Toimintatuotot ovat alle budjetoidun 323 000 euroa, josta kalikan myyntitulot saamatta 200 000 euroa. Palvelujen ostot jää alle budjetoidun 913 000 euroa, josta rakennustan ja alueiden rakentaminen ja ylläpito jää alle budjetoidun 290 000 euroa ja talvikunnossapito jää alle budjetoidun 445 000 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat jää alle budjetoidun 378 000 euroa, josta elintarvikkeet alle budjetoidun 280 000 euroa (maksusitoumukset lisäystä 102 000 euroa), lämmitys alle budjetoidun 50 000 euroa ja sähkö yli budjetoidun 62 000 euroa. Henkilöstökulut säästöä 536 000 euroa, vuoteen 2019 verrattuna henkilöstökulujen vähennys 588 000 euroa eli 13 prosenttia.							

2.8. LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

Toimielin: Loimaan Vesi-liikelaitoksen johtokunta
Tehtävä: Vesihuoltoon liittyvät tehtävät
Vastuhenkilö: Vesi-liikelaitoksen johtaja

Toiminnan kuvaus

Loimaan kaupunginvaltuusto on 10.11.2008 § päättänyt, että Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos täyttää liikelaitokselta edellytetyt vaatimukset ja samalla on päätetty perustaa 1.1.2009 alkaen liiketoimintaa harjoittava kunnallinen liikelaitos, jonka virallinen nimi on Loimaan kaupungin vesihuoltoliikelaitos. Nimi on 1.1.2011 alkaen muutettu Loimaan Vesi-liikelaitokseksi.

Liikelaitoksella on muita toimintayksiköitä itsenäisempi asema. Kaupungin talousarviossa ja toteutumisvertailuissa liikelaitos käsitellään ulkoisena talousyksikkönä, kun taas tilinpäätöksessä liikelaitos on osa kaupungin taloutta ja tilinpäätöstä.

Kaupunkitason tulokorttiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet

- Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen
Loimaan Vesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset.
- Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).
Loimaan Vesi täytti keskuspuhdistamon osalta Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaiset ehdot.
- Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.
Loimaan Veden tilikausi muodostui ylijäämäiseksi.
- Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,3 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2020 tulee olemaan 11 932,39 euroa.
Loimaan Vesi maksoi vuonna 2018 Loimaan kaupungille peruspääomasta 3 977 464,37 € tuottoa 0,0 % eli 0 €.
- Vuotuiset investoinnit ovat enintään 1 460 000 euroa
Vuotuiset investoinnit olivat 698 429 euroa.

Käyttötalouteen kohdistetut menot alittuivat talousarvioon nähden kautta linjan ja tulot ylittivät budjetoidun.

Investointien alitus johtui kaupungin teknisen toimen kanssa yhteistyössä tehtävien hankkeiden siirtymisestä vuodelle 2021 sekä toimisto- ja varastorakennuksen rakentamisen viivästymisestä yhtiöittämisselvityksen aikataulun vuoksi.

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnittelussa ja laitosten riskikohteiden kar-toituksessa.

Rahoitusleasing puhdistamon toteuttamiseksi:

Loimaan kaupunki on saanut Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaiselta ympäristöluvan Loimaan kaupungin Ilmaristen kylässä sijaitsevalle uudelle puhdistamolle. Huomioitavaa on, että uudella puhdistamolla saadaan käsitellä myös Ypäjän ja Alastaron puhdistamoiden jätevedet. Jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 2015.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.6.2013 rahoitusleasingin jätevedenpuhdistamo- investoinnin rahoitusmuotona Kuntarahoitus Oyj:n tarjouksen mukaisesti. Kiinteistöleasingosopimus on voimassa 25 vuotta luovutuspäivästä tai sitä myöhemmästä Kuntarahoituksen ja Loimaan veden sopimasta päivästä. Loimaan Vedellä on vuokra-ajan päätyttyä oikeus lunastaa kiinteistö jäännösarvosta, joka on 20% vuokrakohteen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kirjanpidollisesti rahoitusleasing on vuokraa, kirjataan käyttömenoihin ja tilinpäätöksessä seurataan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2.9 LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

sisäiset ja ulkoiset erät

KAUPUNGINVALTUUSTO	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot							
Sisäiset tuotot							
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-61 436	-50 100		-50 100	-50 901	-801	101,6
Sisäiset kulut	-24 779	-31 586		-31 586	-29 603	1 983	93,7
Kulut yhteensä	-86 215	-81 686	0	-81 686	-80 504	1 182	98,6
TOIMINTAKATE	-86 215	-81 686	0	-81 686	-80 504	1 182	98,6
Poistot ja arvonalent.						0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-86 215	-81 686	0	-81 686	-80 504	1 182	98,6

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot							
Sisäiset tuotot	24 439	32 000		32 000	24 051	-7 949	75,2
Tuotot yhteensä	24 439	32 000	0	32 000	24 051	-7 949	75,2
Toimintakulut	-24 439	-32 000		-32 000	-24 051	7 949	75,2
Sisäiset kulut				0		0	
Kulut yhteensä	-24 439	-32 000	0	-32 000	-24 051	7 949	75,2
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	0	
Poistot ja arvonalent.						0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0	0	0,0

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	56 918					0	
Sisäiset tuotot	0			0		0	
Tuotot yhteensä	56 918	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-41 374				-1832	-1 832	-100,0
Sisäiset kulut	-428			0		0	
Kulut yhteensä	-41 802	0	0	0	-1 832	-1 832	-100,0
TOIMINTAKATE	15 116	0	0	0	-1 832	-1 832	-100,0
Poistot ja arvonalent.	0			0		0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	15 116	0	0	0	-1 832	-1 832	-100,0

HALLINTOPALVELUT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	291 899	433 940		433 940	261 550	-172 390	60,3
Sisäiset tuotot	2 202 685	1 949 993		1 949 993	2 145 685	195 692	110,0
Tuotot yhteensä	2 494 584	2 383 933	0	2 383 933	2 407 235	23 302	101,0
Toimintakulut	-4 702 929	-4 328 450		-4 328 450	-4 698 134	-369 684	108,5
Sisäiset kulut	-117 802	-98 683		-98 683	-108 931	-10 248	110,4
Kulut yhteensä	-4 820 731	-4 427 133	0	-4 427 133	-4 807 065	-379 932	108,6
TOIMINTAKATE	-2 326 147	-2 043 200	0	-2 043 200	-2 399 830	-356 630	117,5
Rahoitustuotot ja -kulut					-659	-659	
Poistot ja arvonalent.	-42 004	-50 100		-50 100	-35 721	14 379	71,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 368 151	-2 093 300	0	-2 093 300	-2 436 210	-342 910	116,4

ELINVOIMA	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	490 194	516 524		516 524	439 157	-77 367	85,0
Sisäiset tuotot	0	0		0	-655	-655	
Tuotot yhteensä	490 194	516 524	0	516 524	438 502	-78 022	84,9
Toimintakulut	-2 704 737	-2 515 702	-170 000	-2 685 702	-2 537 959	147 743	94,5
Sisäiset kulut	-132 779	-122 715		-122 715	-138 180	-15 465	112,6
Kulut yhteensä	-2 837 516	-2 638 417	-170 000	-2 808 417	-2 676 139	132 278	95,3
TOIMINTAKATE	-2 347 322	-2 121 893	-170 000	-2 291 893	-2 237 637	54 256	97,6
Rahoitustuotot ja kulut	-11			0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	-8 153	-8 400		-8 400	-8380	20	99,8
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 355 486	-2 130 293	-170 000	-2 300 293	-2 246 017	54 276	97,6

KAUPUNGINHALLITUS	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	782 093	950 464	0	950 464	700 707	-249 757	73,7
Sisäiset tuotot	2 202 685	1 949 993	0	1 949 993	2 145 030	195 037	110,0
Tuotot yhteensä	2 984 778	2 900 457	0	2 900 457	2 845 737	-54 720	98,1
Toimintakulut	-7 407 666	-6 844 152	-170 000	-7 014 152	-7 236 093	-221 941	103,2
Sisäiset kulut	-250 581	-221 398	0	-221 398	-247 111	-25 713	111,6
Kulut yhteensä	-7 658 247	-7 065 550	-170 000	-7 235 550	-7 483 204	-247 654	103,4
TOIMINTAKATE	-4 673 469	-4 165 093	-170 000	-4 335 093	-4 637 467	-302 374	107,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	0		0	-659	-659	
Poistot ja arvonalent.	-50 157	-58 500		-58 500	-44 101	14 399	75,4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 723 637	-4 223 593	-170 000	-4 393 593	-4 682 227	-288 634	106,6

Hyvinvointipalvelujen hallinto	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	240	0		0	124	124	
Sisäiset tuotot	558 137	609 280		609 280	587 113	-22 167	96,4
Tuotot yhteensä	558 377	609 280		609 280	587 237	-22 043	96,4
Toimintakulut	-523 074	-571 310	0	-571 310	-548 520	22 790	96,0
Sisäiset kulut	-51 070	-55 370		-55 370	-53 301	2 069	96,3
Kulut yhteensä	-574 144	-626 680	0	-626 680	-601 821	24 859	96,0
TOIMINTAKATE	-15 767	-17 400	0	-17 400	-14 584	2 816	83,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-21	0		0	-43	-43	
Satunnaiset erät	0	0		0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	0	0		0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-15 788	-17 400	0	-17 400	-14 627	2 773	84,1

Sosiaalityö	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 683 791	1 367 900	-80 934	1 286 966	1 304 349	17 383	101,4
Sisäiset tuotot	808 829	863 034		863 034	885 685	22 651	102,6
Tuotot yhteensä	2 492 620	2 230 934	-80 934	2 150 000	2 190 034	40 034	101,9
Toimintakulut	-13 714 721	-13 597 320	329 102	-13 268 218	-13 277 994	-9 776	100,1
Sisäiset kulut	-1 686 116	-1 631 782		-1 631 782	-1 699 790	-68 008	104,2
Kulut yhteensä	-15 400 837	-15 229 102	329 102	-14 900 000	-14 977 784	-77 784	100,5
TOIMINTAKATE	-12 908 217	-12 998 168	248 168	-12 750 000	-12 787 750	-37 750	100,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-87	0		0	-42	-42	
Satunnaiset erät	-202 105	0		0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	-3 516	-2 100		-2 100	-2 051	49	97,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-13 113 925	-13 000 268	248 168	-12 752 100	-12 789 843	-37 743	100,3

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	9 342 283	9 833 974	-1 333 323	8 500 651	8 339 193	-161 458	98,1
Sisäiset tuotot	820 702	899 349		899 349	788 126	-111 223	87,6
Tuotot yhteensä	10 162 985	10 733 323	-1 333 323	9 400 000	9 127 319	-272 681	97,1
Toimintakulut	-55 678 089	-57 850 609	2 099 768	-55 750 841	-53 622 128	2 128 713	96,2
Sisäiset kulut	-4 982 571	-5 049 159		-5 049 159	-4 766 409	282 750	94,4
Kulut yhteensä	-60 660 660	-62 899 768	2 099 768	-60 800 000	-58 388 537	2 411 463	96,0
TOIMINTAKATE	-50 497 675	-52 166 445	766 445	-51 400 000	-49 261 218	2 138 782	95,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-247	0		0	-436	-436	
Satunnaiset erät	-606 316	0		0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	-34 871	-27 300		-27 300	-27 250	50	99,8
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-51 139 109	-52 193 745	766 445	-51 427 300	-49 288 904	2 138 396	95,8

HYVINVOINTIVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	11 026 314	11 201 874	-1 414 257	9 787 617	9 643 666	-143 951	98,5
Sisäiset tuotot	2 187 668	2 371 663	0	2 371 663	2 260 924	-110 739	95,3
Tuotot yhteensä	13 213 982	13 573 537	-1 414 257	12 159 280	11 904 590	-254 690	97,9
Toimintakulut	-69 915 884	-72 019 239	2 428 870	-69 590 369	-67 448 642	2 141 727	96,9
Sisäiset kulut	-6 719 757	-6 736 311	0	-6 736 311	-6 519 500	216 811	96,8
Kulut yhteensä	-76 635 641	-78 755 550	2 428 870	-76 326 680	-73 968 142	2 358 538	96,9
TOIMINTAKATE	-63 421 659	-65 182 013	1 014 613	-64 167 400	-62 063 552	2 103 848	96,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-355	0	0	0	-521	-521	
Satunnaiset erät	-808 421	0	0	0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	-38 387	-29 400	0	-29 400	-29 301	99	99,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-64 268 822	-65 211 413	1 014 613	-64 196 800	-62 093 374	2 103 426	96,7

Varhaiskasvatus	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	756 982	788 000	-190 000	598 000	610 936	12 936	102,2
Sisäiset tuotot	354 939	306 640	0	306 640	371 266	64 626	121,1
Tuotot yhteensä	1 111 921	1 094 640	-190 000	904 640	982 202	77 562	108,6
Toimintakulut	-7 691 517	-7 391 020	190 020	-7 201 000	-7 093 689	107 311	98,5
Sisäiset kulut	-1 411 231	-1 369 419	0	-1 369 419	-1 393 335	-23 916	101,7
Kulut yhteensä	-9 102 748	-8 760 439	190 020	-8 570 419	-8 487 024	83 395	99,0
TOIMINTAKATE	-7 990 827	-7 665 799	20	-7 665 779	-7 504 822	160 957	97,9
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-100	0	-100	-1 618	-1 518	
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 990 827	-7 665 899	20	-7 665 879	-7 506 440	159 439	97,9

Perusopetus ja keskiasteen koulutus	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 669 523	1 436 200	93 400	1 529 600	1 445 815	-83 785	94,5
Sisäiset tuotot	-310 802	-153 333	0	-153 333	-209 252	-55 919	136,5
Tuotot yhteensä	1 358 721	1 282 867	93 400	1 376 267	1 236 563	-139 704	89,8
Toimintakulut	-12 958 166	-12 087 200	-47 800	-12 135 000	-12 035 197	99 803	99,2
Sisäiset kulut	-3 177 630	-3 447 905	0	-3 447 905	-3 298 555	149 350	95,7
Kulut yhteensä	-16 135 796	-15 535 105	-47 800	-15 582 905	-15 333 752	249 153	98,4
TOIMINTAKATE	-14 777 075	-14 252 238	45 600	-14 206 638	-14 097 189	109 449	99,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-29	0	0	0	-2 425	-2 425	
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 777 104	-14 252 238	45 600	-14 206 638	-14 099 614	107 024	99,2

Vapaa-aikapalvelut	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	708 614	712 600	-110 000	602 600	501 086	-101 514	83,2
Sisäiset tuotot	185 873	0	0	0	164 272	164 272	
Tuotot yhteensä	894 487	712 600	-110 000	602 600	665 358	62 758	110,4
Toimintakulut	-3 005 940	-2 858 550	153 050	-2 705 500	-2 630 450	75 050	97,2
Sisäiset kulut	-2 023 478	-2 021 892	0	-2 021 892	-1 915 663	106 229	94,7
Kulut yhteensä	-5 029 418	-4 880 442	153 050	-4 727 392	-4 546 113	181 279	96,2
TOIMINTAKATE	-4 134 931	-4 167 842	43 050	-4 124 792	-3 880 755	244 037	94,1
Rahoitustuotot ja -kulut	14	0	0	0	-16	-16	
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	-386	-386	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 134 917	-4 167 842	43 050	-4 124 792	-3 881 157	243 635	94,1

SIVISTYSVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	3 135 119	2 936 800	-206 600	2 730 200	2 557 837	-172 363	93,7
Sisäiset tuotot	230 010	153 307	0	153 307	326 286	172 979	212,8
Tuotot yhteensä	3 365 129	3 090 107	-206 600	2 883 507	2 884 123	616	100,0
Toimintakulut	-23 655 623	-22 336 770	295 270	-22 041 500	-21 759 336	282 164	98,7
Sisäiset kulut	-6 612 339	-6 839 216	0	-6 839 216	-6 607 553	231 663	96,6
Kulut yhteensä	-30 267 962	-29 175 986	295 270	-28 880 716	-28 366 889	513 827	98,2
TOIMINTAKATE	-26 902 833	-26 085 879	88 670	-25 997 209	-25 482 766	514 443	98,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-15	-100	0	-100	-4 059	-3 959	
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	-386	-386	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26 902 848	-26 085 979	88 670	-25 997 309	-25 487 211	510 098	98,0

ELINYMPPÄRISTÖVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	2 587 056	2 750 800	-270 000	2 480 800	2 427 679	-53 121	97,9
Sisäiset tuotot	10 527 201	10 713 507		10 713 507	9 949 335	-764 172	92,9
Tuotot yhteensä	13 114 257	13 464 307	-270 000	13 194 307	12 377 014	-817 293	93,8
Toimintakulut	-11 250 634	-11 851 980	536 100	-11 315 880	-9 981 898	1 333 982	88,2
Sisäiset kulut	-1 564 120	-1 391 959		-1 391 959	-1 301 859	90 100	93,5
Kulut yhteensä	-12 814 754	-13 243 939	536 100	-12 707 839	-11 283 757	1 424 082	88,8
TOIMINTAKATE	299 503	220 368	266 100	486 468	1 093 257	606 789	224,7
Rahoitustuotot ja kulut	-166	0		0	-166	-166	
Poistot ja arvonalent.	-3 293 425	-3 442 700		-3 442 700	-4 435 480	-992 780	128,8
Poistoeron lisäys tai vähennys	34 162	40 700		40 700	33 572	-7 128	82,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 959 926	-3 181 632	266 100	-2 915 532	-3 308 817	-393 285	113,5

POIKKEUSOLOT	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Sisäiset tuotot	0	0		0	0	0	
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	0	0	-232 492	-232 492	-356 315	-123 823	
Sisäiset kulut	0	0		0	0	0	
Kulut yhteensä	0	0	-232 492	-232 492	-356 315	-123 823	
TOIMINTAKATE	0	0	-232 492	-232 492	-356 315	-123 823	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	-232 492	-232 492	-356 315	-123 823	

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2019	Alkuperäinen Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio 2020 muutoksen jälkeen	Toteuma 2020	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	17 587 500	17 839 938	-1 890 857	15 949 081	15 329 889	-619 192	96,1
Sisäiset tuotot	15 172 003	15 220 470	0	15 220 470	14 705 626	-514 844	96,6
Tuotot yhteensä	32 759 503	33 060 408	-1 890 857	31 169 551	30 035 515	-1 134 036	96,4
Toimintakulut	-112 357 056	-113 134 241	2 857 748	-110 276 493	-106 859 068	3 417 425	96,9
Sisäiset kulut	-15 172 004	-15 220 470	0	-15 220 470	-14 705 626	514 844	96,6
Kulut yhteensä	-127 529 060	-128 354 711	2 857 748	-125 496 963	-121 564 694	3 932 269	96,9
TOIMINTAKATE	-94 769 557	-95 294 303	966 891	-94 327 412	-91 529 179	2 798 233	97,0
Rahoitustuotot ja kulut	-547	-100	0	-100	-5 405	-5 305	5 405,0
Satunnaiset kulut	-808 421	0	0	0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	-3 381 969	-3 530 600	0	-3 530 600	-4 509 268	-978 668	127,7
Poistoeron lisäys tai vähennys	34 162	33 600		40 700	33 572	-7 128	82,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-98 926 332	-98 791 403	966 891	-97 817 412	-96 010 280	1 807 132	98,2

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan kaupungin vesihuoltoliikelaitoksen tuloslaskelmat yhdistettynä.

Tuloslaskelma sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa.

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA2020:	Muutokset	MTA 2020:	TP 2020:	Poikkeama MTA
Toimintatuotot	20 292 363	20 902 838	-1 890 857	19 011 981	18 019 913	-992 068
Myyntituotot	11 116 504	11 292 068	-1 422 100	9 869 968	9 524 348	-345 620
Maksutuotot	5 265 934	5 655 400	-336 823	5 318 577	5 214 266	-104 311
Tuet ja avustukset	1 915 575	1 643 270	68 066	1 711 336	1 445 451	-265 885
Muut toimintatuotot	1 994 350	2 312 100	-200 000	2 112 100	1 835 848	-276 252
Toimintakulut	-114 112 288	-115 484 841	2 857 748	-112 627 093	-108 729 306	3 897 787
Henkilöstökulut	-46 272 316	-45 018 495	867 782	-44 150 713	-43 688 807	461 906
Palkat ja palkkiot	-36 517 486	-35 574 750	809 614	-34 765 136	-34 462 052	303 084
Henkilöstösivukulut	-9 754 830	-9 443 745	58 168	-9 385 577	-9 226 755	158 822
Eläkekulut	-8 614 338	-8 060 190	32 059	-8 028 131	-8 287 125	-258 994
Muut henkilöstösivukulut	-1 140 492	-1 383 555	26 109	-1 357 446	-939 631	417 816
Palvelujen ostot	-53 601 964	-56 283 869	2 002 558	-54 281 311	-50 578 137	3 703 174
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-7 071 941	-7 524 940	133 535	-7 391 405	-6 976 120	415 285
Avustukset	-4 538 936	-4 097 250	-146 097	-4 243 347	-4 908 890	-665 543
Muut toimintakulut	-2 627 131	-2 560 287	-30	-2 560 317	-2 577 351	-17 034
						0
Toimintakate	-93 819 925	-94 582 003	966 891	-93 615 112	-90 709 393	2 905 719
						0
Verotulot	54 383 137	56 757 000	-2 507 000	54 250 000	55 914 655	1 664 655
Kunnallisvero	46 828 301	49 068 000	-2 668 000	46 400 000	48 377 460	1 977 460
Kiinteistövero	4 207 688	4 173 000	-123 000	4 050 000	3 813 687	-236 313
Yhteisövero	3 347 148	3 516 000	284 000	3 800 000	3 723 508	-76 492
Valtionosuudet	40 945 505	42 126 003	4 336 997	46 463 000	47 464 443	1 001 443
Rahoitustuotot- ja kulut	4 240	-79 100	0	-79 100	102 619	181 719
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	246 502	227 200		227 200	314 717	87 517
Korkokulut	-228 172	-300 000		-300 000	-193 390	106 610
Muut rahoituskulut	-14 090	-6 300		-6 300	-18 708	-12 408
						0
Vuosikate	1 512 957	4 221 900	2 796 888	7 018 788	12 772 324	5 753 536
						0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 959 865	-4 232 300		-4 232 300	-5 108 247	-875 947
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 959 865	-4 232 300		-4 232 300	-4 141 068	91 232
Arvonalentumiset	0			0	-967 179	-967 179
Satunnaiset tuotot ja kulut	-808 421				0	0
Tilikauden tulos	-3 255 329	-10 400	2 796 888	2 786 488	7 664 077	4 877 589
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	61 048	65 400		65 400	58 328	-7 072
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai väh. (+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (AL)	-3 194 281	55 000	2 796 888	2 851 888	7 722 404	4 870 516

Tuloslaskelman toteutuminen kaupunki

TULOS kaupunki	TP 2019	TA2020	Muutokset	MTA 2020	TP 2020	Poikkeama
Toimintatuotot	17 587 503	17 839 938	-1 890 857	15 949 081	15 329 889	-619 192
Myyntituotot	8 228 113	8 079 168	-1 422 100	6 657 068	6 791 231	134 163
Maksutuotot	5 449 719	5 805 400	-336 823	5 468 577	5 214 266	-254 311
Tuet ja avustukset	1 915 575	1 643 270	68 066	1 711 336	1 445 451	-265 885
Muut toimintatuotot	1 994 096	2 312 100	-200 000	2 112 100	1 878 941	-233 159
Toimintakulut	-112 357 057	-113 134 241	2 857 748	-110 276 493	-106 859 069	3 417 424
Henkilöstökulut	-45 606 112	-44 260 995	867 782	-43 393 213	-43 042 128	351 085
Palkat ja palkkiot	-35 989 269	-34 998 450	809 614	-34 188 836	-33 947 616	241 220
Henkilöstösivukulut	-9 616 843	-9 262 545	58 168	-9 204 377	-9 094 511	109 866
Eläkekulut	-8 496 486	-7 900 690	32 059	-7 868 631	-8 172 377	-303 746
Muut henkilöstösivukulut	-1 120 357	-1 361 855	26 109	-1 335 746	-922 135	413 611
Palvelujen ostot	-53 429 312	-55 763 069	2 002 558	-53 760 511	-50 397 816	3 362 695
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 650 693	-6 985 140	133 535	-6 851 605	-6 440 225	411 380
Avustukset	-4 538 936	-4 097 250	-146 097	-4 243 347	-4 908 890	-665 543
Muut toimintakulut	-2 132 004	-2 027 787	-30	-2 027 817	-2 070 011	-42 194
						0
Toimintakate	-94 769 554	-95 294 303	966 891	-94 327 412	-91 529 180	2 798 232
						0
Verotulot	54 383 137	56 757 000	-2 507 000	54 250 000	55 914 655	1 664 655
Kunnallisvero	46 828 301	49 068 000	-2 668 000	46 400 000	48 377 460	1 977 460
Kiinteistövero	4 207 688	4 173 000	-123 000	4 050 000	3 813 687	-236 313
Yhteisövero	3 347 148	3 516 000	284 000	3 800 000	3 723 508	-76 492
Valtionosuudet	40 945 505	42 126 003	4 336 997	46 463 000	47 464 443	1 001 443
Rahoitustuotot- ja kulut	-559	-71 100	0	-71 100	110 956	182 056
Korkotuotot	0				0	0
Muut rahoitustuotot	241 510	235 000		235 000	322 864	87 864
Korkokulut	-228 172	-300 000		-300 000	-193 362	106 638
Muut rahoituskulut	-13 897	-6 100		-6 100	-18 547	-12 447
						0
Vuosikate	558 529	3 517 600	2 796 888	6 314 488	11 960 874	5 646 386
						0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 381 969	-3 530 600		-3 530 600	-4 509 268	-978 668
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 381 969	-3 530 600		-3 530 600	-3 542 089	-11 489
Arvonalentumiset	0			0	-967 179	-967 179
Satunnaiset tuotot ja kulut	-808 421				0	0
Tilikauden tulos	-3 631 861	-13 000	2 796 888	2 783 888	7 451 606	4 667 718
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	34 162	40 700		40 700	33 572	-7 128
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai väh. (+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	-3 597 699	27 700	2 796 888	2 824 588	7 485 178	4 660 590

Verotulojen erittely

Verotuloista esitetään verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin.

Vuodelle 2020 vahvistetut veroprosentit olivat:

- tulovero 21,00 %
- yleinen kiinteistövero 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistövero 0,50 %
- muu kuin vak.as. kiint.vero 1,05 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiint.vero 0,00 %

Verotulot yhteensä	TP2019	TP2020	Ero €	Ero %
Kunnallisvero	46 828 301,00	48 377 460,00	1 549 159,00	3,3
Kiinteistövero	4 207 688,00	3 813 687,00	-394 001,00	-9,4
Yhteisövero	3 347 148,00	3 723 508,00	376 360,00	11,2
Yhteensä	54 383 137,00	55 914 655,00	1 531 518,00	2,8

Verotulot yht.	TA2020	TA -muutokset	MTA 2020	TP2020	TP20-MTA20	Ero %
Kunnallisvero	49 068 000,00	-2 668 000,00	46 400 000,00	48 377 460,00	1 977 460,00	4,3 %
Kiinteistövero	4 173 000,00	-123 000,00	4 050 000,00	3 813 687,00	-236 313,00	-5,8 %
Yhteisövero	3 516 000,00	284 000,00	3 800 000,00	3 723 508,00	-76 492,00	-2,0 %
Yhteensä	56 757 000,00	-2 507 000,00	54 250 000,00	55 914 655,00	1 664 655,00	-1,48 %

	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos, %
2015	20,50	46 825	1,8
2016	20,50	46 513	-0,7
2017	20,50	45 770	-1,6
2018	20,50	45 813	0,1
2019	21,00	46 828	2,2
2020	21,00	48 377	3,3
2021	21,00	47 488	-1,8

Valtionosuuksien erittely

Kunnalle myönnetään valtionosuutta määrä, joka saadaan laskemalla yhteen kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet ja vähentämällä saadusta summasta kunnan omarahoitusosuus.

Valtionosuudet	TP 2019	TA2020	TA - muutokset	MTA 2020	TP2020	Poikkeama	Ero %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	32 057 416	33 542 651	4 336 997	37 879 648	29 176 238	-8 703 410	77,0
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	10 134 780	10 778 602		10 778 602	10 778 712	110	100,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 196 691	-2 195 250		-2 195 250	-2 279 988	-84 738	103,9
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	950 000	0			1 000 000	1 000 000	
Verotulomenetysten kompensatio					8 789 299	8 789 299	
Yhteensä	40 945 505	42 126 003	4 336 997	46 463 000	47 464 261	-7 788 038	102,2

Valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointeihin varataan määrärahat (alv 0 %) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0 %) mukaan seuraavasti:

	Hankekohtainen	Hankeryhmittäinen
Aineettomat hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Maa- ja vesialueet	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Asuinrakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Muut rakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Julkinen käyttöomaisuus	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Kuljetusvälineet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut koneet ja kalusto	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut aineelliset hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Käyttöomaisuusarvopaperit	yli 60.000 euroa	alle 60 .000 euroa

Hankekohtainen (=nimikkeittäinen) määräraha on suoraan toteuttajaa sitova. Vuosikohtainen määrärahamuutos, on pääsääntöisesti vietävä valtuuston hyväksyttäväksi

Jos investointi toteutetaan useampana vuotena, ilmoitetaan hankkeen kokonaiskustannusarvio ja sen jaksotus suunnitteluvuosille. Hankkeen perusteluissa valtuusto voi antaa hankkeestaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Hankeryhmittäinen määräraha sitoo valtuustoon nähden ryhmätasolla, toteuttaja voi omaa toimintayksikköään sitovien säännösten puitteissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan ko. hankeryhmän yhteenlaskettu kokonaismääräraha ei ylity.

Noudatettu **aktivointiraja** on 10 000 euroa. ja käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

Investointeihin budjetoidaan sekä sisäiset, että ulkoiset pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat ja sisäiset hankinnat käsitellään kirjanpidollisesti valmistuksena omaan käyttöön.

INVESTOINNIT

4.1 Maa- ja vesialueet, konsernijohto

92001 Maa- ja vesialueet	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-77 156	-50 000	-1 045	2,1
Investointitulot	133 266	100 000	70 875	70,9
Investoinnit netto	56 110	50 000	69 831	139,7

Määräraha sisältää kaupungin kiinteistöjen myynnit ja maanhankintasuunnitelman mukaiset hankinnat. Kokonaismyynnit muodostuvat investointiosan myyntituloista ja käyttötalousosan tulokohdasta pysyvien vastaavien myyntivoitot ja menokohdasta pysyvien vastaavien myyntitappiot (0 €).

4.2 Talonrakennus

TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-434 693	0		
Investointitulot				
Investoinnit netto	-434 693	0		

TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKERYHMÄ

Talonrakennus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-11 410	-282 000	-280 000	-562 000	-547 625	97,4
Investointitulot						
Investoinnit netto	-11 410	-282 000	-280 000	-562 000	-547 625	97,4

	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Tot 2020
94097 Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu ja valmistelu	-32.000 €		-32.000 €	-15 475
94015 Loimaan Veden toimiston putkistojen ja lämmönvaihtimen uusiminen Muutos Kvalt 16.11.2020 Hanke ei toteudu.	-50.000 €	50 000 €		
94099 Ylistaronkatu 36 (Muutostyöt, vaihe 2/2) Muutos Kvalt 27.4.2020 Muutos Kvalt 16.11.2020 Muutostyöt toteutuvat täysimääräisesti	-200.000 €	-330 000 €	-530 000 €	-532 150

TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-23 658	-200 000	200 000	0	0	
Investointitulot						
Investoinnit netto	-23 658	-200 000	200 000	0	0	

	TA 2020	Muutos	TA+muutos 2020	Tot 2020
94225 Sote-keskuksen tilajärjestelyt ja korjaustyöt (Palveluverkkomuutosten vaatimat työt) Muutos Kvalt 16.11.2020 Hanke ei toteudu.	-200.000 €	200.000 €	0 €	

TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKERYHMÄT

Talonrakennus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	0	-100 000	90 000 €	-10 000	0	
Investointitulot						
Investoinnit netto	0	-100 000	90 000 €	-10 000	0	

	TA 2020	Muutos	TA+muutos 2020	Tot 2020
94299 Sosiaali- ja terveystoimialan erillishankkeet yht. (Mm. terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet) Muutos Kvalt 16.11.2020 Hanke ei toteudu.	-30.000 €	20.000 €	-10.000 €	
94240 Kehitysvammaisten toimintakeskuksen korjaustyöt Muutos Kvalt 16.11.2020 Hanke ei toteudu.	-50.000 €	50.000 €	0 €	
94216 Kehitysvammaisten Alastaron työkeskuksen korjaustyöt Muutos Kvalt 16.11.2020 Hanke ei toteudu.	-20.000 €	20.000 €	0 €	

TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-218 825	-370 000	130.000	-240 000	-233 384	97,2
Investointitulot						
Investoinnit netto	-218 825	-370 000	130.000	-240 000	-233 384	97,2

	TA 2020	Muutos	TA+muutos 2020	Tot 2020
94212 Kauhanojan koulu/päiväkoti (Julkisivun rappaus- ja puuosakorjaukset sekä korjausmaalaus, lämmönjakohuoneen saneeraus) Muutos Kvalt 16.11.2020 Ei toteudu.	-150.000 €	150.000 €	0 €	
94316 Opistotalo / Taidetalo (1. kerroksen tilajärjestelyt, pintaremontti ja ilmanvaihto sekä julkisivumaalaus) Muutos Kvalt 16.11.2020 Toteutuu täysimääräisesti julkisivukorjaukseen.	-220.000 €	-20.000 €	-240.000 €	-233 384

TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKERYHMITÄIN

Talonrakennus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-240 714	-255 000	100 000	-155 000	- 118 054	76,2
Investointitulot						
Investoinnit netto	-240 714	-255 000	100 000	-155 000	- 118 054	76,2

	TA 2020	Muutos	TA+muutos 2020	Tot 2020
94313 Ahonkadun kiinteistö (iv-koneiden uusiminen) Muutos Kvalt 16.11.2020	-30.000 €	30.000 €	0 €	
94214 Metsämaan koulu (mm. putkistojen uusiminen) Muutos Kvalt 16.11.2020 Ei toteudu.	-100.000 €	100.000 €	0 €	
94345 Puistokadun koulu (teknisen työn tilan vesikaton uusiminen) Muutos Kvalt 16.11.2020 Toteutuu osittain.	-55.000 €		-55.000 €	-21 531
94333 Metsämaan koulu ym. lämpökeshanke				-2 815
94399 Sivistystoimialan erillishankkeet yht. (mm. sivistyspalvelukeskuksen toimintojen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet) - työväenopiston kalusteet Krottikoululle	-70.000 €	-30.000 €	-100.000 €	-18 511
94215 Hirvikosken y.koulu sisäilmakorjaus 94311 Kirkonkylän koulun sisäilmakorjaus 94396 Lasten AP/IP -tilat Keskuskoululla 94397 Puistokadun koulu/laatikkovarasto Toteutuu kokonaisuudessaan Muutos Kvalt 16.11.2020				-14 494 -30 115 -30 588

TALONRAKENNUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKERYHMÄT

Talonrakennus	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-16 053	0	0	0
Investointitulot		0		
Investoinnit netto	-16 053	0	0	0

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Talonrakennus yht.	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-945 353	-1 207 000	240 000	-967 000	-899 063	93,0
Investointitulot						
Investoinnit netto	-945 353	-1 207 000	240 000	-967 000	-899 063	93,0

4.3 Julkinen käyttöomaisuus

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKKEET

Julkinen käyttöomaisuus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-	-2 430 000	1 278 700	-1 151 300	-1 026 571	89,2
Investointitulot						
Investoinnit netto	-	-2 430 000	1 278 700	-1 151 300	-1 026 571	89,2

	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Tot 2020
Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet yht. 1 650 000 €				
95432 Kauppalan-/Heimolinnan-/Vesikoskenkadun ja Satakunnantien peruskorjaus ja liikenteellisten ratkaisujen muuttaminen suunnittelu- vaihe 50 000 € (kokonaiskustannus 2,4 M€, josta Loimaan Veden osuus 500.000 € Satakunnantien suunnittelu käynnissä.	-50 000		-50 000	-31 604
95401 Väinämöisenkadun peruskorjaus (hankkeeseen sisältyvän vesi- ja viemäriinjojen uusimiseen määräraha Loimaan Veden talousarviossa 800 000 €. Kokonaiskustannus n. 900 000 €, josta Loimaan Veden osuus n. 100 000 €) Muutos Kvalt 8.6.2020 Toteutunut.	-800 000	218 000	-582 000	-480 153
95408 Kankaankujan rakentaminen (250.000 €) Muutos Kvalt 16.11.2020 Ei toteudu.	-250 000	250 000	0	
95407 Eteläkaari 200 m länteen (350.000 €) Muutos Kvalt 16.11.2020 Ei toteudu.	-350 000	348 000	-2 000	- 1 600
95409 Moottoriradan hulevesiviemäri (200.000 €) Muutos Kvalt 16.11.2020 Toteutunut.	-200 000	-100 000	-300 000	-296 118
95433 VT9 liittymäjärj. + alkikulku Toteutunut.	0	-217 300	-217 300	-217 096

	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Tot 2020
95405 Mäenpään sillan peruskorjaus Muutos Kvalt 27.4.2020 Muutos Kvalt 16.11.2020 Ei toteudu.	- 600 000	600 000	0	
95477 Metsämaan taajaman jätevesien käsittely Muutos Kvalt 16.11.2020 Ei toteudu.	-180 000	180 000	0	

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKERYHMÄT

Julkinen käyttöomaisuus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-685 999	-1 150 000	100 000	-1 050 000	-834 625	79,5
Investointitulot						
Investoinnit netto	-685 999	-1 150 000	100 000	-1 050 000	-834 625	79,5

	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	
KADUT						
95411 Kadut Muutos Elymvali 27.10.2020 95420 Kadut/Juvan alue	-38 868	-300 000	120 000	-180 000	-9 651 -360	Saikun alue vhs, lisätyö Kunnallistekniikka-urakka v. 2018 korvaus pensasaita 360 €
95430 Katujen pintausta	-350 785	-330 000		-330 000	-353 471	Hanke toteutunut.
95440 Katuvalaistus	-83 793	-220 000		-220 000	-193 227	Toteutunut osittain.
PUISTOT JA YLEISET ALUEET						
95450 Puistot ja yleiset alueet	-97 854	-50 000		-50 000	-11 178	Toteutunut osittain.
95460 Loimijoen rantapuisto						
URHEILU- JA ULKOALUEET						
95461 Pesäpallokentän peruskorjaus Muutos Elymvali 27.10.2020	-82 415	-150 000	-120 000	-270 000	-266 738	Hanke toteutunut.
95465 Ulkoliikuntapaikat	-11 500					
KAATOPAIKAT						
95471 Maisemointi ja ylijäämämaiden varastointialue	-9 032	0		0		
HULEVESIVIAMÄRÖINTI						
95480 Hulevesiviemärit	-11 754	-100 000	100 000	0		

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS / HANKERYHMÄT	-685 999	-1 150 000	100 000	-1 050 000	-834 625	
---	----------	------------	---------	------------	----------	--

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ

Julkinen käyttöomaisuus yht.	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA + m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-		1 378 700	-2 201 300	-1 861 195	84,5
Investointitulot						
Investoinnit netto	-		1 378 700	-2 201 300	-1 861 195	84,5

4.4 Kuljetusvälineet

KULJETUSVÄLINEET / KAUPUNGINHALLITUS

Kuljetusvälineet	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-19 500	0		
Investointitulot				
Investoinnit netto	-19 500	0		

KULJETUSVÄLINEET / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Kuljetusvälineet	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-13 508	-30 000		
Investointitulot				
Investoinnit netto	-13 508	-30 000		

Kotihoidon autot.

KULJETUSVÄLINEET / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Kuljetusvälineet	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-70 173	-130 000	-69 008	53,1
Investointitulot				
Investoinnit netto	-70 173	-130 000	-69 008	53,1

- Autot Citroen Jumper BlueHDi, reknrot SOL-609 ja ZNN-726 kunnallistekniikkaan ja tilapalveluille.
- latukoneen kuljetusauto Renault Midlum 180, reknro XIB-594

4.5 Irtain omaisuus

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / KONSERNIJOHTO

Irtain käyttöomaisuus	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA + m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-30 964	-20 000	-50 000	-70 000	-42 495	60,7
Investointitulot						
Investoinnit netto	-30 964	-20 000	-50 000	-70 000	-42 495	60,7

Keskitetyt atk-hankinnat.

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	0	-30 000	0	
Investointitulot				
Investoinnit netto	0	-30 000	0	

Hammashuollon unit, yhteen hammashuoltolaan.

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / SIVISTYSTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-33 768	0		
Investointitulot				
Investoinnit netto	-33 768	0		

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-58 500	0		
Investointitulot				
Investoinnit netto	-58 500	0		

4.6 Käyttöomaisuusarvopaperit

ARVOPAPERIT / KONSERNIJOHTO

Arvopaperit/hallinto	TP 2019	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	0	-50 000	-1 942	3,9
Investointitulot	0	50 000		
Investoinnit netto	0	0	-1 942	-100,0

Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit.

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TP 2019	TA 2020	Muutos	TA+m 2020	Toteuma 31.12.2020	%
Investointimenot	-3 182 020	-5 097 000	1 568 700	-3 528 300	-2 874 748	81,5
Investointitulot	133 266	150 000		150 000	70 875	47,3
Investoinnit netto	-3 048 753	-4 947 000	1 568 700	-3 378 300	-2 803 872	83,0

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoituslaskelma sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä viimeksi mainittuja ovat mm. antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

kaupunki ja Vesi-liikelaitos 1000 €		TA2020	Muutokset	MTA2020	TP2020	Poikkeama	Poikkeama
Varsinainen toiminta ja investoinnit							
Tulorahoitus		3 648 900	2 996 888	6 645 788	12 580 462	5 934 674	89,3
Vuosikate	+/-	4 221 900	2 796 888	7 018 788	12 772 323	5 753 535	82,0
Satunnaiset erät	+/-	0		0	0	0	
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-573 000	200 000	-373 000	-191 861	181 139	-48,6
Investoinnit		-5 736 000	1 368 700	-4 467 300	-3 310 440	1 156 860	-25,9
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-6 507 000	1 568 700	-4 938 300	-3 573 177	1 365 123	-27,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	100 000		100 000	0	-100 000	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	671 000	-200 000	471 000	262 736	-208 264	-44,2
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	+/-	-2 087 100	4 365 588	2 178 488	9 270 022	7 091 534	325,5
Rahoitustoiminta		1 260 000	0	1 260 000	-2 432 369	-3 692 369	-293,0
Antolainauksen muutokset		20 000		20 000	2 940	-17 060	-85,3
Antolainasaamisten lisäykset	-	-20 000		-20 000	-1 060	18 940	-94,7
Antolainasaamisten vähennykset	+	40 000		40 000	4 000	-36 000	-90,0
Lainakannan muutokset		1 240 000		1 240 000	-2 435 309	-3 675 309	-296,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	6 500 000		6 500 000	5 000 000	-1 500 000	-23,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-5 260 000		-5 260 000	-7 435 309	-2 175 309	41,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0		0	0	0	
Oman pääoman muutokset	+/-	0		0	-1 800 372	-1 800 372	
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-827 100	4 365 588	3 438 488	5 037 281	1 598 793	46,5

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 TULOSLASKELMA, kaupunki ja Vesi -liikelaitos

	01.01.-31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	9 524 347,97		11 116 504,43	
Maksutuotot	5 214 265,87		5 265 933,80	
Tuet ja avustukset	1 445 450,92		1 915 574,91	
Muut toimintatuotot	1 835 848,02	18 019 912,78	1 994 350,45	20 292 363,59
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-34462052,34		-36 517 486,31	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8287124,74		-8 614 337,56	
Muut henkilösivukulut	-939 630,50		-1 140 492,45	
Palvelujen ostot	-50 578 137,24		-53 601 964,23	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 976 120,44		-7 071 940,63	
Avustukset	-4 908 890,13		-4 538 935,67	
Muut toimintakulut	-2 577 351,01	-108 729 306,40	-2 627 130,58	-114 112 287,43
Toimintakate		-90 709 393,62		-93 819 923,84
Verotulot		55 914 654,72		54 383 136,99
Valtionosuudet		47 464 443,00		40 945 505,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	314 716,85		246 502,00	
Koraus peruspääomasta	0,00			
Korkokulut	-193 390,28		-228 172,28	
Muut rahoituskulut	-18 707,78	102 618,79	-14 090,27	4 239,45
Vuosikate		12 772 322,89		1 512 957,60
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4141068,13		-3 959 864,99	
Arvonalentumiset	-967 178,88	-5 108 247,01		-3 959 864,99
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot			0,00	
Satunnaiset kulut		0,00	-808421,00	-808 421,00
Tilikauden tulos		7 664 075,88		-3 255 328,39
Poistoeron lisäys(-) tai vähenn.(+)		58327,95		61 047,54
Tilikauden yli-(+)/alijäämä(-)		7 722 403,83		-3 194 280,85

7.2 RAHOITUSLASKELMA kaupunki ja Vesi-liikelaitos

Kaupunki +vesi liikelaitos	01.01.-31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	12 772 322,89		1 512 957,60	
Satunnaiset erät	0,00		-808 421,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-191 861,03	12 580 461,86	-186 028,86	518 507,74
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 573 176,51		-3 873 548,42	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00			
Pysyvien vastaav.hyödykk.luovutustulot	262 736,40	-3 310 440,11	319 295,35	-3 554 253,07
Toiminnan ja investointien rahavirta		9 270 021,75		-3 035 745,33
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-1 060,00		-34 960,00	
Antolainasaamisten vähennys	4 000,00	2 940,00	116 937,59	81 977,59
Lainakannan muutokset				
+ Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00		10 000 000,00	
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 435 308,92		-4 685 308,92	
+/- Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-2 435 308,92	0,00	5 314 691,08
Oman pääoman muutokset	0,00		0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	65 437,13		207 638,46	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 399,67		-20 376,38	
Saamisten muutos	-128 330,20		-195 409,53	
Korottomien velkojen muutos	-1 739 878,40	-1 800 371,80	206 947,62	198 800,17
Rahoituksen rahavirta		-4 232 740,72		5 595 468,84
Rahavarojen muutos		5 037 281,03		2 559 723,51
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	10 989 938,13		5 952 657,10	
Rahavarat 01.01	5 952 657,10	5 037 281,03	3 392 933,59	2 559 723,51

7.3 TASE kaupunki ja Vesi -liikelaitos

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	80 083 524,31	81 692 410,18
Aineettomat hyödykkeet	57 319,05	26 112,43
Aineettomat oikeudet	57 319,05	26 112,43
Aineelliset hyödykkeet	65 841 347,44	67 480 441,83
Maa- ja vesialueet	9 730 885,29	9 800 715,82
Rakennukset	37 558 992,16	39 750 771,39
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 764 165,13	17 090 176,74
Koneet ja kalusto	521 014,61	611 782,74
Muut aineelliset hyödykkeet	162 823,29	162 823,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	103 466,96	64 171,85
Sijoitukset	14 184 857,82	14 185 855,92
Osakkeet ja osuudet	13 182 630,04	13 180 688,14
Muut lainasaamiset	802 620,78	806 620,78
Muut saamiset	199 607,00	198 547,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	289 088,88	391 402,45
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	289 088,88	391 402,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 786 849,91	10 307 085,75
Vaihto-omaisuus	233 669,71	236 069,38
Muu vaihto-omaisuus	233 669,71	236 069,38
Saamiset	4 563 242,07	4 118 359,27
Lyhytaikaiset saamiset	4 563 242,07	4 118 359,27
Myyntisaamiset	2 279 056,84	2 897 903,14
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	841 034,30	683 910,15
Siirtosaamiset	1 443 150,93	536 545,98
Rahoitusarvopaperit	50 534,48	50 534,48
Rahat ja pankkisaamiset	10 939 403,65	5 902 122,62
VASTAAVAA	96 159 463,10	92 390 898,38

VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	41 538 235,13	33 815 831,30
Peruspääoma	41 402 113,45	41 402 113,45
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	-7 586 282,15	-4 392 001,30
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	7 722 403,83	-3 194 280,85
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR,	929 928,35 #	988 256,30
poistoero	929 928,35	988 256,30
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	797 483,64	834 360,08
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	740 025,56	765 843,01
Muut toimeksiantojen pääomat	57 458,08	68 517,07
VIERAS PÄÄOMA	52 893 815,98	56 752 450,70
Pitkäaikainen	22 470 518,78	25 119 956,16
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 951 255,30	24 525 868,68
Lainat julkisyhteisöiltä	454 908	529 732
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat, Vhl:n liittymismaksut ja muut velat	64 355,48	64 355,48
Lyhytaikainen	30 423 297,20	31 632 494,54
Joukkovelkakirjalainat	13 000 000,00	13 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 074 613,38	4 860 384,92
Lainat julkisyhteisöiltä	74 824	74 924,00
Lainat muilta luotonantajilta (vesilaitos)	0,00	0,00
Saadut ennakot	662 560,18	392 848,59
Ostovelat	3 665 838,39	4 319 510,45
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	245 564,39	0,00
Muut lyhytaikaiset velat	736 129,30	771 339,60
Siirtovelat	6 963 767,56	8 213 486,98
VASTATTAVAA	96 159 463,10 #	92 390 898,38

7.4 KONSERNITULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	KONSERNI TP 2020	KONSERNI TP 2019
Toimintatuotot	70 679 933,37	71 396 146
Toimintakulut	-163 126 385,82	-167 844 646
Osuus osakkuusyht. voitosta./tappiosta	50 393,00	39 678
Toimintakate	-92 396 059,45	-96 408 822
Verotulot	55 914 654,72	54 383 137
Valtionosuudet	55 322 744,00	48 804 291
Rahoitustuotot ja -kulut	-264 702,36	-374 727
Korkotuotot	4 486,21	4 968
Muut rahoitustuotot	153 552,47	79 587
Korkokulut	-399 416,53	-441 088
Muut rahoituskulut	-23 324,51	-18 194
Vuosikate	18 576 636,91	6 403 879
Poistot ja arvonalentumiset	-9 065 956,65	-8 593 174
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 098 777,77	-7 771 997
Omistuksen eliminointierot		6 917
Arvonalentumiset	-967 178,88	-641
Saunnaiset erät	-6 046,00	-827 453
Tilikauden tulos	9 504 634,26	-2 189 295
Tilikauden verot	-199 315,44	-181 187
Laskennalliset verot	55 779,26	-36 593
Vähemmistöosuudet	-340 242,09	-330 202
TILIK.YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	9 020 855,99	-2 737 277

7.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2020	TP 2019
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	18 137 343,56	5 112 431
Vuosikate	18 576 636,91	6 403 879
Satunnaiset erät	-6 046,00	-827 453
Tilikauden verot	-199 315,32	-181 187
Tulorahoituksen korjauserät	-233 932,03	-282 808
Investointien rahavirta	-5 877 723,65	-5 897 440
Investointimenot	-6 521 871,05	-6 526 816
Rahoitusosuudet investointimenoihin	121 991,00	25 011
Pysyvien vast.hyöd luovutustulot	522 156,40	604 365
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 259 619,91	-785 009
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	825 629,44	416 263
Antolainasaamisten lisäykset	732 172,66	216 660
Antolainasaamisten vähennykset	93 456,78	199 603
Lainakannan muutokset	-5 198 183,36	3 028 363
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 313 856,56	9 307 414
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 512 039,92	-6 821 226
Lyhytaikaisten lainojen muutos		542 175
Oman pääoman muutokset	-161 128,00	-181 947
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 239 078,60	688 925
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	47 480,13	211 558
Vaihto-omaisuuden muutos	-328 272,27	170 796
Saamisten muutos	391 796,23	-494 038
Korottomien velkojen muutos	-1 350 082,69	800 609
Rahoituksen rahavirta	-5 772 760,52	3 951 604
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 486 859,39	3 166 595
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 31.12.	18 832 559,49	12 347 026
Rahavarat 1.1.	12 345 700,10	9 180 431

7.6. KONSERNIN TASE

VASTAAVAA	TASE TP 2020	TASE TP 2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	109 687 589,57	112 620 255
Aineettomat hyödykkeet	231 751,35	240 554
Aineettomat oikeudet	204 433,35	182 856
Muut pitkävaik. menot	27 318,00	57 698
Ennakkomaksut		0
Aineelliset hyödykkeet	106 904 212,25	110 281 398
Maa- ja vesialueet	11 631 533,19	11 687 936
Rakennukset	69 321 008,41	73 021 311
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 598 022,13	17 856 669
Koneet ja kalusto	5 667 999,54	6 281 691
Muut aineelliset hyödykkeet	337 875,62	286 513
Ennakkomaksut ja keskener.	1 347 773,36	1 147 278
Sijoitukset	2 551 625,97	2 098 303
Osakkuusyhteisöosuudet		190 044
Muut osakkeet ja osuudet	1 773 205,63	1 143 933
Muut lainasaamiset	55 000,34	123 071
Muut saamiset	723 420,00	641 255
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	751 471,88	851 825
VAIHTUVAT VASTAAVAT	30 449 505,51	23 586 066
Vaihto-omaisuus	1 690 442,84	1 362 369
Saamiset	9 926 503,18	9 898 487
Pitkäaikaiset saamiset	1 469 156,67	1 203 398
Lyhytaikaiset saamiset	8 457 346,51	8 695 089
Rahoitusarvopaperit	1 794 175,48	1 794 409
Rahat ja pankkisaamiset	17 038 384,01	10 530 801
VASTAAVAA YHTEENSÄ	140 888 566,96	137 058 146

VASTATTAVAA	TASE TP 2020	TASE TP 2019
OMA PÄÄOMA	54 865 029,76	45 824 495
Peruspääoma	41 402 006,24	41 402 114
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2 139,00	2 139
Muut omat rahastot	732 073,40	712 287
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	3 707 955,13	6 445 232
Tilikauden yli-/alijäämä	9 020 855,99	-2 737 277
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	3 518 607,68	3 348 331
PAKOLLISET VARAUKSET	1 795 223,00	1 794 516
Eläkevaraukset	5 945,00	6 174
Muut pakolliset varaukset	1 789 278,00	1 788 342
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 377 920,64	1 430 802
VIERAS PÄÄOMA	79 331 785,88	84 660 002
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	32 949 166,60	38 096 146
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 788 727,24	2 646 710
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	20 658 449,38	19 958 041
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	22 935 442,66	23 959 105
VASTATTAVAA YHT.	140 888 566,96	137 058 146

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1 LIITETIETOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Liitetietojen tehtävä on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätöstä informaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Liitetiedot ovat pakollinen osa tilinpäätöstä. Liitetietojen antamisessa noudatetaan Kilan yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista.

8.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT OHJEET

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Pysyvien vastaavien arvostus:

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Nykyinen poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa 1.3.2013. Sitä ennen valmistuneet kohteet on hyväksytty vanhojen poistosuunnitelmien mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin toiminnassa alle 3 vuotta, on kirjattu vuosikuluksi.

Sijoitusten arvostus:

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Saamisten ja velkojen arvostus:

Saamiset on merkitty nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Luottotappiot on kirjattu, kun sen syntyminen on käynyt ilmeiseksi.

Velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Lomapalkkavelkajaksotusta muodostaessa on huomioitu Kirjanpitolautakunnan lausunto 114.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutos:

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeita kunnille ja kuntayhtymille. Ei sisällä olennaisia muutoksia.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin:

Ei olennaisia korjauksia.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Ovat pääosin vertailukelpoisia.

Seuraavat erät tulee huomioida edelliseen tilikauteen verrattessa:

Lokakuussa 2020 otettiin tuotantoon uusi palkkaohjelma. Ohjelman käyttöönotossa ilmeni ongelmia. Niillä ei kuitenkaan pitäisi olla vaikutusta tuloksen oikeellisuuteen tai vertailtavuuteen.

Henkilöstömenoja kasvattaa lomarahojen leikkauksen palautuminen ja vastaavasti vähentää lomautusten ja henkilöstösäästöjen kautta tavoiteltava säästö 1,5 milj. euroa henkilöstökuluissa.

Muita eriä, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen vertailtavuuteen:

Harkinnanvarainen avustus: 1 milj. euroa

Valtionosuudet: Erilliset valtion lisäbudjetit, joiden vaikutus 4,3 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot sisältävät vuonna 2020 poistoja 3 542 089 euroa ja alaskirjauksia kiinteistöjen osalta 967 179 euroa

Satunnaisissa kuluissa on vuonna 2019 kirjaus 808 421 euroa.

Lisäksi koronapandemiolla on selkeästi taloudellinen merkitys, joka näkyy kaupungin toimintatuotoissa ja kuluissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut, jos ne eivät ole vähäisiä:
Ei ole.

8.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEEN LIITTYVÄ OHJE

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuusi tytäryhtiötä ja neljä kuntayhtymää.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan 80 % ja laskennalliseen verovelkaan 20 %. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi.

Yhden asunto-osakeyhtiön poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Loimaan kaupunki on saanut yhdeltä tytäryhtiöltä osinkoa, joka on konsernitilinpäätöksessä eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Konsernitaseessa ei ole eliminoitu kiinteistöveroja.

Loimaan kaupungin niitä myyntejä Loimaan Vesi, liikelaitokselle, jotka on liikelaitoksella kohdennettu investointeihin ja kaupungilla käyttötalouden tuloksi, ei ole eliminoitu. Tapauksilla ei ole olennaista vaikutusta tulokseen.

Vuokra-asuntojen osalta on vuoden 2019 tilinpäätöstä korjattu konsernin tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Vaikutus vuoden 2019 tilinpäätökseen on 6 300 euroa.

Koulutuskuntayhtymän osalta on aikaisemmin yhdistelty konsernilaskelmassa vain kuntayhtymä. Vuonna 2020 on yhdistetty koko konserni. Vaikutus edelliseen tilikauteen verrattuna 55 833 euroa.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on aktivoinut investointien korkoja ja tehnyt niistä poistoja. Koska Loimaan kaupunki ei aktivoi investointien korkoja, on konsernitilinpäätökseen tehty sairaanhoitopiiriä koskevat korko- ja poisto-oikaisut.

8.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liite 6: Toimintatuotot ja liiketoiminnan myyntituotot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Keskusvaalilautakunta		10 091,00		10 090,91
Kaupunginhallitus	639 568,00	782 093,00	639 568,09	782 093,41
Hyvinvointivaliokunta	53 430 661,00	53 944 014,00	9 643 665,56	11 026 314,22
Sivistysvaliokunta	4 230 177,00	3 957 221,00	2 557 837,36	3 135 118,91
Elinympäristövaliokunta	6 598 755,00	6 784 674,00	2 341 068,00	2 506 462,15
Muut palvelut	2 942 998,00	3 007 897,00		
Liikelaitokset				
Liikevaihto	2 837 774,00	2 832 283,99	2 837 773,77	2 797 330,15
Tuet ja avustukset				
Liiketoiminnan muut tuotot				34 953,84
<i>Kunnan toimintatuotot yhteensä</i>	<i>70 679 933,00</i>	<i>71 318 273,99</i>	<i>18 019 912,78</i>	<i>20 292 363,59</i>

Liite 7: Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	48 377 460,21	46 828 301,20
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 723 507,89	3 347 148,27
Kiinteistövero	3 813 686,62	4 207 687,52
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>55 914 654,72</i>	<i>54 383 136,99</i>

Liite 8 : Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	29 176 238,00	32 057 416,00	29 176 238,00	32 057 416,00
Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	10 778 712,00	10 134 780,00	10 778 712,00	10 134 780,00
Harkinnanvarainen valtionosuus	1 000 000,00	950 000,00	1 000 000,00	950 000,00
Opetus- ja sivistystoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	5 578 495,00	5 662 095,00	-2 279 806,00	-2 196 691,00
Verotulomenetysten korvaus	8 789 299,00		8 789 299,00	
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>55 322 744,00</i>	<i>48 804 291,00</i>	<i>47 464 443,00</i>	<i>40 945 505,00</i>
* Sisältää Koulutuskuntayhtymän valtionosuudet 7 858 301 € (kirjattu ky:ssä toimintatuloihin)				

Liite 9: Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	36 441 105,01	38 463 053,37
Muiden palvelujen ostot	14 137 032,23	15 138 910,86
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>50 578 137,24</i>	<i>53 601 964,23</i>

Liite 10: Valtuustoryhmien toimintaedellytyksien tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntal 19.2 §)

Ei liitetietoa

Liite 11: Suunnitelman mukaiset poistot

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmä ovat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	10-50 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet	7-20 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-12 vuotta	tasapoisto
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	

Noudatettu aktivointiraja on 10.000 euroa. Poistosuunnitelma on vahvistettu valtuustossa 27.5.2013

Poistoajat ja poistoprosentit on uusissa investoinneissa alarajan mukaan 1.1.2013 alkaen

Liite 12: Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varaus-ten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky				
Eläkevastuu 1.1.	6 174,00	8 636,00		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	229,00	2 462,00		
Eläkevastuu 31.12.	5 945,00	6 174,00		
Ympäristövastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ympäristövastuu 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 788 342,00	1 804 835,00		
Lisäykset tilikaudella		1 425,00		
Vähennykset tilikaudella	-935,00	17 918,00		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 789 277,00	1 788 342,00		

Liite 13: Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiosta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Osakkeet	76 701,00	14 992,00		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	150 810,00	233 217,00	191 861,03	233 217,25
Rakennusten myyntivoitot	10 426,00	62 998,00		
Muut myyntivoitot	631,00			
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	238 568,00	311 207,00	191 861,03	233 217,25
Muut toimintakulut				
Osakkeet	3 913,00			
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		4 156,00		4 156,20
Rakennusten myyntitappiot		43 032,00		43 032,19
Muut myyntitappiot	16,00	166,00		
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	3 929,00	47 354,00	0,00	47 188,39

Liite 14: Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Varsinais-Suomen koulutuskuntayhtymä				
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00		
Satunnaiset kulut		808 421,00		808 421,00
Varsinais-Suomen koulutuskuntayhtymä	6 046,00	19 032,00		
Satunnaiset kulut yhteensä	6 046,00	827 453,00	0,00	808 421,00

Liite 15: Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sis. olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely			
	2020	2019	
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	177 072,00	187 884,00	
Osinkotuotot muista yhteisöistä	20 577,71	27 697,02	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			
V-S sairaanhoitopiirin ky			
V-S erityishuoltopiiri			
<i>Yhteensä</i>	197 649,71	215 581,02	

Liite 16: Erittely poistoeron muutoksista

	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	58 327,95	61 047,54
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	58 327,95	61 047,54

8.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liite 17: Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei liitetietoa

Liite 18: Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

Ei liitetietoa

Liite 19: Aktivoidut korkomenot

Ei liitetietoa

Liite 19a: Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti (kaupunki + vesi)

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 2020												
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet							
	Aineettoma oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakko-	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa- ja vesialueet yhteensä	Rakennukset yhteensä	Kiint. Rakent. ja laitteet yhteensä	Koneet ja kalusto yhteensä	Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	Ennakom. ja keskeneräiset yhteensä	Aineelliset yhteensä	Aineettomat ja aineelliset yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	26 112,43	0,00		26 112,43	9 800 715,82	39 750 771,39	17 090 176,74	611 782,74	162 823,29	64 171,85	67 480 441,83	67 506 554,26
Lisäykset tilikauden aikana	42 495,00			42 495,00	1 044,84	817 371,23	2 583 509,94	87 518,49		39 295,11	3 528 739,61	3 571 234,61
Rahoitusosuudet tilikaudella						0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana					70 875,37	0,00	0,00	0,00		0,00	70 875,37	70 875,37
Siirto erien välillä						0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	11 288,38			11 288,38		2 041 971,58	1 909 521,55	178 286,62		0,00	4 129 779,75	4 141 068,13
Arvonlennukset ja niiden palautukset						967 178,88	0,00	0,00		0,00	967 178,88	967 178,88
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 319,05	0,00	0,00	57 319,05	9 730 885,29	37 558 992,16	17 764 165,13	521 014,61	162 823,29	103 466,96	65 841 347,44	65 898 666,49
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	57 319,05	0,00	0,00	57 319,05	9 730 885,29	37 558 992,16	17 764 165,13	521 014,61	162 823,29	103 466,96	65 841 347,44	65 898 666,49
Olenneiset lisäpoistot												
Erittely olennaisista lisäpoistoista												

Liite 19 b: Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	370 756,00	369 136,00	53 671,53	53 671,53
Muut maa- ja vesialueet	11 260 777,00	11 318 799,00		9 738 672,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	11 631 533,00	11 687 935,00	53 671,53	9 792 343,53

Liite 19 c: Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Kunta-yhtymä-osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina saamiset	Saamiset tytär-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.2019	10 874 782,93	2 305 905,21	13 180 688,14		751 620,78	0,00	335 527,59	14 267 836,51
Lisäykset	0,00		0,00	0,00		0,00		0,00
Vähennykset			0,00			0,00	81 980,59	81 980,59
Siirrot erien välillä			0,00					0,00
Hankintameno 31.12.2019	10 874 782,93	2 305 905,21	13 180 688,14	0,00	751 620,78	0,00	253 547,00	14 185 855,92
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019				0,00		0,00		

Liite 19 d: Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Varsinais-Suomen sairaanhoidtop. kuntayhtymä	8 944 033,35			8 944 033,35	8 772 014,00	172 019,35
Ero johtuu peruspääoman jäsenkuntaosuuden valtionosuudesta, jonka kuntayhtymä kirjaa, peruskunta ei.						

Liite 20 – 22 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Hulmin Huolto Oy	"	100 %	100 %	418 005,29	78 635,53	97 862,86
Kehitys Oy Kurittula	"	100 %	100 %	315 069,27	1 312,50	-2 944,00
Kehitys Oy Loimaan Yrityspuisto	"	100 %	100 %	5 000,00	380,00	-401,55
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-as.	"	100 %	100 %	1 035 558,44	5 366 845,53	0,00
Kiinteistö Oy Telkäntie 1	"	100 %	100 %	-37 976,15	33 030,31	-8 035,00
Loimaan Kaukolämpö Oy	"	51 %	51 %	3 424 159,66	1 586 100,85	349 607,31
Kiinteistö Oy Alastaro-koti	"	60 %	60 %	488 705,59	2 076,94	13,32
				5 648 522,10	7 068 381,66	436 102,94
Kuntayhtymät						
Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä	Loimaa	45,11 %		9 142 811,86	1 184 932,63	1 234 244,15
V-S sairaanhoidtopiirin ky	Turku	5,086 %		9 615 786,44	15 867 067,20	89 870,25
V-S erityishuoltopiirin ky	Paimio	5,98 %		337 139,39	1 396 936,72	-11 497,00
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	3,55 %		86 358,99	50 318,31	21 495,09
				19 182 096,68	18 499 254,86	1 334 112,49
				24 830 618,78	25 567 636,52	1 770 215,43

Liite 23: Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Saamisten erittely	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		27 773,42		51 221,69
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	27 773,42	0,00	51 221,69
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		57 715,53		21 399,95
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 088 901,00		103 760,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	1 146 616,53	0,00	125 159,95
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	1 174 389,95	0,00	176 381,64

Konserni		
	2020	2019
Laskennalliset verosaamiset (la)	48882,26	3 710,00

Liite 24: Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Kuntarahoitukselta invest.hankkeeseen				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0,00	0,00		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	6 378,00	4 283,00	6 377,59	
Kelan korvaus työterveyshuollosta	200 392,00	232 980,00	200 392,00	232 980,00
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät				
Ely-keskus, maahanmuuttajat	30 722,00	62 888,00	30 722,25	62 888,16
Ely-keskus, työllistämistuet	31 070,00	21 545,00	31 071,07	21 545,34
Kuntouttava työtoiminta	11 291,00	19 585,00	11 290,71	19 584,69
V-S sairaanhoitopiirin ky	1 478 556,00	954 438,00	1 088 901,00	103 760,00
Lounais-Suomen koulutus kuntayhtymä	54 394,00	83 326,00		
V-S erityishuoltopiirin kuntayhtymä	10 801,00	10 582,00		
Lieto, eläinlääk.huolto ja terv.valvonta		15 487,00		15 487,00
Varsinais-Suomen pelatuslaitos	17 156,00	9 815,00	17 156,24	9 815,61
Muut tulojäämät	88 505,00	49 031,00	57 240,07	70 485,18
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	1 929 265,00	1 463 960,00	1 443 150,93	536 545,98
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	1 929 265,00	1 463 960,00	1 443 150,93	536 545,98

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liite 25: Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	41 402 113,00	41 402 113,00		41 402 113,00
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	41 402 113,00	41 402 113,00	0,00	41 402 113,00
Säätiöiden ja yhdist. peruspääoma 1.1.	2 139,00	2 139,00		
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhdist. peruspääoma 31.12	2 139,00	2 139,00		
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	728 074,00	722 366,00		
Siirrot rahastoon	3 893,00	5 708,00		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	731 967,00	728 074,00		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	3 630 083,00	6 445 232,00	-7 586 282,00	-4 392 001,00
Korjaukset ed. tilikaudelle	77 872,00			
Edellisten tilikausien yli- ja alijäämä 31.12.	3 707 955,00	6 445 232,00	-7 586 282,00	-4 392 001,00
Tilikauden ylijäämä +/- alijäämä	9 020 856,00	-2 815 149,00	7 722 403,00	-3 194 281,00
Oma pääoma yhteensä	54 865 030,00	45 760 270,00	136 121,00	33 815 831,00

Liite 26: Erittely poistoerosta

	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	929 928,35	988 256,00
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	929 928,35	988 256,00

Liite 27: Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Pitkäaikaiset velat	2020	2019
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 653 580,00	8 850 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	248 572,00	300 156,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	7 902 152,00	9 150 156,00

Liite 28: Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Joukkovelkakirjalainat	2020	2019
JVK-laina Kuntarahoitus	13 000 000,00	13 000 000,00
JVK-laina OKO		
JVK-laina Nordea		
JVK-laina Danske Bank		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	13 000 000,00	13 000 000,00

Liite 29: Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (V-S SH)	1 789 278,00	1 788 342,00		
Eläkevaraukset (V-S sairaanhoitopiiri)	5 945,00	6 174,00		
Muut varaukset				
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	1 795 223,00	1 794 516,00	0,00	0,00

Liite 30: Erittely pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus – sekä muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2020		2019	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		136 378,82		134 576,32
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	136 378,82	0,00	134 576,32
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		650 409,90		556 634,10
Muut velat				
Siirtovelat				278 070,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	650 409,90	0,00	834 704,10
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	786 788,72	0,00	969 280,42

Liite 31: Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti

Ei liitetietoa

Liite 32: Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut	2 425 337,00	2 370 607,00	64 355,00	64 355,48
Laskennallinen verovelvoite	241 238,00	217 908,00		
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 666 575,00</i>	<i>2 588 515,00</i>	<i>64 355,00</i>	<i>64 355,48</i>

Liite 33: Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivuk.jaksotukset	9 364 582,00	9 400 738,00	5 457 053,05	5 533 946,13
Muut palkkojen ja henkilösivuk.jaksotukset	369 791,00	504 443,00	369 791,23	386 217,30
Korkojaksotukset	60 234,00	50 915,00	44 606,74	47 598,47
Muut menojäämät				
Opetustoimen valtionosuuden palautus		18 165,00		1 441,00
V-S sairaanhoitopiirin lopullinen		278 070,00		278 070,00
Ostoveloista siirtovelkoihin lainat,eläkevak.	1 090 454,00	1 156 328,00	1 090 453,94	1 156 327,73
If, työtaturmien jälkiseurantamaksu		808 421,00		808 421,00
Verohallinto				
Muut menojäämät	2 363 623,00	2 019 872,00	1 862,60	1 465,35
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>13 248 684,00</i>	<i>14 236 952,00</i>	<i>6 963 767,56</i>	<i>8 213 486,98</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>13 248 684,00</i>	<i>14 236 952,00</i>	<i>6 963 767,56</i>	<i>8 213 486,98</i>

8.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Liite 34: Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin ja velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita**

Ei liitetietoa

Liite 35-37 Vakuudet

Ei liitetietoa

Liite 38: Leasingvastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 2041 asti	8 981 921,00	8 020 890,00		
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	800 673,00	681 916,00		
- sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvastuut yhteensä	12 285 068,00	12 773 192,00	11 606 084,81	12 282 034,65
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 080 117,00	988 713,00	836 883,30	825 167,74
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	14 658 586,00	15 696 704,00	10 769 201,61	11 807 319,65
Yhteensä	21 266 989,00	20 794 082,00	11 606 084,81	12 282 034,65

LEASINGVASTUUT erittely liitteeseen 38				
		2021	myöh.	yhteensä
Kaupunki				
	Danske Bank	665,74		665,74
	Tukirahoitus	62 363,33	61 058,39	123 421,72
	Op Yrityspankki Oyj	143 948,55	159 098,81	303 047,36
	Kuntarahoitus (Puistometsän päiväkot)	147 192,84	1 619 121,24	1 766 314,08
		354 170,46	1 839 278,44	2 193 448,90
Loimaan Vesi				
	Tukirahoitus	361,44	813,24	1 174,68
	Kuntarahoitus (keskusjätevedenpuhdistam)	482 351,40	8 929 109,93	9 411 461,33
		482 712,84	8 929 923,17	9 412 636,01
	Yhteensä	836 883,30	10 769 201,61	11 606 084,91
siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
	Kuntarahoitus, Puistometsän päiväkot			1 766 314,08
	Kuntarahoitus, keskusjätevedenpuhdistamo			9 411 461,33
				11 177 775,41

Liite 39: Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
	Alkuperäinen pääoma		2 760 403,00	7 260 402,53
	Jäljellä oleva pääoma		1 887 537,00	2 207 676,97
Takaukset muiden puolesta				
	Alkuperäinen pääoma	1 003 944,00	1 003 944,00	1 003 944,00
	Jäljellä oleva pääoma	663 943,00	693 306,00	693 306,06

LOIMAAN KAUPUNGIN MYÖNTÄMÄT TAKAUKSET erittely liitteeseen 39						
Takauksen saaja	Valtuuston päätös pvm/vuosi	Lainan antaja	Lainan alkuperäinen määrä	31.12.2020	%	Takausvastuu 31.12.2020
Takaukset konserniyhtiön velasta:						
Kiint Oy Loimaan Vuokra-asunnot Oy	Kv 26.8.1999	OP Yrityspankki	743 289,72	690 310,52		690 310,52
Kiint Oy Loimaan Vuokra-asunnot Oy	Kv 16.11.2000/2011	Valtiokonttori	2 017 112,81	1 197 226,45		1 197 226,45
			2 760 402,53	1 887 536,97		1 887 536,97
Muiden velasta annetut takaukset:						
Loimijokilaakson Jäähalli Oy	Kv 30.5.2011	Loimaan Op	285 576,00	176 201,00		176 201,00
Loimijokilaakson Jäähalli Oy	Kv 30.5.2011	Loimaan Op	276 368,00	166 993,00		166 993,00
Loimaan Yksityisyrittäjien vanhainkötisäätiö		Kuntarahoitus	200 000,00	190 664,00		190 664,00
Loimaan Keilahalli Oy	Kv 30.5.2011	Oripään Op	100 000,00	43 859,52		43 859,52
Vännilän-Ilojan Jätevesiosuuskunta	Kv 1.2.2016	Alastaron Op	142 000,00	86 225,18		86 225,18
			1 003 944,00	663 942,70		663 942,70
			3 764 346,53	2 551 479,67		2 551 479,67

Liite 40: Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	105 896 071,00	96 517 363,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen takausvastuista	65 983,00	63 502,00

Liite 41: Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut/ Muut vastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Suomen maatalousmuseo Sarka päätös kh 27.12.2020 §17	100 000,00		100 000,00	
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Haapasen kokoelma, testamenttilahjoituksen velvoitteet *				
Johdannaissopimukset/Koronvaihtosopimukset				
Nordea Pankki Suomi, koronvaihtosopimus 659688-758033,8.1.2007 kiinteäkorko 4,32%, voimassa 1.9.2026 asti (kunta)				
Nimellisarvo 31.12.2019	5 551 849,00		5 551 849,00	567 568,00
Markkina-arvo 31.12.2019	-893 930,00		-893 930,00	-97 579,00
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri:				
Pohjola Pankki				
Nimellisarvo 31.12.2020(6666667/5,086%) kiint. 2,85 %	339 067,00			
Markkina-arvo 31.12.2020(-626051/5,086%)	-31 841,00			
Nimellisarvo 31.12.2020 (20000000/5,086%) kiint. 1,60 %	1 017 200,00			
Markkina-arvo 31.12.2020(-1079371/5,086%)	-54 897,00			
Kuntarahoitus				
Nimellisarvo 31.12.2020 (20000000/5,086%) kiint. 2,73 %	1 017 200,00			
Markkina-arvo 31.12.2020 (-10258664/5,086%) kiint. 2,73 %	-521 756,00			
Nimellisarvo 31.12.2020 (20000000/5,086%) kiint. 1,64%	1 017 200,00			
Markkina-arvo 31.12.2020 (-342615/5,086%)	-17 425,00			
Nimellisarvo 31.12.2020 (30000000/5,086%) kiint. 1,55 %	1 525 800,00			
Markkina-arvo 31.12.2020 (-6556590/5,086%)	-333 468,00			

* Kokoelmaa ei saa hajottaa maantieteellisesti eri paikkoihin. Sille on järjestettävä yhteinäiset näyttely/museotilat, johon yleisöllä on vapaa pääsy väh. 2krt/viikko

8.7 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 42: Henkilöstön lukumäärä

	2020	2019
Kaupunginhallitus	43	49
Hyvinvointivaliokunta	471	507
Sivitysvaliokunta	429	377
Elinympäristövaliokunta	101	116
Vesi -liikelaitos	13	13
Yhteensä 31.12.	1057	1062

Liite 43: Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	43 688 807,58	46 272 316,32
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	1 148,72	1 258,05
Henkilöstökulut yhteensä	43 689 956,30	46 273 574,37

Liite 44: Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle/ puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut	2020	2019
Keskustan Loimaan kunnallisjärjestö	6 045,00	6 306,07
Vasemmistoliiton Loimaan kunnallisjärjestö	3 709,42	4 209,17
Loimaan Kokoomus ry	2 381,28	1 142,63
Alastaron Kokoomus ry	99,38	138,75
Loimaan Sosialidemokraatit ry	1 263,77	1 460,63
Loimaan Perussuomalaiset	670,00	640,42
Loimaan Seudun Vihreät	602,50	610,00
	14 771,35	14 507,67

Liite 45: Tilintarkastajien palkkiot

	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot	16 702,00	14 780,20
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	16 702,00	14 780,20

Liite 46: Markkinalakiin perustuva 30 d toiminta ja sen käsittely

Kilpailulain 30 d § edellyttää, että kunta tai kuntayhtymä, valtio taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa tulee eriyttää kirjanpitoonsa siten, että siinä on:

-johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä

-lisätietona selkeä kuvaus tarkoitetun kustannuslaskennan periaatteista.

Velvollisuus eriyttämiseen on, jos taloudellisen toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa. Vuoden 2020 lopulla tarkasteltiin niin tytäryhtiöiden kuin kunnan oman toiminnan osalta tehtävät, jotka saattaisivat kuulua kyseisen lain piiriin. Ainoastaan kunnan omassa toiminnassa havaittiin kilpailulain esittämää toimintaa, jota harjoitetaan vuokraustoimintana. Loimaan kaupungin harjoittama vuokraustoiminta, jota eriyttämivelvollisuus koskee ovat: Lapidus -halli, Puosin kiinteistö, Onnela, Liikekeskus Osala ja Kuukankujan kiinteistö.

Lisäksi kunnan markkinoille tulevat tuotteet tulee hinnoitella markkinaehtoisesti. Tätä varten on palkattu ulkopuolinen arvioija (LKV) arvioimaan kyseisten kohteiden vuokrahintatasoa.

Erittely on tehty huomioiden sisäiset ja ulkoiset erät. Sisäisissä erissä palvelujen ostoissa on kiinteistöjen ylläpitoon ja hoitoon liittyvät kustannukset vyörytetty kaupungin sopimien sääntöjen mukaisesti.

TULOSLASKELMA sisäiset ja ulkoiset erät	Tot 2019	Ta 2020	Muutos	Ta+muutos	Tot 2020	Erotus ta- käyttö	Ero %
Toimintatuotot							
Vuokratuotot	100 669	102 600	0	102 600	90 692	11 908	11,6
Muut toimintatuotot	100 669	102 600	0	102 600	90 692	11 908	11,6
Toimintatuotot	100 669	102 600	0	102 600	90 692	11 908	11,6
Toimintakulut						0	
Henkilöstökulut	-6 939	0	0	0	-265	265	
Palvelujen ostot	-55 247	-45 896	0	-45 896	-50 279	4 383	-9,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-77 621	-102 000	0	-102 000	-59 837	-42 163	41,3
Muut toimintakulut	-3 332	-200	0	-200	0	-200	100,0
Toimintakulut	-143 139	-148 096	0	-148 096	-110 381	-37 715	25,5
TOIMINTAKATE	-42 470	-45 496	0	-45 496	-19 690	-25 806	56,7
VUOSIKATE	-42 470	-45 496	0	-45 496	-19 690	-25 806	56,7
Poistot ja arvonalentumiset	-4 954	-5 000	0	-5 000	-4 940	-60	1,2
TILIKAUDEN TULOS	-47 424	-50 496	0	-50 496	-24 630	-25 866	51,2

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

9.1.TOIMINTAKERTOMUS

OLENNAISTA TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yleistä

Kuntalain mukaan liikelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Johtokunnan on laadittava tilikaudelta erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatettava se kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset tiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liikelaitoksen erillistilinpäätös yhdistetään kunnan tilinpäätöksessä. Kuntalaissa mainitun mukaisesti liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja johtaja.

Loimaan Vesi -liikelaitos on visionsa mukaisesti *laadukkaiden ja ympäristöstävällisten vesihuoltopalvelujen tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.*

Kuntalain 67 §:n mukaan liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Liikelaitoksen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava liikelaitoksen talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista kuntalain mukaan päättää johtokunta.

Loimaan Vesi on määräävässä markkina-asemassa toimiva kunnallinen palvelulaitos, jota sitoo monet EU:n entistä tiukemmat määräykset. Näitä ovat mm. veden laatuvaatimukset niin jaettavan veden kuin jätevedenkin osalta.

Tärkein liikelaitoksen toiminnan ylläpidon työkaluista on vesihuoltolaki, jossa määritellään mm. ne veloitteet, jotka laitoksen on vesihuoltolain mukaan täytettävä.

Vuonna 2020 valmistui selvitystyö ylikunnallisen vesihuoltoyhtiön perustamiseksi Loimaan ja Ypäjän alueelle. Loimaan osalta Loimaan kaupunginvaltuusto käsitteli asiaa kokouksessaan 7.12.2020. Kaupunginvaltuusto päätti, että yhtiöittämisselvitykset keskeytetään ja Loimaan Vesi jatkaa kunnallisena liikelaitoksena.

Olennaista toiminnassa

Olennaimpina hankkeina valmistui Väinämöisenkadun saneeraus ja pääjätevesiviemärien saneeraus.

Loimaan Vesi pystyi vuonna 2020 tarjoamaan asiakkailleen visionsa mukaiset vesihuoltopalvelut sekä huolehtimaan vesihuollosta toiminta-alueellaan yhdyskuntakehityksen tarpeiden mukaisesti.

Merkittävä työmäärä vesihuoltolaitokselle on aiheutunut ja aiheutuu edelleen vesimittarien vaihtamisesta EU-tyyppi hyväksynnällä merkityiksi vakauslain ja -asetuksen mukaisiksi mittareiksi. Vuoden 2020 aikana vaihdettiin 101 kiinteistön vesimittaria vakauslain ja -asetuksen mukaisiin.

Tärkeimmät investointikohteet vuonna 2020:

- Pääjätevesiviemäriin saneeraus
- Väinämöisenkadun vesijohdon ja jätevesiviemäriin saneeraus
- Hulmin kaupunginosan jätevesiviemäriin saneeraus
- Helanderin jätevesipumppaamon saneeraus
- Jäteveden puhdistamo, teknisen veden putkiston uusiminen
- Satakunnantien vesijohdon ja jätevesiviemäriin saneerauksen suunnittelu
- Jätevedenpuhdistamon kuivatun lietteen pumppu

Uutta ø63 runkovesijohtoa rakennettiin Karsattilaan 1500 m. Runkovesijohdon kokonaispituus on 745,5 km.

Vesijohtoa saneerattiin Väinämöisenkadulla 482 m.

Runkoviemäriin kokonaispituus on 287 km.

Runkoviemäriä saneerattiin Väinämöisenkadulla 446 m, Hulmin kaupunginosassa 862 m ja Kartanomäessä 735 m. Saneeratut jätevesiviemärit yhteensä 2043 m. Saneeratut jätevesikaivot yhteensä 25 kpl.

Jätevesipumppaamoista saneerattiin Helanderin jätevesipumppaamo.

Kiinteistöjen vesijohtoja korjattiin 6 (2019 korjattu 8) kohteessa ja runkovesijohtoja 13 (15) kohteessa.

Keskuspuhdistamoon vastaanotettu ja siellä käsitelty sakokaivo- ja umpisäiliölietemäärä oli vuonna 2020 yhteensä 4 779 m³ (vuonna 2019 yhteensä 4 804 m³).

Suomen Asiakastieto Oy:n tiedotteen 08.01.2021 mukaan heidän rekisterissään oli vuoden 2020 lopussa maksuhäiriömerkintöjä 392 200 kuluttajalla (+5 500 hlöä, +1,4 %). Henkilöt saivat vuoden aikana yhteensä 1,8 miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää kokonaismäärän laskiessa 3 prosentilla.

Edellä mainittu näkyi edelleen myös Loimaan Vesi -liikelaitoksen toiminnassa mm. saatavien perintänä. Loimaan kaupungin päätöksen mukaisesti Loimaan Veden saatavien seurannan ja perinnän hoitaa Sarastia Kuntaperintä Oy, jolle annettiin kertomusvuonna 1136 maksamatonta laskua perittäväksi. Sarastia Kuntaperintä Oy lähetti 83 uhkaa tonttivesijohdon sulkemiseksi. Tonttivesijohtoja jouduttiin sulkemaan seitsemän kappaletta, joista viisi avattiin maksusuorituksen jälkeen. Laskujen perintä työllistää myös huomattavasti laitoksen omaa toimistohenkilökuntaa, vaikka varsinainen perintä onkin ulkoistettu.

Loimaan Veden verkostoihin liittymiseksi solmittiin kertomusvuonna 33 liittymissopimusta, joista pelkästään jätevesiverkostoon liittyviä oli 4. Kiinteistöjen omistajanvaihdosten myötä asiakkuuksia vaihtui 191 (vuonna 2019 määrä oli 158). Edellä mainitun perusteella voi todeta liittymissopimuksia solmitun yhteensä 224.

Yhteistyötä naapurikuntien kanssa toteutettiin laadittujen sopimusten perusteella. Ypäjän kunta toimitti jätevedet Loimaan keskuspuhdistamolle. Lisäksi Ypäjälle toimitettiin talousvettä pienessä määrin. Parravahan Vesi Oy:lle myytiin vettä Uotilan vedenottamosta.

Olennaista taloudessa

Tuloslaskelman 2020 mukaan Loimaan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös muodostui ylijäämäiseksi. Tulot ylittivät budjetoidun ja menot alittivat arvioidun. Tulojen kasvun suurin syy on taksojen korotus vuoden 2020 alussa.

Loimaan Vesi on toteuttanut toimintaansa siten, että toiminnan rahoittaminen on ollut mahdollista omilla toimintatuloilla. Sen on jatkossakin pystyttävä huolehtimaan vanhentuista verkostoista ja laitoksista sekä samalla varmistettava uudisrakentamisen vaatimat vesihuoltopalvelut.

Loimaan Vesi on ollut talousarviovuotena kilpailukykyinen verrattaessa sitä taloudellisessa mielessä muihin maamme vesihuoltolaitoksiin. Loimaan Vesi -liikelaitoksen taksat ovat vuonna 2020 olleet valtakunnan keskitason alapuolella. Vesilaitosmaksujen vertailu ilmenee oheisesta liitteestä (liite 1). Laitokseen liittymisprosentti on kärjessä käyttöveden osalta, ollen lähes 100.

Loimaan Vesi on vuosia varautunut taloudenpidossaan uuden keskusjätevedenpuhdistamon toteutukseen. Kiinteistöleasingrahoitusta käyttäen kustannusrasite jakautuu usealle vuodelle, joten hanke ei aiheuttane ylivoimaisia ongelmia laitoksen taloudessa. Tulevina vuosina joudutaan kuitenkin käyttömaksujen korotuksia kohdistamaan kuitenkin enemmän jäteveden kuin puhtaan veden osalle. Käyttämätöntä edellisten vuosien ylijäämää on mahdollista kohdistaa tulevina vuosina osin myös uusiin tulevien vuosien investointien toteutukseen.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on toteutettu aiempien vuosien tapaan jatkuvana toimintana. Sisäinen valvonta on jakautunut sisäiseen tarkkailuun, sisäiseen tarkastukseen ja luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan.

Sisäisessä tarkkailussa on seurattu toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä käyttösuunnitelman ja investointiohjelman toteutumista. Viranhaltijat ovat pitäneet päätöspöytäkirjaa päätöksistään, jotka ovat olleet sisäisessä ja luottamushenkilöiden tarkkailussa. Taloutta ja toimintaa on tarkasteltu osavuosisikatsauksissa.

Sisäisessä tarkastuksessa laskujen tarkastajat ja hyväksyjät ovat varmistaneet, että tositteet ovat muodollisesti ja asiallisesti oikeita, että tavara, työsuoritus tai muu palvelu on saatu ja että tositteessa on oikea tilimerkintä. Irtain käyttöomaisuus on luetteloitu. Hankinnoissa on noudatettu erityisalojen hankintalakia. Hankinnoista on tehty asianmukaiset päätökset. Tilintarkastajat ovat suorittaneet virallisen tarkastuksen.

Johtokunnan puheenjohtaja ja jäsenet, kuten myös kaupunginhallituksen edustaja, ovat osaltaan mm. kokous- ja koulutusaineiston myötä suorittaneet seurantaa niin liikelaitoksen toiminnan kuin taloudenkin osalta.

Riskienhallinta

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnitelmassa ja laitosten riskikohteiden kartoituksessa. Laitokselle on laadittu WSP (Water Safety Plan), jossa on kartoitettu puhtaan veden hankinnan ja jakelun riskit. Kaikille vedenottamoille on rakennettu valmiudet desinfiointiin nopeaan aloittamiseen.

Kiitokset

Kulunut vuosi on sisältänyt merkittävää epävarmuutta Covid-19 viruksen aiheuttaman pandemian vuoksi. Toiminnassa on ollut pakko ottaa huomioon laitoksen henkilökunnan suojaaminen virustartunnoilta huoltovarmuskriittisellä toimialalla. Osaava ja motivoitunut henkilöstö on selviytynyt välillä hyvinkin tiukasta työtilanteesta kiitettävästi. Pienessä organisaatiossa henkilökunnan hyvä yhteishenki on monella tavalla ratkaisevassa roolissa.

Kiitän Loimaan Veden henkilökuntaa Loimaan vesihuollon hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä. Kiitän myös johtokuntaa, joka on päätöksillään tukenut vesihuollon toteutusta asiakkaiden parhaaksi.

Ari Kaunisto
johtaja

Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta ja henkilökunta

Loimaan Veden toimintaa ohjaa ja valvoo johtokunta.

Loimaan kaupungin 01.06.2017 voimaantulleen hallintosäännön mukaan Loimaan Vesi –liikelaitoksen johtokunta toimii hallituksen alaisena johtokuntana. Johtokunnassa on 5 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

*Johtokunnan jäsenet**Varajäsenet*

Puheenjohtaja:
Helin Mika

Mikkola Hannes

Varapuheenjohtaja:
Rannanperä Hanna

Vanha-Perttula Päivi

Ensomaa Jouni
Jokinen Matti
Jumppanen Siiri

Repo Teijo
Kaunisto Eeva
Heilala Teemu

Johtokunnan kokouksiin ovat osallistuneet lisäksi:

Ek-Marjamäki Teija
Rajamäki Simo
Kaunisto Ari johtaja
Perkola Pentti
Lehto Tiina

kaupunginhallituksen puheenjohtaja
kaupunginhallituksen edustaja

työpäällikkö
palvelusihteeri

Kertomusvuoden aikana Loimaan Veden johtokunta on pitänyt 4 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 48 asiaa.

Loimaan Veden henkilökunta vuonna 2020:

Erkkilä Timo	putkiasentaja
Hakala Armi	palvelusihteeri
Heikkilä Tomi	vesilaitoksenhoitaja
Holkeri Simo	vesilaitoksenhoitaja
Häyhä Antti	vesilaitoksenhoitaja
Karinen Esko	putkiasentaja
Kaunisto Ari	johtaja
Lehto Tiina	palvelusihteeri
Nurminen Jari	putkiasentaja
Perkola Pentti	työpäällikkö
Rasi Juha	työnjohtaja/tiimivastaava
Rinne Hannu	vesilaitoksenhoitaja
Silvennoinen Marko	vesilaitoksenhoitaja

Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä vuoden 2020 lopussa oli n. 55,8 vuotta.

Valtuuston päättämät liikelaitokselle asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet 2020 ja niiden toteutumisen

Toiminnan tavoitteet 2020

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2020

Loimaan Vesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset.

Loimaan Vesi täytti keskuspuhdistamon osalta Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaiset ehdot.

Talouden tavoitteet 2020

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2020 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,3 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2020 tulee olemaan 11 932,39 euroa.

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 1 460 000 euroa.

Talouden tavoitteiden toteutuminen 2020

Loimaan Veden tilikausi muodostui ylijäämäiseksi.

Loimaan Vesi maksoi vuonna 2020 Loimaan kaupungille peruspääomasta 3 977 464,37 € tuottoa 0,3 % eli 11 932,39 €.

Vuotuiset investoinnit ovat olleet noin 698 429 euroa. Investointien alittuminen budjetoidusta johtui kaupungin teknisen toimen kanssa yhteistyössä tehtävien hankkeiden aloituksen siirtymisestä vuodelle 2021 sekä toimisto- ja varistorakennushankkeen viivästymisestä yhtiöittämisselvityksen johdosta.

Loimaan Vesi on toteuttanut kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet edellä esitetyn mukaisesti.

Johtokunnan päättämät sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet 2020

Toiminnan tavoitteet 2020

Laskuttamattoman veden määrä on alle 16 %. (vuonna 2018 18 %)

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 % (vuonna 2019 0%).

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2020

Laskuttamattoman veden määrä oli 24,11 % (19,07 % vuonna 2019).

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa oli 20 %.

Talouden tavoitteet 2020

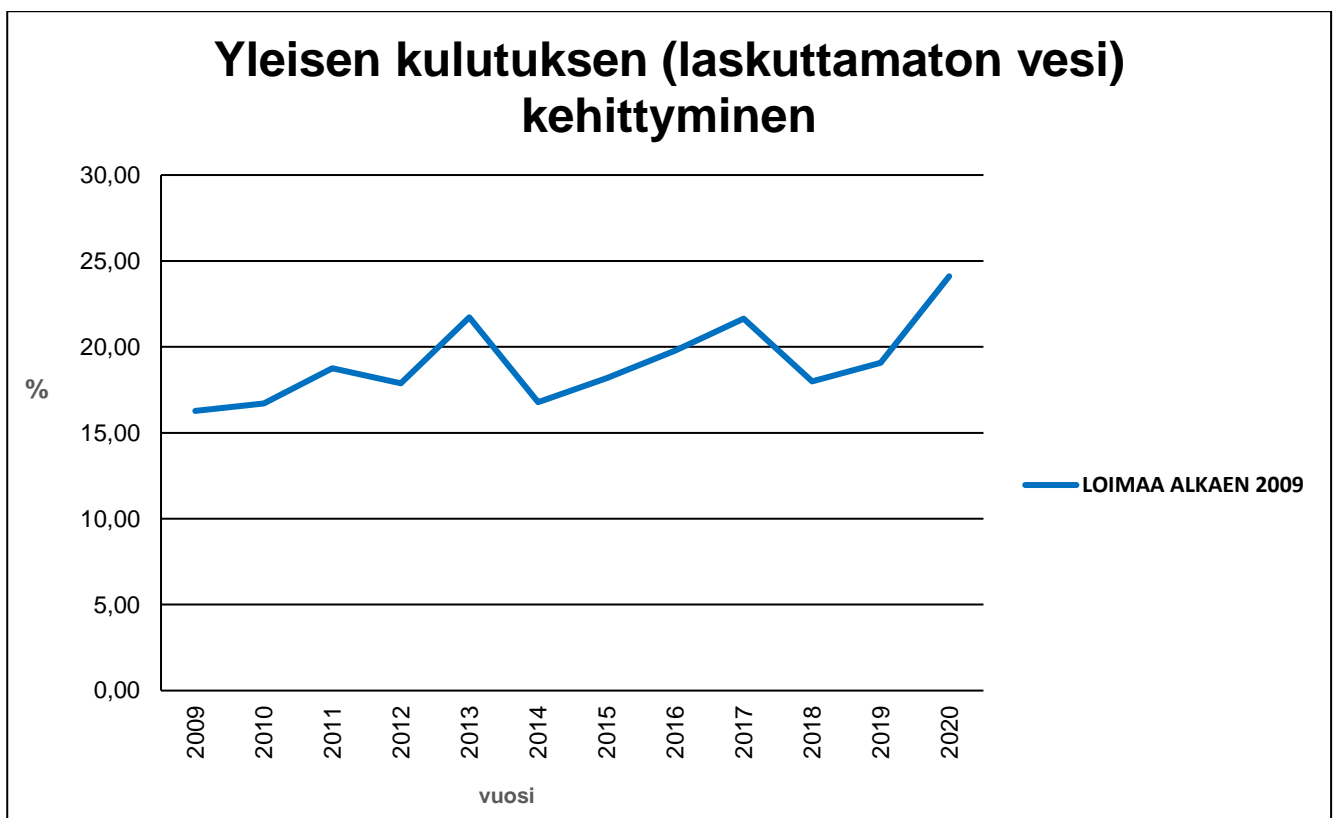
Tilikausi muodostunee lievästi ylijäämäiseksi. Investointeja kohdennetaan mahdollisimman paljon verkostosaneerauksiin.

Talouden tavoitteiden toteutuminen 2020

Liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on noin 237 226 euroa.

Loimaan Vesi on toteuttanut johtokunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet edellä esitetyn mukaisesti.

Laskuttamattoman vedenkulutuksen muutoksen seuranta

Vuotovesi tai laskuttamaton vesi (Non-Revenue Water, NRW) kuvaa veden toimituksen tehottomuutta siirto- ja jakeluverkostoissa laskutettuun vesimäärään suhteutettuna. Joissakin järjestelmissä tämä voi olla hyvin merkittävä osuus koko vesituotannosta. Vuotovesiongelma maailmanlaajuisesti ja vuotovesien määrät vaihtelevat paljon (5–55 %) maittain ja alueittain.

Laskuttamaton vesi koostuu useista tekijöistä. Laskuttamattomaan veteen sisältyy Loimaalla mm. katujen, pihojen yms. asfalttitoissa tarvittava vesi, muutamien jääkenttien kasteluvesi sekä palolaitoksen käyttämä paloposteista otettu vesi ja uusien verkostojen käyttöönotossa käytetty verkostojen huuhteluvesi. Suurimpana laskuttamattoman veden arvoa nostavana voinee kuitenkin pitää vuotovettä.

Vesi-instituutin tutkimusjulkaisun, Vesijohtomateriaalien vauriot ja käyttöikä suomessa, mukaan keskimääräinen laskuttamattoman veden määrä keskiuurissa laitoksissa on 17,9 %. Jakelu ja tonttijohtojen on todettu aiheuttavan n. 90 % vesijohtoverkon vuodoista.

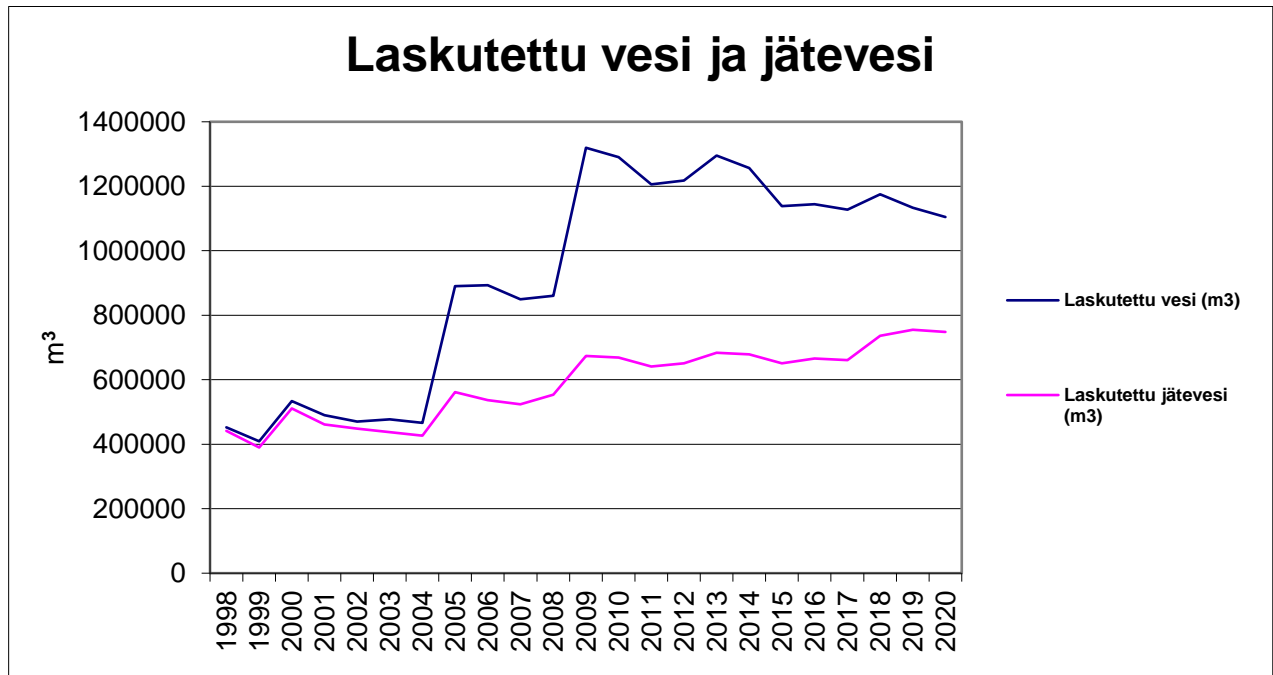
Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen tunnuslukujärjestelmässä on mainittu, että hyvän tunnusluvun suositusarvona on pidetty 10 %. Käytännössä suositusarvon saavuttaminen on useille vesihuoltolaitoksille hyvin vaikeaa. Varsinaista toimenpiderajaa ei kirjallisuudessa esiinny, mutta sellaisena voitaisiin pitää esimerkiksi 20–25 %.

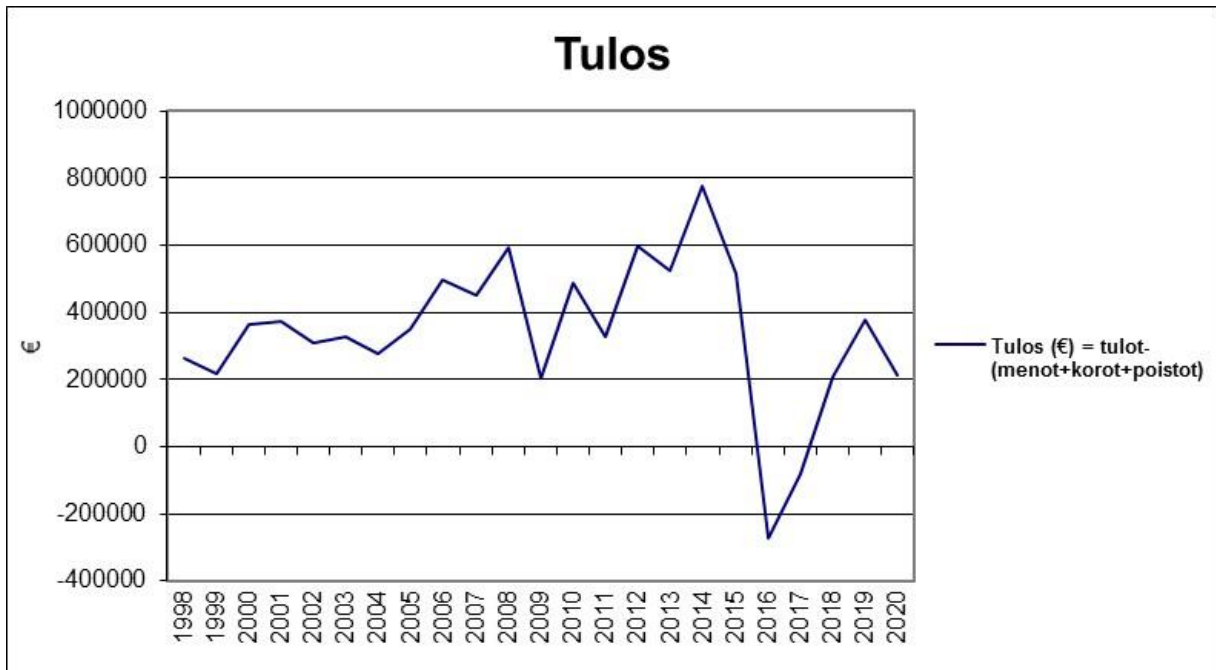
Vesilaitosyhdistyksen julkaisussa *Välttämätön vesi* vuodelta 2012 mainitaan vesilaitosten tuottamasta verkostoon pumpatusta talousvedestä jäävän laskuttamatta 18,4 %.

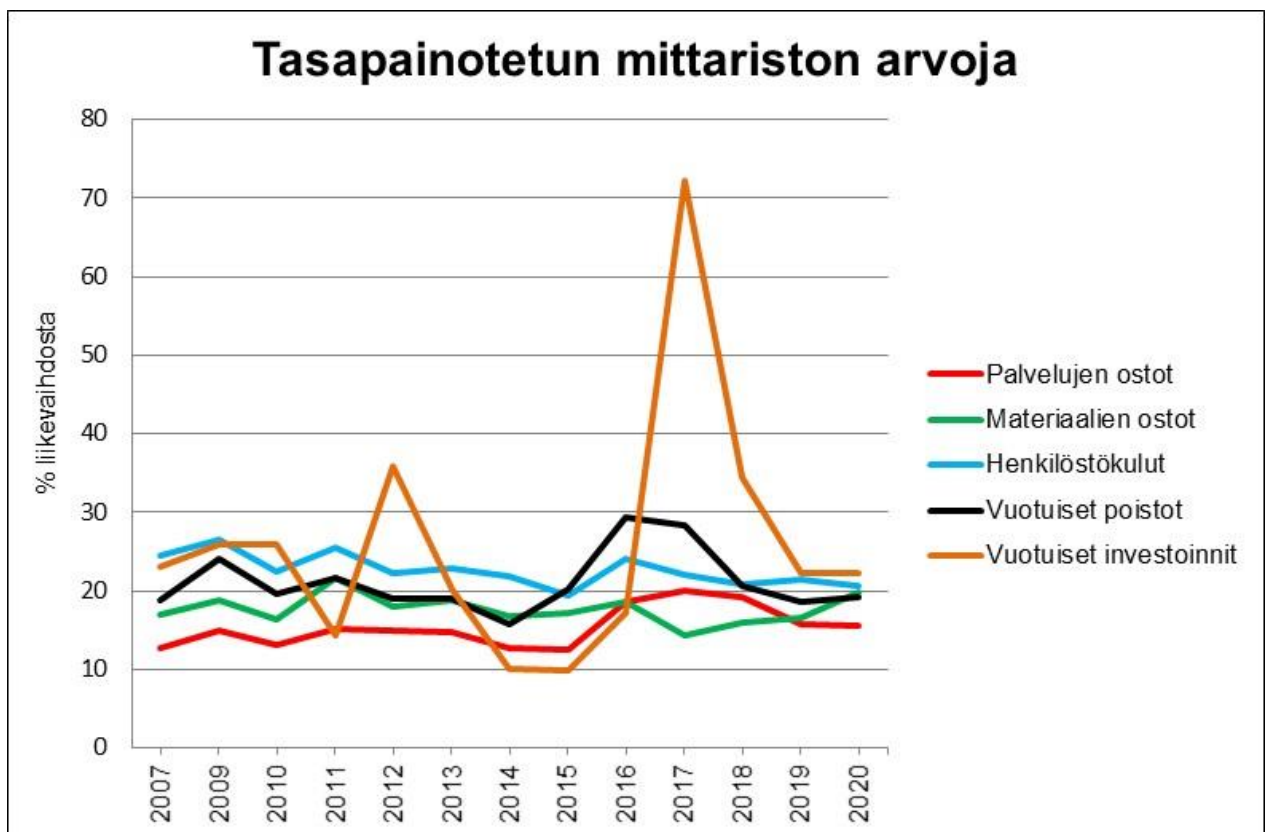
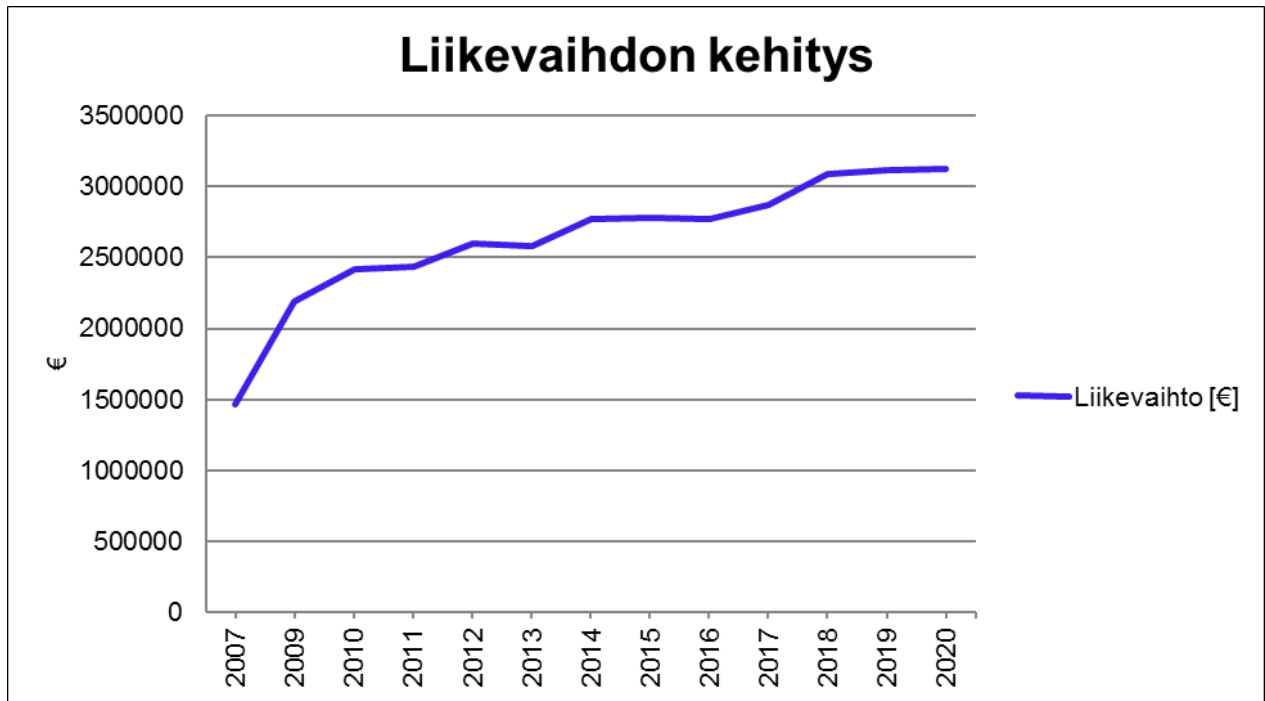
Loimaan Veden jakeluverkoston kautta johdetun laskuttamattoman veden määrä suhteessa pumpattuun vesimäärään vuonna 2020 oli 24,11 % (2019 luku oli 19,07 %), jota lukua voidaan pitää tyydyttävänä.

Kertomusvuoden aikana Loimaan Vesi korjasi kiinteistöjen tonttijohtoja ja runkovesijohtoja yhteensä 19 kohteessa (vuonna 2019 kohteita oli 23).

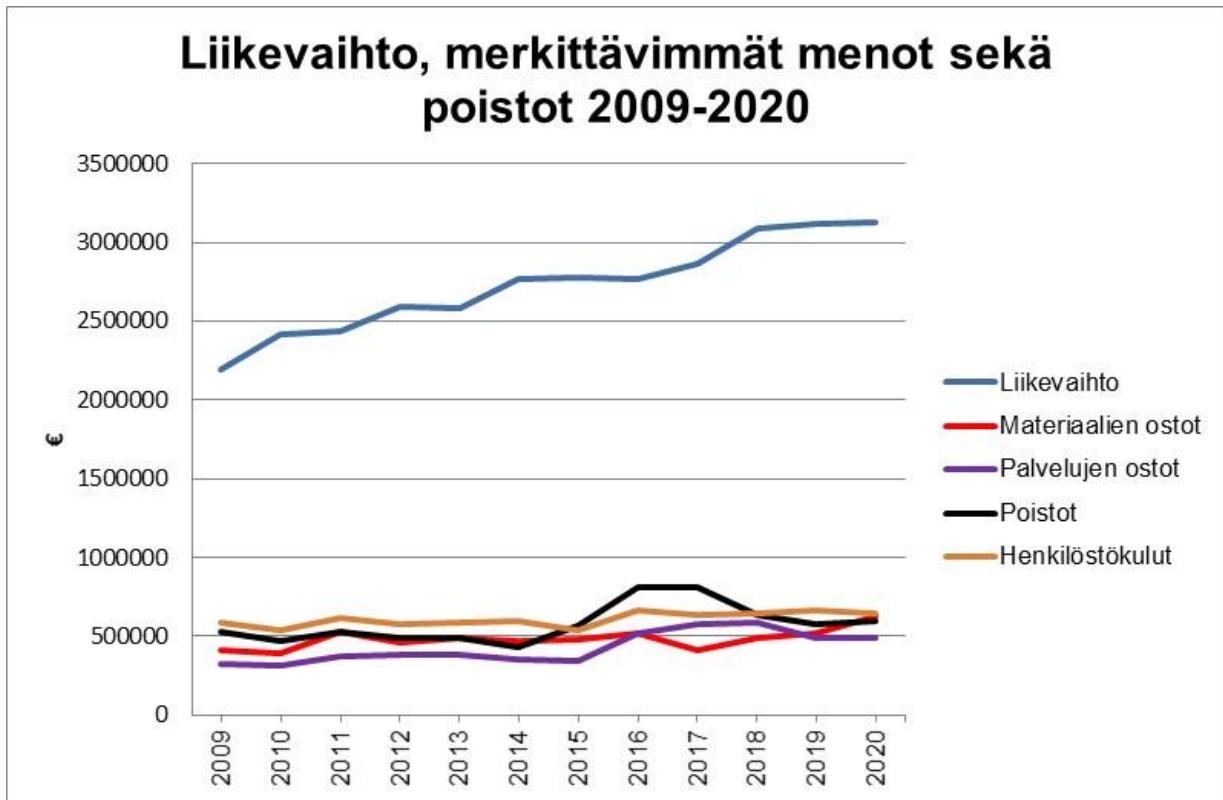
Tiettyjen mittarien muutoksen seuranta

Laskennallinen veden ja jäteveden hinta vuonna 2020

Veden käyttömaksu (euroa/m ³ , alv. 24 %)	1,39
Jäteveden käyttömaksu (euroa/m ³ , alv. 24 %)	2,70

	2020
Laskutettu vesi (m ³)	1104874
Laskutettu jätevesi (m ³)	747755

	vesi (€)	jätevesi (€)
Hallinto	152 831	152 831
Vedenottamot	240 976	
Vesijohtoverkosto	393 945	
Viemäriverkosto ja pumppaamot		612 323
Ypäjä-Loimaa siirtoviemäri		31 977
Niirinteen pienpuhdistamo		2 956
Kuivatun lietteen kompostointi		54 552
Alastaron jätevedenpuhdistamo		47 998
Keskusjätevedenpuhdistamo		1 012 293
Veden ja jäteveden myyntikulut	35 834	22 926
Laskutustyöt	59 989	59 989
	883 576	1 997 845
Korvaus peruspääomasta	5 966	5 966
Muut rahoituskulut	95	95
	6 061	6 061
Muut myyntituotot	56 380	84 570
Perusmaksut	177 421	
Liittymismaksut	46 468	69 702
Sprinklerimaksut	672	
Muut rahoitustulot (korot ja viivästysmaksut)	1 893	1 893
	282 833	156 164
Yhteensä	606 803	1 847 742

Em. luvut sis. suunn. poistoja yhteensä 598979,50 euroa

Laskennallinen hinta euroa/m ³ (alv. 0 %), vesi ja jätevesi	0,55	2,47
--	-------------	-------------

Laskennallinen hinta euroa/m ³ (alv. 24 %), vesi ja jätevesi	0,68	3,06
---	-------------	-------------

Laskennallinen veden käyttömaksu alittaa voimassa olleen käyttömaksun.

Laskennallinen jäteveden käyttömaksu ylittää voimassa olleen käyttömaksun.

9.2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Kunnallisen liikelaitoksen tuloslaskelma

	01.01.-31.12.2020		01.01.-31.12.2019	
	euroa		euroa	
Liikevaihto	3 126 983,93		3 116 433,68	
Liiketoiminnan muut tuotot				
Muut toimintatuotot			34 953,84	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-621 307,10		-517 013,61	
Palvelujen ostot	-486 853,26	-1 108 160,36	-488 713,74	-1 005 727,35
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-514 436,06		-528 217,18	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-114 748,06		-117 851,78	
Muut henkilöstösivukulut	-17 495,72	-646 679,84	-20 135,07	-666 204,03
Poistot käyttöomaisuudesta				
Suunnitelman mukaiset poistot	-598 979,50		-575 297,24	
Kertaluonteiset poistot		-598 979,50	-2 598,77	-577 896,01
Liiketoiminnan muut kulut				
		-552 357,22		-529 824,96
Liikelylijäämä (-alijäämä)	220 807,01		371 735,17	
Rahoitustuotot ja kulut:				
Muut rahoitustuotot	3 785,06		4 991,64	
Korvaus peruspääomasta	-11 932,39			
Muut rahoituskulut	-189,55	-8 336,88	-192,87	4 798,77
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	212 470,13		376 533,94	
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	212 470,13		376 533,94	
Poistoeron lisäys/vähennys	24 755,86		26 885,40	
Vapaaehtoisten var. Lisäys/vähennys				
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	237 225,99		403 419,34	

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,72 %	2,96 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,72 %	2,96 %
Voitto, %	6,79 %	12,08 %

9.3. TOIMINNAN RAHOITUS

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	220 807,01	371 735,17
Poistot ja arvonalentumiset	598 979,50	577 896,01
Rahoitustuotot ja –kulut	-8 336,88	4 798,77
	<u>811 449,63</u>	<u>954 429,95</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-698 428,92	-691 528,85
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutu		
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>113 020,71</u>	<u>262 901,10</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 060,00	-1 100,00
Lainakannan muutokset		
Pa-lainojen vähennys muilta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	150 000,00	-640 000,00
Saamisten muutos muilta	201 413,77	-117 316,44
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-2 395,29	436,93
Korottomien velkojen muutos muilta	-146 573,47	217 484,51
Rahoituksen rahavirta	<u>201 385,01</u>	<u>-540 495,00</u>
Rahavarojen muutos	314 405,72	-277 593,90
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	884 078,16	569 672,44
Rahavarat 1.1.	569 672,44	847 266,34
	<u>314 405,72</u>	<u>-277 593,90</u>

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-1.114.201	-424.107
Investointien tulorahoitus, %	116,18 %	138,02 %
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys, pv	107 pv	72 pv
Quick ratio=maksuvalmiussuhde	10,94	8,61
Current ratio=käyttöpääomasuhde	10,94	8,61

9.4. TASETARKASTELU

Kunnallisen liikelaitoksen tase

	2020 SALDO 31.12 euroa	2020 AVAUSTASE euroa
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 372	8 372
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 575 414	7 489 033
Koneet ja kalusto	89 076	115 303
Ennakkomaks. ja keskener. hankinn.	103 467	64 172
Sijoitukset		
Muut saamiset	77 510	76 450
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	105 127	313 571
Saamiset kunnalta	4 855 000	5 005 000
Muut saamiset	42 095	21 151
Siirtosaamiset	1 675	15 589
Rahat ja pankkisaamiset	884 078	569 672
VASTAAVAA	13 741 814	13 678 313

	2020	2020
	SALDO 31.12	AVAUSTASE
	euroa	euroa
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 977 464	3 977 464
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 608 237	8 608 237
Tilikauden yli-/alijäämä	237 226	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	314 753	339 509
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat julkisyhteisöltä		
Muut velat	64 355	64 355
Lyhytaikainen		
Lainat julkisyhteisöltä		
Saadut ennakot	1 366	828
Ostovelat	178 777	328 388
Korottomat velat kunnalta	245 564	247 960
Muut velat	212	193
Siirtovelat	113 858	111 379
VASTATTAVAA	13 741 814	13 678 313

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus, %	95,61 %	94,50 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,28 %	23,87 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	8.845	8.608
Lainakanta 31.12., 1.000 €	0	0
Lainat ja vastuut 31.12., 1.000 €	9.413	9.895
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	77,5	76,4

9.5. KOKONAISTULOT JA –MENOT 2020

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

Tulot	euroa	%	Menot	euroa	%
Varsinainen toiminta	3 130 769	100	Varsinainen toiminta	2 319 319	77
Toimintatuotot	3 126 984	100	Toimintakulut	2 307 197	76
Verotulot	0	0	- valmistus omaan käyttöön	0	0
Valtionosuudet	0	0	Korvaus peruspääomasta	11932	0
Korkotuotot		0	Korkokulut		0
Muut rahoitustuotot	3 785	0	Muut rahoituskulut	190	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investoinnit	0	0	Investoinnit	698 429	23
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0	Investointimenot	698 429	23
Pys,vast.hyöd luovutustulot		0			0
Rahoitustoiminta	0	0	Rahoitustoiminta	1 060	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	Antolainasaamisten lisäykset	1 060	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys		0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0	Lyhytaikaisten lainojen väh.	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0	Oman pääoman vähennykset	0	0
Kokonaistulot	3 130 769	100	Kokonaismenot	3 018 808	100
Täsmäytys:					
Kokonaismenot-kokonaistulot		-111 961			
Muut maksuvalmiuden muutokset-rahavarojen muutos		-111 961			

9.6. JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Loimaan Vesi -liikelaitoksen vuoden 2020 tilikauden tulos on ylijäämäinen 237 225,99 €. Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään taseen kohtaan oma pääoma / edellisten tilikausien yli-/alijäämä.

9.7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalousosa

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 020	2 020	2 020
Liikevaihto	3 061 900	3 126 984	-65 084
Materiaalit ja palvelut	-1 059 600	-1 108 160	48 560
Henkilöstökulut	-757 500	-646 680	-110 820
Poistot ja arvonalentumiset	-701 700	-598 980	-102 721
Liiketoiminnan muut kulut	-532 500	-552 357	19 857
Liikeylijäämä (-alijäämä)	10 600	220 807	-210 207
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 000	-8 337	337
Ylijäämä (alijäämä) ennen sat. eriä	2 600	212 470	-209 870
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	2 600	212 470	-209 870
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	24 700	24 756	-56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	27 300	237 226	-209 926

Liikevaihto toteutui talousarviossa esitettyyn nähden isompana. Materiaalit ja palvelut ylittivät lievästi arvioidusta. Henkilöstökulut alittivat arvion. Kaiken kaikkiaan tilikausi toteutui ennakkoarviota paremmin.

Investoinnit

Loimaan Vesi -liikelaitos	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 020	2 020	2 020
Toimintamenot	-1 460 000	-698 429	-761 571
Toimintatulot			0
Netto	-1 460 000	-698 429	-761 571

Investointimäärärahoja kohdistettiin vuonna 2020 seuraaviin investointikohteisiin:

- Pääjätevesiviemärin saneeraus
- Väinämöisenkadun vesijohdon ja jätevesiviemärin saneeraus
- Hulmin kaupunginosan jätevesiviemärin saneeraus
- Jätevesipumppaamoiden saneeraus
- Jäteveden puhdistamo, teknisen veden putkiston uusiminen
- Satakunnantien vesijohdon ja jätevesiviemärin saneeraus
- Jätevedenpuhdistamon kuivatun lietteen pumppu

Toteuttamatta jäivät seuraavat investoinnit, jotka siirrettiin vuodelle 2021:

- Virttaan alueen viemäröinti
- Kankaankuja ja Eteläkaari länteen
- Myrskylinnan alueen vj- ja jv- saneeraus (Saikku)
- Toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen
- Vesijohtojen saneeraus

Rahoitusosa

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 020	2 020	2 020
Toiminnan ja invest. rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Liikely- /alijäämä	10 600	220 807	-210 207
Poistot ja arvonalentumiset	701 700	598 980	102 721
Rahoitustuotot ja –kulut	-8 000	-8 337	337
Toiminnan rahavirta	<u>704 300</u>	<u>811 450</u>	<u>-107 150</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 460 000	-698 429	-761 571
Investointien rahavirta	<u>-1 460 000</u>	<u>-698 429</u>	<u>-761 571</u>
Toiminnan ja invest. rahavirta	-755 700	113 021	-868 721
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		-1 060	1 060
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta		150 000	-150 000
Saamisten muutos muilta		201 414	-201 414
Korottomien velkojen muutos kunn		-2 395	2 395
Korottomien velkojen muutos muil		-146 573	146 573
Muut maksuvalmiuden muutokset		<u>202 445</u>	<u>-202 445</u>
Rahoituksen rahavirta		201 385	-201 385
Rahavarojen muutos	-755 700	314 406	-1 070 106
Rahavarat 31.12		884 078	-884 078
Rahavarat 1.1.		<u>569 672</u>	<u>-569 672</u>
Rahavarojen muutos	0	314 406	-314 406

9.8. TULOSLASKELMA

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1

15.02.2021

T o t e u t u m a t

9:33:22

EUR

Ulkoinen

01.01.2020 - 31.12.2020

	Toteutuma 2020	Toteutuma 2019
TULOSLASKELMA		
LIIKEVAIHTO		
MYNTITUOTOT	3.126.983,93	3.116.433,68
LIIKEVAIHTO	3.126.983,93	3.116.433,68
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
MUUT TOIMINTATUOTOT		34.953,84
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		34.953,84
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-621.307,10	-517.013,61
PALVELUJEN OSTOT	-486.853,26	-488.713,74
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1.108.160,36	-1.005.727,35
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-514.436,06	-528.217,18
HENKILÖSTÖSIVUKULUT		
ELÄKELUKULUT	-114.748,06	-117.851,78
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-17.495,72	-20.135,07
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-132.243,78	-137.986,85
HENKILÖSTÖKULUT	-646.679,84	-666.204,03
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-598.979,50	-575.297,24
KERTALUONTEISET POISTOT		-2.598,77
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-598.979,50	-577.896,01
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-552.357,22	-529.824,96
LIIKKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	220.807,01	371.735,17
MUUT RAHOITUSTUOTOT	3.785,06	4.991,64
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-11.932,39	
MUUT RAHOITUSKULUT	-189,55	-192,87
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-8.336,88	4.798,77
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	212.470,13	376.533,94
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	212.470,13	376.533,94
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	24.755,86	26.885,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	237.225,99	403.419,34

9.9. RAHOITUSLASKELMA

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1

15.02.2021

T o t e u t u m a t

9:34:12

EUR

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	Toteutuma 2020	Toteutuma 2019
--	-------------------	-------------------

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	220.807,01	371.735,17
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	598.979,50	577.896,01
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-8.336,88	4.798,77
TOIMINNAN RAHAVIRTA	811.449,63	954.429,95
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-698.428,92	-691.528,85
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-698.428,92	-691.528,85
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	113.020,71	262.901,10

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

ANTOLAINASAAMISTEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-1.060,00	-1.100,00
ANTOLAINASAAMISTEN MUUTOKSET	-1.060,00	-1.100,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALLTA	150.000,00	-640.000,00
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	201.413,77	-117.316,44
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNN	-2.395,29	436,93
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUIL	-146.573,47	217.484,51
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	202.445,01	-539.395,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	201.385,01	-540.495,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	314.405,72	-277.593,90
RAHAVARAT 31.12.	884.078,16	569.672,44
RAHAVARAT 1.1.	569.672,44	847.266,34
RAHAVAROJEN MUUTOS	314.405,72	-277.593,90

9.10. TASE

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1
15.02.2021

T o t e u t u m a t

Ulkoinen

01.01.2020 - 31.12.2020

EUR

	Toteutuma 2020	Toteutuma 2019
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET		
Maa- ja vesialueet	8.372,06	8.372,06
MAA- JA VESIALUEET	8.372,06	8.372,06
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Maa- ja vesirakenteet	4.382,86	5.156,26
Johtoverkostot ja laitteet	7.411.141,60	7.409.117,40
Muut kiinteät rakenteet ja lai	159.889,57	74.759,24
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	7.575.414,03	7.489.032,90
KONEET JA KALUSTO		
Kuljetusvälineet	89.075,90	113.681,78
Muut koneet ja kalusto		1.620,94
KONEET JA KALUSTO	89.075,90	115.302,72
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.HANKIN		
Keskenräiset hankinnat	103.466,96	64.171,85
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.HANKIN	103.466,96	64.171,85
AINEELLISET HYÖDYKKEET	7.776.328,95	7.676.879,53
SIJOITUKSET		
MUUT SAAMISET		
Liittymismaksut (palautettavat	77.510,00	76.450,00
MUUT SAAMISET	77.510,00	76.450,00
SIJOITUKSET	77.510,00	76.450,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	7.853.838,95	7.753.329,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET		
Vesilaskutustili	105.127,23	313.570,59
MYYNTISAAMISET	105.127,23	313.570,59
SAAMISET KUNNALTA		
Lyhytaik.kassalainat kunnalta	4.855.000,00	5.005.000,00
SAAMISET KUNNALTA	4.855.000,00	5.005.000,00
MUUT SAAMISET		
Arvonlisäverosaamiset	42.094,69	21.151,15
MUUT SAAMISET	42.094,69	21.151,15
SIIRTOSAAMISET		
Muut siirtosaamiset muilta	1.675,25	15.589,20
SIIRTOSAAMISET	1.675,25	15.589,20
LYHYTAIKAISET SAAMISET	5.003.897,17	5.355.310,94
SAAMISET	5.003.897,17	5.355.310,94
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
Nordea 109730-103750	884.078,16	569.672,44
RAHAT JA PANKKISAAMISET	884.078,16	569.672,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5.887.975,33	5.924.983,38
VASTAAVAA	13.741.814,28	13.678.312,91

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 2
15.02.2021

Toteutumat

EUR

Ulkoinen 01.01.2020 - 31.12.2020

	Toteutuma 2020	Toteutuma 2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA		
Peruspääoma	3.977.464,37	3.977.464,37
JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA	3.977.464,37	3.977.464,37
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ		
Edellisen tilikauden yli-/alijä	8.608.237,44	8.204.818,10
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ	8.608.237,44	8.204.818,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		
Tilikauden yli-/alijäämä	237.225,99	403.419,34
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	237.225,99	403.419,34
OMA PÄÄOMA	12.822.927,80	12.585.701,81
POISTOERO JA VAPAAHT.VARAUKSET		
POISTOERO		
Poistoero	314.753,10	339.508,96
POISTOERO	314.753,10	339.508,96
POISTOERO JA VAPAAHT.VARAUKSET	314.753,10	339.508,96
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
MUUT VELAT		
Liittymismaksut ja muut velat	64.355,48	64.355,48
MUUT VELAT	64.355,48	64.355,48
PITKÄAIKAINEN	64.355,48	64.355,48
LYHYTAIKAINEN		
SAADUT ENNAKOT		
Saadut ennakot muilta (l.a)	1.366,38	827,51
SAADUT ENNAKOT	1.366,38	827,51
OSTOVELAT		
Ostovelat/kierrätys	178.777,31	328.387,53
OSTOVELAT	178.777,31	328.387,53
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KY:LT		
Korottomat velat kunnalta (l.a)	245.564,39	247.959,68
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KY:LT	245.564,39	247.959,68
MUUT VELAT		
Ay-jäsenmaksujentili	211,88	192,79
MUUT VELAT	211,88	192,79
SIIRTOVELAT		
Lomapalkkajaksotus	112.331,40	111.219,42
Muut siirtovelat muille	1.526,54	159,73
SIIRTOVELAT	113.857,94	111.379,15
LYHYTAIKAINEN	539.777,90	688.746,66
VIERAS PÄÄOMA	604.133,38	753.102,14
VASTATTAVAA	13.741.814,28	13.678.312,91

9.11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	Liitetiedoissa annetaan ne tiedot, joilla tilinpäätöstä on täydennettävä oikeiden riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja asemasta.
	Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteet olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset tiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.
	Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös on julkinen asiakirja. Julkistaminen koskee myös tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen liitetietoja.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 6	Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot		
		2020	2019
Liikevaihto		3 126 984	3 116 434
Tuet ja avustukset			
Yhteensä		3 126 984	3 116 434
Liite 9	Palvelujen ostojen erittely		
		2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot			
Muiden palvelujen ostot		486 853,26	488 713,74
Palvelujen ostot yhteensä		486 853,26	488 713,74
Liite 11	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista		
	Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenemat ovat:		
Aineelliset hyödykkeet			
Vedenjakeluverkosto	7 %		menojäännöspoisto
Viemäriverkosto	7 %		menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	7 vuotta		tasapoisto
ATK- laitteet	3 vuotta		tasapoisto
Liite 16	Erittely poistoeron muutoksista		
	Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos		
		2020	2019
Kotasuon vedenottamo		1 523,44	1 904,30
Viemäriverkko Alastaro		23 232,42	24 981,10
yhteensä		24 755,86	26 885,40

Taseen liitetiedot

Liite 19	Aineelliset hyödykkeet	liite		
Liite 23	Saamiset		2020	2019
Lyhytaikaiset saamiset peruskunnalta			4 855 000,00	5 005 000,00

		2020	2019
Liite 24 Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
Muut siirtosaamiset		1 675,25	15 589,20
Liite 25 Oman pääoman erittely			
		2020	2019
Peruspääoma		3 977 464,37	3 977 464,37
Ed.tilik.ylijäämä		8 608 237,44	8 204 818,10
Tilik.yli-/alijäämä		237 225,99	403 419,34
Oma pääoma yhteensä		12 822 927,80	12 585 701,81
Liite 26 Erittely poistoerosta			
		2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoero		314 753,10	339 508,96
Kotasuon vedenottamo		6 093,75	7 617,19
Viemäriverkko Alastaro		308 659,35	331 891,77
Liite 30 Velat		2020	2019
Lyhytaikaiset velat peruskunnalta		245 564,39	247 959,68
Liite 33 Siirtovelat			
		2020	2019
Lomapalkkajaksotus		112 331,40	111 219,42
Muut siirtovelat		1 526,54	159,73
		113 857,94	111 379,15
Liite 38 Leasingvastuiden yhteismäärä			
		2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		482 712,84	483 362,84
Myöhemmin maksettavat		8 929 923,17	9 411 461,33
Yhteensä		9 412 636,01	9 894 824,17
Liite 42 Henkilöstön lukumäärä		2020	2019
		13	13
Liite 43 Henkilöstökulut		2020	2019
Palkat ja palkkiot		519 586,23	532 296,21
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		114 748,06	117 851,78
Muut henkilösivukulut		17 495,72	20 135,07
Henkilöstökorvaukset ja ja muut korjauserät		-5 150,17	-4 079,03
Yhteensä tuloslaskelman mukaan		646 679,84	666 204,03
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin		1 148,72	1 258,05
Yhteensä henkilöstökulut		647 828,56	667 462,08
Liite 44 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		2020	2019
Vasemmistoliitto		168,75	56,25
Keskusta		70,00	70,00
Sosiaalidemokraatit		30,00	30,00
Perussuomalaiset		30,00	
Kokoomus		15,00	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä		313,75	156,25

9.12. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

	Virallinen päiväkirja		Atk-tulosteena vuosittain	
	Virallinen pääkirja		Atk-tulosteena vuosittain	
	Tositelajit:	10 Ostolaskut		
		11 Myyntireskontrasuoritukset		
		12 Ostoreskontrasuoritukset		
		15 Tiliotekirjaukset		
		19 Muistiot		
		60 Käyttöomaisuus		
		80 Ostolaskut/kierrätys		
		90 Palkat		
		91 Populus- matkalaskut		
		200 Vesi- ja jätelaskutus		

9.13. KIRJAUSMENETELMÄ

	CGI Suomi Oy/PRO ECONOMICA		
--	----------------------------	--	--

14 LOIMAAN VESI -LIKELAITOKSEN VUODEN 2020 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Loimaalla 24.02.2021

Mika Helin
johtokunnan puheenjohtaja

Hanna Rannanperä
johtokunnan varapuheenjohtaja

Jouni Ensomaa
jäsen

Matti Jokinen
jäsen

Siiri Jumppanen
jäsen

Teemu Heilala
varajäsen

Päivi Vanha-Perttula
varajäsen

Ari Kaunisto
johtaja

VESILAITOSMAKSUT 2020

<i>Vv-laitosmaksut</i> <i>sis. mahdollisen ALV 24 %</i> <i>1.2.2020</i> <i>Maksut sisältävät talousveden ja</i> <i>jäteveden maksut</i>	<i>Käyttö-</i> <i>mak-</i> <i>su</i> <i>€/m3</i>	<i>Liittymismaksu</i>		<i>Perusmaksu,</i> <i>mittarivuokra</i>	
		<i>OK-</i> <i>talo</i> <i>€</i>	<i>Kerros-</i> <i>talo</i> <i>€</i>	<i>OK-</i> <i>talo</i> <i>€/v</i>	<i>Kerros-</i> <i>talo</i> <i>€/v</i>
Eurajoen vesihuoltolaitos	3,93	2 232	3 720	25	74
Forssan vesihuoltoliikelaitos	4,71	4 000	11 500	65	320
Hangon Vesi -liikelaitos	4,59	3 720	11 160	202	3 027
Huittisten kaupunki Vesihuoltolaitos	4,59	1 911	30 591	119	238
Jokioisten kunnan vesihuoltolaitos	3,85	4 216	25 544	99	179
Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos	4,72	5 900	49 000	48	340
Loimaan Vesi	4,09	2 415	23 064	33	33
Martilan vesihuoltolaitos	4,22	7 222	57 250	138	935
Raaseporin Vesi	4,69	8 000	37 500	149	298
Raision Vesi Oy	5,33	11 160	62 000	193	1 488
Rauman Vesi	5,26	4 900	13 430	69	111
Sastamalan Vesi liikelaitos	5,48	3 868	61 888	285	1 024
Someron Vesihuolto Oy	5,01	4 230	47 000	127	1 411
Turun Vesihuolto Oy	3,47	4 960	47 434	223	625
Uudenkaupungin Vesi	4,86	4 400	12 800	77	1 157
Vehmaan Vesi Oy	6,08	7 269	20 587	92	488
Keskiarvo ylläolevista	4,68	5 025	32 154	122	734
Koko maa, keskiarvo	4,57	4 094	33 148	139	1 094
Koko maa, mediaani	4,49	3 773	28 675	129	666
Koko maa, minimi	2,46	1 000	1 000	0	0
Koko maa, maksimi	7,00	14 400	200 250	480	5 817

KIRJAUSMENETELMÄ

	CGI Suomi Oy/PRO ECONOMICA		
--	----------------------------	--	--

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Loimaan kaupungin tilinpäätöksen 2020 allekirjoitus

Loimaalla 29.3.2021

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus
Loimaalla _____.____.2021

KPMG Oy, tilintarkastusyhtiö

_____